

RESOURCE GUIDE

Faith-based Sources in Support of Citizenship,
Fundamental Freedoms & Vulnerable Communities
in South & Southeast Asia

(ကန့်သတ်)

Religions for Peace

FOREWORD

His Eminence Charles Cardinal Bo

It is indeed an honor and a privilege for me to have an opportunity to write a foreword for the Resource Guide on faith-based sources in support of citizenship, fundamental freedoms and vulnerable communities in South and South-East Asia, compiled and produced by Religions for Peace.

Since Religions for Peace works to transform violent conflict, advance human development, promote just and harmonious societies, and protect the earth, it is very appropriate for such an institution to publish this resource guide, simply because in recent times

such noble ideals are being challenged and eroded by elements who are against these sublime truths.

It has been rightly stated in the introduction of this Resource Guide that human communities in all parts of the world have always had a variety of forms of social arrangements to live together in tolerable peace. The need for some internationally accepted principles, values, and agreements was deeply felt after the first and the second world wars. Therefore, the search for commonly held principles and values became more and more vital and significant in this modern age. It is an undeniable fact that there exist serious violations of rights and dignity of human beings and the denial of the rights of communities in many parts of the world. Various religious traditions like Hinduism, Buddhism, Christianity, Islam, Sikhism, Jainism and religions of many tribal communities prevailing in this region have solutions to address these issues.

In support of this concept, it is my honour to cite some endeavors made by Religions for Peace -Myanmar (RfP-Myanmar) to find a way out of the above mentioned problems. In search for a solution based upon human dignity and shared well-being, and from the perspective of global responsibility sharing, series of Religions for Peace Forums have been held in the capital, Nay Pyi Taw, with the view of addressing the critical issues facing Myanmar's transition from dictatorship to democracy, from conflict to peace, and from closed to open economy. The

potential of the spiritual, moral, social and cultural contribution and responsibility of the rich religious traditions in Myanmar have been also explored in these forums.

"All the religious traditions of Asia embrace non-violence and have placed love and compassion at the center of their teachings. In recent years, however, there have been troubling development within sections of religious communities, especially as they are co-opted by political forces that use them for their selfish ends."

The above statement is quoted from the Resource Guide in the subtitle "Religions, Ethnicity and Conflict", under the heading "Issues Facing South and Southeast Asian Nations." The Resource Guide also highlights a very relevant fact when it mentions "a need to move away from looking upon plurality as a problem and seek to discern the riches it brings into human society."

In this regard, I would like to quote a passage from Bruce B. Lawrence's foreword for the book entitled *Against Extremisms*.

"All religions, like all social, cultural, and political systems, have parameters and boundaries. Boundaries provide markers, signaling who belongs and who does not. Not only are outsiders demarcated from insiders, but even insiders have to be monitored and evaluated. Those deemed worthy of inclusion carry both the title and privilege, unlike those others who may claim the title but not worthy of its aura."

In other words, it is very important to differentiate between a person who claims to belong to a certain religion but acts in ways that are entirely against the teachings of the religion to which they claim to belong and a true believer who practices what they believe. There are black sheep in every family. It would be unfair to paint a religion with one brush just because of the evil deeds of the black sheep in that religion.

A very pertinent question was raised in the conclusion of this Resource Guide. The query is as follows:

"There is an ongoing debate in many parts of the world on the future of religious traditions. Will they survive the onslaught of the secular, materialistic culture prevalent in our day? Will they continue to elicit the loyalty and support of future generations, or will they gradually decline and perish? ... In the long history of humankind, many persons have predicted the demise of religions, but they are still here with us."

We, as religious personalities, have to make sure that religion will never subside in the inner most and deepest part of our hearts but survive, for the very clear reason that religion is not a product of a human mind, but an essence of the Absolute Truth and Ultimate Reality.

Last but not least, on behalf of Nyein Chan Metta (*RfP-Myanmar*), I would like to thank Daw Moe Moe San, U Aung Naing, U Patrick Loo Nee and Al-Haj Khalifah U Aye Lwin for translating the Buddhist, Hindu, Christianity and Islam portions of this Resource Guide into

Myanmar language. Also, I would like to thank *Religions for Peace*-Myanmar secretariat team for their dedicated efforts to complete this book.

May the Dhamma, The All-Mighty, the Personification of the Absolute Truth bestow on us wisdom and strength to implement the teachings presented in this Resource Guide for the betterment of this life and life hereafter.

+ **Charles Cardinal Bo**

Co-President, *Religions for Peace* International

Patron, *Religions for Peace*-Myanmar

Archbishop, Catholic Archdiocese of Yangon

President, Catholic Bishops' Conference of Myanmar (CBCM)

President, Federation of Asia Bishops' Conference (FABC)

TABLE OF CONTENTS

Introduction	11
Hindu Sources.....	17
in Support of Citizenship.....	17
in Support of Fundamental Freedoms	21
in Support of Vulnerable Communities.....	24
Resources within Buddhism	287
Buddhist Sources	30
in Support of Citizenship.....	30
in Support of Fundamental Freedoms	32
in Support of Vulnerable Communities.....	33
Resources within Christianity.....	38
Christian Sources.....	39
in Support of Citizenship.....	39
in Support of Fundamental Freedoms	43
in Support of Vulnerable Communities.....	46
Islamic Sources	53
in Support of Citizenship.....	53
in Support of Fundamental Freedoms	59
in Support of Vulnerable Communities.....	63
The Role of NGOs and Civil Society Groups	66
The Role of Religious Communities	68
 မိတ်ဆက်	 ၇၂
 ဟိန္ဒူဘာသာဆိုင်ရာဒေသနာတော် မှီငြမ်းချက်များ	 ၈၁
❖ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့် ကျမ်းချက်များ	၈၂
❖ အခြေခံလွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့် ကျမ်းချက်များ	၈၇
❖ ထိခိုက်လွယ်အကာကွယ်မဲ့လူ့အစုအဝေးတို့ဆိုင်ရာအားပံ့ပိုးထောက်ကူသည့်ကျမ်းချက်များ	၉၁

ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာဒေသနာတော် မှီငြမ်းချက်များ ၉၆

❖ ဗုဒ္ဓဘာသာအတွင်းရှိအင်အားအရင်းအမြစ်များ ၉၇

❖ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့် ကျမ်းချက်များ ၉၉

❖ အခြေခံလွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့် ကျမ်းချက်များ ၁၀၂

❖ ထိခိုက်လွယ်အကာကွယ်မဲ့လူ့အစုအဝေးတို့ဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့်ကျမ်းချက်များ ၁၀၄

ခရစ်ယာန်ဘာသာဆိုင်ရာဒေသနာတော် မှီငြမ်းချက်များ ၁၀၆

❖ ခရစ်ယာန်ဘာသာအတွင်းရှိအင်အားအရင်းအမြစ်များ ၁၀၇

❖ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့် ကျမ်းချက်များ ၁၀၉

❖ အခြေခံလွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့် ကျမ်းချက်များ ၁၁၄

❖ ထိခိုက်လွယ်အကာကွယ်မဲ့လူ့အစုအဝေးတို့ဆိုင်ရာအားပံ့ပိုးထောက်ကူသည့်ကျမ်းချက်များ ၁၁၈

အစ္စလာမ်ဘာသာဆိုင်ရာဒေသနာတော် မှီငြမ်းချက်များ ၁၂၅

❖ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့် ကျမ်းချက်များ ၁၂၆

❖ အခြေခံလွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့် ကျမ်းချက်များ ၁၃၆

❖ ထိခိုက်လွယ်အကာကွယ်မဲ့လူ့အစုအဝေးတို့ဆိုင်ရာအား ပံ့ပိုးထောက်ကူသည့်ကျမ်းချက်များ..... ၁၄၅

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍ ၁၄၉

ဘာသာရေးအစုအဖွဲ့တို့၏ အခန်းကဏ္ဍ ၁၅၄

Introduction

THE SEARCH FOR COMMONLY HELD PRINCIPLES AND VALUES

Although human communities in all parts of the world have always had a variety of forms of social arrangements to live together in tolerable peace, the need for some internationally accepted principles, values, and agreements was deeply felt after the First and the Second World Wars. These wars caused the death of many millions of combatants and civilians and made millions of refugees who fled the wars and the deprivations that followed. The Second World War also included the first use of the atom bombs that killed between 90,000 and 146,000 in Hiroshima and between 39,000 and 80,000 in Nagasaki. The conscience of the human community was deeply troubled by these devastations. There was urgent need to try to prevent the recurrence of such events.

This concern resulted in the formation of the League of Nations, which eventually became the United Nations (UN) in 1945. The purpose was to bring together the world community to uphold some of the basic human values and rights, and to reach agreements that will preserve peace and security of individuals, communities, and states. It was inaugurated with 29 countries, but today all the 195 countries of the world (with the exception of the Holy See and the State of Palestine) are members of the UN.

It is not the intention here to recount all the good work that the UN has done, or to recall the many agreements reached between nations, but to point out that the questions taken up in this Resource Book - Citizenship, Freedom of Thought and Conscience, Freedom of Religious and other Beliefs, and the Protection of Minorities and Vulnerable Communities are all matters on which there had been discussions and agreements in pursuit of greater peace in the world.

What is troubling in our day is that despite these agreements there are serious violations of the rights and dignity of human beings and denial of the rights of communities in many parts of the world. This volume seeks to highlight some of these issues as manifested in South and South East Asia. Recognizing that this region is also the home of four of the major religious traditions of the world, Hinduism, Buddhism, Christianity, and Islam, what we hope to do is to point to the resources these religions provide to help us discuss these issues and to make fresh commitments to advocate, and to work towards peace and harmony in the region from the religious perspectives.

ISSUES FACING THE SOUTH AND SOUTHEAST ASIAN NATIONS

We should begin by looking at some of the issues faced in South and Southeast Asia on the concerns expressed above. This is a vast region with numerous countries, rich diversity of cultures, a great variety of religious beliefs and practices, and social norms developed over centuries. It is impossible to be exhaustive in our discussion or to be even-handed in dealing with issues faced within the nations. What

is given below are illustrative of the realities that confront us that needs to be faced in the interest of peace and harmony.

Religion, Ethnicity and Conflict

Although historically there had been brief periods of conflict between religious traditions of Asia, by and large, Asian religious traditions have respected plurality and have lived in harmony with each other. All the religious traditions of Asia embrace non-violence and have placed love and compassion at the center of their teachings. In recent years, however, there had been troubling development within sections of religious communities, especially as they are coopted by political forces that use them for their selfish ends.

It is not the intention here to examine the causes, or to apportion blame on any community, but it is public knowledge that in countries like India, Pakistan, Sri Lanka, Myanmar, and Thailand there are accusations of violations that relate to questions of citizenship, freedom of conscience, the right to practice one's religion, etc. Thus, religion and violence, religion and state, rights to citizenship, and freedom of conscience have become issues that are very much discussed in South and South East Asia today. Even in countries not mentioned above, there are growing movements centered on ethnicity or religion, as for instance in Malaysia and Indonesia, that hold the potential to undermine the various forms of consensus that had kept multi-ethnic and multi-religious communities together. Thus, the topics we address in this volume are very relevant and important to those of us who live in this region. What then, we ask, are some of the issues we need to confront?

Approach to Plurality

Respect for plurality is one of the cardinal requirements in ethnically and religiously diverse communities and nations. Plurality is the stuff of reality. Nature itself is profoundly diverse, and humankind is made up of numerous racial, ethnic, linguistic, and religious groups. Whenever humankind had lived in peace, it was only by negotiating their diversity and finding ways of holding this diversity in healthy tension, by respecting the specificities of various groups, and yet finding shared common concerns and purposes that bound them together.

All societies exhibit their own localized, and often informal, methods of avoiding conflicts, and where they arise, means by which they can be managed and resolved. Nations and communities begin to fall apart when one ethnic or religious group refuses to accept plurality and begins to assert itself. It is commonly agreed, for instance, that much of the decades of ethnic conflict in Sri Lanka could have been avoided if the post-independent governments in Sri Lanka had taken the linguistic, religious and ethnic plurality of Sri Lanka with the seriousness it deserved, and enacted laws that respected plurality. On the contrary, the post independent Indonesia avoided the possibility of falling apart by developing the concept of *Pancasila*, or the five basic principles, as its national philosophy, which took all forms of plurality of the nation seriously. One needs to move away from looking upon plurality as a problem and seek to discern the riches it brings into human life.

Majority-Minority Tensions

Most of the South and South East Asian countries have one religious or ethnic group in majority, with number of minority groups living alongside them. Creating a peaceful society in such situations needs to be the main burden of the majority group which wields power by their numbers. Judicial use of power, establishing equitable justice for all citizens, and creating ways to deal with social and economic inequalities are essential elements of living in peace. Some of the political and anti-social forces within

majority communities, for instance, in Pakistan, India, Sri Lanka, Myanmar, Thailand and others have begun to use the strength of the majority religious and ethnic communities to undermine some of the basic rights of the minorities. The extent and the seriousness of these violations vary from nation to nation. And there are always reasonable disputes over the reasons for these developments. However, it is the burden of the majority communities to act in ways that would not jeopardize social peace. Similarly, the minority communities also hold responsibility to refrain from actions that provoke the majority, and to join them towards maintaining a socio-economic and political system that serves all people.

Deep Economic Disparities

There is an undeniable correlation between social unrest and economic disparities. When a community, or sections within it, whether it belongs to the majority or minority, is economically depressed, it begins to rebel against the tacitly agreed social contract that had held the nation together. It is common to come across majority communities blaming immigrants, refugees or minority communities when their economic situation worsens. Equally, the communities in minority begin to agitate when they are economically pushed to severe hardships and blame the majority for the ills they face.

It is, of course, difficult to establish complete economic equalities or to prevent hardships from time to time. However, it is important that no community is pushed to the edge to the point of considering rebellion as the only course left to follow. In all societies, governments are expected to ensure that economic arrangements are put in place that cater to the basic needs of all the citizens. Where governments fail to shoulder this responsibility, unrest follows.

Denial of Justice to Women and Children

The denial of justice to women and children is a major issue facing the South and South East Asian nations. Most of these nations have inherited social structures that had been passed down the centuries, with well-defined place and role of women and children within the family and social structures. There may have been good reasons why these structures were created and maintained in the past, but we are aware that today they are looked upon as structures that are oppressive, denying to women some of the basic rights and privileges enjoyed by men. Even more troubling are the many forms of violence perpetrated on women within family and society. In a number of South and Southeast Asian countries women are subjected to domestic violence, rape, and other forms of discrimination that receive little or no attention of the state. Trafficking women for sex-trade industry is a monstrous and scandalous reality to which many governments pay little attention. To make matters worse, some of the discrimination against women are given religious legitimacy, and women have not been able to play a meaningful role within religious life of the community.

Of equal concern is the problem faced by many millions of children of South and Southeast Asia. Apart from having to grow in abject poverty, many of them, especially the girls, have no access to education. Child abuse, child labor, child prostitution, child soldiers, child trafficking, etc. are phrases we hear often to indicate the many forms of violence perpetrated against children, and in many countries the governments do not take adequate steps to deal with them.

Women and children constitute a bulk of the “vulnerable” in South and South East Asia that calls for our attention.

Place and Role of Religions

It is unfortunate that religions have been implicated in many of the social conflicts in South and South East Asia. We should first be aware of the many dimensions of what is generally referred to as 'religion'. All religions invariably have a spiritual dimension to them that seek to elevate the human spirit from that which degrades human beings to those that enrich their lives. It is all too common to hear persons representing different religious traditions claiming that their religious traditions are for love, compassion, justice, and peace. If one were to delve into the teachings of the founders of these religions one would say that these claims are justified. In so far as most of the scriptures were written to preserve the teachings of the founders, the bulk of the teachings in the scriptures also promote noble ideas.

What is often forgotten, however, is that religions are not only spiritual realities but are also sociological entities. Often the social expressions of religions do not correspond to their spiritual dimensions taught by the founders and upheld in their scriptures. And when political interests get bound up with religions, they move away from their original goal of enhancing the spiritual values that make human life more humane. Some religions, like Islam, do not draw sharp distinction between the spiritual, social and political dimensions of life and hold that all dimensions of human life should be governed by the basic teachings of their faith. There is much to be said in favor of this notion. Then, it becomes the responsibility of the religious community concerned to ensure that the political, economic and social arrangements of the societies in which they are the majority in fact reflect the noble ideals taught in their religion. Use, misuse, and abuse of religion and religious texts for political ends is a problem all religious communities must contend with and find ways to deal with it.

It is unfortunate that groups within religious communities, or groups that claim to act based on religious beliefs have been accused of destabilizing the social cohesion in a number of South and Southeast Asian countries. In Pakistan, religious extremists are being blamed for abusing the blasphemy laws of Islam to undermine the rights of Christians; in India sections within the Hindu community are accused of perpetrating violence against Christians and Muslims; in Sri Lanka, wrongly directed Sinhala-Buddhist ethno-nationalism is accused as the root of the decades of civil strife; in Thailand ethno-nationalism is accused as the basis of the denial of the basic rights of the peoples who live in tribal regions; in Myanmar, again, ethno-nationalism is accused as the root of the denial of the citizenship and other human and religious rights of the Rohingya Muslims and the heart-wrenching refugee situation it has caused.

We have used the words the "accused of" in relation to all these conflicts to indicate that our intention here is not to be in judgement on majority communities, and that we are not unaware of the ways in which sections within minority communities act in ways that provoke adverse responses. In India, for instance, the minority Christians and Muslims have been accused of abusing the religious freedom granted in the constitution to use unethical methods to convert people to their respective folds.

All these conflicts need to be analyzed in depth to figure out the complex realities that are behind them. The main point we wish to make is that we are indeed facing many forms of social crises in South and Southeast Asia because of the neglect of some of the basic principles that has held societies in cohesion. These are complex and difficult issues to resolve, but religions, which are also accused of promoting some of these tensions, do in fact have resources that can help religious communities themselves, and the society as a whole, in the task of building harmonious societies.

It is for this reason, that this volume has requested some scholars and practitioners of Hinduism, Buddhism, Christianity and Islam to highlight the resources within their respective religious traditions that can help us discuss these crucial issues. At the end of the contribution of the resources from

religions, we will also point to some of the ways in which non-governmental organizations (NGOs) and other groups within the civil society can contribute to the promotion of the rights of individuals and communities towards the creation of societies that can live in peace.

Chapter 1

HINDU SOURCES

In Support of Citizenship, Fundamental
Freedoms & Vulnerable Communities

Hindu Sources in Support of Citizenship

INTRODUCTION

Although there have been many great historical teachers in Hinduism, the Hindu tradition is not established around the life and teachings of a particular human founder. Hindus understand their tradition to be based on a body of knowledge, known as the Vedas, that are regarded as originating in the divine. The word, Veda, in fact, literally means knowledge and the four Vedas (Ṛg, Sāma, Yajur and Atharva) are viewed by most Hindus as the highest authoritative teachings of Hinduism. Modern scholars consider the Vedas to be at least 2,500 years old. The Upaniṣads, that constitute the final sections of the Vedas, are the earliest sources of theological and philosophical teachings in the Hindu tradition.

The primary sources of ethical thinking in the Hindu tradition are the (i) Vedas, (ii) followed by secondary texts such as the Rāmāyaṇa, the Mahābhārata (which includes the Bhagavadgītā), and the Dharma Shastras, collectively referred to *smṛti*, (iii) the teachings and examples of exemplary human beings (*sadācāra*) and finally, (iv) individual human conscience (*ātmasantoṣa*).

The Hindu tradition reflects also the astonishing variation in geography, language and culture across the Indian subcontinent and now across the world. It is helpful to think of Hinduism as an ancient, large and many-branched family, recognizable through vital common features, but preserving also the rich uniqueness of its individual members. Hindus affirm the existence of one divine being, named in the Veds as *brahman*, who is the origin, support and destiny of all. This single reality is called by many names, masculine and feminine, and represented in a variety of forms. It is both immanent (existing in all beings) and transcendent (unlimited).

1 HUMAN EQUALITY AND DIGNITY

The Vedas speak of the divine as “That from which all beings originate, by which they are sustained and to which they return (Taittirīya Upaniṣad 3.1.1).” The Hindu tradition understands God to be source of everyone and everything. The divine is not the national or tribal deity of a particular religious, or ethnic community, but the source of all life and existence. The divine is not limited by our boundaries, whatever these may be, and we should never assume that our community is favored or privileged above all others.

In addition, Hindu traditions proclaim unequivocally, the equal existence of the divine in all beings. As Bhagavadgītā (13:28), states this teaching, “One who sees the Supreme God existing equally in all beings, the imperishable in the perishable, truly sees.” The words “equally (*samam*)” and “in all beings (*sarveṣu bhauteṣu*)” admit of no exclusions or distinctions. Put simply, God exists equally in all beings. The Bhagavadgītā (18:61) returns to this insight in the final chapter with the teaching that God abides in the heart of all beings. The value that the Hindu tradition gives to this truth is obvious from the fact that

understanding and living out the implications of this teaching is equated with liberation (*mokṣa*), the highest goal of Hindu life.

The Hindu affirmation of a single divine source for all beings and the unifying presence of this being in everyone imply that living beings constitute a single inclusive community. Although we belong to distinctive communities on the basis of different religious, cultural, or national identities, we share a more fundamental unity in our common origin and through the same divine reality that shines in each heart. In the famous words of the Maha Upaniṣad (6:72), the world constitutes a single family (*vasudhaiva kutumbakam*). It is the small-minded, according to this same text who construct exclusive communities by distinguishing between those who belong and those who do not.

The equal presence of God in all beings is the source of the inherent dignity and equal worth of every human being. The worth of human beings is not derived from the state and is not reducible to economic or political considerations. Put simply, we cannot honor and value God and devalue and dishonor human beings. Hindus cannot give our assent or support to any political, economic, social and cultural systems, founded on human inequality and indignity.

2 IMPLICATIONS FOR CIVIL LIFE

When the implications of human dignity for life in the civic sphere are articulated, the emphasis is also on equality. The Bhagavadgītā (5:18; 6:29) speaks of seeing all equally (*samadarśinaḥ/samadarśanaḥ*). The Hindu tradition provides a strong theological foundation and justification for equal justice and rights in the civic sphere based on the equal dignity and worth of every human being.

Various sacred texts articulate the ethic of reciprocity. According to the Mahābhārata (Anusasana Parva113.8), “One should not behave towards others in a way which is disagreeable to oneself. This is the essence of morality.” Put positively, as in Bhagavadgītā 6:32, we are called to identify with others in sorrow and happiness, learning to own their pains and joys as our own. In addition, there are general obligations (*sāmānya dharma*) required of all human beings in relationships with each other. Although lists vary in texts, these usually include non-injury, truthfulness, compassion and self-control.

The Hindu teaching about the sacred worth of all beings is the justification for the supreme value the tradition gives to the practice of non-hurting (*ahimsā*). Belief in divine immanence requires that we demonstrate reverence and consideration for life in all forms and that we strive assiduously to minimize suffering. Every human life is valuable. For Mahatma Gandhi, the most famous advocate and exponent of *ahimsā* in recent times, *ahimsā* means love and compassion for all. For Gandhi, *ahimsa* also implies justice towards everyone and abstention from exploitation in any form. Depriving others of equal citizenship rights, necessary for their flourishing and wellbeing, is a cause of suffering and harm and thus a violation of the ethic of *ahimsā*.

3 INCLUSIVE COMMUNITY AND COMMITMENT TO THE COMMON GOOD

The Bhagavadgītā, speaking on two occasions (3:20; 3:25) about the responsibilities of political leadership uses the word, *lokasaṁgraha*. The teacher, Krishna, praises political leaders, like King Janaka and others, who were committed to *lokasaṁgraha*. *Loka*, meaning world or community is inclusive. It includes all human beings, but also the world of nature. *Samgraha*, meaning wellbeing, points to the necessity for leadership to be committed to policies and programs that aim for and ensure the

flourishing of all. *Lokasaṃgraha* is the ancient Hindu equivalent of a commitment to the common or public good and this is the primary responsibility of the state. *Lokasaṃgraha* does not allow the state or any other powerful entity to privilege unjustly the interests of a particular group, religion, ethnicity or gender. It excludes the pursuit of personal and institutional interests in ways that violently impede the flourishing of all. It excludes trying to lift oneself or one's nation by crushing others.

In contrast, the Bhagavadgītā (16:12-16), condemns leaders who gripped by greed, unjustly amass vast wealth for their own enjoyment, without concern for the common good. Megalomaniacal and egotistical, such leaders evince an obsession with their own power, wealth and dominance.

“

This has been obtained by me today; this desire I shall attain; this is mine and this wealth also shall be mine (16:13).”

“

That enemy has been slain by me, and I shall slay others too; I am a lord, I am the enjoyer, I am successful powerful and happy (16: 14).”

Although the Bhagavadgītā emphasizes the responsibility of leaders to serve the common good, the text does not exempt us as citizens. The Hindu tradition emphasizes the interdependent nature of our existence and describes us all as born into debt (*ṛṇa*). The tradition emphasizes our indebtedness, among others, to the divine, to parents and ancestors, to teachers, to other human caregivers and to nature. We exist and have the potential to flourish because we are a part of a generous and supportive interdependent whole. The proper response to this understanding of our unity, indebtedness and interdependence is commitment to the common good. If we selfishly receive and exploit without generous self-giving, we deplete the resources of our world and become agents of suffering.

Bhagavadgītā (3:12) describes those who benefit from others' giving without responding with generosity as thieves. The text (3:13) likens those who are not committed to the common good to persons who selfishly cook only for themselves; virtuous persons committed to the common good cook both for themselves and for others. The food of the selfish is impure; the food of the virtuous is pure. Mutual commitment to the common good, teaches the Bhagavadgita (3:12), is the way ordained by the creator for human prosperity. It is the *kāmadhuk*, that is the wish-fulfilling cow that provides for all human needs. We attain the highest good by mutually caring for each other (3:11). Hinduism reminds us that our rights are only possible and meaningful in a context where equal, if not greater, recognition is given to our duties and obligations to each other.

The profound religious dignity and equality that the Hindu worldview commends become meaningful when relationships in the civic sphere exemplify equal rights. In this regard, the Hindu tradition, like other world religions reveals the disparity between religious ideal and lived practice. Practices legitimized historically have not consistently reflected the principle of equal rights. The potential for rights that apply equally to all human beings, was constrained by a hierarchical ordering of society into

various castes that unequally distributed rights and privileges. In addition to caste, rights were also unequally distributed on the basis of gender differences.

The Indian constitution, adopted when India became an independent nation in 1947, sought to address some of these inequalities and actually guarantees more fundamental human rights than the provisions of the American Bill of Rights. Among these are the “Right to Equality,” “Right to Freedom,” Right Against Exploitation,” “Right of Freedom of Religion,” “Cultural and Educational Rights,” “Right to Property and “Right to Constitutional Remedies.” Special laws, such as the Protection of Civil rights Act (1976), have been enacted to give meaning to the provisions of the Indian constitution. Much progress continues to address the inequities of caste and gender, but the road ahead is a long one. Religious teachers must continue to challenge interpretations of texts and traditions that condone and justify inequality.

Hindu Sources

in Support of Fundamental Freedoms

1 FREEDOM AND MORAL AGENCY

The Hindu tradition regards the human being as a responsible moral agent capable of exercising choice. Birth as a human being is considered a rare privilege because of the human capacity for knowledge and choice.

The Hindu teaching that emphasizes human moral freedom and responsibility is *karma*. Through the law of *karma*, Hindus see the world as a moral stage and understand human beings as living within the operation of a moral law. The teaching emphasizes that every moral action produces an appropriate outcome consistent with the intention and nature of the action. These outcomes are not always immediate. The crucial point here is that choices are consequential and affect self and others into the future. To avoid being agents of suffering to ourselves and others, we must be responsible in our choices. As *Bṛhadāraṇyaka Upaniṣad* 4.4.5 reminds us, we are formed by our moral choices. “As it does and acts, so it becomes; by doing good it becomes good, and by doing evil it becomes evil—it becomes virtuous through good acts and vicious through evil acts.”

Any attempt to impede forcibly human choice and moral agency, including the freedom to choose and practice one’s religion, is contrary to the assumptions of the Hindu teaching on *karma*. We cannot be held accountable and responsible for our actions if we are not free to choose. Human choice must be exercised, as noted earlier, with attentiveness to the common good (*lokasaṃgraha*). Human moral integrity is violated if the state or any other agency seeks to enforce specific religious beliefs or forms of worship and prohibit others.

2 RESPECT FOR RELIGIOUS FREEDOM

One of the finest examples in the Hindu tradition of respect for human religious freedom occurs in the final (18th) chapter of the *Bhagavadgītā*. The text is a lengthy dialogue between the teacher, Krishna, and his warrior friend and disciple Arjuna, on the eve of a great battle. Arjuna is uncertain if engaging in battle is the right choice. Krishna believes that Arjuna has a moral obligation to defend his community against tyranny and injustice and their discussion ranges wide. The topics discussed cover the nature of self and divine, liberation, right action in the world, and right worship. At various times, Krishna explains his preference for Arjuna. At the end of it all (18: 63), however, he demonstrates his respect for Arjuna’s moral integrity by requesting him to do as he wishes (*yathecchsi tathā kuru*). In a similar way, Rama, in the *Rāmacaritamānasa* of Tulasidasa, prefaces his teaching by acknowledging the freedom of his students to make their own moral choices based on their independent reflection (*sunahu karahu jau tumahi sohāi*). He also invites their fearless criticism if they disagree with his views (*tau mohi barajahu bhaya bisarāi*).

The examples of Krishna and Rama reflect a context in which religious teaching is given only in response to a request made by a student to a teacher. Generally speaking, students sought wisdom by approaching teachers. It was always felt that such teaching spoke meaningfully to the person who had examined life's experience and discovered that finite or created ends such as power, fame, or pleasure are ultimately unfulfilling. A religious need, in other words, must be established and not presumed. It is the function of the teacher to validate this need and to impart wisdom through words and example. Compulsion, of any kind, is contrary to the very nature of religious teaching and falsely represents the divine to be tyrannical in nature. This is one of the reasons why Hindus, though willing to share religious teachings, do not engage in proselytizing.

3 RELIGIOUS DIVERSITY

Religious diversity is not generally problematized by Hindu traditions or seen as a condition to be overcome by homogenization. Religious diversity is thought of as reflecting the diversity of humanity.

The Hindu tradition reminds us constantly that the divine is always more than we could define, describe, or understand with our finite languages and minds. A God whose nature and essence could be captured fully in our words or who could be contained within the boundaries of the human mind will not be the infinite One proclaimed in any of our traditions. Equating God completely with our words and images would constitute idolatry. A famous verse from the Taittirīya Upaniṣad (2.9.1) speaks of God as the one “from which all words, along with the mind, turn back, having failed to grasp.”

This recognition of the intrinsic human limitation in attaining or formulating a complete knowledge of God means that no intellectual, theological or iconic representation is ever full and final. Each one struggles to grasp and express that which is ultimately inexpressible and each attempt reflects and is influenced by the cultural and historical conditions under which it occurs. Our traditions are *darśanas*, ways of seeing and understanding, but in relation to the limitlessness of the One, we cannot claim fullness of knowledge.

The Bhagavadgītā acknowledges positively the varieties of ways of human worship and suggests that the divine understands and accepts worship in diverse forms. “Howsoever people approach me,” says Krishna in the Bhagavadgītā (4:11), “so do I accept them; for the paths people take from every side are mine.” In other words, God responds appropriately to the yearning of the human being wherever and in whatever diverse forms this may be expressed. The freedom of God implies the freedom to respond in different ways to human longing. The famous Hindu teacher, Sri Ramakrishna (1836-1886), spoke of religious diversity as an expression of divine will. He likened the divine to a mother who prepares different meals for her children based on their different needs. “The mother,” said Ramakrishna, “does not give fish *pilau* to all of her children. All cannot digest it; so she prepares simple fish soup for some children.”

4 INTERRELIGIOUS DIALOGUE, HUMILITY AND PEACE

If our theologies cannot limit the limitless, we can all learn and be enriched by the ways in which others have experienced and apprehended the absolute and by the values they have derived from such encounters and experiences. The acknowledgement of the limits of our human understanding in relation to God is a deep source and justification for humility, openness and dialogue in our relationships with people of other faiths.

When encountering the ancient religious traditions of our neighbors, we would do better to assume that they endure because they speak wisely and meaningfully to the human predicament and ask how we could learn from and be enriched by their distinctive ways of speaking. We will not learn, however, unless our disposition to these traditions is humble and we cease condemning that which is different. Humility is nurtured by the awareness that our ways of speaking are not exhaustive. Some of our deepest religious insights are awakened through our encounter with wise voices radically different from ours. We speak more wisely if we are open to the wisdom that flows from different sources.

All of our religious traditions, in addition to what they proclaim and teach about individual human destiny and fulfillment, also imagine and include a social vision of the ideal human community characterized by justice, peace, prosperity and freedom from violence, exploitation and fear. Any religious tradition which is today concerned about the social order and its transformation is challenged to reach across historical borders and frontiers, find common ground and values with people of other faiths and strive together to confront and overcome the causes of human suffering and conflict.

Our hopes for just and peaceful communities will only be realized together or not at all. Interreligious deliberations and actions are not a luxury for the starry-eyed among us, but have become a real and practical civic necessity in our communities of diversity. In the task of overcoming suffering, we must be ready to labor with women and men of every faith and with those who have none.

Every Hindu prayer ends with a threefold recitation of the word peace, (*śantih*). The repetition of the word expresses the Hindu hope for peace in the natural world, in the human community and in one's own heart, while emphasizing the interrelatedness of all three spheres. We will not attain peace in a world in which there is violence and injustice in human communities and in which nature is plundered and recklessly exploited. At the same time, we cannot be effective agents of peace in the world if we lack peace in our hearts.

Hindu Sources

in Support of Vulnerable Communities

1 MAY THE ENTIRE WORLD FLOURISH (LOKĀH SAMASTĀH SUKHIÑO-BHAVANTU)

The sixteenth century poet-saint, Tulasidasa, in the *Rāmacaritamānasa*, his retelling of the life-story of Rama, describes a utopian community that he calls *Ramarājya* (the kingdom of Rama). Millions of Hindus across the world regard Rama as an *avatāra* or embodiment of the divine. In this community “there is no premature death or suffering of any kind; everyone enjoys beauty and health. No one is poor, sorrowful or in want; no one is ignorant.” The community is free from hate and violence and nature flourishes. “The trees in the forests,” wrote Tulasidasa, “bloom and bear fruit throughout the year; the elephant and lion live together as friends; birds and beasts of every kind are no longer hostile and live in harmony with one another.” Tulasidasa emphasizes caring for others as the highest expression of the moral life and describes it as identifying with the other in suffering and happiness (*para duḥkha duḥkha sukha sukha*). He equates the moral life with working for the wellbeing of others and immorality with being an agent of oppression and suffering.

Tulasidasa’s *Ramarājya* was an inspiration for Mahatma Gandhi’s work. For Gandhi, *Ramarājya* was not a Hindu kingdom, but what he speaks of as “the kingdom of God,” in which all enjoy equal rights and justice and where all faiths are respected.

A well-known Hindu prayer, used often to conclude temple and home worship, expresses the desirability and hope for freedom from suffering for all beings.

Sarve bhavantu sukhinah / Sarve santu nirāmayah

Sarve bhadraṇi paśyantū / Mā kaścit duḥkha bhāgbhavet

May all be happy. May all be free from disease.

May all know that which is good. May no one suffer

In a similar way, Hindus pray daily for the flourishing of the entire world (*lokāḥ samastāḥ sukhino-bhavaṇtu*).

2 SERVING AS WORSHIP

We noted earlier that the equal presence of God in all beings is the source of the inherent dignity and equal worth of every human being. This fundamental teaching is also the source, inspiration and motivation for the Hindu concern and support for vulnerable communities. Every human encounter is

also an encounter with God. We cannot claim to honor and value God and be indifferent or disdainful towards suffering human beings in whom God exists.

Distinguished Hindu teachers remind us that support for the vulnerable is privilege that must be exercised in humility as an act or worship. Sri Ramakrishna, the teacher of Swami Vivekananda, explained they should see the service of others as the service of God. “No, no; it is not compassion to *jivas* (living beings) but service to them as Shiva (God).” Vivekananda echoed his teacher’s words in a famous address at the Rameswaram Temple in southern India where he called for an engaged spirituality in the service of the poor, the weak and the diseased. “He who sees Shiva in the poor,” said Vivekananda, “in the weak and in the diseased, really worships Shiva; and if he sees Shiva only in the image, his worship is but preliminary.” For Gandhi, the service of the poor was essential to his wish to see God face to face.

3 THE NEED FOR STRUCTURAL TRANSFORMATION

The vulnerable are those in our communities and in the world who, because of their religious or cultural identity, gender, ethnicity, age, caste, national status and economic condition, suffer marginalization, violence, and diminished opportunities for flourishing. In many cases, they are also denied equal citizenship rights, thus violating the principle of *lokasaṃgraha* or the inclusive pursuit of the wellbeing of all. Our support for the vulnerable requires that we properly inquire into the causes of their suffering with the aim of overcoming these. What we need is an expansive understanding of suffering and liberation. We cannot ignore the suffering of human beings when they lack opportunities to attain the necessities for dignified and decent living or when suffering is inflicted through oppression and injustice based on gender, caste or ethnicity. Working to overcome suffering means identifying those political, social and economic structures that cause and perpetuate suffering. We cannot be content only with charity to the vulnerable.

4 HOSPITALITY TO THE STRANGER

Today, some of the most vulnerable people in our world are those who, because of violence, poverty, climate change and environmental degradation, are forced to leave their homelands and to seek shelter and sustenance elsewhere. A significantly high number of these migrants are children and youths. It is estimated that one in every 200 children in the world today is a refugee.

The core Hindu moral values that must guide our response to refugees are compassion (*dayā*), and generosity (*danam*) and the expression of these values in public policies that address the reality of suffering in their lives.

In a famous teaching in the Taittiriya Upanishad (1.11.1-2), the *guru* urges his disciples to “become one for whom the stranger (*atithi*) is a *deva*.” In the Hindu tradition, a *deva* is a person deserving of welcome, reverence, respect and generosity. A *deva* is accorded hospitality and offered gifts. The word, *atithi*, literally means a person who comes to us without prior arrangements about time or place; one who turns up unexpectedly. It describes well the contemporary migrants who are forced to flee their homes and who arrive in desperation at our doors. Thinking of these persons as *devas* emphasizes their inherent dignity and reminds us also of our moral obligations to treat them with reverence, respect and generosity. The text does not qualify the stranger in any way by religion, ethnicity, place of origin, age, or gender. The stranger is deserving of our hospitality by the fact of her humanity and dignity.

The centrality of the obligation of hospitality in Hindu ethics is highlighted by the fact the primary mode of Hindu worship (*pūja*) is a ritual of hospitality to God. Worship begins with the welcoming of the divine and includes life-sustaining offerings such as food, water, clothing, and shelter. When we affirm a God, in the Hindu tradition, who exists in all beings, we are to understand that such hospitality and generosity must be extended to all in need and constitutes a mode of divine service and worship. Our understanding of God calls us to care and generosity for the vulnerable.

The universal divine being proclaimed in Hinduism implies a universal moral concern for the wellbeing of all (*lokasaṃgraha*). Today, when narrow national and group concerns are asserting and privileging themselves, Hindus have an urgent moral obligation to overcome such divisions and speak without ambiguity for the universal common good. Our moral voices cannot be limited by or equated with narrow national interests, religious boundaries or ethnic identity. We are morally responsible to speak for and act on behalf of those who are vulnerable. We are morally obliged to speak for the innate dignity and worth of every human being and to speak against structures and ideologies that fail to affirm this dignity.

CONCLUSION

Human beings constitute a single community and each one has an inherent dignity that flows from the indwelling divine presence. This truth provides a strong justification for equal justice and rights in the civic sphere. In addition, we must extend to others the same freedom and rights that we wish for ourselves. The cardinal ethic of non-injury (*ahimsā*) is violated when we deprive others of the rights necessary for their wellbeing.

The Hindu tradition calls upon the state and its leaders to promote the universal common good (*lokasaṃgraha*). It forbids the use of state power to privilege the interests of particular groups. It condemns policies that cause suffering. We are all called upon to serve the common good by being generous givers as acknowledgement for all that we continuously receive. Rights are meaningful in the context of our commitment to our obligations.

The Hindu tradition regards the human being as a responsible moral agent capable of exercising choice. It is contrary to Hindu teaching to impede forcibly human choice and moral agency, including the choice one's religion. There is no moral accountability (*karma*) without freedom of choice.

Religious diversity expresses the diversity of humanity and ought not to be represented negatively. The divine exceeds all human understanding and expression. This calls us all to humility and openness to learning and sharing in dialogue with persons of traditions. Dialogue is also necessary for finding common ground and for working together to address the causes of suffering in our world.

The Hindu ideal is a human community in which violence is overcome, peace abides, and where no one suffers from a lack of life's necessities. It is a community in which all are devoted to the common good and to each other's wellbeing. The vulnerable are supported and cared for in service that constitutes worship and that addresses the underlying structural causes of suffering. We have a religious and moral obligation to treat migrants who are forced to flee their homes with reverence, respect and generosity. It is immoral if, because of xenophobia, prejudice or calculation of our own economic benefits, we shut our hearts and our doors to those who come to us in desperate need for protection and the sustenance of life.

Chapter 2

BUDDHIST SOURCES

In Support of Citizenship, Fundamental
Freedoms & Vulnerable Communities

Resources within Buddhism

INTRODUCTION

Buddhism in the South Asia and South East Asia

Buddhism was born in India. In a short span of a few centuries, Buddhism travelled the east and west of India and became civilizing force for many communities. It influenced arts, aesthetics, politics, and culture wherever it went. Even Today Buddhism remains alive in the countries like Bhutan, Nepal, Bangladesh, India, and Sri Lanka in South Asia. It is a dominant religion in South Asia except in Malaysia and Indonesia where Buddhism is still popular among the Chinese ethnic minorities (McMahan, 2012). Buddhism continues to play an important role in the contemporary world. In India, where Buddhism was born, it is the main religion in the Himalayan region and it is resurging in the rest of India after the great conversion movement inaugurated in 1956 (Omvedt, 2013). The Buddhist communities all over the world have undergone a great change due to the scientific and political changes taking place in the world.

Buddhism is rich in diversity and no two Buddhist communities are alike. The intersection of ethnicity, language and culture has given rise to different forms of Buddhism in different places. Buddhism is known as a peaceful religion and wherever it went, it created great civilizations. In the recent times, Buddhism is facing the complex challenges arising out of political boundaries and political ideologies. Some Buddhist groups in countries like Sri Lanka, Myanmar and Thailand have become aggressive and they are termed as “militant Buddhists” (Lehr, 2019 and Tambiah, 1992). In this situation, it is essential to understand Buddhist perspective on emerging issues facing humanity today. As forms of Buddhism are diverse, it is futile to define Buddhism only on the basis of its cultural form to offer any perspective on the universal problems faced by communities.

What is Buddhism?

It is difficult to define Buddhism as the rites and rituals of Buddhism change from country to country and even within the country. Buddhism is a very diverse religion and it also eludes definition according to western ways of defining religion. Though Buddhism has acquired different cultural forms, its basic teachings are common in all the countries and they can be easily sketched. The Basic Buddhism includes the Four Noble Truths, the teachings of dependent origination, the importance of the triple gems (Buddha, Dhamma, and Sangha), and Four Sublime abodes. Any classification of Buddhism will include these basic teachings of the Buddha. The Buddha condensed his teachings into only two teachings: suffering and end of suffering. This focus on understanding suffering, its cause, its end, and the path leading to the end of suffering is the essential teaching of the Buddha (Wallis, 2007).

Engaging Buddhism with Contemporary Issues

Though Buddhism is the oldest religion in the world, it has been continuously engaging with the social, political and cultural issues throughout its historical journey. In the modern times, Buddhism has

engaged with social, political and economic issues. A new movement within Buddhism has begun in the name of Socially Engaged Buddhism in several parts of world independently. Increasingly this movement within Buddhism is gaining strength day by day. Some of the prominent Buddhists who engaged with problems of the modern times include people like Tai Xu from China, Dr. B.R. Ambedkar from India, Mahaghosanand from Cambodia, Thich Nhat Hahn from Vietnam, Sulak Sivaraksa from Thailand (Queen and King, 1996). They draw their intellectual resources and experiences from their deep engagement with the Buddhism itself and try to apply Buddhist resources to engage with the contemporary problems.

Buddhist Sources in Support of Citizenship

1 CONCEPT OF STATE IN BUDDHISM

Buddhism is not an anarchist philosophy. It prescribes certain mode of relating with each other based on equality, liberty and fraternity. The foundational values of any society must be based on brahmaviharas: metta (loving kindness), karuna (compassion), mudita (sympathetic love) and uppekha (boundless love for all and all times). It does not prescribe any form of government. The ideal government that the Buddha encourages is ethical democracy. The form of government based on ethics is the ideal form of government. The Buddha encouraged the kings of his times to be ethical and seek the welfare of his people. While describing the evolution of human societies, the Buddha showed how the rulers were first chosen with the consent of people. The Buddha did not prescribe form of government; he modelled his Sangha (the community of his followers) on the lines of principles of democracy. Hazra (1998) discussed at length the constitution of the Buddhist Sangha and how they contained the procedures to deliberate. Dr. B. R. Ambedkar (1891-1956) who drafted the constitution of India and gave India a parliamentary democracy indicated that the Parliamentary democracy existed in the Buddhist Sangha:

It is not that India did not know Parliaments or Parliamentary Procedure. A study of the Buddhist Bhikshu Sanghas discloses that not only there were Parliaments—for the Sanghas were nothing but Parliaments—but the Sanghas knew and observed all the rules of Parliamentary Procedure known to modern times. They had rules regarding seating arrangements, rules regarding Motions, Resolutions, Quorum, Whip, Counting of Votes, Voting by Ballot, Censure Motion, Regularization, Res Judicata, etc. Although these rules of Parliamentary Procedure were applied by the Buddha to the meetings of the Sanghas, he must have borrowed them from the rules of the Political Assemblies functioning in the country in his time.

(Dr. B.R. Ambedkar in the Constituent Assembly of India on 25 November 1950)

2 BUDDHISM AND DEMOCRACY

After his great awakening under the Bodhi Tree, the Buddha understood the fundamental nature of existence. The key insight into conditioned co-arising has a clear implication on understanding human beings as interdependent beings and human societies as depending on each other for their very existence. These two insights are technically termed as idappaccayatā and paṭicca-samuppāda. One of the founders of socially- engaged Buddhism, Thich Nhat Hahn, termed this reality of dependent existence as interbeing (Hahn, 1997). The Buddha taught that the human beings do not exist in the atomised form, they co-arise depending on certain conditions. They do not have an immutable and independent soul. Their existence depends on the environment and other human beings. The human mind is a natural phenomenon that arises depending on the conditions. The evolution of human mind is the historic process. It is not the evolution of individual mind, but human mind in general which arises depending on human cultures and the societies in which an individual is born. The human mind

is social mind. The formation of the identity consciousness is a social and cultural process. In the technical Buddhist terminology, it is known as *atta* or *atma*. The Buddha taught *anatta*: the absence of permanent soul. Garfield (2001) described intrinsic relationship between Buddhism and Democracy.

Any identity based on territory, membership of certain groups, gender, race, caste, and anything that confines a human mind to restricted identity produces the conflict in the society and ultimately leads to violence and suffering. From the Buddhist perspective, the awakening to reality of dependent origination is to let go identity. All the identities are therefore tentative. The use of identities is only for the pragmatic purpose and to serve the ultimate goal of welfare and the happiness of the humanity. From the fact of dependent origination (or interdependence), arises the fundamental value of fraternity (or community). With the arising of fraternity, the equal opportunity to all follows and when the human beings are free to actualize their potential, the liberty is materialized. Thus the foundational values of democracy are in accordance with the basic teachings of the Buddha. There is no contradiction between the teachings of the Buddha and democratic societies.

Dr. Ambedkar who was instrumental in providing India a democratic constitution based on liberty, equality, and fraternity remarked in an All-India Radio broadcast speech on 3 October 1954 he declared:

Positively, my Social Philosophy, may be said to be enshrined in three words: Liberty, Equality and Fraternity. Let no one, however, say that I have borrowed my philosophy from the French-Revolution. I have not. My philosophy has roots in religion and not in political science. I have derived them from the teachings of my Master, the Buddha. In his philosophy, liberty and equality had a place. (...) He gave the highest place to fraternity as the only real safeguard against the denial of liberty or equality or fraternity which was another name for brotherhood or humanity, which was again another name for religion.

3 ASOKA: WELFARE STATE AND CITIZENSHIP

Once the relationship between the individuals and the state is established, it is easy to define the nature of citizenship. The model for welfare state is reflected in the way Emperor Ashoka ruled India. Based on the Buddhist principles, Emperor Ashoka modeled his Kingdom. History has it that Ashoka created the first welfare state in which he sought the welfare of all. His Royal edicts summarize the Buddhist perspective on citizenship. Sen (1998) also explained how Ashoka ruled India ethically and was the founder of welfare state in ancient India. Allen (2012) gave a detailed account of how Ashoka ruled India based on the principles of a welfare state.

*In the past, state business was not transacted nor were reports delivered to the king at all hours. But now I have given this order, that at any time, whether I am eating, in the women's quarters, the bed chamber, the chariot, the palanquin, in the park or wherever, reporters are to be posted with instructions to report to me the affairs of the people so that I might attend to these affairs wherever I am ... Truly, **I consider the welfare of all to be my duty**, and the root of this is exertion and the prompt dispatch of business.*

(Allen, 2012: Rock Edict 6)

Thus the Government is duty bound to strive all the time for the welfare of all. Emperor Ashoka did not discriminate between the citizens of his state and strove for the welfare of all irrespective of their religions and beliefs. In Buddhism, any formation of the political state should have an ethical basis and it must seek welfare of all. The state in any form of government must ideally be a welfare state.

Buddhist Sources in Support of Fundamental Freedoms

1 BUDDHISM AND HUMAN RIGHTS

Keown (2013) described human rights can find their roots in the teachings of the Buddha. Buddhism being a process philosophy lays stress on understanding cause-effect. Nothing is taken for granted as a belief without examining the evidence of that belief. In Kalama Sutta (Bodhi 2012), which can be termed as a charter of freedom and freethinking, the Buddha encouraged his followers to examine everything vigorously and cautioned against believing anything that has been handed down by tradition or custom. This freedom to think for oneself is the core practice of Buddhism. However, the freedom to think is not unrestricted. It is subjected to two tests: if it leads to the wellbeing of self and that of other. Thus, the Buddha cautioned against the speculative beliefs that ultimately lead to confusion and conflict in the society. The method to persuade others is clearly laid down as the persuasions with love and based on equal relationship between parties in dialogue. Instead of enforcing one's ideas on others, the Buddha recommended dialogues and debates as a way to persuade others. This is the reason why Buddhism spread all over the world peacefully and without causing conflicts in the society.

The great Buddhist rulers did not force their Buddhist beliefs on their citizens, instead promoted diversity of opinions and dialogues. While the Buddhist path stresses importance of studying prevalent views, both religious and non-religious, but it does not advocate prosecution of the people based on their views or belief. Right view is the goal of the Buddhist practices and it is also the beginning of the process of transformation.

2 BUDDHISM IS AN INTERPERSONAL PATH TO FREEDOM

Right view is the understanding of the Four Noble Truths: suffering, cause of suffering, end of suffering, and the path towards the end of suffering. This framework is not only useful to understand the suffering that we all encounter based on afflicted emotions, but also to understand structural sufferings that emerge out of unjust social structures such as racism, patriarchy, nationalism, and hierarchical societies like caste system in India. Buddhism does not only teach coexistence with others but also continuous understanding of what is feared as other due to lack of knowledge about it.

The Buddha encouraged his disciples to understand causes and conditions of the emerged situations and experiences. This methodology to understand the present state of the world is useful as without understanding the conditions the situation cannot be understood and hence cannot be transformed for better. The Buddhists seek conscious evolution instead of leaving it to chance or destiny. It does not recommend violence as the method to transform individuals and societies.

The Buddha was the rare person to encourage the comparative study of the philosophies existing at his time in India. The Buddhist texts are replete with discussions with people having different views and opinions. Buddhism therefore favours freedom of thoughts, conscience, religion and belief.

Kramer (2007) described the Noble Eightfold Path taught by the Buddha as the interpersonal path to freedom.

Buddhist Sources in Support of Vulnerable Communities

In the South-East Asia, Buddhism is the dominant religion. Majority of the countries in South Asia and South-East Asia emerged after de-colonisation. The colonisation shaped their political status and their national boundaries. The new nation-states had to resolve the problem of the geographical boundaries. This has manifested into boundary disputes and the status of citizenship. The national identity is clashing with the religious identity and in some places with ethnic identity.

As interdependence is the nature of human existence, the Buddha taught that Metta is the foundation of the human society. Metta is an attitude of respect and reverence for a fellow human being and it can be summarised in the formula: As I am, so they are (Ambedkar, 1957). This identification with other human beings is the foundation of ethics and ethical society. As a political value, it can be called fraternity (or gender neutral term, community). When metta permeates a society, it creates equal opportunities for all. The people who identify themselves with others vibrate with others. This vibration based on metta gives all an equal chance to strive for their human development. This harmonious relation with all that lives is defined in Buddhism as anukampa (being in resonance and harmony with others). That is why the Buddha encourages his followers to love all human beings just like a mother loves her only child. Buddhism always favored civic nationalism over ethnic and religious nationalism. Hence the minorities of any background cannot be persecuted in the name of their religions or ethnicities.

Hence in the teachings of the Buddha, there is no scope of treating minorities with contempt. The unit of development is an individual, and their identities are not the unit for development. The persecution of people based on ethnic identities is not in accordance with the teachings of the Buddha.

The heart of the Buddha's teaching is summarized in the Karaniya Metta Sutta chanted by Buddhists all over the Asia whenever they register their peaceful protest:

“

Let none deceive another,

Or despise any being in any state.

*Let none through anger or ill-will
Wish harm upon another.*

*Even as a mother protects with her life
Her child, her only child,
So with a boundless heart
Should one cherish all living beings;*

*Radiating kindness over the entire world:
Spreading upwards to the skies,
And downwards to the depths;
Outwards and unbounded,
Freed from hatred and ill-will.*

*Whether standing or walking, seated or lying down
Free from drowsiness,
One should sustain this recollection.
This is said to be the sublime abiding.
By not holding to fixed views,
The pure-hearted one, having clarity of vision,
Being freed from all sense desires,
Is not born again into this world.*

REFERENCES

- Allen, C. (2012). *Ashoka: The Search for India's Lost Emperor*. Hachette UK.
- Ambedkar, B. R. (2011). *The Buddha and his dhamma: a critical edition*. Oxford University Press.
- Bhikkhu, T. (2012). *kalama sutta: To the kalamas*. Access to Insight. <http://www.accesstoinsight.org/tipitaka/an/an03/an03,65>.
- Garfield, J. L. (2001, March). Buddhism and Democracy. In *The Proceedings of the Twentieth World Congress of Philosophy* (Vol. 12, pp. 157-172).
- Hanh, T. N. (1997). *Interbeing*. RESURGENCE-LONDON-NAVERN ROAD-, 42-43.
- Hazra, K. L. (1988). *Constitution of the Buddhist sangha*. BR Pub. Co..
- Keown, D. (2013). Buddhism and human rights. In *Contemporary Buddhist Ethics* (pp. 67-89). Routledge.
- Kramer, G. (2007). *Insight dialogue: The interpersonal path to freedom*. Shambhala Publications.
- Lehr, P., & Roughley. (2019). *Militant Buddhism*. Springer International Publishing.
- McMahan, D. L. (2012). *Buddhism in the modern world*. Routledge.
- Omvedt, G. (2003). *Buddhism in India: challenging Brahmanism and caste*. Sage Publications India.
- Queen, C. S., & King, S. B. (Eds.). (1996). *Engaged buddhism: buddhist liberation movements in Asia*. SUNY Press.
- Sen, A. (1998). Universal truths. *Harvard International Review*, 20(3), 40.
- Tambiah, S. J. (1992). *Buddhism betrayed?: religion, politics, and violence in Sri Lanka*. University of Chicago Press.
- Wallis, G. (2007). *Basic teachings of the Buddha*. Modern Library.

PALI TERMS

anattā: Not-self; ownerless.

anukampa: in harmony and resonance with other human beings

brahma-vihāra: The four "sublime" or "divine" abodes that are attained through the development of boundless mettā (goodwill), karuṇā (compassion), muditā (appreciative joy), and upekkhā (equanimity).

idappaccayatā: This/that conditionality. This name for the causal principle the Buddha discovered on the night of his Awakening stresses the point that, for the purposes of ending suffering and stress, the processes of causality can be understood entirely in terms of forces and conditions that are experienced in the realm of direct experience, with no need to refer to forces operating outside of that realm.

karuṇā: Compassion; sympathy; the aspiration to find a way to be truly helpful to oneself and others. One of the four "sublime abodes"

mettā: Loving-kindness; goodwill. One of the ten perfections (pāramīs) and one of the four "sublime abodes"

muditā: Appreciative/sympathetic joy. Taking delight in one's own goodness and that of others. One of the four "sublime abodes"

paṭicca-samuppāda: Dependent co-arising; dependent origination. A map showing the way the aggregates (khandha) and sense media (āyatana) interact with ignorance (avijjā) and craving (taṇhā) to bring about stress and suffering (dukkha). As the interactions are complex, there are several versions of paṭicca-samuppāda given in the suttas. In the most common one, the map starts with ignorance. In another common one, the map starts with the interrelation between name (nāma) and form (rūpa) on the one hand, and sensory consciousness (viññāṇa) on the other.

sangha: (lit. "group, assembly") is usually used in one of two ways: it refers either to the community of ordained monks and nuns (bhikkhu-sangha and bhikkhuni-sangha) or to the community of "noble ones" (ariya-sangha) — persons who have attained at least stream-entry, the first stage of Awakening.

upekkhā: Equanimity. One of the ten perfections (pāramīs) and one of the four "sublime abodes"

Chapter 3

CHRISTIAN SOURCES

In Support of Citizenship, Fundamental
Freedoms & Vulnerable Communities

Resources within Christianity

INTRODUCTION

When one thinks about ‘Christian resources’ one is immediately tempted to think about scriptures. The Christian scriptures, which also incorporates a bulk of Jewish Scriptures, which were adopted by Christians as their own in the early stages of its history, however, are more than 2000 years old. Although they still provide the primary spiritual inspiration for Christian life and conduct in our day, they are written in language and images that are bound by the context in which they arose. It is not surprising therefore, that issues they deal with are not expressed in language that we use in our day.

It is important to note this in the beginning, because the questions we are concerned with in this resource book, such as ‘Citizenship’, ‘Freedom of Thought and Conscience’, and ‘Right to Hold One’s Religious and other Beliefs’ are not issues directly addressed in the scriptures. In seeking scriptural resources, therefore, we need to turn to the foundational values upheld in the scriptures and draw their implications for the issues that concern us in this volume. It is of course possible to turn to Christian teachings down the centuries, including those in our day, where these concerns are directly addressed, but for the sake of brevity we will look primarily at scriptural resources and draw their consequences for our thinking. We would primarily deal with some of the basic assumptions about the world and our life in it, which Christianity received from its Jewish heritage, and then more specifically with Jesus and his teachings.

PLACE OF CHRISTIANITY IN SOUTH AND SOUTHEAST ASIA

Since those of us who live in South and South East Asia would be using this volume, it is important to recognize the place of Christianity in the region. With the exception of the Philippines, in all other South and South Asian countries Christians are tiny minorities. Further, their relationship with other religious communities like Hindus and Buddhists has been tarnished by the colonial history of which they had been a part. The colonizing powers gave no thought to the citizenship rights of the peoples and showed little interest on such issues like freedom of thought and conscience and the right to hold on to one’s religious beliefs.

Therefore, although Christian missions brought a number of social benefits to the region, like education, health care, liberation of women and groups that had been suppressed for centuries, like the Dalit in India; their interest in converting people to the Christian fold had been an alienating reality. Therefore, Christians need to approach this subject with humility and repentance, recognizing that they have themselves not always upheld or lived by the noble values that the Christian Scriptures teach.

With these introductory remarks we now turn to look more specifically to discern what resources does Christianity, as a religious tradition, offers to our concern for citizenship, the rights to freedom of thought and conscience and to hold religious beliefs. We will then turn to look at the nature of the support it gives to vulnerable communities.

Christian Sources in Support of Citizenship

Religions differ in the way they look upon the world and life in the world. Throughout history there had been religions that look upon the material world and the life in it as some kind of bondage from which one should escape to enter a higher realm of spiritual life. During the period of the birth of Christianity there were Gnostic religions, primarily inspired by some dimensions of Greek Philosophy, that saw a basic dualism between the material and the spiritual, and understood human existence as a struggle to overcome the hold of the material on the human spirit.

1 CHRISTIAN ATTITUDE TO THE WORLD

However, Judaism, Christianity and Islam, born in the Middle East, are word- affirming religions. Christianity embraced the Hebrew Scriptures that saw creation as the work of God. The Genesis narrative of creation says that God created the world by the power of God's word and that God saw that it was good:

“

And God said, “Let the earth bring forth living creatures according to their kinds: cattle and creeping things and beasts of the earth according to their kinds.” And it was so. And God made the beasts of the earth according to their kinds and the cattle according to their kinds, and everything that creeps upon the ground according to its kind. And God saw that it was good.

Then God said, “Let us make man in our image, after our likeness; and let them have dominion over the fish of the sea, and over the birds of the air, and over the cattle, and over all the earth, and over every creeping thing that creeps upon the earth.” God created man in his own image, in the image of God he created him; male and female he created them. (Gen.1. 24 - 27)

At the end of this account of creation it reaffirms that:

“

God saw everything that he had made, and indeed it was very good (Gen. 1. 31)

There has been controversy over the statement that God gave to human beings the power to have “dominion” over everything that has been made. Some argue that this is often understood as “domination”, which has led to the human disregard for the wellbeing of the earth and its creatures. Contemporary thinking, however, interpret “dominion” as “oversight” or “stewardship”, thereby holding human beings responsible and accountable to the wellbeing of the creation.

The main point, here, is that Christianity, following Judaism, takes life on earth seriously. There are passages in the Christian Scriptures (the New Testament) that challenges human beings not to give ultimate value to earthly life and pleasures of the world. John's Gospel has this saying: "You are in the world, but not of the world" (John 15.19). In Mark's Gospel we read: "What does it profit a man if he gains the whole world but loses his soul?" (Mk. 8.36).

Jesus ministry was centered on challenging people to accept the values of the Reign or the Kingdom of God which are not necessarily the values that the world holds on to. These values were defined in terms of love, compassion, forgiveness, self-giving, self-denial and loving one's neighbor as one loves oneself. A careful reading of the teachings of Jesus would show that he affirmed the word and the life in it, but challenged people to espouse values that transcend the materialistic values that moves people away from God and their neighbors.

2 THE SOCIAL DIMENSIONS OF THE TEN COMMANDMENTS

The other central theme in the Hebrew Scriptures is the giving of the Ten Commandments, and their elaboration, in order to build a society that lives in justice and peace. In the Bible, good citizenship is equated to living a righteous life following the commandments that were given to protect the wellbeing of all who belong to the community. An analysis of the last seven of the ten commandments, which relates specifically to life in a society, would show that they essentially constitute a "social contract" by which people can be good citizens of a community or a nation:

“

Remember the sabbath day and keep it holy. Six days you shall labour and do all your work.

But the seventh day is a sabbath to the Lord your God; you shall not do any work—you, your son or your daughter, your male or female slave, your livestock, or the alien resident in your towns.

Honour your father and your mother.

You shall not murder.

You shall not commit adultery.

You shall not steal.

You shall not bear false witness against your neighbour.

You shall not covet your neighbour's house; you shall not covet your neighbour's wife, or male or female slave, or ox, or donkey, or anything that belongs to your neighbor.

(Exodus 20. 8-17)

It would be an error to think that the ten commandments were given so that one can live a holy life. If anything, it can only be seen as a secondary benefit. Calling people to live personal holy lives was not Moses' main intention when he gave the ten commandments. He was attempting to make people, who had known nothing other than living as slaves in Egypt, into a viable nation. Almost all the last seven commandments have the force of defending the rights of one's neighbors. "You shall not commit murder"- so that your neighbor would have the right to his or her life. "You shall not steal"- so that your neighbor shall have the right to his or her property. "You shall not commit adultery"- so that your neighbor would have the right to peaceful family life. "You shall not bear false witness"- so that your

neighbor can have the right to Justice. It is also of interest that in the commandment to observe the sabbath, a required day of rest each week, one is demanded to give rest not only to oneself and one's family members but also to the male and female slaves that worked at home and in the fields, the animals that worked the land, and even the aliens resident in one's town.

When this is applied to our times, we should understand citizenship not only as something pertaining to the individuals but mainly to the community as a whole. Citizenship is a corporate responsibility by which the nation is governed on the basis of justice and righteousness, and one in which no one or any section of the community feels excluded. This also means that within a nation, no ethnic or religious group can claim to be the "true citizens" to the exclusion of others. All who are legitimately resident in a nation are its citizens, and it is inconceivable that any group can be treated or considered as "second-class citizens". The word 'citizen' has no ethnic or religious meaning; it only denotes a person who belongs to and lives in a particular place.

3 RESPONSIBLE CITIZENSHIP MEANS RESPONSIBLE LOYALTY

There is general consensus that democracy is the best form of government because it enables the citizens of a nation to decide the form of government they wish to have, and to change it when they wish to do so. No government owns its citizens and it cannot demand their uncritical loyalty. In Christian understanding, loyalty of the citizens is to the nation and not to its government. There is a fascinating incident in Jesus' ministry when Jesus' opponents attempted to trick him into saying or doing the wrong thing. At that time, Palestine, where Jesus was ministering, was under Roman rule, and paying taxes to Rome was a mark of loyalty to the emperor. Most Jews resented paying taxes as a mark of loyalty, but they did, so that they are not arrested and punished for being disloyal to the Emperor. This is the background for this incident:

“

So, they watched him and sent spies who pretended to be honest, in order to trap him by what he said, so as to hand him over to the jurisdiction and authority of the (Roman) governor. So they asked him, "Teacher, we know that you are right in what you say and teach, and you show deference to no one, but teach the way of God in accordance with truth. Is it lawful for us to pay taxes to the emperor, or not?" But he perceived their craftiness and said to them, "Show me a denarius. Whose head and whose title does it bear?" They said, "The emperor's." He said to them, "Then give to the emperor the things that are the emperor's, and to God the things that are God's." And they were not able in the presence of the people to trap him by what he said; and being amazed by his answer, they became silent. (Lk.20. 20-26)

There are a number of possible ways to interpret this passage. On the surface, it would appear to be a clever tact by which Jesus avoided falling into the trap set by his opponents. There are others who interpret the statement "Give to the emperor the things that are emperor's and to God the things that are God's" as Jesus saying that citizens should be loyal to the governments on material things of life, and to God in spiritual things in life. However, the Jewish people did not make such distinction between material and spiritual things. Therefore, Jesus might perhaps be saying: "Under the circumstances you may have to pay taxes to the emperor, but the emperor does not own you. Your life and ultimate loyalty are to God."

This is an important distinction to make. The Christian faith does not support uncritical support of any government as an obligation of the citizens. Under normal circumstances, Christians are, of course, expected to be loyal citizens by supporting those who order the affairs of the nation and by contributing to the wellbeing of the nation. Throughout the Christian history, however, there had been Christians who had seen their primary duty as citizens is to stand up to the rulers when they are unjust and oppressive. There are many stories of persons who had defended the cause of justice and were willing to even die for it. The most celebrated story that illustrates this reality is that of Dietrich Bonhoeffer, a German theologian, who saw resisting Hitler and the Nazis as an exercise of obedience to the Gospel and a duty as a citizen of Germany. He was put to death by the Nazis and is celebrated by Christians as a martyr and a modern saint.

In South and South East Asia there are a number of democratically elected governments that rightly expect loyalty and support of its citizens. It is the duty of the citizens to support the governments that work for the wellbeing of the whole nation. There are other governments, even after being democratically elected, that engage in exclusion, division, and engage in corrupt practices, and support the suppression of sections of the community. The Bible is full of prophetic criticism of such rulers and do not expect loyalty to them as part of one's citizenship.

Christian Sources in Support of Fundamental Freedoms

In Christian understanding, human beings were created in the image and likeness of God. Genesis narrative of creation says that after creating the rest of the creatures, God paused and decided to do something very special in his next act of creation.

“

Then God said, “Let us make humankind in our image, according to our likeness.... So, God created humankind in his image, in the image of God he created them; male and female he created them. (Gen. 1. 26-27)

There has been considerable debate among biblical scholars on what the phrase “image and likeness” means. Obviously, it does not refer to any physical characteristics. It has to do with something that distinguishes human beings from the rest of the animal world. The general consensus is that the phrase refers to human “free will”, the capacity to think and act freely, and especially to “conscience” which enables human beings to distinguish between right and wrong and good and evil.

Thus, in Christian thinking, “freedom of thought” and “conscience”, which dictates the moral choices that humans make, are innate rights given to them by God. Violating the freedom to think and preventing persons from acting according to their conscience are against Christian teaching. This can be illustrated through two stories in the Bible, one from the Old Testament and the other from the New Testament. The first is from the Book of Daniel, commonly referred to as “Daniel in the Lions’ Den.”

1 DANIEL AND THE LIONS’ DEN

It is a story in which Daniel, who was a foreigner from Judea, was raised to a high position in the part of the Babylonian kingdom ruled by Darius, the Mede. Those who were jealous of the king’s high regard for Daniel, and Daniel’s high position in the kingdom, developed a plot to condemn Daniel to death.

The plot was to encourage Darius (the king) to set himself as the God and to throw anyone who did not worship him into the lions’ den. The king was pleased with the idea and decreed that anyone who worshiped any other god for the next thirty days to follow would be thrown into the lions’ den. We pick up the story from here as it is told in the Bible:

“

Now when Daniel learned that the decree had been published, he went home to his upstairs room where the windows opened toward Jerusalem. Three times a day he got down on his knees and prayed, giving thanks to his God, just as he had done before. Then these men went as a group and found Daniel praying and asking God for help. So they went to the king and spoke to him about his royal decree: “Did you not publish a decree that during the next thirty

days anyone who prays to any god or human being except to you, Your Majesty, would be thrown into the lions' den?"

The king answered, "The decree stands—in accordance with the law of the Medes and Persians, which cannot be repealed." Then they said to the king, "Daniel, who is one of the exiles from Judah, pays no attention to you, Your Majesty, or to the decree you put in writing. He still prays three times a day." When the king heard this, he was greatly distressed; he was determined to rescue Daniel and made every effort until sundown to save him.

Then the men went as a group to King Darius and said to him, "Remember, Your Majesty, that according to the law of the Medes and Persians no decree or edict that the king issues can be changed." So, the king gave the order, (much against his own will, because he knew that Daniel was an honest and dedicated leader) and they brought Daniel and threw him into the lions' den. The king said to Daniel, "May your God, whom you serve continually, rescue you!"

A stone was brought and placed over the mouth of the den, and the king sealed it with his own signet ring and with the rings of his nobles, so that Daniel's situation might not be changed. Then the king returned to his palace and spent the night without eating and without any entertainment being brought to him. And he could not sleep.

At the first light of dawn, the king got up and hurried to the lions' den. When he came near the den, he called to Daniel in an anguished voice, "Daniel, servant of the living God, has your God, whom you serve continually, been able to rescue you from the lions?" Daniel answered, "May the king live forever! My God sent his angel, and he shut the mouths of the lions. They have not hurt me, because I was found innocent in his sight. Nor have I ever done any wrong before you, Your Majesty." The king was overjoyed and gave orders to lift Daniel out of the den. And when Daniel was lifted from the den, no wound was found on him, because he had trusted in his God. (Daniel. Ch. 6 gives a full account of the story)

The important feature of the story is that Daniel, who was in a high position in the kingdom, and had much to lose by disobeying the king's edict, decided to act accordance to the dictates of his conscience, and to assert his right to practice his own religious belief. Fortunately, in his case there was a king who looked favorably upon his religious beliefs and was happy with the overall outcome. Despite the legendary trappings of the story, the main message of the Book of Daniel is that one should always act according to one's conscience and religious beliefs.

The second incident, from the New Testament, is found in the 4th chapter of the Acts of the Apostles, where one finds the story of two of Jesus' disciples, Peter and John, resisting the attempt by some sections of the religious authorities to force them to act against their conscience.

2 THE CONFRONTATION OF PETER AND JOHN WITH THE TEMPLE AUTHORITIES

The story is centered on Peter, along with John, healing a man who had been crippled from birth, and making it an occasion to preach what they believed about Jesus and his resurrection. Since some of the Jewish temple authorities did not believe what the followers of Jesus were preaching, they decided to silence them:

While Peter and John were speaking to the people, the priests, the captain of the temple, and the Sadducees came to them, much annoyed because they were teaching the people and proclaiming that in Jesus there is the resurrection of the dead. So they arrested them and put them in custody until the next day, for it was already evening. But many of those who heard the word believed; and they numbered about five thousand.

The next day their rulers, elders, and scribes assembled in Jerusalem.... When they had made the prisoners stand in their midst, they inquired, "By what power or by what name did you do this?" Then Peter, filled with the Holy Spirit, said to them, "Rulers of the people and elders, if we are questioned today because of a good deed done to someone who was sick and are asked how this man has been healed, let it be known to all of you, and to all the people of Israel, that this man is standing before you in good health by the name of Jesus Christ of Nazareth, whom you crucified, whom God raised from the dead. ...

Now when they saw the boldness of Peter and John and realized that they were uneducated and ordinary men, they were amazed and recognized them as companions of Jesus. When they saw the man who had been cured standing beside them, they had nothing to say in opposition. So, they ordered them to leave the council while they discussed the matter with one another they said, "What will we do with them? For it is obvious to all who live in Jerusalem that a notable sign has been done through them; we cannot deny it. But to keep it from spreading further among the people, let us warn them to speak no more to anyone in this name."

So, they called them and ordered them not to speak or teach at all in the name of Jesus. But Peter and John answered them, "Whether it is right in God's sight to listen to you rather than to God, you must judge; for we cannot keep from speaking about what we have seen and heard." After threatening them again, they let them go, finding no way to punish them because of the people, for all of them praised God for what had happened. For the man on whom this sign of healing had been performed was more than forty years old. (Acts 4. 1-22)

This is a good illustration of what happens in many parts of the world, including in South and South East Asia, where political or religious authorities press persons and groups to act against their conscience and prevent them from believing what they freely believe and to curtail the freedom of individuals and communities from sharing their beliefs with others. Note that Peter defends his freedom as something given by God. He challenged his accusers with a question that must have troubled them: "Whether it is right in God's sight to listen to you rather than to God you must judge." And then he goes on to defend the freedom he should have to practice his faith in public: "We cannot keep from speaking about what we have seen and heard."

Both the story of Daniel and of Peter and John has a positive ending. However, there are many situations in our region where persons and communities are paying a heavy price for acting according to their conscience and because of their religious beliefs. It is important that these rights are defended as fundamental human rights.

Christian Sources in Support of Vulnerable Communities

1 THE PROPHETIC ADVOCACY FOR THE POOR AND VULNERABLE

One of the distinguishing features of Christianity as a religious tradition is its unwavering commitment to social issues, and more particularly its deep concern for the poor, the oppressed and all vulnerable communities in society. This is part of the heritage that Christianity received from the Jewish tradition. We already noted that Moses, when he knit the Hebrew slaves who had escaped from the oppression in Egypt into a society, sought to build it on the foundations of justice and righteousness. In much of the rest of the history of the Jewish people, prophets arose from time to time to remind them of their obligation to care for and stand by the vulnerable in society.

In a strongly worded passage in the Book of Isaiah, the prophet insists that God would not listen to the prayers of the people, or would accept their religious festivals and observances if they fail to do justice to the poor and fail to care for the vulnerable in society:

“

What to me is the multitude of your sacrifices?

says the LORD;

*I have had enough of burnt offerings of rams
and the fat of fed beasts;*

*I do not delight in the blood of bulls,
or of lambs, or of goats.*

*When you come to appear before me,
who asked this from your hand?*

*Trample my courts no more;
bringing offerings is futile;
incense is an abomination to me.*

New moon and sabbath and calling of convocation—

*I cannot endure solemn assemblies with iniquity.
new moons and your appointed festivals
my soul hates;*

*they have become a burden to me,
I am weary of bearing them.*

*When you stretch out your hands,
I will hide my eyes from you;
even though you make many prayers,
I will not listen;
your hands are full of blood.*

*Wash yourselves; make yourselves clean;
remove the evil of your doings
from before my eyes;
cease to do evil,
learn to do good;
seek justice,
rescue the oppressed,
defend the orphan,
plead for the widow. (Is. 1. 11-17)*

In this striking passage, God is presented as refusing to accept the sacrifices brought to the alter, and refusing to listen to the prayers of those who do not do justice in the community. God's displeasure has to do with the people's insensitivity to the needs of the vulnerable among them: "Seek justice, rescue the oppressed, defend the orphan, plead for the widow." (v.17). There are many passages in the scriptures that carry this theme. Prophet Micah has a good summary of what God requires of those who claim to worship him:

“

*He has told you, O mortal, what is good;

and what does the LORD require of you
but to do justice, and to love kindness,
and to walk humbly with your God? (Micah 6.8)*

2 WARNING AGAINST EXPLOITING THE VULNERABLE

Prophet Amos goes a step further to criticize those who not only fail to care for the poor and the vulnerable, but exploit them, primarily for their economic benefits:

“

*Hear this, you that trample on the needy,

and bring to ruin the poor of the land,
saying, "When will the new moon be over
so that we may sell grain;
and the sabbath,
so that we may offer wheat for sale?
We will make the ephah small and the shekel great,
and practice deceit with false balances,
buying the poor for silver
and the needy for a pair of sandals,
and selling the sweepings of the wheat."
The LORD has sworn by the pride of Jacob:
Surely, I will never forget any of their deeds.*

*Shall not the land tremble on this account,
and everyone mourn who lives in it... (Amos. 8. 4-8)*

Biblical scholars insist that in the Old Testament the concept of “sin” has to do with injustice and the unwillingness to advocate the case of the vulnerable and marginalized. Some maintain that in the Bible, God appears to have made a “preferential option for the poor” and judge people and nations on how they treat the poor, the oppressed, the marginalized and the vulnerable.

3 SOLIDARITY WITH THE VULNERABLE IN JESUS’ TEACHING

The New Testament continues this theme of solidarity with those who have become vulnerable by being pushed to the margins of society. Jesus’ ministry was directed to those whom the society had excluded from the mainstream of life. In fact, at the very beginning of his ministry Jesus used a passage from prophet Isaiah to indicate the nature of the ministry he would pursue:

“

When he came to Nazareth, where he had been brought up, he went to the synagogue on the sabbath day, as was his custom. He stood up to read, and the scroll of the prophet Isaiah was given to him. He unrolled the scroll and found the place where it was written:

*“The Spirit of the Lord is upon me,
because he has anointed me
to bring good news to the poor.
He has sent me to proclaim release to the captives
and recovery of sight to the blind,
to let the oppressed go free,
to proclaim the year of the Lord’s favor.”*

And he rolled up the scroll, gave it back to the attendant, and sat down. The eyes of all in the synagogue were fixed on him. Then he began to say to them, “Today this scripture has been fulfilled in your hearing.” (Lk. 4. 16-21)

Jesus reconfirms his intention to be in solidarity with the poor and the marginalized when John the Baptist wondered whether Jesus was indeed the promised Messiah:

“

When John heard in prison what the Messiah was doing, he sent word by his disciples and said to him, “Are you the one who is to come, or are we to wait for another?” Jesus answered them, “Go and tell John what you hear and see: the blind receive their sight, the lame walk, the lepers are cleansed, the deaf hear, the dead are raised, and the poor have good news brought to them. (Matt. 11. 2-5)

Jesus also insisted that each and every person is precious in the sight of God, and exclusion of anyone is not consistent with God’s love:

“

What do you think? If a shepherd has a hundred sheep, and one of them has gone astray, does he not leave the ninety-nine on the mountains and go in search of the one that went astray? And if he finds it, truly I tell you, he rejoices over it more than over the ninety-nine that never went astray. So it is not the will of your Father in heaven that one of these little ones should be lost. (Matt. 18. 12-14)

Much of Jesus' teachings were in parables and images taken from nature or daily life so that the message he brought was understood by the masses. Among his parables there are two that have very strong message about our attitude to the poor and the vulnerable in society:

The Parable of the Rich Man and Lazarus

Jesus said the following parable to help us understand the nature of the relationship that should exist between those who for one reason or other are rich, and those, again for one reason or other have become vulnerable:

“

There was a rich man who was dressed in purple and fine linen and who feasted sumptuously every day. And at his gate lay a poor man named Lazarus, covered with sores, longed to satisfy his hunger with what fell from the rich man's table; even the dogs would come and lick his sores. The poor man died and was carried away by the angels to be with Abraham. The rich man also died and was buried. In Hades, where he was being tormented, he looked up and saw Abraham far away with Lazarus by his side. He called out, 'Father Abraham, have mercy on me, and send Lazarus to dip the tip of his finger in water and cool my tongue; for I am in agony in these flames.' But Abraham said, 'Child, remember that during your lifetime you received your good things, and Lazarus in like manner evil things; but now he is comforted here, and you are in agony. Besides all this, between you and us a great chasm has been fixed, so that those who might want to pass from here to you cannot do so, and no one can cross from there to us.' He said, 'Then, father, I beg you to send him to my father's house— for I have five brothers—that he may warn them, so that they will not also come into this place of torment.' Abraham replied, 'They have Moses and the prophets; they should listen to them.' He said, 'No, father Abraham; but if someone goes to them from the dead, they will repent.' He said to him, 'If they do not listen to Moses and the prophets, neither will they be convinced even if someone rises from the dead.' (Lk.16. 19-31)

This is a rather disturbing parable in that it seeks to convey the thought that the destiny of a person's life may be tied to his or her attitude and approach to the poor and the vulnerable. Note that the rich man in the story did no harm to the poor Lazarus who was languishing at his gates. In fact, there had been no interaction between the two that called for the rich man's condemnation. But this is precisely the point that Jesus is seeking to make. The rich man was so engulfed in his riches and in the sumptuous feasts that he had with his other rich friends, that he was blind to the reality that there is a person at his gate who longed to satisfy his hunger with what fell from his table.

This reality is all too common all over the world. In South and South East Asia too, there are many with means who live in luxury who fail to see the wretchedness in which their fellow human beings live in their own city, town, or even on their street. In the Christian Scriptures one is accountable to God for the plight of the vulnerable among whom they live. To Cain's ancient question, "Am I my brother's keeper?" the answer in terms of the Gospel is "Yes." Our ultimate destiny is tied up with the disadvantaged who live among us.

The Parable of the Sheep and the Goats

Jesus told another parable that develops this notion even further. It is set up as a story of the last judgement where people are judged according to the way they lived their earthly life:

“

When the Son of Man comes in his glory, and all the angels with him, then he will sit on the throne of his glory. All the nations will be gathered before him, and he will separate people one from another as a shepherd separates the sheep from the goats, and he will put the sheep at his right hand and the goats at the left. Then the king will say to those at his right hand, 'Come, you that are blessed by my Father, inherit the kingdom prepared for you from the foundation of the world; for I was hungry and you gave me food, I was thirsty and you gave me something to drink, I was a stranger and you welcomed me, I was naked and you gave me clothing, I was sick and you took care of me, I was in prison and you visited me.' Then the righteous will answer him, 'Lord, when was it that we saw you hungry and gave you food, or thirsty and gave you something to drink? And when was it that we saw you a stranger and welcomed you, or naked and gave you clothing? And when was it that we saw you sick or in prison and visited you?' And the king will answer them, 'Truly I tell you, just as you did it to one of the least of these who are members of my family, you did it to me.' Then he will say to those at his left hand, 'You that are accursed, depart from me into the eternal fire prepared for the devil and his angels; for I was hungry and you gave me no food, I was thirsty and you gave me nothing to drink, I was a stranger and you did not welcome me, naked and you did not give me clothing, sick and in prison and you did not visit me.' Then they also will answer, 'Lord, when was it that we saw you hungry or thirsty or a stranger or naked or sick or in prison, and did not take care of you?' Then he will answer them, 'Truly I tell you, just as you did not do it to one of the least of these, you did not do it to me.' And these will go away into eternal punishment, but the righteous into eternal life." (Matt. 25)

What is significant about this parable is that it shows that our concern for the poor, the vulnerable, and the marginalized has to do with our spirituality. In the parable, those who are called to account for not caring for the weak and the vulnerable are surprised to learn that their inaction in responding to their plight had direct consequences to their own destiny. It is even more interesting that those who did respond positively were unaware that they are performing a religious duty but did so because they were compassionate people. In other words, responding to those at the margins of society is ultimately a spiritual question; the care for the vulnerable for them was a natural response and did not come out of any desire to acquire merit or to fulfill a religious duty. They were surprised to learn that in serving the vulnerable, they were in fact serving God.

The Body and its Parts: An Image of Life in Community

It would be appropriate to end this section with a vision of a society that Paul expresses in his first letter to the church in Corinth:

“

Indeed, the body does not consist of one member (part or organ) but of many. If the foot would say, “Because I am not a hand, I do not belong to the body,” that would not make it any less a part of the body. And if the ear would say, “Because I am not an eye, I do not belong to the body,” that would not make it any less a part of the body. If the whole body were an eye, where would the hearing be? If the whole body were hearing, where would the sense of smell be? But as it is, God arranged the members in the body, each one of them, as he chose. If all were a single member, where would the body be? As it is, there are many members, yet one body. The eye cannot say to the hand, “I have no need of you,” nor again the head to the feet, “I have no need of you.” On the contrary, the members of the body that seem to be weaker are indispensable, and those members of the body that we think less honourable we clothe with greater honour, and our less respectable members are treated with greater respect; whereas our more respectable members do not need this. But God has so arranged the body, giving the greater honour to the inferior member, that there may be no dissension within the body, but the members may have the same care for one another. If one member suffers, all suffer together with it; if one member is honoured, all rejoice together with it. (1 Cor. 12. 14-26)

This image of the body is used by Paul not so much to talk about society in general, but about the church. And the issue that he is addressing here has to do with controversy within the Corinthian church over inferiority and superiority of spiritual gifts. Yet, the image of the body can be safely applied to our concern for the vulnerable in society. Paul insists that one member or part of the body cannot say to another, you do not belong to the body because you are not who I am. He goes further to insist that all parts of the body are equally important for the body to function, and that the most vulnerable parts of the body need to be protected and honored.

When applied to the larger issue of society, Christian concern for the vulnerable in society does not arise primarily out of compassion, or even as a religious duty. Rather it is based on the conviction that we all belong to the one human community, and that God has created us with many differences but as equal to one another; we all share the worth and dignity given to all human beings. Paul says that if one part of the body suffers, all suffer, and if one part of the body is honored all are honored. In other words, our concern for the vulnerable is based on the conviction that they are part of us, knit together by God into a human community.

The concern for the weak, vulnerable, the poor and the marginalized in South and South East Asia needs to arise from a vision of unity of the human community where we are responsible for one another. This would be the elaboration of the basic commandment Jesus gave to his followers: Love your neighbor as yourself. We do not want anyone to be in a plight where we do not want to be. Therefore, we dare not be silent or inactive about the vulnerable among us.

Chapter 4

ISLAMIC SOURCES

In Support of Citizenship, Fundamental
Freedoms & Vulnerable Communities

Islamic Sources in Support of Citizenship

INTRODUCTION

Within the context of the historic transformation witnessed by the Middle East and North Africa region, and because pluralism has become a defining reality of public life within the globalized world and in individual societies, it has become incumbent upon the fuqaha (Muslim jurists) to partake in clarifying the concept of citizenship with its inclusive relation to diverse affiliations, through a sound understanding and comprehension of the jurisprudential legacy, the historical practices and the changes that have taken place in the world. Thus the fuqaha are called upon to be aware of the problems of their homelands, and conscious of their causes and their nature so as to interact with all and also elaborate jointly the new concepts of coexistence within the framework of citizenship and its values. This actually demands transcending of the self, and recognition of cultural and religious diversity and respect for the other, to guarantee freedoms, and to partake in administering political, economic and social life in a manner removed from all forms of violence.

1 DEFINITION OF CITIZENSHIP

Citizenship has assumed various manifestations in history, and has settled in our times on a principle of an interactive relationship between the individual and the state, based essentially on a system of rights and responsibilities involving two parties, where the state, is the cornerstone of safety for the individual, and the arena of his political allegiance, and a departure point for his voluntary connections which go beyond the ties of kinship and ascriptive affiliations in terms of religion or race, and a vital ground for his effectiveness and self-fulfillments, and a field of his freedom and self-expression.

In this sense citizenship assumes the attribute of connection to a human group that inhabits a single land, which does not necessarily belong to a single ancestor or a collective memory or a single religion. It is rather joined together by a common system of values that is anchored in a total legal foundation, through which societal life is underpinned by a constitution, regulations and laws, on the basis of rights of rights, obligations, common values, principles of exercising authority, the management of public affairs and decision making, where the individuals partake in all of this. It is akin then to a cooperative society to which its members belong in a voluntary and contractual sense, where the person joining it today enjoys the same rights that the oldest member enjoys. We are speaking then of a citizenship that is only actualized inside and through the state. Moreover, the modern state does not emerge except through a citizen in the individual and societal sphere. Thus each is actualized through the other. The value of citizenship in the modern concept is opposite to the historical context that is rooted in race or religion or common history. Thus diversity itself is today considered a principal value, and through it harmony is achieved through interaction between the various particularities to attain the overriding interests of the group, by effectuating the common humanity and neutralizing the element of exclusion, while also excluding the element of racial purity which leads to classifying the citizens into levels as was the case with the Romans or Arabs in the pre-Islamic age of ignorance.

The environment of citizenship today is represented in two covenants which govern the new citizenship contract. The first is an internal covenant which is the constitution of the country which represents a contract between all the citizens, for it assures justice and the rights of individuals and groups on the basis of the principle “no damage inflicted, no damage sustained.” The second is a universal covenant, which is the United Nations Charter and its annexes such as the Human Rights Declaration and international conventions, which are presumed to be based on a humanitarian and values dimension, rationally validated and commended, and are not in conflict with religion.

2 ISLAM AND CITIZENSHIP

The formation of the horizon of modern citizenship was actualized as a result of a gradual transformation of consciousness related to the reality of governance, authority, society and the individual in the history of societies. This means that the current concept of citizenship constitutes an expression of a special moment of time, which we arrived at due to the influence of previous events and will continue on the journey so as to develop to respond to the horizon of another age. Citizenship is a concept that grew in history, not independent from it, but to be defined by it and to be one of its manifestations at the same time.

Even though the founding historical moment of Islam does not include this concept in its current form, this does not mean that Islam opposes this form of political definition of the individual and his relationship to the homeland, nor does it conflict with the advancement of his being so as to be highly effective and strongly present in public life. In fact, it may be said that Islam, as a Divine revelation addressing Man, and urging him to shoulder the responsibilities associated with determining his future, bears a discourse that goes beyond its initial founding moment, and unleashes signs pertaining to the particularities of the reasons for revelation, which leads us to believe, that contemporary citizenship lies at the heart of the purpose of Islamic Jurisprudence as expressed in the Quranic revelation, and the discourse of the Prophet. This is something that we can construe in more than one Quranic or Prophetic proof.

The first Muslim society is known to have been a mixed society, as attested by historical narrations. Hence, there is Qays Bin Shammas – a companion of the Prophet – whose Christian mother died, whereupon the Prophet, *Peace be upon him*, permitted him to attend her funeral mounting a beast in front of her. And there is Abu Wael whose Christian mother dies, whereupon he asked Umar Ibn Al-Khattab who tells him the same thing. Also there is the story of the mother of the faithful Safiyyah God be pleased with her, who bequeaths some of her wealth to her Jewish brother. Hence, the constitution of Medina expressed the contractual concept of citizenship, governed by a pact or constitution, and establishes the unity of the nation and solidarity and respect of diversity and equality in rights and duties. The said Constitution refers to the Jews of Bani ‘Awf as “a nation jointly with the believers,” and that for the Jews is their religion and the Muslims theirs; that the Jews must defray the costs of their life and the same applies to the Muslims; and that they are in alliance against those against the Constitution. This explains why leading Muslim Ulema have defended the citizens and their rights despite their different religious affiliations. Hence, Imam Awza’i defended, in the second century Hijri the Christians in Lebanon, and the same was done by Imam Zarouq regarding the Jewish minority in Morocco, and Imam ‘Iz Bin Abdel Salam defended the Copts of Egypt during the Crusade wars.

Today, we are in need of a modern reading of the concept of citizenship in the context of reality and in light of Islamic Law to remind ourselves of the general principles that constituted the building blocks of

deduction of principles. This process takes place by connecting individual principles and precepts with general precepts, which are based on contemporary truths based on contemporary realities or the exigencies of place and time. In addition, in order to elucidate the general principles that were ambiguous or absent underneath the sands of time. Thus old jurisprudential deductions were sound in their particular time, and some continue to be so, while the new deductions based on a sound basis are valid as well; for they are to an extent like old mathematics which used to provide correct solutions for their time. While modern science today provides sound solutions that are suitable for the age. Reaching the aim based on the jurisprudential apprehension of reality and expectation is merely a renewal or modernization of *fiqh*, and contextualization rooted in time connotes a review of numerous legal rules across time to render them suitable for the age.

3 GUIDELINES TO THE PUBLIC AFFAIRS ARE A COLLABORATIVE SOCIAL RESPONSIBILITY

“

The Quranic verse: *“You are the best of peoples ever raised up for mankind; You enjoin what is right and forbid what is wrong and believe in Allah.”* (Quran 3:110)

The verse refers to a virtue specific to the community of believers from among the followers of the Prophet, not due to attributes inherent to them, but due to their cooperation on the commanding of good and the forbidding of evil within the ambit of human community. And good is not confined to the pure moral act, but is rather related to all that accomplishes the interests of society and which spreads civilization and development in it. Moreover, evil is related to all that engenders the corruption and destruction of society. This means that the trajectory of governing the affairs of society is not confined to political authority, but is rather a societal affair that is actualized in the form of the cooperation and mutual support of the members of society, and their right according to the Quran to intervene in case the ruling authority is derelict in performing its duties, or its causing corruption or the forfeiture of the public interest.

“

The Quranic verse: *“And those who have responded to their lord and established prayer and whose affair is [determined by] consultation among themselves, and from what We have provided them, they spend.”* (Quran 42:38)

The verse describes the situation of the believers, where the performance of all their affairs, including governance and public affairs takes place based on consultation between them. And *shura* (consultation), in its most fundamental connotations, is a practical measure to effect voluntary agreement between the will of the individuals that is free and voluntary, to manage and implement public affairs. This indicates that governance and the various administrative and public affairs are a subset of *shura* between Muslims, in their capacity as citizens. This emanates from their wills and their right to express their opinion and partake in all that relates to managing public affairs. Hence, *shura*

here is not restricted to determining the ruler, but also includes the exercise of authority itself, and the necessity for the decisions of authority to be inspired by the spirit of *shura*, which connotes laying down an effective mechanism for involving all members of society in decision making.

“

The Quranic verse: *“So by mercy from Allah, [O Muhammad], you were lenient with them.*

And if you had been rude [in speech] and harsh in heart, they would have disbanded from about you. So pardon them and ask forgiveness for them and consult them in the matter. And when you have decided, then rely upon Allah. Indeed, Allah loves those who rely [upon Him].”
(Quran 3:159)

The verse emerges within the context of the command to the Prophet to consult the believers in all public affairs. And notwithstanding the fact that the Prophet is in the belief of the Muslims infallible and is perfectly guided by God, the Divine Revelation asked the Prophet to involve his followers to dispose of the affairs which affect their life. This embodies an indication of a God given right for every person to express his opinion in all that relates to public affairs, and this represents a right that is not amenable to nullification or alienation or restriction. This was manifest in the conduct of the Prophet and his words to his companions on more than one occasion “advise me” and his words “you are more knowledgeable than me in the affairs of your world,” and this is indicative of the Islamic tendency to deepen the involvement of the members of society in disposing and management of public affairs. And while the right to express an opinion in front of the Prophet is legitimate and required, according to Quranic logic, then giving due regard to this right is obligatory for other than the Prophet from among rulers and those vested with authority.

“

The Prophetic saying repeated by all Muslims: *“All of you are shepherds and all are responsible for their flock.”*

The mentioned hadith underscores the necessity for each person to shoulder his responsibility, as if he were a shepherd or ruler managing all the affairs of society, even if he were not a ruler or possessor of the jurisdiction to issue orders. This reflects the extent to which Islam goes to involve the individual in public affairs, and the necessity for his shouldering the responsibility, and to consider them a vital arena of his life activity.

“

The hadith unanimously accepted is: *“The example of the believers in their affection, mercy, and compassion for each other is that of a body. When any limb aches, the whole body reacts with sleeplessness and fever.”*

The hadith shows that managing the affairs of society is not a process undertaken from above by an authority that is separate from society and the will of its members. Rather, it essentially involves the

participation of all persons, and unconditional and unrestricted partaking in public affairs, alongside mutual solidarity with a view to achieving the public interests and good of all the citizens. Thus, public affairs are not the responsibility or a right confined to political authority, but are rather a societal matter, which ought to be engaged in through the cooperation and mutual support of all members of society.

“

The Prophetic hadith: *“The best Jihad is to speak a word of truth to a tyrant ruler.”*

The Prophetic hadith indicates the importance for the individual to be a part of the political process, and the necessity of intervening to prevent any disturbance or malfunction to which society may be exposed, even if such necessitates engaging in a verbal confrontation and debate with the unjust ruler. In the hadith there is a powerful reference to an acquired right of the individual, which is not just confined to engagement in public affairs, but also encompasses opposing deviation that may be perceived in the regime and the ruler. This confirms that society is the point of reference for authority, and that governance is a societal affair that may be changed and modified for the better.

“

There is the saying of Imam Ali Bin AbiTaelb: *“It is necessary for people to have a commander, whether righteous or corrupt, who rules the believer and is enjoyed by the unbeliever, who collects taxes and fights the enemy, and through whom roads are secured, and the weak are defended against the strong.”*

This saying reflects the understanding entrenched in the minds of the companions of the Prophet that a state is a necessity, and that a society without a state leads to anarchy and disintegration. The foundation of this state is justice, the safeguarding of rights, and order. And while the state is necessary in all the conditions of society, authority is not absolute or contingent and restricted by tasks and functions, which represent the basis and source for any legitimate political action.

CONCLUSION

Based on the foregoing, it would be possible to emphasize that the Islamic approach to citizenship underlines the following:

First: The activity of the individual and his exercise of responsibilities are not outside of the realm of the public arena. Hence, there is no meaning to individual freedom that is divorced from the interests of society, and that is outside of the public sphere which brings together the individual with other people.

Second: The management of public affairs is a subset of public consultation which opens the way to all to express their opinion and grants the right to each individual to partake in decision making.

Third: Consulting people is obligatory for authority, and the latter should give due regard to the results of such consultation. This underscores the fact that the right of obeying authority is secondary after fulfilling the condition of *shura* (consultation) and is nullified by its absence. Hence, there is no value to an arbitrary political decision, or an impulsive ruling, and actually, the soundness and the politically

binding decision is predicated on the consent of the people that emanates from consulting and involving them in decision making.

Fourth: The necessity of the state and its continuity, and that a society without a state is a society of anarchy and disintegration.

Fifth: The state must safeguard the interests of society and the rights of individuals and achieve justice. Those are purposes which render the state subject to the standards, norms and values of society, and the points of agreement reached between its individuals. This is what renders the powers emanating from them, powers that are contingent and limited by the achievement of these aims.

These principles in combination constitute a framework that is an incubator of the contemporary concept of citizenship, and an impetus for Muslims to adopt and innovate best procedures and practices for involving individuals in public life, and to provide means for enhancing their effectiveness and presence in the public arena. This is completely harmonious with the overall purposes of Islam.

Islamic Sources

in Support of Fundamental Freedoms

INTRODUCTION

The fundamental freedoms such as the freedom of belief, religion and expression represent the cornerstone of the modern societal structure and civilizational development that is based on respecting the dignity of each individual and his uniqueness within the context of citizenship and equality of all. Those freedoms do not become an actual value in human life except upon the completeness of consciousness of them, and the social, political and when cultural conditions are present which are consonant with their requisites, and provide to them the causes of their actualization and rooting in the conduct of people and the system of their relationships. Hence, it would not be possible to visualize those freedoms separately from the system of societal values and the religious teachings reinforcing them. Therefore, that freedom cannot be envisaged as separate from societal norms and the religious teachings which reinforce them. Hence, this freedom has no meaning when the individual is hostage to a closed societal environment that is governed by fanaticism and prejudice and is devoid of a margin of diversity of personal choices. Or when the individual exists within a political system restricted by a system of doctrines of discrimination between citizens.

The Quranic text and the Prophetic discourse, carry indicative signs, and fertile dialogues, concerning the existential choices of Man and the major wagers of his life, in addition to supplications which touch the deep question of his being. And revelation does not expropriate the responsibility of Man, in his individual and collective striving, to produce his existence, and does not release him of his mission to build his reality. This is why the Quran evokes the major human bets in life, and places on people the burden of the responsibility for forming their destiny, and indeed it places on Man the burden of shouldering the trust of the world in its entirety, as stated in the Quranic verse: *“Indeed, we offered the Trust to the heavens and the earth and the mountains, and they declined to bear it and feared it; but man [undertook to] bear it. Indeed, he was unjust and ignorant.”* (Quran 33:72), Bearing the trust here, does not signify the adoption of a previously defined external trajectory, but is rather an intrinsic attribute of Man, and an inner creative capability, and a spiritual energy that pivots around the twofold choice of good and evil. This is what was affirmed by the Quranic revelation when it considered human existence on earth as a vicegerency granted by God: *“And [mention, O Muhammad], when your Lord said to the angels, ‘Indeed, I will make upon the earth a successive authority.’ They said, ‘Will You place upon it one who causes corruption therein and sheds blood, while we declare Your praise and sanctify You?’ Allah said, ‘Indeed, I know that which you do not know.’”* (Quran 2:30)

1 FREEDOM OF BELIEF AND RELIGION

If we look at the way the Quran has dealt with the details of the relationship of the Prophet with non-Muslims and non-believers, we would find that the emphasis on non-compulsion is the hallmark of this discourse. The Quran states: *“And had your Lord willed, those on earth would have believed – all of*

them entirely. Then, [O Muhammad], would you compel the people in order that they become believers?" (Quran 10:99), and this clearly indicates that the act of compulsion in faith is abhorrent, irregular and contrary to human nature and the religious message. And to become a believer, even if the religion is extremely clear, it has to be voluntary and by choice, and should not occur contrary to nature and the logical requisite of faith, which would not be genuine except by virtue of a deep inner yearning.

As for the Quranic verse: *"There shall be no compulsion in [acceptance of] the religion. The right course has become clear from the wrong."* (Quran 2:256), we find that it establishes a general principle that is not amenable to negation or exclusion or restriction, namely that embracing any religion must be voluntary and out of free choice. Thus this verse is considered the governing principle and the point of reference for defining the position of Islam towards anything connected to personal conscience. In this context, the negation of compulsion in religion, is not confined to physical coercion, but includes all facets of moral and psychological pressures, through restricting earning a living, or the practices of social ostracization which are produced by religious fanaticism in facing another religious fanaticism, or moral pursuit of individuals who decided not to embrace the faith of the majority in society, through harassing on grounds of being misguided or even treason, and based on sectarian or religious discrimination in public life. All of these are considered as facets of compulsion which drive a particular person to embrace a particular religion or faith, not by virtue of religiosity or entering a religious trial, but by virtue of preventing damage or achieving particular interests.

As for the Quranic verse: *"And say, 'The truth is from your Lord, so whoever wills – let him believe; and whoever wills – let him disbelieve.'"* (Quran 18:29), it contains a reference that the call to faith, is valid to the extent that it does not exceed the limits of communication and dialogue aiming to persuade and influence, and it is impermissible to coerce and pursue non-believers, otherwise faith would be external and based on inward hypocrisy. Thus the Divine Revelation explains that the message of the Prophet is confined to notification and apprising: *"But if they turn away – then We have not sent you, [O Muhammad], over them as a guardian; upon you is only [the duty of] notification."* (Quran 42:48). Thus, the Quran defines the role of the Prophet as a reminder and warner, rather than a person who imposes upon people what they should believe. *"So remind, [O Muhammad]; you are only a reminder. You are not over them a controller."* (Quran 88:21-22). In fact, the Declaration of Azhar on freedoms¹ affirmed freedom of belief based on the true teachings of Islam, and it added that in view of this principle coercion to embrace religion is prohibited, as is persecution or discrimination, for each person in society is entitled to embrace the ideas that he wishes.

Thus, freedom of belief and conscience complements the freedom of worship and the practice of religious rituals. It is for this reason that religious freedom is not guaranteed by merely recognizing freedom of belief, but it also necessitates respecting the right to worship in accordance with the teachings and doctrines of the religion of a person. This implicitly recognizes the right to establish places of worship and all that is associated with them and the engagement in religious rituals in an individual or collective manner, and to maintain them to fulfill the needs of the group and to assure harmony and mutual respect between all communities, and to assure public order. In this connection the Holy Quran warns of destroying places of worship, and this particularly includes monasteries, churches, temples

¹ Issued on 8 January 2012.

and mosques. This implicitly means the duty of respecting and protecting all places of worship, as regards all the sects without discrimination. The Quran says: “[They are] those who have been evicted from their homes without right – only because they say, ‘Our Lord is Allah.’ And were it not that Allah checks the people, some by means of others, there would have been demolished monasteries, churches, synagogues, and mosques in which the name of Allah is much mentioned. And Allah will surely support those who support Him. Indeed, Allah is Powerful and Exalted in Might.” (Quran 22:40).

Whatever is said about the harsh actions perpetrated between the Islamic schools of thought, or against non-Muslims, it is necessary that those actions be placed within their particular historical framework, and to be understood as expressive of the mentality prevailing in those particular times, rather than being an expression of the spirit and values of Islam. Actually, Islam in its total and general discourse unleashed human freedom, while concurrently placing a trust and responsibility commensurate with the freedom. “And had your Lord willed, those on earth would have believed – all of them entirely. Then, [O Muhammad], would you compel the people in order that they become believers?” (Quran 10:99).

2 FREEDOM OF EXPRESSION

Responsible freedom of expression, from an Islamic perspective, constitutes one of the requisites of achieving human dignity. And according to the Holy Quran freedom of expression is one of the blessings bestowed by God on humankind, as stated at the outset of Surat Al-Rahman: “*The Most Merciful, Taught the Qur’an, Created man, [And] Taught him eloquence.*” (Quran 55:1-4) Azhar declaration on freedoms states that “*freedom of opinion is the mother of all freedoms, and it is manifested in free expression of opinion using all means of expression such as writing, verbal communication, artistic production and digital communication, and they are an aspect of social freedoms which go beyond individual freedom to include the formation of political parties and civil society organizations, and also include freedom of the press and audiovisual and digital media, and the freedom to access the information necessary for expressing an opinion.*” And the concept of freedom of expression also entails the ability to criticize constructively, while also respecting religions, their symbols and rituals. Hence, it is not anybody’s right to stir sectarian animosities or bigotry in the name of freedom of expression, even though the right to academic opinion underpinned by evidence, and within specialized circles, and distant from sensationalism is guaranteed under the aegis of academic freedom.

The Azhar Declaration also refers to and affirms the freedom of expression in the context of literary and artistic creativity. Hence, in addition to creativity in academic research, there is literary and artistic creativity represented in the various literary genres such as poetic and dramatic singing, story narratives, theatre, autobiography, visual and plastic arts, cinematic, television and musical arts, and other forms that are created in all those arenas, which demand a margin of freedom and independence to grow and flourish. Actually, the humanities and arts all aim to develop an awareness of reality, the stimulation of imagination, and the refinement of the aesthetic sense and the human feelings while expanding their horizons and to deepen the human experience of life and society. Moreover, they sometimes criticize society and visualize what is of a higher order, and all actually enrich language and culture while energizing imagination and developing thought, while giving due regard to higher religious values and moral virtues.

3 DIALOGUE AND RESPECTING DIFFERENCE

The freedom of belief, religion, opinion and expression are the true manifestation of democracy, and requires raising the new generations according to the culture of freedom and the right to difference and respect for the other. These represent the responsibility of those working in the field of religious, cultural and political and media activity, with a view to forming a public opinion that is characterized by tolerance, broad horizons, and which relies on dialogue and the negation of fanaticism. To achieve this it is necessary to evoke the civilized traditions of tolerant Islamic thought about which a leading Muslim jurist says: *"My opinion is correct that may entail error, and the opinion of others is wrong which may entail correctness."*

Hence, the only way to fortify those freedoms is to educate people in dialogue and its ethos. Moreover, respecting those freedoms entails extirpating the impulses of exclusion and considering others as apostates, while rejecting the orientations that condemn the beliefs of others and attempt to inquisition the consciences of the believers in those beliefs. In reality, the Holy Quran calls for a dialogue with all that is open, ethical, and that is based on respect: *"Say, 'Who provides for you from the heavens and the earth?' Say, 'Allah. And indeed, we or you are either upon guidance or in clear error.' Say, 'You will not be asked about what we committed, and we will not be asked about what you do.' Say, 'Our Lord will bring us together; then He will judge between us in truth. And He is the Knowing judge.'"* (Quran 34:24-26) And also to desist from attacking what others worship: *"And do not insult those they invoke other than Allah, lest they insult Allah in enmity without knowledge. Thus We have made pleasing to every community their deeds. Then to their Lord is their return, and He will inform them about what they used to do."* (Quran 6:108) And for a person to communicate his message with wisdom and good and sound argument, as the verse states: *"And do not argue with the People of the Scripture except in a way that is best, except for those who commit injustice among them, and say, 'We believe in that which has been revealed to us and revealed to you. And our God and your God is one; and we are Muslims [in submission] to Him.'"* (Quran 29:46). Moreover, the Quran calls for finding a common ground with the adherents of other religions, especially the People of the Book, that is the Jews and Christians: *"Say, 'O People of the Scripture, come to a word that is equitable between us and you – that we will not worship except Allah and not associate anything with Him and not take one another as lords instead of Allah.' But if they turn away, then say, 'Bear witness that we are Muslims [submitting to Him].'"* (Quran 3:64).

Islamic Sources

in Support of Vulnerable Communities

INTRODUCTION

The twin concepts of minority and majority branch out from the special concept of the political system in terms of managing public affairs, coexistence and assuming authority, and the means of exercising and sharing power. Actually, the political quarter, whether an individual or a political party, which obtains majority support in accordance with the various means for achieving this through *shura* consultation and the elections which produce representatives of the people, attains power, and exercises its decisions and options in a manner responsive to the desire and inclinations of the majority in serving the public interest. However, political tension emerges, when the exercise of power in its procedural form, turns into the despotism of the majority over the minority, whereby it dictates to it its decisions and preferences, and exposes its interests to peril, and excludes it from partaking in public decisions. This is precisely what drove political thought to lay down additional parameters for the management of public life in a manner fostering social cohesion, civil peace and coexistence, which are not confined to the means for reaching authority, but also include the methods of its exercise, and to formulate the necessary guarantees for involving all segments of society in the decision making process including the minority irrespective of the smallness of its numbers. In reality, authority within the context of citizenship and the management of public affairs is not the possession of, or the control over a party or a portion of society, but is rather a public arena in which its benefits and interests are distributed among all the members of society equally.

The issue of majority and minority assumes a critical and tense status, when it assumes a cultural signification or a religious classification that is sharp, whereby the social solidarities are formed on a political basis, but in accordance with religious or sectarian, or ethnic or familial affiliations, which narrow the space of common and unifying values, and convert politics from competition, interaction and discussion inside the public sphere, into an arena of conflict and a field of ascendancy and hegemony strategies between the manifold affiliations, and an action of subjugation by the numerically superior groups of the other minorities.

Hence, the relationship between the majority and the minority, or between the manifold affiliations inside society, is defined in accordance with the principles of political organization, and the prevailing system of rights. Thus to the extent that those principles and system reflect the manifestations of the various groups inside society, and express a general societal agreement around it, to the extent that the identity of society is a complex identity that intrinsically recognizes the particular identities and assures their continuance, and the political arena is an interactive and complementary sphere between the various components of society.

The pattern of imperial rule (empire) predominated in the political entities that preceded the model of the nation-state, where the state has a specific religious identity, where dispensing the affairs of this

religion is a part of the responsibilities and functions of the state. This renders the religious ideology a necessary part of the terms of belonging to the nation and availing of all the rights of citizenship, which means that the holders of the beliefs that differ from the official state religion have diminished citizenship rights, and do not avail of rights equal with others from among the citizens. This is a situation which was according to the mentality of those ages natural and does not require explanation or justification. This necessitates for us to understand the political arrangements in the founding age of Islam and the periods of political rule that ensued, and it would not be possible to evaluate the past in accordance with modern political standards and norms, or the current legal principles, given that they express a modern and contemporary level of consciousness, most of those material elements were absent, and their intellectual frameworks missing.

Therefore, it is imperative for us to differentiate between the logic of the religious discourse, and the particular political system which was current and followed in a particular historical period. That is, we must differentiate between the actual rule which can only emerge harmonious with the mentality of the age of its application and that of the people of that age and their consciousness on the one hand, and the distant horizon of the religious stipulations and the logic of the deep discourse which it bears. That is why we are helped by an approach that differentiates between the religious authority practiced in a particular age, and the horizon of the Quran which is open to all ages, to understand and conceptualize the issue of minorities according to an Islamic perspective.

1 CONSTITUTION OF MEDINA AND THE COMPREHENSIVE SOCIAL CONTRACT

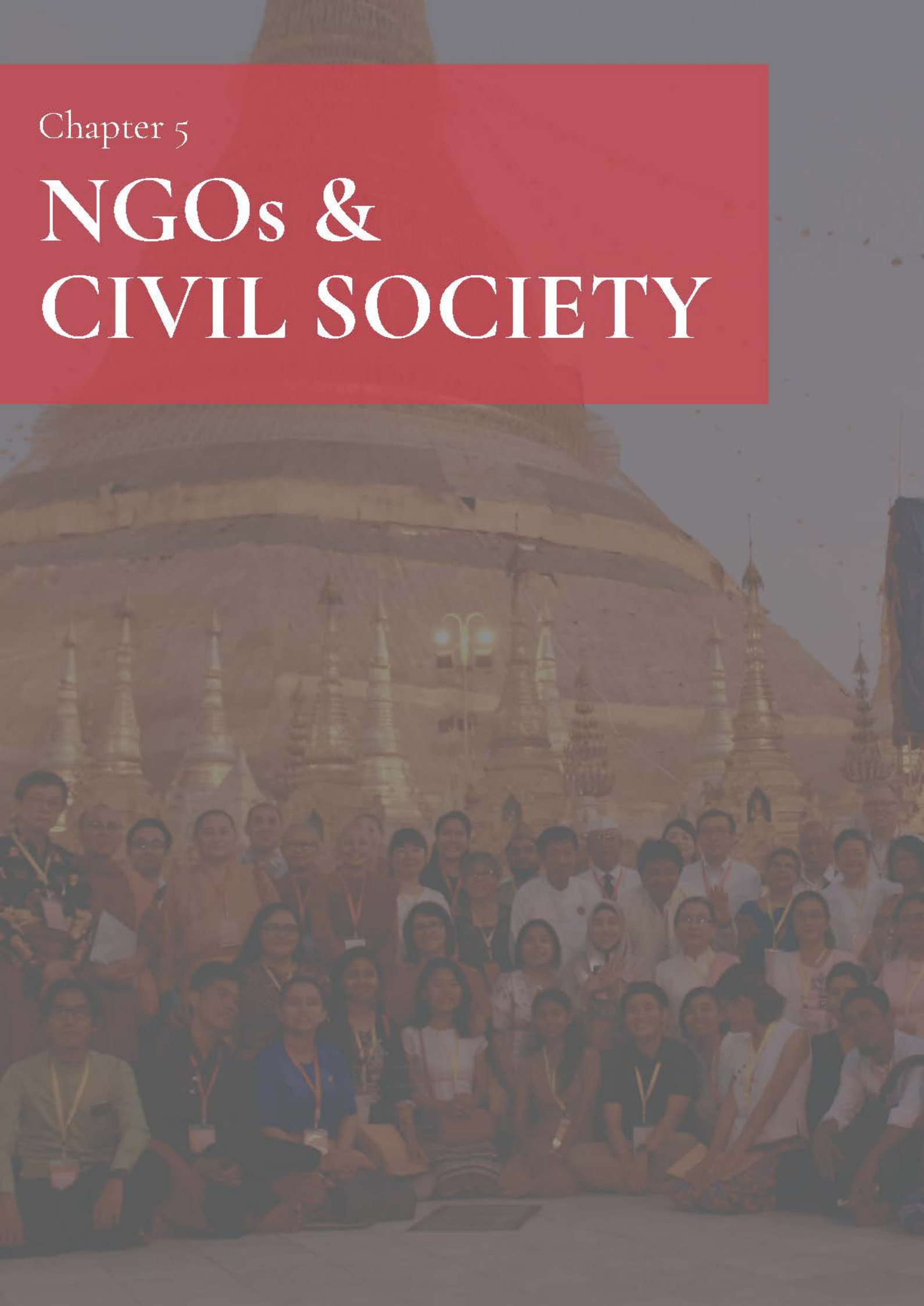
The document of Medina, which was merely a contract akin to a social contract concluded by the Prophet, with manifold segments of society in Medina. Those segments consist of various tribes and are of manifold religious creeds. The constitution stipulated that all the inhabitants of Medina constitute a single nation or *Umma* and are obligated to defend each other against any outside aggression.

The significance of the document lies in its recognizing the importance of all the constituents of society, including those groups which have a religious belief that is different from or competitive with Islam at the time, namely, the Jewish groups. Moreover, it departs from the premise that the general consensus is a frame of reference for the legitimacy of the authority and its jurisdiction to issue commands. In this is a significant indication that the political authority derives its reality and nature from society, and its legitimacy is not consummated except upon garnering comprehensive social support. Hence, the religious minorities are not any more extraneous components of the political system, but are rather indigenous components, where it is not just sufficient to give due regard to their religious rights, but actually, their political right to being a partner in managing public affairs should be recognized.

Besides, the Constitution provides a concept of the nation that goes beyond the religious identity, and considers it the product of internal voluntary agreement between all the elements of society, which means that the document establishes a palpable differentiation between political affiliation, which is the foundation of belonging to the *Umma*, and religious affiliation which pertains to the individual quest for salvation pivoting around the relationship between Man and His Maker.

Chapter 5

NGOs & CIVIL SOCIETY

The Role of NGOs and Civil Society Groups

NGOs and Civil Society organizations are non-profit, voluntary organizations of concerned citizens, who come together and act independently of government influence. They move away from political and institutional goals and embrace only the cause of the people. Although governments contribute to their budgets, they act mainly with the support of donations from those who wish to participate in their mission. Almost exclusively, the NGOs and Civil Society groups work towards relief and rehabilitation of the refugees, displaced persons, and the upliftment of the poor, and the vulnerable. They engage in advocacy work on a number of issues such as human rights, concern for the environment, the rights of children etc.

Most religious traditions qualify the definition of an NGO. In fact, the World Council of Churches, representing more than 350 churches in over 100 countries is the largest registered NGO with the United Nations working closely on most of the humanitarian issues. Religions for Peace (WCRP), in which most of the religious traditions participate, is also a significant NGO with the United Nations and carry out considerable amount of advocacy work on peace and disarmament, environmental issues, and on behalf of the vulnerable in different parts of the world.

1 THE ROLE OF NGOs AND CIVIL SOCIETY IN SOUTH AND SOUTHEAST ASIA

There are numerous NGOs and Civil Society groups already working in most parts of the South and Southeast Asia bringing relief to people, and advocating the cause of people who had been denied their rights, who had been made refugees and displaced persons. There are also groups advocating the cause of women, children and minority groups that are oppressed.

If you are a person or a group that is dedicated to the issues we have discussed, you should seek to join one of the NGOs or a Civil Society group. It is not possible to be involved in all the issues that we face; therefore, you should choose the one about which you feel strongly. You should also financially support the NGOs and other groups that volunteer their time and energy to help the vulnerable.

2 THE IMPORTANCE OF NGOs AND THEIR ROLE IN SOUTH AND SOUTHEAST ASIA

Among many others, one might highlight five major reasons why the NGOs and Civil Society groups need to play a major role in the South and Southeast Asian Region:

1. Most of the South and Southeast Asian countries have large populations, and governments of these countries do not have sufficient resources to cater adequately to all the needs of the people, like housing, health care, education and so on. Most people and communities have to find ways

to fend for themselves and supporting them to cater to their own needs is a vital role the NGOs can play.

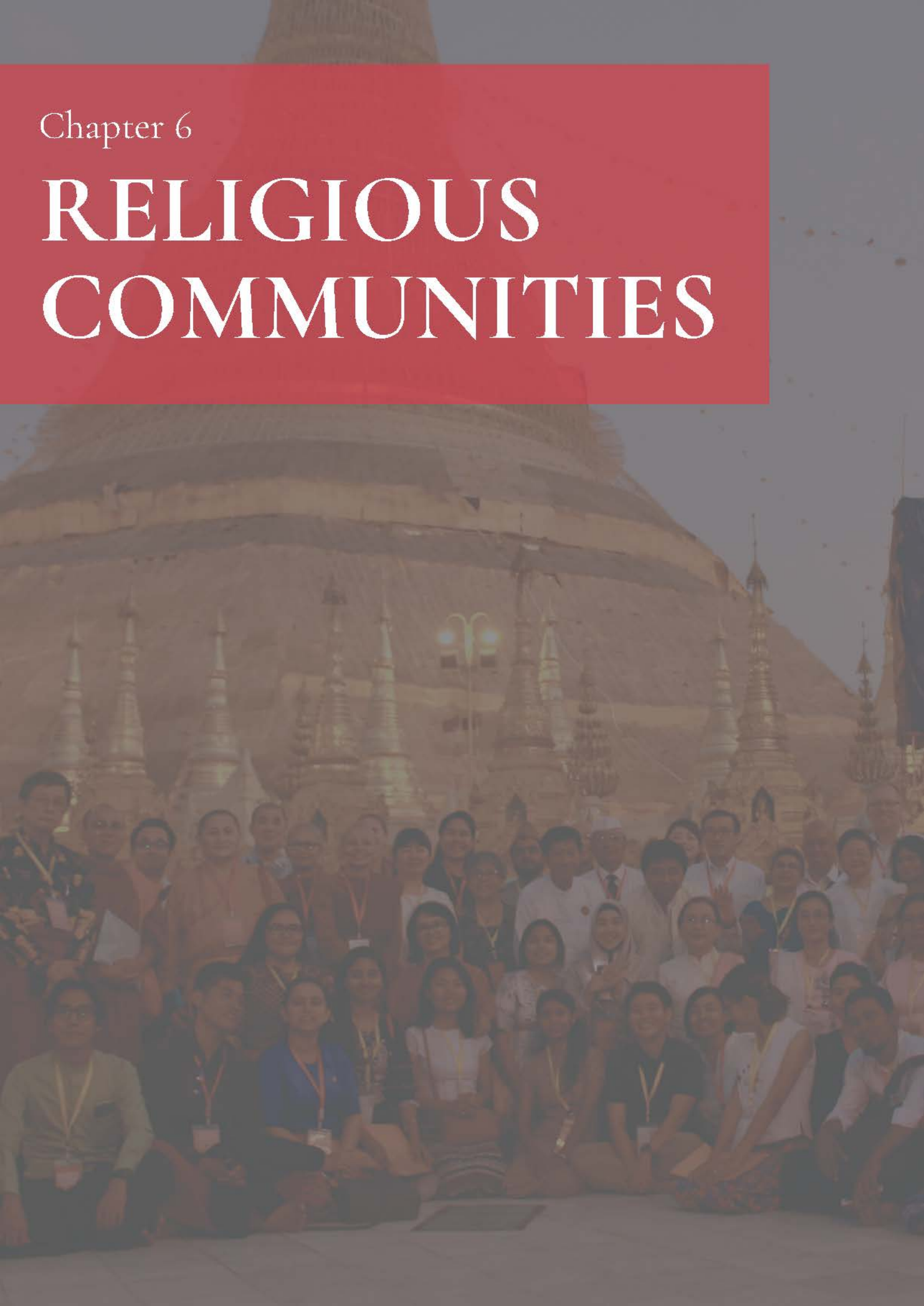
2. There are many communities in the region that have become vulnerable because of their status within the caste system, tribe to which they belong, religion they embrace, or because of their gender etc. The governments are not adequately equipped to deal with these issues, or vested interests prevent governments from taking adequate actions. Advocacy for justice in all these situations need to be the role of the NGOs and the Civil Society groups.
3. In some countries, it is the governments and their policies that discriminate and marginalize groups of people because of their ethnicity, religion etc. These groups have no hope of looking to the governments to provide remedied. Their only hope for help, and advocacy on their behalf, is in the NGOs and Civil Society groups.
4. Almost all communities are often uninformed about the situation around them or are unaware of the injustices suffered by some of the communities within the nation. Raising the consciousness of the people to the realities around them, bringing some measure of education for justice, peace and fairness is a role that the NGOs and Civil Society groups should undertake.
5. One of the strengths of the NGOs and Civil Society groups is that they are not only beyond government control but are also not affiliated to any political ideology or religious belief. The only condition to play a role in an NGO is that one must volunteer oneself to work for an identified cause and is willing to work with people who may not belong to their particular ethnic group, religion, or political persuasion. Therefore, they provide the opportunity for people belonging to different religions and ideological persuasions to work together for the well-being of the whole community. Participation in these endeavors based only on one's love, compassion and concern for those in need of help is perhaps one of the ways in which one can grow and mature in one's own spirituality.

In the Christian Scriptures there is a statement attributed to Jesus, when he saw the crowds and felt that "they were harassed and helpless like sheep without a shepherd." The text says that he "was moved with compassion for them" and said to his disciples, "The harvest is plentiful. But the laborers are few; therefore, ask the Lord of the harvest to send out laborers into the harvest" (Matt. 9. 36 -37).

Our situation in South and Southeast Asia is not dissimilar. There are many who are harassed and helpless and need help, but the laborers in the field of compassion and justice are not sufficient to meet the needs. More of us needs to join the effort to make life more humane in our region.

Chapter 6

RELIGIOUS COMMUNITIES

The Role of Religious Communities

We have discussed above the resources available in four of the major religious traditions prevalent in South and South East Asia to deal with some of the fundamental human rights and other related issues faced in the region. It is important to note that other smaller religious traditions of the region, like Jainism, Sikhism and the spiritual traditions of the tribal communities also hold values that can enable the process.

However, the religious resources available in the teachings and scriptures of the religious traditions are of no value unless they are expressed in the life of the individuals and communities that belong to these traditions. In fact, religious teachings are not end in themselves; they have been given in order to shape the lives of individuals and communities so that the society as a whole would have the benefit of living in justice, peace and harmony. One of the major problems we face in our day is the enormous gap between what is taught in the religious traditions and what is seen in the life of persons and communities that claim to belong to them.

Therefore, enormous responsibility rests on religious traditions to find ways to reclaim their responsibility as those that foster spiritual values in their adherents. Fortunately, South and South East Asia are among the regions of the world where religious traditions have a firm hold on most of their followers. Religious institutions and leaders still have the respect and support of the people, and hold the possibility of making a significant impact on their lives and conduct. Therefore, in this concluding section we need to turn to the role religious traditions can play in making South and South East Asia a more just, compassionate, and peaceful region. Among many others, here we highlight seven areas where religious traditions can play a significant role.

First, all the religious traditions have formal and informal ways of teaching its followers. Religions look upon teaching the vision or visions of the original founders as one of their main responsibilities. In view of the issues we have discussed, religious traditions need to examine the nature of the formation they bring about in their followers through their teachings. Do they uphold values that promote justice, compassion, peace and harmony or do they fall short of these ideals? Do they help the community to have an inclusive, open and hospitable approach to others or do they make them exclusive, sectarian, and judgmental? What do they teach to their followers about those that are disadvantaged and become vulnerable for different reasons?

Second, recognizing that religious teachings and scriptures can be twisted and interpreted to promote hatred and violence, how far are the religious leadership willing to strongly and openly reject the misuse and abuse of their religious traditions for narrow political, social or economic advantage.

Third, serving those in specific needs, pushed to the margins of the society, and in poverty has been encouraged in most religious traditions. Often these are taught as compassionate actions that are meritorious in their personal religious search. Religious traditions need to go much further to interpret their concern for, and support of the poor, needy, vulnerable, and the marginalized as acts of solidarity, that is based on the affirmation of the oneness of the human community.

Fourth, where a community or a government treats another community unjustly, or deny its rights, freedom of conscience, the right to practice one's belief, religious traditions, as institutions, should protest and act to bring about justice. In other words, religions should recover their role as the conscience of the nation and the guardian of the noble values that should govern the common life of the nation.

Fifth, religious traditions need to make special efforts to instill in the minds of its adherence a positive approach to plurality. They need to teach that 'different' does not mean 'wrong', but different; that the existence of different races, ethnic groups, religious persuasions and cultures is not a threat, but a reality, and can enrich the life of the community. In so doing, they should enable their followers to stand up for those whose rights are violated on the basis of ethnicity or religious beliefs.

Sixth, religious traditions today need to be in conversations and dialogue with each other. Overt, visible and sustained relationship between leaders of different religious traditions, and where possible, between people of different traditions, give opportunity to know each other, to understand the issues faced by different religious communities, to discern the possible areas where conflicts might occur, to speak with one voice where injustices are perpetrated by a particular community or by the state against the vulnerable. Where possible they should engage in common action to seek to alleviate the suffering of those subjected to the injustices discussed in this volume.

Seventh, recognizing that the institutional dimension of religion is unavoidable and may be necessary, religious traditions still need to re-present themselves as spiritual forces that uphold, support, and seek to foster spiritual values that militates against all forms of violations of human life, rights and dignity.

Conclusion

There is an on-going debate in many parts of the world on the future of religious traditions. Will they survive the onslaught of the secular, materialistic culture prevalent in our day? Will they continue to elicit the loyalty and support of future generations, or will gradually decline and perish? In the long history of humankind, many persons have predicted the demise of religions, but they are still here with us.

The real question, however, is not whether religions will continue to exist, but whether they will continue to be *relevant*. This the more serious question. It would perhaps be right to say that the relevance of religious traditions would depend on whether they are able to provide the resources needed to confront the vexing questions of our day. This volume seeks to show that there are indeed resources within the religious traditions to address the pressing issues we have discussed above. Lifting up these resources and applying them to the problems we confront is the challenge facing every religious person and all religious institutions.

For more information, please contact:

Religions for Peace

Email: info@rfp.org

Tel: +1-212-687-2163

© Religions for Peace 2020

Religions for Peace

777 United Nations Plaza

New York, NY 10017

United States of America

Website: www.rfp.org

Religions for Peace International

@religions4peace

Religions for Peace International

@religions4peace

This project was made possible
through the generous support of the
European Union.

European Union

ဓမ္မဒေသနာ ရင်းမြစ်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်

တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှရှိ ပြည်သူများအတွက် နိုင်ငံသားဖြစ်ရေး၊
အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များ နှင့် ထိခိုက်လွယ်လှူအစုအဝေးတို့၏
ရပိုင်ခွင့်တို့အား ဘာသာရေးအခြေပြု ရင်းမြစ်များမှ
အားပေး ထောက်ခံချက်များ။

အမှာစာ

ရဟန်းအမတ် ချားလ်(စ်) ကာဒီနယ် ဘို

ဘာသာပေါင်းစုံ ငြိမ်းချမ်းမေတ္တာအဖွဲ့ Religions for Peace မှ ပြုစုထုတ်ဝေသည့် “ဓမ္မဒေသနာ ရင်းမြစ်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက် (တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှရှိ ပြည်သူများအတွက် နိုင်ငံ သားဖြစ်ရေး၊ အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များနှင့် ထိခိုက်လွယ် လူ့အစုအဝေး တို့၏ ရပိုင်ခွင့် တို့အား ဘာသာရေးအခြေပြု ရင်းမြစ်များ မှ အားပေး ထောက်ခံချက်များ) ကျမ်းအတွက် အမှာစာရေးသားခွင့်ရရှိပါ သဖြင့် အလွန်ဂုဏ် ယူမိပါသည်။

ဘာသာပေါင်းစုံငြိမ်းချမ်းမေတ္တာအဖွဲ့ Religions for Peace သည် အကြမ်း ဖက် ပဋိပက္ခကို ပြောင်းလဲ၍ ငြိမ်းချမ်းမှုတည်ဆောက်ခြင်း၊ လူသားဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး အား မြှင့်မားစေခြင်း၊ တရားမျှမှု ရှိပြီး သဟဇာတရှိသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ ထွန်းကား မြှင့်မားလာစေခြင်း၊ ကမ္ဘာ့ပြိုဟ်၏ သဘာဝ စွမ်းအားစုနှင့် ဂေဟစနစ်တို့အား ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း စသည့် အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပါသဖြင့် ဤလက်စွဲကျမ်းအား ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းမှာ သင့်လျော်လှ ပေသည်။ ထို့အပြင် ယခုခေတ်အခါသည် ဖော်ပြပါမြင့်မြတ်လှသည့် စံတန်ဖိုးတို့အား အဖျက်အင်အားစု တို့က ဆန့်ကျင်ဖြိုဖျက် စိန်ခေါ်နေချိန် လည်းဖြစ်ပါသဖြင့် ဤလက်စွဲကျမ်းမှာ အသုံး ဝင်လှပေမည်။

ဤကျမ်း၏ နိဒါန်းပိုင်းတွင် - "ကမ္ဘာအနှံ့ရှိ လူ့အစုအဝေးတိုင်း တွင် နားလည်မှုရှိပြီး သဘောထား ကြီးမားကာ ငြိမ်းချမ်းစွာဖြင့် အတူတကွ နေထိုင်ရေးနှင့် ပက်သက်သော လူမှုအစီအစဉ်များ အစဉ် တစိုက် ပုံစံအမျိုး မျိုးနှင့် ရှိခဲ့ကြသော်လည်း ပထမနှင့်ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာမှ လက်ခံနိုင်သော စံနှုန်း တန်ဖိုး နှင့် သဘောတူညီမှုများရှိရန်လိုအပ် ကြောင်းကို အလေးအနက်ခံယူလာ ကြပါသည်။" ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်အချိန်အခါသမယတွင် ဘုံလက်ခံသဘော တူဆုပ်ကိုင် ထားသည့် စံနှစ် နှင့်တန်ဖိုးတို့အား ရှာဖွေခြင်းသည် ပို၍ပို၍ အရေးတကြီးလိုအပ် လာပေ သည်။ "ယနေ့မျက်မှောက် အချိန်အခါတွင် ကမ္ဘာ ကြီး၏နေရာအနှံ့အပြား၌ လူသားတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အခွင့်အရေးတို့အား ဆိုးရွားပြင်းထန်စွာ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်နေခြင်း၊ ကမ္ဘာအနှံ့ရှိ လူ့အစုအဝေး အသီးသီး၏ ရပိုင်ခွင့် တို့အား ငြင်းဆိုနေခြင်းစသည့် စိတ် အနှောက်အယှက် ဖြစ်ပွယ်ရာတို့ ဆက်လက်ရှိနေဆဲဖြစ်၏။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဘာသာတရား များ ဖြစ်သည့် ဟိန္ဒူဓမ္မ၊ ဗုဒ္ဓဝါဒ၊ ခရစ်ယာန်အယူအစ၊ အစ္စလာမ်တရား၊ ဆစ်(ခ်)ဘာသာ၊ ဂျိမ်းသာသနာနှင့် များစွာသော ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံတို့ ထွန်းကားစည်ပင်ရာ ဤဒေသတွင် အထက်ဖော်ပြပါ မကောင်းမှုဒုစရိုက်တို့ အား ဖြေရှင်းပေးနိုင်သည့် ဖြေရှင်းနည်းများ ရှိပါ သည်။" ဟူ၍ လည်း ရေးသားထားပါသည်။

ဤသဘောတရားကို ထောက်ခံသည့်အနေဖြင့် RfP မြန်မာ၊ ငြိမ်းချမ်း မေတ္တာအဖွဲ့ကြီးက ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့သည့် အစီအစဉ် အချို့အကြောင်း ဂုဏ်ယူစွာဖြင့် တင်ပြလိုပါသည်။ ဤကြိုးပမ်းမှုတို့သည် အထက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ထွက်ပေါက်ရှာသည့်အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လူသားဝါဒအပေါ် အခြေခံ၍ အားလုံးမျှဝေ ခံယူထားသည့် လူသား အကျိုးပြုတာဝန်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမှလည်း မျှဝေတာဝန်ခံယူမှု ပြုရမည့် ရှုထောင့်တို့အား နှီးနှောရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၊ နေပြည်တော်၌ အကြံပြုဆွေးနွေးဝိုင်းများ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အစီအရီ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုဆွေးနွေးဝိုင်း တို့တွင် မြန်မာနိုင်ငံရင်ဆိုင်နေရသော အရေးပါအကဲဆတ်သည့် ပြဿနာများဖြစ်သော အာဏာရှင်စနစ်မှ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ကူးပြောင်းရေး၊ ပဋိပက္ခတို့မှ ငြိမ်းချမ်းမှု တည်ဆောက်ရေး၊ တံခါးပိတ်စီးပွားရေးစနစ်မှ ပွင့်လင်းသည့် စီးပွားရေးစနစ် ပေါ်ထွန်းလာရေး စသည် တို့ကို အမြင်ခြင်းဖလှယ်ကာ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအကြံပြု ဆွေးနွေးဝိုင်းတို့တွင် မြန်မာပြည်၌ တည်ရှိနေသည့် ကျယ်ပြောနက်ရှိုင်းလှသည့် ဘာသာတရား ထုံးစံလေ့တို့တွင် ကိန်းဝပ်လျက် ရှိသည့် သစ္စာဓမ္မ၊ သီလကျင့်ဝတ်၊ လူမှုနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ပေးဝေမှု၊ တာဝန်ခံ၊ တာဝန်ယူမှုစသည်တို့ကိုလည်း စူးစမ်းရှာဖွေခဲ့ကြပါ သည်။

"အာရှတိုက်ရှိ ဘာသာတရားအသီးသီးတို့သည် အကြမ်းမဖက် သည့် လမ်းစဉ်ကိုထွေးပိုက်ပြီး မေတ္တာနှင့်ကရုဏာကို ၎င်းတို့ဘာသာများ၏ ဗဟိုချက်မတွင် ထားရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် လက်တလော နှစ်များ အတွင်းတွင် ဘာသာရေးအသိုင်းအဝိုင်း တို့မှ အစိတ်အပိုင်းအချို့တွင် စိတ်မကောင်းဖွယ်ရာ ဖြစ်ထွန်းမှုတို့ရှိခဲ့၏။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးအင်အားစုတို့မှ ၎င်းတို့၏ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သော ရည်ရွယ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ထိုဘာ သာရေးသမားအချို့ကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်း ခဲ့ပါ သည်။"

အထက်ဖော်ပြပါ စာပိုဒ်အား ဓမ္မဒေသနာရင်းမြစ်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်ကျမ်း ၏ "တောင်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံတို့တွင် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေရသော ပြဿနာများ" ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ ခေါင်းစဉ်ခွဲ "ဘာသာတရား၊ လူမျိုးရေးရာ နှင့် ပဋိပက္ခ"မှ ကိုးကား ကောက်နုတ်ထားချက်ဖြစ်ပါသည်။ ကျမ်းသည် "မတူ ကွဲပြားမှုကို ပြဿနာအဖြစ်ရှုမြင် ခြင်းအား စွန့်လွှတ်ပြီး ဗဟုလူ့အစုအဝေး၏ ကြွယ်ဝမှုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အကျိုးများစွာရှိကြောင်း သိရှိနား လည်အောင် ကြိုးပမ်းသင့်ပါသည်။" ဟူသော အလွန်အရေးပါသော အချက် အားလည်း မီးမောင်းထိုး၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် ဘရစ် ဘီ လော ရင့်(စ်)ရေးသားသည့် "အကြမ်းဖက်ဝါဒအားဆန့်ကျင်မှု" Against Extremism" စာအုပ် အမှာစာမှ စာတပိုဒ်အား ကိုးကား တင်ပြလိုပါသည် -

"ဘာသာတရားတိုင်းသည် လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နိုင်ငံရေးစနစ်များနည်းတူ အကန့်အသတ်နှင့် နယ်မြေ စည်းတားထားသော နယ်ခြားမှတ်တိုင်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားထား ပါသည်။ နယ်ခြားမှတ်တိုင်ဆိုသည်မှာ အမှတ်အသားများ ဖြစ်ပါ သည်။ စည်းအတွင်း၌ မည်သူမည်ဝါပါဝင်ပြီး မည်သူမည်ဝါတော့ မပါဝင်

ရကြောင်း ညွှန်းပြချက်ဖြစ်ပါသည်။ စည်းအပြင်မှ အခြားသူတစ်ဦးနှင့် စည်း အတွင်းမှ ကိုယ့်လူကို ပိုင်းခြားကွဲပြားအောင် ပြုလုပ်ထားခြင်းအပြင် ကိုယ့်လူဆိုသော စည်းအတွင်းမှ လူများကိုလည်း စောင့်ကြည့်၍ ဆန်းစစ်ရ မည်ဖြစ်ပါသည်။ စည်းအတွင်း၌ ပါဝင်ထိုက်သည့် အရည်အချင်းပြည့်ဝသူတို့ အနေဖြင့် မိမိနယ်မြေ (အယူဝါဒ)၏ အမည်နှင့် ဂုဏ်ဒြပ်တို့ကို ခံယူနိုင် ခွင့်ရှိ ပါသည်။ သို့သော် စည်းအတွင်းမှ ဆိုသော အချို့သူများမှာမူ အယူဝါဒ ၏အမည်ကို ကြွေးကြော်၍ အသုံးချသော်ငြားလည်း ထိုတရားဓမ္မ၏ သစ္စာရောင်ဝါနှင့် မထိုက်တန်ကြပေ။"

တနည်းအားဖြင့်ဆိုရသော် မိမိမည်သည့်ဘာသာဝင်ပါဟု ကြွေးကြော်နေ သော်လည်း ထိုဘာသာ ၏ သွန်သင်ဆုံးမချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကိစ္စတို့အား ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်နေသူနှင့် မိမိယုံကြည် ပါသည်ဟူသော တရားဓမ္မအား အမှန်တကယ် လက်တွေ့ကျင့်သုံးသူတို့အား ခွဲခြားစွာသိမြင်နိုင်ရန် အထူးအရေးကြီးပါသည်။ အုပ်စုတိုင်းမှာ သိုးမည်းများ ရှိပါသည်။ ထိုသိုး မည်းတို့၏ အဓမ္မအမှုများ ကြောင့် ထိုသူ ယုံကြည် ကိုးကွယ်ပါသည်ဟူသော ဘာသာ၏ အခြားလူကောင်းတို့အား စုတ်တံတစ်ခု တည်းဖြင့် ပုံမဖော်သင့်ပါ။

ဤဓမ္မဒေသနာရင်းမြစ်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်ကျမ်းတွင် အလွန် အရေးပါ၍ ပြဿနာနှင့် တိုက်ရိုက်ပတ်သက်သော မေးခွန်းပုစ္ဆာတစ်ခု ထုတ် ထားပါသည်။ ထိုမေးခွန်းမှာ-
"ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့အပြားတွင် ဘာသာတရားများ၏ အနာဂတ်အရေးကို ငြင်းခုံ ဆွေးနွေး လျက်ရှိကြပါ သည်။ ဘာသာတရားများသည် ယခုခေတ်တွင် ထွန်း ကားပြန့်ပွားနေသော ဘာသာတရားကင်းရှင်းသည့် ရုပ်ဝါဒ၏ ထိုးနှက်ချက်ကို ကျော်လွန်ရှင်သန်နိုင်ပါမည် သလော။ ဘာသာတရားများသည် အနာဂတ် မျိုးဆက်သစ်တို့အပေါ် သစ္စာရှိပြီး ၎င်းတို့၏ ရှေ့ရေးအတွက် ကူညီကယ်တင် နိုင်မည်လော၊ သို့မဟုတ် ဘာသာတရားတို့သည် တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်ကာ လုံးဝကွယ်ပျောက်ပျက်သုန်းသွားကြမည်လော။"

ဤစာပိုဒ်ကို အောက်ပါမှတ်ချက်ဖြင့် အဆုံးသတ်ထားပါသည် -
"လူ့သမိုင်း၏ ရှည်လျားလှသော ခရီးတစ်လျှောက်တွင် ဘာသာတရားများ ကွယ်ပျောက် ချုပ်ငြိမ်းသွား မည်ဟု ဟောကိန်းထုတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်အတော်များ များရှိခဲ့၏။ သို့သော် ဘာသာတရားတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ နှင့် ယနေ့တိုင် ရှင်သန် တည်ရှိလျက်နေပေသည်။"

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘာသာတရားဘက်တော်သားများအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ နှလုံးသား အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၏ အနက်ရှိုင်းဆုံးအတွင်း၌ တရားဓမ္မတို့ ဘယ်သောအခါမှ မကွယ်ပျောက်ဘဲ ထာဝစဉ် ထွန်းတောက်နေစေရန် အသေချာကျင့်သုံးဆောက်တည်ကြရ ပေမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုပါမူ ဘာသာတရားဟူသည် သင်္ခံဘုံသား မနုဿလူသား၏ စိတ်အတွင်းမှ တီထွင်ကြံ စထုတ်လုပ်ထားသည့် လောကီဒဿနမဟုတ်ဘဲ ပရမတ္ထ သစ္စာဓမ္မ၏ အနှစ်အသားဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် တင်ပြခြင်းဖြစ်သော်လည်း တန်ဖိုးအားဖြင့် ကြီးမား လှသည့် ကျေးဇူးတင် စကားကို ငြိမ်းချမ်းမေတ္တာအဖွဲ့ မြန်မာ (Religions for Peace-Myanmar) ၏ ကိုယ်စားတင်ပြ လိုပါသည်။ ဤ "ဓမ္မဒေသနာရင်းမြစ်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန် ချက်" ကျမ်း၏ ဟိန္ဒူဘာသာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာနှင့် အစ္စလာမ်ဘာသာ ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအသီးသီးအား မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပေးခဲ့ကြသည့် ဒေါ်မိုးမိုးစန်း၊ ဦးအောင်နိုင်၊ ဦးပက်ထရစ်လူနီနှင့် အလ်ဟာဂျ်ခလီဖွာဟ် ဦးအေးလွင်နှင့် ဤစာအုပ်ပြီးမြောက်သည်အထိအဖက်ဖက်မှ ခွန်အားစိုက်ထုတ်ကူညီ ပေးကြသော ငြိမ်းချမ်းမေတ္တာအဖွဲ့ (RfP-M) ၏ ရုံးအဖွဲ့သားများတို့အား ကျေးဇူးတင်ရှိ ပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင် အပ်ပါ သည်။

အနန္တ ပရမတ္ထသစ္စာဓမ္မ၊ အသင်္ခါဂုဏ်တော်ရှင်၏ ဘုန်းတော် ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးသည် ဤလမ်းညွှန်ကျမ်း၌ ဖော်ညွှန်းထားသော တရားဓမ္မဒေသနာတော် တို့အား နှစ်ဘဝအေးငြိမ်းရေးအတွက် ကာယကံ၊ ဝစီ ကံ၊ မနောကံအားဖြင့် လက်တွေ့ တည်ဆောက် ကျင့်သုံးပွားများနိုင်စေရန် သစ္စာဉာဏ် အလင်းနှင့် ဝိရိယစွမ်းအားတို့အား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော် မူပါစေသတည်း။

+
ချားလ်(စ်) ကာဒီနယ်ဘို

ပူးတွဲ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်းမေတ္တာအဖွဲ့

နာယက၊ မြန်မာ ငြိမ်းချမ်းမေတ္တာအဖွဲ့

ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော်ကြီး၊ ရန်ကုန်ကက်သလစ်ဂိုဏ်းချုပ်သာသနာ

ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်ကြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံကက်သလစ်ဆရာတော်ကြီးများအဖွဲ့ချုပ် (CBCM)

ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်ကြီး၊ အာရှတိုင်ဆိုင်ရာကက်သလစ်ဆရာတော်ကြီးများအဖွဲ့ချုပ် (FABC)

မိတ်ဆက်

ဘုံလက်ခံသဘောတူဆုပ်ကိုင်ထားသည့် စံနှင့်တန်ဖိုးတို့အားရှာဖွေခြင်း

ကမ္ဘာအနှံ့ရှိ လူ့အစုအဝေးတိုင်းသည် နားလည်မှုရှိပြီး သဘောထားကြီးမားကာ ငြိမ်းချမ်းစွာဖြင့် အတူတကွနေထိုင်ရေး နှင့် ပက် သက်သော လူမှုအစီအစဉ်များ အစဉ်တစ်စိုက် ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ရှိခဲ့ကြ သော်လည်း၊ ပထမနှင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မှ လက်ခံနိုင်သော စံနှုန်းတန်ဖိုးနှင့် သဘောတူညီမှုများ ရှိရန်လိုအပ်ကြောင်းကို အလေးအနက်ခံယူလာကြပါသည်။ အဆိုပါ စစ်ပွဲကြီးနှစ်ခုကြောင့် စစ်သားနှင့်အရပ်သား သန်းပေါင်းများစွာသေကြေကြရပြီး၊ စစ်နှင့်ငှင်း၏ဆိုးကျိုး အနိဋ္ဌာရုံများကို ရှောင်ပြေး ခြင်းဖြင့် သန်းနှင့်ချီ သောစစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးတွင် ဟိရိုရှီးမား၌ ၉၀,၀၀၀ မှ ၁၄၆,၀၀၀ နှင့် နာဂါစာကီတွင် ၃၉,၀၀၀ မှ ၈၀,၀၀၀ လူသားများကို သေကြေပျက်ဆီးစေခဲ့သော အနုမြူဗုံးကို ပထမဦးဆုံးအကြိမ် အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဤအဖြစ်ဆိုးကြီးသည် မနုဿန္တယ်ဝင် လူ့အသိုင်းအဝိုင်း တစ်ရပ်လုံး၏ နှလုံးစိတ်ဝမ်းကို နက်ရှိုင်းစွာ ပူဆွေးသောကရောက်စေခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဘေးဆိုးကပ်ဆိုးမျိုး ထပ်မံမပေါ်ပေါက်ရန် ကြိုးစားကာကွယ်စေဖို့ အထူးအရေးတစ်ကြီး လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

ဤပူပင်ကြောင့်ကျမှုကြီးကြောင့်နိုင်ငံပေါင်းစုံအဖွဲ့ကြီးပေါ်ပေါက်လာပြီးထိုမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ကြီးကို ၁၉၄၅ခုနှစ် တွင် ဖွဲ့စည်းရသည့်ရလဒ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ အဆိုပါအဖွဲ့ကြီး၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးကို စုစည်းပေါင်းဖွဲ့ပြီး လူ့တန်ဖိုး နှင့်အခွင့်အရေးတစ်ချို့ကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် လူတစ်ဦးချင်း လိုက်၊ လူ့အစုအဝေးများအလိုက်နှင့် နိုင်ငံအမျိုးမျိုးအလိုက် လုံခြုံရေးနှင့်ငြိမ်းချမ်း ရေးရရှိစေရန် သဘောတူညီ ချက်တစ်ရပ် ဆိုက်ရောက်လာအောင် အားထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ကြီးကို နိုင်ငံပေါင်း ၂၉ နိုင်ငံ ဖြင့် စတင်ထူထောင်ခဲ့ပြီး ယခုအခါတွင် (ကက်သလစ်ရဟန်းမင်းကြီး၏ နိုင်ငံငယ် "ဟိုးလီးဆီး" နှင့် ပဲလစ်တိုင်း နိုင်ငံတို့မှအပ) ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ ပေါင်း ၁၉၅နိုင်ငံတို့သည် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။

ဤစာတမ်းတွင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ကောင်းမြတ်သောလုပ်ရပ်မှန်သမျှကို ပြန်ပြောင်းတင် ပြရန် နှင့် နိုင်ငံအချင်းချင်းချုပ်ဆိုခဲ့ သော မြောက်များစွာသော စာချုပ်များအကြောင်း နောက်ကြောင်း ပြန်သတိ ဖော်ပြရန် မရည်ရွယ်ပါ။ သို့သော် ဤဓမ္မစိုငြိမ်းမှုလက်စွဲကျမ်း တွင် ဖော်ပြထားသောအရေးကိစ္စများဖြစ်သည့် နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ် ကြံဆယုံကြည်ခွင့်ရှိနိုင်မှု၊ ဘာသာတရားများနှင့် အခြားခံယူချက်များကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ကျင့်သုံးနိုင်ခွင့်ရှိမှုနှင့် လူနည်းစုနှင့်အကာအကွယ်မဲ့ ထိခိုက်လွယ်လူ့အစုအဝေးတို့အား အကာအကွယ်ပေးမှုစသည့် စံများမှာ ကမ္ဘာကြီးပိုမိုငြိမ်းချမ်းရေးရရှိနိုင်ရန် ရှာဖွေရာတွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံ အသီးသီးမှ ဆွေးနွေး၊ ညှိနှိုင်းသ ဘောတူထားသော အချက်များဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့မျက်မှောက်အချိန်အခါတွင် ကမ္ဘာကြီး၌ အထက်ဖော်ပြပါသဘောတူညီချက်များ ရရှိထားပြီး ဖြစ်သော်လည်း လူသားတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အခွင့်အရေးတို့အား ဆိုးရွားပြင်းထန်စွာ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန် နေခြင်း၊ ကမ္ဘာအနှံ့ရှိ လူ့အစုအဝေးအသီးသီး၏ ရပိုင်ခွင့်တို့ အား ငြင်းဆိုနေခြင်းစသည့် စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်ပွယ်ရာတို့ ဆက်လက်ရှိနေဆဲဖြစ်၏။ ဤစာတမ်းသည် အရှေ့တောင်နှင့်တောင်အာရှတွင် ဖော်ပြပါ ပြဿနာရပ်အချို့တို့အား မီးမောင်းထိုးပြရန် ကြိုးပမ်းထားပါသည်။ ကမ္ဘာကြီး၏ အဆိုပါဒေသတို့သည် ဟိန္ဒူဓမ္မ၊ ဗုဒ္ဓဝါဒ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာ၊ အစ္စလာမ်သာသနာ၊ ဆစ်ခ်အယူ၊ ဂျိန်းယုံကြည်ချက်နှင့် များလှစွာသော ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံတို့ ထွန်းကားစည်ပင်ရာ နိုင်ငံ တို့တည်ရှိနေခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုပြီး ဤစာတမ်းသည်

အထက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာတို့အား ဘာသာ၊ သာသနာအသီးအသီးတို့က မည်သို့ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည်ကို လမ်းညွှန်ထားသည့် ဓမ္မမီငြိမ်းချက်ဒေသနာတော်တို့အား သုသေတနာပြုရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာတရားအားလုံး သည် လူ့လောကကို မြှင့်တင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် တရားအဆုံးအမများရှိသော်ငြားလည်း ဤစာတမ်းတွင် ကမ္ဘာ့ အဓိကဘာသာကြီး(၄)ခုဖြစ်သည့် ဟိန္ဒူဓမ္မ၊ ဗုဒ္ဓဝါဒ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာနှင့် အစ္စလာမ်သာသနာတို့မှ ဓမ္မ ဒေသနာ တော်တို့ကိုသာလျှင် စူးစမ်းမီငြိမ်းမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် အထက်ဖော်ပြပါသာသနာတော်တို့မှနေ၍ ယနေ့ကျုံ့တွေ့နေရသော ပြဿနာ တို့အား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ညွှန်းပြထားသော တရားဒေသနာတော်တို့အား ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်နှင့် တရားတော်တို့အား လက်တွေ့လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်း၊ အသိပွား ရန် နှိုးဆော်တိုက်တွန်းခြင်းဖြင့် ဒေသတွင်း၌ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် သဟဇာတရှိရေးကို ဘာသာရေးရှုထောင့်မှ ဖော်ဆောင်ရာတွင် အထောက်အကူရစိမ့်သောငှာ မျှော်လင့်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံတို့ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေရသော ပြဿနာများ

အထက်ဖော်ပြပါစိုးရိမ်ဖွယ်ရာတို့အားအဖြေရှာရန် ဒေသတွင်း၌ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေရသော ပြဿနာ ရပ် များအား ဦးစွာ ပထမ ရှာဖွေစူးစမ်းသင့်၏။ ဤဒေသသည် နိုင်ငံပေါင်းများစွာ ပါဝင်၏။ မတူကွဲပြားသော ယဉ်ကျေးမှုတို့ရှိ၏။ ခြားနားများပြားသော ဘာသာအယူဝါဒကျင့်စဉ်တို့နှင့် ရိုးရာလူမှုရေးဓလေ့ထုံးစံတို့ နှစ်ပေါင်းရာစုနှင့်ချီကာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးတည်ရှိနေပါသည်။ ဤဒေသ၌ ရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာတို့ ဖြေရှင်း နိုင်ရန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ ကုန်ဆုံးသွားပြီဟူ၍ မရှိနိုင်သလို၊ ကိစ္စရပ်အားလုံးအား တပြေးညီတည်းတန်း တူထား၍ စဉ်းစားကိုင်တွယ်လို့လဲ မရနိုင်ပါ။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်တို့မှာ ငြိမ်းချမ်းရေး နှင့် သဟဇာတရှိရေး အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းရန်အတွက် ရင်ဆိုင်ရမည့် မြေပြင်အရှိတရားတို့အား တင်ပြထား ချက်ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာတရား၊ လူမျိုးရေးရာနှင့် ပဋိပက္ခ

သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ အာရှတိုက်တွင် အချိန်ကြာညောင်းခြင်းမရှိသော ဘာသာရေးပဋိပက္ခများ ရှိခဲ့သော်လည်း အာရှတိုက်၌ ထွန်းကားသည့် ဘာသာ၊ သာသနာတို့သည် အနည်းနှင့်အများဆိုသလို မတူကွဲပြား မှုကို တန်ဖိုးထားလေးစားပြီး ဘာသာအသီးသီး ညီညွတ်မျှတ သဟဇာတရှိစွာ ယှဉ်တွဲနေထိုင်လာခဲ့ကြပါသည်။

အာရှတိုက်ရှိဘာသာအသီးသီးတို့သည် အကြမ်းမဖက်သည့်လမ်းစဉ်ကို ထွေးပိုက်ပြီး မေတ္တာနှင့် ကရုဏာကို ၎င်းတို့ဘာ သာ၏ ဗဟိုချက်မတွင် ထားရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် လက်တလောနှစ်များအတွင်းတွင် ဘာသာရေးအသိုင်းအဝိုင်းတို့မှ အစိတ်အပိုင်းအချို့၌ စိတ်မကောင်းဖွယ်ရာ ဖြစ်ထွန်းမှုတို့ရှိခဲ့၏။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးအင်အားစုတို့မှ ၎င်းတို့၏ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သောရည်ရွယ်ချက်များ အကောင် အထည်ဖော်ရန် ထိုဘာသာရေးသမားအချို့ကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းခဲ့ပါသည်။

ဤစာတမ်းတွင် ဖော်ပြပါပြဿနာရပ်၏ အကြောင်းခံကို ရှာဖွေရန်သော်လည်းကောင်း၊ တရားခံရှာ အပြစ်ဖို့ရန်သော် လည်းကောင်း ရည်ရွယ်ထားပြီး မည်သည့်အုပ်စုကိုမျှ စမ်းစစ်ရန်မရည်စူးပါ။ သို့ရာတွင်

လူအများသိရှိပြီးသည့်အတိုင်း အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်၊ သီရိလင်္ကာ၊ မြန်မာနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့တွင် နိုင်ငံသားဖြစ်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ခွင့်၊ မိမိယုံကြည်ရာဘာသာကို လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခွင့်အရေးများ ချိုးဖောက်ခြင်းရှိနေသည်ဟု စွပ်စွဲမှုများရှိနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာသာရေးနှင့်အကြမ်းဖက်မှု၊ ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံသားဖြစ်ခွင့်ရရှိရေးနှင့် လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ် ယုံကြည်ခွင့် စသည့် ပြဿနာရပ်တို့သည် တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှ တစ်ခွင်တွင် အကြိတ်အနယ်ဆွေးနွေး ငြင်းခုံနေရသော ကိစ္စရပ်တို့ ဖြစ်လာ၏။ အထက်၌ ဖော်ပြထားသောနိုင်ငံတို့၌ပင်လျှင် လူမျိုးရေးနှင့် ဘာသာရေးကို ဗဟိုပြုနေသော လှုပ်ရှားမှုများ တိုးပွားများပြားလာနေပေပြီ။ ဥပမာ - အင်ဒိုနီးရှားနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံတို့တွင် လူမျိုးပေါင်းစုံ ဘာသာပေါင်းစုံမှ ပြည်သူများစုစည်းညီညွတ်စေသည့် အများသဘောတူ ဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စအမျိုးမျိုးကို လျော့နည်းလာအောင်ပြုလုပ်မည့် ကိန်းဝပ်တိမ်မြုပ်နေသည့် အလားအလာများကို မြင်တွေ့နေရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့ဆွေးနွေးကြမည့် ဘာသာရပ်ခေါင်းစဉ်များသည် ဒေသတွင်း၌နေထိုင်ကြသူတို့အတွက် အလွန်အရေးကြီးပြီး အပ်စပ်ဆီလျော်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် ပြဿနာရပ်တို့အား ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်မည်နည်းဆိုသည့် မေးခွန်းကို ကျွန်ုပ်တို့မေးရပေတော့မည်။

ဗဟုဝါဒသို့ချဉ်းကပ်ခြင်း

မတူကွဲပြားသည့် ဗဟုဝါဒကို လေးစားရခြင်းမှာ လူမျိုးမတူ၊ ဘာသာခြားများစုဝေးနေထိုင်သည့် လူ့အစုအဝေးနှင့် တိုင်းပြည်တို့အတွက် အလွန်အရေးပါသော လိုအပ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ မတူကွဲပြားခြားနားမှုမှာ ပကတိအရှိတရားတစ်ရပ်ပင်ဖြစ်၏။ သဘာဝဓမ္မ ကိုယ်၌က ကွဲပြားခြားနားမှုတို့ နက်ရှိုင်းစွာရှိနေ၏။ မနုဿလူသားတို့မှာလည်း လူမျိုး၊ မျိုးနွယ်စု၊ ဘာသာစကား၊ စာပေနှင့် ကိုးကွယ်ယုံ ကြည်ရာ အယူဝါဒမြောက်များစွာဖြင့် ဖြစ်တည်လျက်ရှိပါသည်။ အကြင်လူသားတို့သည် မတူကွဲပြားမှုများကို ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီး သဘောမတူညီမှုတို့အား အပြုသဘောဆောင်ကာ ကိုင်စွဲထားနိုင်ချိန်တွင် ငြိမ်းချမ်းစွာအတူနေထိုင်နိုင်ကြ၏။ လူ့အစုအဝေးအမျိုးမျိုး၏ ကိုယ်ပိုင် သီးသန့်၊ ဝိသေသလက္ခဏာတို့အား လေးစားရမှာဖြစ်သလို ထိုကွဲပြားခြားနားနေသူတို့အား ပေါင်းစည်းချည်နှောင်ပေးနိုင်သည့် တူညီစွာ မျှဝေခံယူထားသည့် ဘုံအကြောင်းအရာကိစ္စများ၊ သတိထားရမည့် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာများကိုလည်း ရှာဖွေကြရပေမည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတိုင်းသည် ပဋိပက္ခများကို ရှောင်လွှဲရန်အတွက် ဒေသဆိုင်ရာ သမရိုးကျမဟုတ်သော ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြလျက်ရှိ၏။ ပဋိပက္ခများဖြစ်လာပါက ထိုနည်းလမ်းများသုံးကြပြီး ထိန်းသိမ်းဖြေရှင်းလေ့ရှိ၏။ နိုင်ငံများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း များတို့သည် ယင်းတို့အတွင်း၌ရှိသော လူမျိုးစု သို့မဟုတ် ဘာသာတစ်ခုက မတူကွဲပြားမှုကို လက်မခံဘဲ မိမိ၏ ဩဇာကိုထူထောင်လိုသော အခြေအနေမျိုးရှိလာပါက ပြိုကွဲသွားလေ့ရှိ၏။ လေ့လာသူအများ ဘုံသဘောတူထားသည့်အချက်ကို တင်ပြပါမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဆယ်စုနှစ်ဖြင့် ချီခါဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံက လူမျိုးရေးပဋိပက္ခမှာ လွတ်လပ်ရေးရကာစ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတွင်းရှိ မတူကွဲပြားသည့် ဘာသာစာပေ၊ လူမျိုးစုများနှင့် ယုံကြည်ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာတရားတို့အား ထိုက်တန်သော အလေးဂရုပေးကာ ဗဟုဝါဒကိုလေးစားသော ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါက လွှဲရှောင်နိုင်မည်ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်၏။ ထိုအနေအထားနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်အနေဖြင့် လွတ်လပ်ခါစ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ မတူကွဲပြားမှုအမျိုးမျိုးကို အလေးဂရုပြုပြီး "ပဉ္စသီလ"ဟူသော အခြေခံစံနှုန်းမူငါးရပ်ကို နိုင်ငံတော်၏ ဒဿန အဖြစ် ပျိုးထောင်ခဲ့သဖြင့် အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ ပြိုကွဲနိုင်သည့်ဖြစ်နိုင်ချေကို ကျော်လွှား

လွတ်မြောက်နိုင်ခဲ့၏။ မတူကွဲပြားမှုကိုပြဿနာ အဖြစ်ရှုမြင်ခြင်းအား စွန့်လွှတ်ပြီး ဗဟုလူ့အစု အဝေး၏ ကြွယ်ဝမှုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အကျိုးများစွာရှိကြောင်း သိရှိနားလည် အောင် ကြိုးစားသင့် ပါသည်။

လူများစု၊ လူနည်းစု အားဖြိုင်တင်းမာမှု

တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်ရှိသော နိုင်ငံတို့တွင် များသောအားဖြင့် ဘာသာတစ်ခု၊ လူမျိုးတစ်စုမှာ လူများစု အဖြစ်ရှိနေပြီး အခြားဘာသာ၊ လူမျိုးမတူသူ လူနည်းစုနှင့် ယှဉ်တွဲနေထိုင် လျက်ရှိကြ ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အခြေအနေမျိုးတွင် တည်ငြိမ်အေး ချမ်းသော လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးရာတွင် လူဦးရေများပြားသည့်အတွက် သြဇာအာဏာကြီးမားသည့် လူများစုအုပ်စုပေါ်တွင် အဓိကတာဝန်ရှိပေသည်။ တရားစီရင်ရေးအာဏာ၊ နိုင်ငံသားအားလုံးအတွက် သာတူညီမျှရှိသော တရားစီရင်ရေးထူထောင်ရေး၊ မျှတမှု မရှိသော လူမှုစီးပွားရေးစနစ်တို့အား ကိုင်တွယ်ရန်နည်းလမ်းများ ဖန်တီးရေးတို့မှာ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးအတွက် အဓိကလို အပ်သောအချက်များဖြစ်ပါသည်။

အချို့နိုင်ငံများ ဥပမာ - ပါကစ္စတန်၊ အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာ၊ မြန်မာ၊ ထိုင်း စသည်တို့တွင်ရှိသော လူများစုအနက် နိုင်ငံရေး နှင့် လူမှုရေးအဖျက်အခက်အခဲတို့သည် ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေး အင်အားကြီးမားမှု ကိုအသုံးပြု၍ လူနည်းစုတို့၏ အခြေခံရပိုင်ခွင့်တို့အား ဟန့် တားပိတ်ပင်မှုများ စတင်ပြုလုပ်လာနေကြပါပြီ။ ဤကဲ့သို့ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှု၏ ပြင်းထန်မှုနှင့် အတိုင်းအတာသည် နိုင်ငံတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား ပုံစံကွဲပြားမှုများရှိပါသည်။ ဤချိုးဖောက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသော ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ဆက်စပ်ယူနိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများသည်လည်း အကြောင်းရင်းခံများအဖြစ် ရှိနေတတ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် လူများစုများအနေဖြင့် လူမှုသမာဓာတရှိမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်စေမည့်လုပ်ရပ်များ မလုပ်မိစေဖို့လည်း တာဝန်ရှိ ပေသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် လူနည်းစုများ အနေဖြင့်လည်း လူများစုများကို လှုံ့ဆွတ်ခေါ်သည့် အနေအထား ဖြစ်ပေါ်စေမည့် အပြုအမူများကို ရှောင်ရှားရန်လည်း တာဝန်ရှိ၏။ ထို့အပြင် လူများစုနှင့် လူနည်းစုတို့ ပူးတွဲ ပေါင်းစပ်ကာ မနုဿန္တယ်ဝင်အားလုံးကို အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လူမှု၊ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးစနစ်တို့အား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြရပေမည်။

နက်ရှိုင်းသည့် စီးပွားရေးကွာဟမှု

လူမှုရေးမတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးကွာဟမှုတို့သည် ငြင်းကွယ်၍မရနိုင်သောဆက်နွှယ် မှုရှိပေ သည်။ လူများစုဖြစ်စေ၊ လူနည်းစုဖြစ်စေ၊ လူ့အစုအဝေးတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ယင်း၏တစ်စိတ်တစ်ဒေသသည် စီးပွားရေးအရ ချွတ်ခြုံကျလာပါလျှင် နိုင်ငံများအား စည်းလုံးမှုရှိစေရန် ချည်နှောင်ထားသော သတ်မှတ်ချက် မရှိဘဲ အကြွင်းမဲ့လက်ခံထားသော လူမှုရေးသဘောတူညီချက်တို့အား စတင်ချိုး ဖောက်ပုန်ကန်၍ လာပေအံ့။ မိမိနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေ ယိုယွင်းကျဆင်းလာလျှင် လူများစုတို့သည် မိမိနိုင်ငံတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာ သည့် နိုင်ငံကူးပြောင်းလေ့လာသူများ၊ နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့်တောင်းခံလာသည့် ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရှိ လူနည်းစု များအား တရားခံရှာ ပြစ်တင်လေ့ရှိကြောင်း ယနေ့ကမ္ဘာအနှံ့ ဘုံမြင်ကွင်းအဖြစ် တွေ့ရှိနေရပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် နိုင်ငံတွင်းရှိ လူနည်းစုများကလည်း မိမိတို့အား စီးပွားရေးအရ ဆင်းရဲတွင်းတွန်းပို့ခြင်းခံရ၍ အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်လာရတိုင်း လူများစုများကြောင့်ဟု လှုံ့ဆော်လေ့ရှိပါသည်။

အကယ်စင်စစ် စီးပွားရေးအရ ပြီးပြည့်စုံစွာ ညီတူညီမျှရှိသောအခြေအနေ တည်ဆောက်ရန်နှင့် ဒုက္ခဆင်းရဲတို့မှ အချိန် ကာလတိုင်းတွင် အကာအကွယ်ရနိုင်ရန်မှာ ခက်ခဲလှပါသည်။ သို့ရာတွင် လူနည်းစု ဖြစ်စေ၊ လူများစုဖြစ်စေ တော်လှန်ပုန်ကန်ခြင်းသည်သာ လျင် တစ်ခုတည်းသော ထွက်ရပ်လမ်းဖြစ်သည်ဟု အတွေးအခေါ်တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်နိုင်လောက်အောင် အခြေအနေတစ်ရပ်သို့ ရောက်ရှိ သွားရန် တွန်းပို့ခြင်းမခံ ရဖို့ စီမံဆောင်ရွက်ထားသင့်သည်မှာမူ အထူးအရေးကြီးပေသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတိုင်းတွင် နိုင်ငံအားအုပ်ချုပ်နေသည့် အစိုးရများသည် နိုင်ငံသူ၊နိုင်ငံသားအားလုံး၏ အခြေခံလိုအပ်ချက် များအား ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် စီးပွားရေးအစီအမံများကို ချမှတ်ကာတာဝန် ယူဆောင် ရွက်မည်ဟု ပြည်သူအများက မျော်လင့် လျက်ရှိပါသည်။ ဤတာဝန်များအား အစိုးရများသည် ထမ်းဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ပါမူ မငြိမ်မသက်မှုများ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာပေမည်။

အကာအကွယ်မဲ့ ထိခိုက်လွယ်လူ့အစုအဝေးများ

တောင်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှတွင် လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ အကာအကွယ်မဲ့ ဖြစ်နေသည့် ထိခိုက် လွယ်လူ့အစုအဝေးများအရေးမှာ ရင်လေးဖွယ်ရာ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုများအဖြစ် တိုးပွား လျက်ရှိပါသည်။ ဒေသ၏မြောက်များစွာသော နေရာတို့တွင် လူမျိုးစုအရလည်းကောင်း၊ ဘာသာရေးအရ လည်းကောင်း၊ လူနည်းစုအဖြစ် ရပ်တည်နေကြသူများ သည် နိုင်ငံ၏ပင်မလူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးကိစ္စ တို့တွင် ဖယ်ကျင်ခြင်း သို့မဟုတ် လစ်လျူရှုခြင်းခံရသည်မှာ အစဉ်အလာကဲ့သို့ ဖြစ် နေ၏။

ဒေသတွင်းရှိ နိုင်ငံအတော်များများ၌ ကိုလိုနီခေတ်လွန်ကာလကုန်ဆုံးချိန်တွင် ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ် လာသောအမျိုးသားရေး ဝါဒသည် လူများစုတို့၏ ကျဉ်းမြောင်းသည့် လူမျိုးဘာသာပေါ် အခြေခံသော အမျိုးသားရေးဝါဒအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာပြီး ပြည်တွင်းရှိ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေး လူနည်းစုများ၏ လွတ်လပ်ခွင့် ကို ကျဉ်းမြောင်းချုပ်ချယ်မှုဖြစ်စေသော ဖိနှိပ်သည့်ဥပဒေသတို့အား ကမ္ဘာသိရေးဆွဲ အတည်ပြုကျင့် သုံးခဲ့လေရာ လူနည်းစုများမှာ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတိုက်ခိုက်ခံရမှုစသည့် အကာကွယ်မဲ့ ထိလွယ်ရှလွယ် ကိစ္စရပ်တို့ ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိပါသည်။ နိုင်ငံအမြောက်အမြားတွင် လူနည်းစုတို့အား ရပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာအရ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်တိုက်ခိုက်မှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဝတ်ပြုကြိုးကွယ်ရာ သာသနိက အဆောက်အဦတို့အား ဖျက်ဆီးခံနေရခြင်း များကို မျက်တွေ့လက်တွေ့ သက်သေအဖြစ် မြင်တွေ့နေရပါ သည်။

ဤပကတိ မြေပြင်အရှိတရားကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမှ အာရုံစိုက်သတိပြုလာသည့်အနက် ဗုဒ္ဓဘာသာ လူများစု လွှမ်း မြှီလျက်ရှိသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရခိုင်ဒေသရှိ လူနည်းစုမွတ်စလင်တို့အား ပြုမူဆက်ဆံနေ ကြမှုများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ စစ်မက်ဖြစ်ပွား တိုက် ခိုက်မှုများ၊ တရားမျှတမှုမရှိသည့် ဥပဒေချိုးဖောက်မှု များနှင့် ပြင်းထန်သော အကြမ်းဖက်မှုများကို ခါးစီးကာခံနေရသော လူမျိုးရေး၊ ဘာသာ ရေးလူနည်းစု အသိုင်းအဝိုင်းသည် သန်းနှင့်ချီကာ အိမ်နီးချင်းဘက်လားဒွေရှိနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ရလောက်အောင် ကြီးမားဆိုးရွားခဲ့ ပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် ဘက်လားဒွေရှိနိုင်ငံအတွက် ကြီးမားသည့်လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဝန်ထုတ်ဝန်ပိုး ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့်လည်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးတွင် လူသားဖြစ်မှုအား ကျူးလွန်သည့် ရာဇဝတ်မှုနှင့် လူမျိုးတုန်းသတ်ဖြတ်ခြင်း ပြစ်မှုမြောက်သည့် ကျူးလွန်ရန်ကြိုးပမ်းမှုဆိုသည့် စွပ်စွဲချက်တို့အား

ခုခံချေပ၍နေရပါသည်။ ယင်းသို့ ခုခံရာတွင် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွေ့ ကြုံရင်ဆိုင်နေရသည့် အခြေအနေနှင့် အခက်အခဲတို့အား ရှင်းလင်းပြခဲ့ ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြေအနေသည် အလွန်ဆိုးရွားပြင်းထန်သော အနေအထားကိုဖော်ပြလျက်ရှိသော်လည်း အခြားတောင်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံတို့တွင်လည်း လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးနှင့် အကာကွယ်မဲ့ ထိခိုက်လွယ်လူ့အစုအဝေးများ၏ အခွင့်အရေးများကို နည်းဟန်ပုံစံအသွယ်သွယ်၊ အတိုင်းအတာအမျိုးမျိုးနှင့် ငြင်းပယ်ခြင်းခံနေရသည်မှာ မြေပြင်ပက တိအမှန်တရားပင် ဖြစ်ပေသည်။

တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှရှိ အကာကွယ်မဲ့ ထိခိုက်လွယ်လူ့အစုအဝေးတို့အား အာရုံပြုအလေးထားရန် အထူး တလည်ပင် အရေးတကြီး လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ပြဿနာများပေါ်ပေါက်လာသည်နှင့်အမျှ မည်ကဲ့သို့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေရမည့်အပြင် အကာအကွယ်လိုအပ်နေသူတို့အား စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းနိုင်မည့် လမ်းစတို့အားလည်း စူးစမ်း ဖော်ထုတ်ရပေမည်။ ထိခိုက်လွယ်လူ့အစုအဝေးတို့အပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုနှင့် အကြမ်းဖက်ခံရမှုများစွာသည် မတူကွဲပြားမှုဗဟုဝါဒအပေါ် နားလည်သည့်ခံ သဘောထားမကြီးနိုင်ခြင်း၊ အစွဲဥပဒါန်ဖြင့် တင်ကူးသဘောထား ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားသည့် စိတ်ဓာတ်ရှိခြင်း၊ အထိမ်းအကွပ်မရှိ အစွန်း ရောက် အမျိုးသားရေးဝါဒထွန်းကားခြင်း၊ ပဋိပက္ခတွင် နှိပ်ကွပ်ခြင်း ခံရသည့်ဒုက္ခသည်တို့၏ဆင်းရဲသောကကို စာနာနားလည်မှုမရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်၏။ ဤသည်တို့မှာ တရားဓမ္မ နှင့်ဆက်နွှယ်နေသော ပြဿနာဖြစ်သဖြင့် ဘာသာတရားများတွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြဿနာတို့မှ လွတ်မြောက်နိုင်မည့်လမ်းညွှန်ကျမ်းကိုးကျမ်းကား မှီငြမ်းချက်တို့ကိုရှာဖွေကိုးကားရန် အထူးအရေးကြီးပါသည်။

အကာကွယ်မဲ့ ထိခိုက်လွယ်သည့် လူ့အစုအဝေးများမှ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်များ

အကာကွယ်မဲ့ထိခိုက်လွယ်သည့် လူ့အစုအဝေးများအကြောင်း စဉ်းစားပါက တောင်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှတွင် အမျိုး သမီးနှင့် ကလေးသူငယ်များအပေါ် တရားမျှတမှုအား ဥပဒေမဲ့ငြင်းပယ်နေခြင်းမှာ အဓိက ပြဿနာပင်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါနိုင်ငံအများစုတွင် နှစ်ပေါင်းရာချီကာဆင်းသက်လာသည့် ရှေးဟောင်း ဓလေ့ထုံးစံ၊ လူမှုရေးပုံစံများကို အမွေဆက်ခံလျက်နေသေးကြောင်း မြင်တွေ့ရပေမည်။ ထိုရိုးရာအစဉ်အလာတို့တွင် မိသားစုနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသေအချာ သတ်မှတ်ထားသော နေရာနှင့်အခန်းကဏ္ဍတို့ရှိနေပေသည်။ ဤသတ်မှတ်ချက်ထုံးစံလေ့တို့အားပြဌာန်း ထိန်းသိမ်းရသည့် ကြောင်းကျိုး ဆီလျော်မှုများသည် အတိတ်ကာလနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် မျက်မှောက်ခေတ်သစ်အမြင်တွင် အဆိုပါရိုးရာ ထုံးစံလေ့တို့မှာ အမျိုးသမီးတို့၏ အခြေခံအခွင့်အရေးတို့ကို ငြင်းပယ်ထားပြီး အမျိုးသားများအား အထူးအခွင့်အရေးများ ပိုပေးထားခြင်းစသည့် ဖိနှိပ်မှုစနစ်ပုံစံ ဆောင်နေပါသည်။ ဤသည်ထက် ပိုမိုဆိုး ရွားသည့်အချက်မှာ မိသားစုနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ အမျိုးသမီးတို့အား နည်းဟန်ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် အကြမ်းဖက်နှိပ်စက်မှုကို ပြုလုပ်စေသည့် ရိုးရာအစဉ်အလာတို့ ရှိနေခြင်းဖြစ်၏။ တောင်နှင့် အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံတော်တော်များများတွင် အမျိုးသမီးများသည် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု၊ မုဒိန်းကျင့်ခံရမှုနှင့် အခြားဖိနှိပ်ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုကို ခံနေရကာ နိုင်ငံတော်အစိုးရများအနေဖြင့်လည်း ဤကိစ္စရပ်တို့အား အလေးဂရုပြုကာ အာရုံစိုက်ခြင်းအနည်းငယ် သို့မဟုတ် လုံးဝမရှိဘဲနေခြင်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများအား လိင်ကျွန်အဖြစ်ကုန်ကူးခြင်းကဲ့သို့သော ကျော်မကောင်းကြားမကောင်း သိက္ခာမဲ့သည့် ကြောက်မခန်းလိလိ ဘီလူးသရဲစီးသကဲ့သို့သော လုပ်ရပ်တို့ အမှန်တကယ်ဖြစ်နေခြင်းလည်းသက်ဆိုင်ရာအစိုးရ အမြောက်

အများက အနည်းအကျဉ်းမျှသာ အာရုံပေးခဲ့ကြ၏။ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ပိုမိုဆိုးရွားစေသည့်အချက်မှာ အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း အချို့အား ဘာသာတရားတို့မှ တရားဝင်ခွင့်ပြုထားသယောင် ရှိနေခြင်းဖြစ်၏။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီးထုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှ ဘာသာ၊ သာသနာရေးတို့တွင် အဓိပ္ပါယ်ရှိသော အခန်းကဏ္ဍတို့မှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိပေ။

ထပ်တူထပ်မျှစိတ်ပူပင်သောကရောက်ဖွယ်ရာမှာ တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှဒေသရှိ သန်းနှင့်ချီ လျက်ရှိသော ကလေး သူငယ်များ တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်နေရသည့် ပြဿနာအခက်အခဲတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကလေးသူငယ်များသည် အလွန်ဆိုးရွားထိတ်လန့်ဖွယ်ရာ ဆင်းရဲမှုအတွင်းမှ ကြီးပြင်းလာရသည့်အပြင် အထူးသဖြင့် မိန်းကလေးများအနေဖြင့် ပညာသင်ကြားရေးအတွက် အခွင့်အရေးများမရကြ ပေ။ ကလေး သူငယ်တို့အား မတော်မတရားပြုခြင်း၊ အလုပ်ခိုင်းစေခြင်း၊ ပြည့်တန်ဆာအဖြစ်လုပ်ခိုင်းခြင်း၊ စစ်တပ်အတွင်း အဓမ္မဝင်ခိုင်း ခြင်း၊ လူကုန်ကူးရောင်းစားခြင်းစသည့် အဖန်တလဲလဲကြားနေရသောအသံတို့မှာ ကလေးသူငယ် များအပေါ်၌ ကျူးလွန်နေသည့် အကြမ်း ဖက်မှုများကို မီးမောင်းထိုးပြလျက်ရှိပြီး နိုင်ငံအတော်များများတွင် ဤပြဿနာရပ်တို့အား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရတို့သည် ထိရောက်သည့် ခြေလှမ်းများကို မချမှတ်ခဲ့ကြပေ။ သို့အတွက်ကြောင့် လူမျိုး၊ ဘာသာကို အကြောင်းပြု၍ အကာအကွယ်မဲ့ ထိခိုက်လွယ် အုပ်စုဝင်များ ဖြစ်နေရသူတို့နှင့်အတူ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်များသည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် ထုထည် ကြီးမားစွာ ပါ ဝင်လျက်ရှိသည်။

ဤစာတမ်းတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များ၏ ပြဿနာရပ်တို့အား ဇောင်းပေးကာ မီးမောင်းထိုးဖော်ပြရန်မ ဟုတ်သော်လည်း အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ်များသည် လူနည်းစုမျိုးနွယ်နှင့် ဘာသာများမှ ဖြစ်ပါက နှစ်ဆတိုး၍ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းခံ ရသည်ဟူသောအချက်ကို အသိအမှတ်ပြုရန် အရေးကြီး လှပါသည်။

ဘာသာတရားများ၏ နေရာနှင့်အခန်းကဏ္ဍ

တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင် လူမှုရေးပဋိပက္ခများ၌ ဘာသာတရားတို့အား ခုတုံးလုပ် အသုံးပြုခြင်းခံနေရခြင်းမှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ဦးစွာပထမ "ဘာသာရေး"ဟု ယေဘုယျကိုးကားပြောဆိုနေသော အကြောင်းအရာ၏ မျက်နှာစာရှုထောင့်အမျိုးမျိုးကို သတိပြုထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဘာသာတရားအားလုံးသည် လူသားတို့အား ဂုဏ်သိက္ခာနှိမ့်ကျစေသော ကိစ္စတို့မှ ကင်းစင်လွတ်မြောက်ပြီး ၎င်းတို့ဘဝသက်တမ်းကို ကြွယ်ဝစေသည်။ လူ့စိတ်ဝိညာဉ်အား မြှင့်တင်ပေးသည့် ဓမ္မဒေသနာတော် ရှုထောင့်များရှိပေသည်။ ဘာသာအသီးသီးကို ကိုယ်စားပြုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ ဘာသာတရားတို့မှာ မေတ္တာ၊ ဂရုဏာ၊ တရားမျှတမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတို့အတွက်ဖြစ်၏ဟု ဘုံကြွေးကြော် နေကြခြင်းကို ကြားသိနေရပါသည်။ အကယ်၍ အဆိုပါ ဘာသာတရား တို့အား ထူထောင်ခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ် မြတ်တို့၏ ဓမ္မဒေသနာတော်တို့အား အသေအချာ ထိုးထွင်းလေ့လာကြည့်ပါက အဆိုပါ ကြွေးကြော် ချက်တို့သည် မှန်ကန်ကြောင်းတွေ့ရပေမည်။ ဘာသာတရားများကို ထူထောင်ခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ တရားဒေသနာဩ ဝါဒတော်တို့အား ထိန်းသိမ်းရန်ပေထက် အကွာရာတင်ရေးသားထားသော ဓမ္မက္ခန္ဓာကျမ်းဂန် များတွင်လည်း အထက်ဖော်ပြပါ မြင့်မြတ် လှသည့် တရားသဘောတို့အား မြှင့်တင်အားပေးထား သော အချက်များ အမြောက်အမြားတွေ့ရှိရပေသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်ုပ်တို့ သတိလက်လွတ်ဖြစ်ခဲ့သည်မှာ ဘာသာတရားတို့သည် သစ္စာဓမ္မဖြစ်သလို လူမှုဘဝ တည်ဆောက်ရေးလမ်းညွှန်ချက်များလည်းဖြစ်သည်ဆိုသော အချက်ဖြစ်၏။ အဆိုပါဘာသာတရား၏ လူမှုဘဝဆိုင်ရာ ဖွင့်ဆိုမှုတို့မှ မူရင်းဘာသာတရားများကို တည်ထောင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ တရားစစ် တရားမှန်ကို မှတ်တမ်းတင်ထားသော ပရိယတ် ကျမ်းစာတို့နှင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ လိုက်လျောညီထွေ ကိုက်ညီမှု မရှိဘဲ ဖြစ်နေတတ်၏။ ထို့အပြင် ဘာသာတရားတို့တွင် နိုင်ငံရေး အမြတ်ထုတ်လိုမှုတို့ ရောပြွန်းလာပါက လူသားတို့၏ ဘဝကိုလူပီသအောင် ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းသည့် ဓမ္မတန်ဖိုးတို့ကို မြှင့်တင်ရန် လမ်းညွှန်ထားသည့် မူရင်းပန်တိုင်မှ တိမ်းယိမ်းသွားတတ်ပါသည်။

အစ္စလမ်ကဲ့သို့ အချို့သောဘာသာတို့သည် လူသားများ၏ ဘဝတည်ဆောက်မှုအား နာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဉာဏ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဓမ္မတရားနှင့် လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးဟူသော လောကီရေးတို့ကို တိတိပပခွဲခြားထားခြင်းမရှိဘဲ လူ့ဘဝတည်ဆောက်မှု၏ မျက်နှာစာရှုထောင့် ကဏ္ဍအားလုံးအား မိမိတို့ ဘာသာတရား၏ အခြေခံတရား ဒေသနာတော်ဖြင့် လွှမ်းခြုံလမ်းညွှန်ထားသည်ဟု ခံယူထား၏။ ဖော်ပြပါတရားသဘောအတွက် အပြုသဘော ဆောင်သည့် ထောက်ခံတင်ပြစရာတို့ အများအပြားရှိပါသည်။ ဤသို့ဆိုပါမူ သက်ဆိုင်ရာဘာသာဝင်တို့သည် မိမိဘာသာ တရားမှ သွန်သင်ညွှန်ပြထားသည့် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မွန်မြတ်လှသည့် ပညတ်ဓမ္မသတ်တို့အား အမှန်တကယ်ရောင်ပြန် ဟပ်ထင်ကာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်ရှိပေသည်။ အထူးသဖြင့် မိမိတို့မှာ လူများစုဖြစ်နေပါက မိမိတို့လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အတူတကွမှီတင်းနေထိုင်နေသော လူနည်းစုအား မိမိဘာသာတရားမှ လမ်းညွှန်ထား သည့် ကောင်းမြတ်သည့် အဆုံးအမတို့အတိုင်း တရားမျှတ စွာ ဆက်ဆံကြရပေမည်။ ဘာသာတရားနှင့် ပရိယတ္တိကျမ်းစာပါ ပညတ်ချက်များကို နိုင်ငံရေးအလို့ငှာ အသုံးပြုခြင်း၊ အလွဲသုံးစားပြုအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် မတရားအဓမ္မ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန် နေသည့် ပြဿနာကြီးကိုရပ်ဆိုင်းသွားရန် ဘာသာအသီးသီးမှ ကြိုးပမ်းခြင်း၊ နည်း လမ်းရှာခြင်းတို့ကို မလွဲမသွေပြုကြ ရပေမည်။

တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံခပ်များများမှ ဘာသာ၊ သာသနာတို့အတွင်းရှိ အုပ်စုများ သို့မဟုတ် ဘာသာရေး အယူ အဆတို့အပေါ် အခြေခံ၍လှုပ်ရှားသည်ဟု ကြွေးကြော်သောအဖွဲ့အစည်းများသည် ဒေသတွင်းရှိ လူမှုသဟဇာတစည်းလုံးမှုကို မတည်မငြိမ် ဖြစ်အောင် ဖန်တီးနေသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်မှာ စိတ်မကောင်းစရာရှိနေပေသည်။ ပါကစ္စတန်ဆိုလျှင် ဘာသာရေး အစွန်းရောက်များသည် အစ္စလာမ်တရား တော်အား စော်ကားခြင်းဟူသည့် ဥပဒေကို အလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး ခရစ်ယာန်တို့၏ အခွင့်အရေးများကိုပိတ်ပင် ချိုးဖောက်နေသည်ဟု အပြစ်တင်ခြင်းခံနေရပါသည်။ အိန္ဒိယဆိုလျှင် ဟိန္ဒူဘာသာမှ အစုအဖွဲ့အချို့က ခရစ်ယာန်နှင့် မွတ်စလင်တို့အား အကြမ်းဖက်မှုတို့ ကျူးလွန်နေသည်ဟု ရိုးစွပ်ခြင်းခံနေရပါသည်။ သီရိလင်္ကာ နိုင်ငံတွင် လွဲမှားသောလမ်းကြောင်းကိုလိုက်နေသော ဆင်ဟာလီ ဗုဒ္ဓဘာသာ လူမျိုးကြီးဝါဒ၊ အမျိုးသားရေးဝါဒ သည် ဆယ်စုနှစ်နှင့်ချီပြီး ဖြစ်နေသော ပြည်တွင်းမငြိမ်သက်မှု၏ ရင်းမြစ်လက်သည်တရားခံဖြစ်သည်ဟု စွဲချက်တင်ခြင်း ခံနေရပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် လူမျိုးရေးကိုအခြေခံသော အမျိုးသားရေးဝါဒသည် လူမျိုးစု ဒေသတို့တွင် နေထိုင်ကြသော ပြည်သူတို့၏ အခြေခံရပိုင်ခွင့်တို့အား ငြင်းပယ်ရခြင်း၏ အခြေခံအကြောင်း ခံအဖြစ် အပြစ်တင်ခံနေရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပင် လူမျိုးရေးပေါ် အခြေခံ သည့် အမျိုးသားရေးဝါဒသည် ရခိုင်ဒေသရှိ လူနည်းစုမွတ်စလင်တို့၏ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးနှင့် အခြားလူ့ အခွင့်အရေးတို့ ပိတ်ပင်ဟန့်တားခံရခြင်းနှင့် ယင်း၏အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသော ရင်နင့်ဖွယ်ရာ ဒုက္ခသည်တို့၏ အခြေအနေတို့ကို ဖန်တီးပေးသော ရင်းမြစ်အကြောင်း တရားအဖြစ် စွပ်စွဲခံနေရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် အထက်ဖော်ပြပါ ပဋိပက္ခတို့အား တင်ပြရာတွင် “စွပ်စွဲခံရသည်”ဟု သုံးနှုန်းခြင်းမှာ လူများစု လူ့အုပ်စုတို့အား အပြစ်ပုံချသည့် ဆုံးဖြတ်မှုမျိုး ပြုလုပ်လိုသည့် ဆန္ဒမရှိကြောင်းကို ညွှန်းပြလို၍ဖြစ်ပြီး လူနည်းစုများအတွင်းမှလည်း အချို့ အစိတ်အပိုင်းတို့သည် ပြဿနာရပ်တို့အား တုံ့ပြန်ရာတွင် လှုံ့ဆော်သည့်သဘောဆန်သော အပြုအမူများရှိနေခြင်းကို သတိထားမိကြောင်း သိစေလို၍ဖြစ်၏။ ဥပမာ- အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာဆိုလျှင် လူနည်းစု ခရစ်ယာန်နှင့် မွတ်စလင်တို့သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၌ ဖော်ပြထားသော လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်မှုကို အလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး ကျင့်ဝတ်နှင့်မကိုက်ညီသော သိက္ခာမဲ့နည်းလမ်းတို့ဖြင့် မိမိဘာသာတို့အတွင်းသို့ သွတ်သွင်း ကူးပြောင်းအောင် ပြုလုပ်နေသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်များ ရှိနေပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဖော်ပြပါပဋိပက္ခအားလုံးအား ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာရာတွင် နက်ရှိုင်းစွာစူးစမ်းပြီး ပြဿနာရပ်တို့နောက်ကွယ်မှ ရှုပ်ထွေးလှသည့်အရှိတရားတို့အား နားလည်သဘောပေါက်အောင် အားထုတ်ရပေမည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် အဓိကတင်ပြလိုသည်မှာ တောင်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင် နည်းဟန်ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် တည်ရှိလျက်ရှိသော လူမှုရေးအကျပ်အတည်းတို့မှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းတို့ အား သိပ်သည်းကျစ်လစ်စွာ စည်းလုံးစေခဲ့သည့် ပင်မမဏ္ဍိုင်အခြေခံစံနှုန်းအချို့ကို လျစ်လျူရှုပစ်ပယ်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ဖြစ်၏။ ဤသည်တို့မှာ ရှုပ်ထွေးပွေလီပြီး ဖြေရှင်းရခက်ခဲသော ပြဿနာရပ်တို့ဖြစ်၏။ သို့သော် တင်းမာမှုတို့ဖြစ်ပေါ်စေရန် ဘာသာ တရားများသည် လှုံ့ဆွပေးသည်ဟု စွပ်စွဲခံနေရသည့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဘာသာတရားတို့သည် ဘာသာပေါင်းစုံအတွင်း၌ နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးအတွင်း၌လည်း သဟဇာတရှိသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်လာအောင် ဆောင်ကျဉ်းရသောတာဝန်တို့ ထမ်းဆောင်ရာတွင် မှီငြမ်းခြင်းပြုနိုင်သော ဓမ္မဒေသနာတော်များရှိသည်မှာ အရှိတရားတစ်ခုပင်ဖြစ်၏။

အဆိုပါအကြောင်းကြောင့် ဤစာတမ်းပြုစုရာတွင် ဟိန္ဒူဓမ္မ၊ ဗုဒ္ဓဝါဒ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာနှင့် အစ္စလာမ်သာသနာတို့မှ မိမိဘာသာတရားများအား လက်တွေ့ကျင့်သုံးနေကြသည့် ပညာရှင်ဓမ္မဆရာကြီးတို့အား အထက်ဖော်ပြပါအရေးကြီးလှသည့် ပြဿနာရပ် များကို ဆွေးနွေးရာတွင် မှီငြမ်းနိုင်မည့် ဓမ္မဒေသနာတော်တို့အား မီးမောင်းထိုးပြရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါသည်။ ဘာသာတရားများ၏ လမ်းညွှန် ချက်များကို တင်ပြပြီးနောက် လူသားတစ်ဦးခြင်း၏ အခွင့်အရေးတို့အား မြှင့်တင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းချမ်းသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို တည်ဆောက်ဖန်တီးရာတွင်လည်းကောင်း၊ အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားသောလူထု အခြေပြု လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဘာသာရေးထုံးစံလေ့ အစဉ်အလာ အချို့တို့အား လမ်းညွှန်ပြထားပါသည်။

ကဏ္ဍ (၁)

ဟိန္ဒူဘာသာဆိုင်ရာ မှီငြမ်းပြုနိုင်သောရင်းမြစ်များ

နိုင်ငံသားဖြစ်ရေး၊ အခြေခံလွတ်လပ်မှုများနှင့်
ထိခိုက်လွယ်အကာအကွယ်မဲ့လူ့အစုအဝေးတို့အား
ပံ့ပိုးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာများ

နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအထောက်အကူပြုမှုဆိုင်ရာ ဟိန္ဒူအရင်းအမြစ်များ

မိတ်ဆက်

ဟိန္ဒူဘာသာတွင် သမိုင်းဝင်ဆရာများစွာ ရှိသော်လည်း ဟိန္ဒူထုံးတမ်းစဉ်လာသည် လူသူတစ်ဦးတည်းက တည်ထောင်သော ပတ်ဝန်းကျင် သဘာဝဆိုင်ရာ ဘဝသွန်သင်မှုများ မဟုတ်ပါ။ ဟိန္ဒူများသည် မိမိတို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာကို ဘုရားရှင်ကပေးသည်ဟု ယုံကြည်သော (Vedas)ဝေဒ ဟုခေါ်သော ဗဟုသုတအစုအဝေး တစ်ခုပေါ်တွင် အခြေပြု ရမည်ကို နားလည်ကြပါသည်။ အမှန်မှာ Veda ဟူသော စကားလုံးသည် စာသားအရ အသိပညာကို ဆိုလို ပါသည်။ (Rg,ရီဂ် Sāma,သာမာ Yajur,ယဇူး and Atharva,အသတ်ဝ) ဟူသော Vedas လေးပါးတို့သည် ဟိန္ဒူအများစုက ဟိန္ဒူ ၏ အခွင့်အာဏာ အရှိဆုံး သွန်သင်ချက်များအဖြစ် ရှုမြင်ကြသည်။ ခေတ်သစ်ပညာရှင်များ က ဝေဒ ဒဿနာ ပညာသည် အနည်းဆုံးနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ သက်တမ်း ရှိသည်ဟုမှတ် ယူကြသည်။ ဝေဒ၏ နောက်ဆုံးအပိုင်း (အနှစ်ချုပ်များ)ကို ဖွဲ့စည်းထားသော (Upaniṣads) ဥပါနိသျှဒ်များသည် ဟိန္ဒူထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ဘာသာရေး နှင့် အတွေးအခေါ်ဆိုင်ရာ အစောဆုံးသွန်သင်ချက် အရင်းမြစ်များဖြစ်သည်။

ဟိန္ဒူထုံးတမ်း စဉ်လာအရ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှု၏ အဓိကအရင်းမြစ်များမှာ (၁) ဝေဒ (၂) နောက်ဆက်တွဲ အဖြစ် စုပေါင်း ဖော်ပြသော ရာမယာဏကျမ်း၊ (ဘဂဝင်ဂီတာ အပါအဝင်ဖြစ်သော) မဟာဘာရတကျမ်း၊ (smṛti) စမ္မိတီ ခေါ် လူသားရသေ့ကြီးများပြုစုထားသော (sadācāra) ဓမ္မစက္ခုကျမ်းများ နှင့် (၄) (ātmāsantoṣa) ခေါ် စိတ်ထားလောက်သောလူသား တစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်တိုင်သိသော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သိပ္ပံနည်းကျ ဖော်ပြချက်များပါဝင်ပါသည်။

ပထဝီအနေအထား၊ ဘာသာစကားအပါအဝင် ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အညီ ထူးခြား ကွဲပြားခြားနားသော ဟိန္ဒူရိုးရာ အစဉ်အလာဓလေ့များကို အိန္ဒိယတိုက်နယ် တစ်လျှောက် နှင့် ယခုအခါကမ္ဘာအနှံ့အပြားတွင် ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်စွာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ကြီးမားများပြားလှသောကွဲပြားမှုများရှိလင့်ကစား အရေးကြီး ဘုံသွင်ပြင် လက္ခဏာများ တူညီသည့်အခြေခံရှိသောဟိန္ဒူဝါဒ၏ ဒေသနှင့်မျိုးနွယ်စု တစ်စုချင်း၏ ထူးခြား ပြောင်မြောက် ချစ်ဖွယ်ကောင်းသော ရှေးဟောင်းမိသားစုတစ်ခု အဖြစ်သတ်မှတ် အသိအမှတ် ပြုနိုင် ခြင်းအားဖြင့် ၎င်းအဖွဲ့ဝင် တစ်စုချင်းစီ၏ ကြွယ်ဝသောထူးခြားမှု၏ ထိန်းသိမ်းခြင်းကို နားလည်နိုင်ရန် အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။ ဟိန္ဒူဘာသာသည် ဝေဒကျမ်းတွင် ဗြဟ္မာ ဟုခေါ်ဝေါ်သော လူအပေါင်း တို့၏ မူလအစ၊ ထောက်ပံ့မှု နှင့် ကံကြမ္မာတို့ကို အစိုးရသူ ဘုရားတစ်ဆူ၏ တည်ရှိမှုကို အတည်ပြု လက်ခံထားပါသည်။ ဤတစ်ဆူတည်းသော ဘုရားအမှန်တရားကို ပုံသဏ္ဌာန်မျိုးစုံ နှင့် ဒေသစွဲ အမည် နာမ အမျိုးမျိုးဖြင့် ကိုယ်စားပြုထားပါသည်။ ၎င်းဘုရားအမှန်သစ္စတရားသည် သတ္တဝါအားလုံးတွင် လည်း immanent (existing in all beings) တည်ရှိပြီး၊ မပြောင်းလဲ နိုင်သော (အကန့်အသတ်မဲ့) transcendent (unlimited) လည်းဖြစ်ရာ နှစ်မျိုးစလုံးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူကြပါသည်။

၁။ လူသားတန်းတူရေး နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာ

ဝေဒများက ဘုရားရှင် အကြောင်းကို “သတ္တဝါအားလုံးဖြစ်ပေါ်လာသောမူလအစ၊ သူတို့တည်မြဲ ခိုင်မြဲစေပြီး ပြန်လာစေသောအရာများဖြစ်သည်”ဟု (Taittirīya Upaniṣad 3.1.1) ဌိဆိုထားသည်။ ဟိန္ဒူ တို့၏ ထုံးထမ်းစဉ်လာအရ ဘုရားသခင်သည် လူတိုင်းနှင့်အရာအားလုံး၏ အရင်းအမြစ် ဖြစ်ကြောင်း နားလည် ကြသည်။ ဘုရားကို ကျွန်ုပ်တို့၏ အမျိုးသားရေး၊ မျိုးနွယ်စု၊ ဒေသနယ်နိမိတ်များဖြင့် ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု ကန့်သတ် ထားသည် မဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုသည် အခြားသူများ အားလုံးထက် မျက်နှာသာ ပေးခံရ သည် သို့မဟုတ် အခွင့်ထူးရရှိမည်ဟု မှတ်ယူခြင်း မပြုရပါ။

ဘဂဝဒ်ဂီတာ (Bhagavadgītā) (၁၃:၂၈) ဆုံးမဩဝါဒ၏ ဖော်ပြထားချက်အရ “မိမိ၏ခန္ဓာအတွင်း ရှိသော အမွန်မြတ်ဆုံးဘုရားရှင်၏ကိုယ်ပွားသည် ပျက်စီးခြင်းသို့အမှန်မရောက်နိုင်ဟု ယုံကြည်သော သတ္တဝါ အားလုံး၌ (sarveṣubhūteṣu) ဘုရား၏ ကွဲပြားခြားနားမှုမရှိ၊ ချွင်းချက်မရှိ တူညီသော(samam) တည်ရှိမှု ရှိကြောင်းသိမည်ဟု ပြတ်ပြတ်သားသား ကြေညာထား၏။ ထို့အပြင် Bhagavadgītā နောက်ဆုံးအခန်း အပိုဒ် (၁၈:၆၁)ပါ ဆုံးမမှုအရ “အမြင့်မြတ်ဆုံး ဘုရားရှင်သည် သတ္တဝါတိုင်း၏ စိတ်နှလုံးထဲတွင် ကိန်ဝပ်တော်မူပြီး ရုပ်ခန္ဓာစက်ယဉ်ပေါ်တွင် သွားလာလှုပ်ရှား နေသည်နှင့်တူ၏” ဟူသော သွန်သင်ချက်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအမှန်တရား၏ ဟိန္ဒူထုံးတမ်းစဉ်လာမှ ပေးသော တန်ဖိုးမှာ - ဤသင်ကြားမှု၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည် သဘောပေါက်၍ အသက်ရှင်နေထိုင်ခြင်းသာလျှင် ဟိန္ဒူဘဝ၏ အမြင့်ဆုံးရည်မှန်းချက် ဖြစ်သော လွတ်မြောက် ခြင်း(mokṣa)သို့ ရောက်ရှိစေမည် ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားစေပါသည်။

ဟိန္ဒူတို့က သတ္တဝါအားလုံးအတွက် ဘုရားတစ်ဆူတည်းသော အရင်းအမြစ်တစ်ခုအား သိမြင် အတည်ပြုခြင်းအားဖြင့် သက်ရှိသတ္တဝါများအားလုံးသည် လူတိုင်း၏တန်းတူပါဝင်သော ဖြစ်တည်မှုကို သိစေ ပြီး ပေါင်းစည်းညီညွတ်သော အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခု ဖြစ်စေလိုသည် ဟုဆိုလိုသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကွဲပြားခြားနားသော ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု သို့မဟုတ် အမျိုးသားရေး လက္ခဏာများကို အခြေခံ၍ ကွဲပြား သော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏မူလ အရင်းမြစ်နှင့်နှလုံးသားတစ်ခုစီ တွင် တောက်ပ နေသော ဘုရားရှင်ရှိခြင်း မှတဆင့် အခြေခံကျသော စည်းလုံးညီညွတ်မှုကိုမျှဝေသည်။ သတ္တဝါအားလုံးတွင် ဘုရားသခင်၏ တန်းတူတည်ရှိမှုသည် မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာနှင့် လူသားတိုင်း၏ တူညီသောတန်ဖိုးရှိမှု အရင်းအမြစ်ဖြစ်သည်ဟု၎င်း၊ ကျော်ကြားသော Mahā Upaniṣad (၆:၇) စကားစု အရ၎င်း ကမ္ဘာကြီးသည် မိသားစုတစ်ခုတည်း (vasudhaiva kuṭumbakam) ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။ ဤစာသားအရ ဂုဏ်ရည်မတူ သီးခြားလူမှု အသိုင်းအဝိုင်းများကို ဖန်တီးသူများနှင့် ခွဲခြားခြင်းသည် သေးသိမ်သော စိတ်ထားဖြစ်၍ ဘုရားရှင်၏သားသမီးများကို မလေးစားသူက ဘုရားရှင်ကို လေးစားသူ မဖြစ်နိုင်ပါဟူ၍ ဆိုလိုပါသည်။

လူသားများ၏တန်ဖိုးကို နိုင်ငံတော် စီးပွားရေး သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှု များမှ ရရှိခြင်းမဟုတ်ပါ။ လျော့ချနိုင်ခြင်းလည်း မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ ရိုးရိုးလေးပြောရလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘုရားသခင်ကို ဂုဏ်တင်၍ လူကိုတန်ဖိုးမထား မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ လူ့အခွင့်အရေးမညီမျှမှု နှင့် မကျေနပ်မှု တို့အပေါ် အခြေခံထားသော မည်သည့်နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာစနစ်ကိုမျှ ဟိန္ဒူများက ထောက်ခံချက် သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့မှု မပေးနိုင်ပါ။ ဤသည်ကိုလက်ခံလျှင် မည်သူ့ကိုမျှ ထိခိုက်နစ်နာ စေခြင်း မဖြစ်စေရဟူသော အဟိံသ (ahimsā)ဝါဒကို ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်ရာဖြစ်၏။

၂။ အများပြည်သူဘဝအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှု

လူထုနယ်ပယ်ရှိ လူ့ဘဝ အတွက်လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ၏ သက်ရောက်မှုကို ရှင်းလင်းစွာ တန်ဖိုးထားခြင်း သည် တန်းတူညီမျှမှုကိုလည်း အလေးပေးရာ ရောက်ပါသည်။ Bhagavadgītā (၅:၁၈ နှင့် ၆:၂၉) အရ အားလုံး ကို တန်းတူညီမျှစွာမြင်ခြင်း (samadarśinah) ရှိရမည်ဟုပြောဆိုထားပါသည်။ ဟိန္ဒူထုံးတမ်း အစဉ်အလာ သည် ခိုင်မာသည့်ဘာသာရေးအခြေခံအုတ်မြစ် နှင့် လူသားတိုင်း၏တူညီသော ဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် တန်ဖိုးရှိမှု အပေါ် အခြေခံ၍ လူထုနယ်ပယ်ရှိ တရားမျှတမှုနှင့် အခွင့်အရေးအတွက် တန်းတူညီမျှမှုကို ပေးထားပါသည်။

အမျိုးမျိုးသော မြင့်မြတ်သောကျမ်းများသည် အပြန်အလှန်အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမှုကိုဖော်ပြသည်။ မဟာဘဟာရတာကျမ်း (AnuśāsanaParva113.8=အနုသသနာပရဝ-၁၁၃.၈)တွင် “မိမိကိုယ်တိုင်ကို ပြုလျှင် မနှစ်မြို့ဖွယ်နည်းဖြင့် အခြားသူတစ်ပါးအား ပြုမှု ပြောဆိုခြင်း မပြုရ”ဟု ဆုံးမထားပါသည်။ ဤသည်က ကိုယ်ကျင့်တရား၏ အနှစ်သာရဖြစ်သည်။ Bhagavadgītā 6:32 ၌ အခြားသူတို့၏ ဝမ်းနည်းပူဆွေးခြင်း နှင့် ပျော်ရွှင်ခြင်းတို့ကို အပြုသဘောထားဖြင့် ခွဲခြားသိမြင်၍၊ ထိုနာကျင်မှု နှင့် ပျော်ရွှင်မှုများကို ကျွန်ုပ်တို့ က ကိုယ်တိုင်ခံစားရဘိသကဲ့သို့ စာနာထောက်ထားသင်ယူရန် (သတ္တဝါတို့၏ သုခနှင့်ဒုက္ခ နှစ်ရပ်စလုံးကို မိမိနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကာ ကိုယ်ချင်းစား၍ တန်းတူညီမျှတန်ဖိုးထားတတ်သူသာ စံပြလူသား)ဟု ကျွန်ုပ်တို့ကိုနိုးဆော် ထားပါသည်။ ထို့ပြင် လူသားအားလုံး၏ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံ ရေး၌ရှိအပ်သော (sāmānya-dharma=သာမညဓမ္မ) ဟူသော အထွေထွေဝတ္တရားများကို လိုက်နာရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ကျမ်းအသီးသီးတို့၏ စာသားများ၌ မည်သို့ပင် ကွဲပြားစေကာမူ အချုပ်အားဖြင့် ထိခိုက်မှု မရှိစေခြင်း၊ သစ္စာတရားမြဲခြင်း၊ စာနာမှုရှိခြင်း နှင့် ချုပ်တည်း နိုင်ခြင်းပါဝင်စေရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဟိန္ဒူတို့၏အစဉ်အလာအားဖြင့် နာကျင်မှုမရှိစေရဟု (အဟိံသဝါဒ-ahimsā) သင်ကြားလေ့ကျင့် ပေးခြင်းသည် သတ္တဝါအားလုံး၏ တရားမျှတမှုအတွက် မြင့်မြတ်သော အမြင့်ဆုံးတန်ဖိုး ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့က ဘုရားရှင်၏ စီမံမှုကိုယုံကြည်မှသာ သက်ရှိအားလုံးကို ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ရိုသေလေးစား ကြောင်း ပြသရန်နှင့် ဆင်းရဲခက်ခဲမှုများကိုအနည်းဆုံးဖြစ်အောင်ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း၌ အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေပါမည်။ လူ့ဘဝ တိုင်းသည်အဖိုးတန်သည်။ အဟိံသဝါဒကို အထင်ရှားဆုံးထောက်ခံအားပေးခဲ့သူ ရှေ့နေကြီး Mahatma Gandhi ၏ အဟိံသလမ်းစဉ်သည် ယခုကာလ၌ အားလုံးအတွက် အရေးအပါဆုံး တန်ဖိုးတစ်ရပ်ဖြစ်နေပါသည်။ အားလုံးအတွက် ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို မျှဝေနိုင်ကြပါဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ ဂန္ဓီ၏ အဟိံသ ဟုဆိုသည်မှာ လူတိုင်းအပေါ်တရားမျှတမှုရှိစေပြီး မည်သည့်ပုံစံဖြင့်မဆို ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခြင်းမှရှောင်ရှား၍၊ အခြား သူတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးစည်ပင်မှုနှင့်သာယာဝပြောမှုအတွက် လိုအပ်သော တန်းတူညီမျှသော နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး ရယူပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ ဤကျင့်ဝတ်ကို ချိုးဖောက်ခြင်းသည် ဆင်းရဲဒုက္ခများ နှင့် ထိခိုက်နစ်နာ မှုဖြစ်စေမည့် အကြောင်းရင်းတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။

၃။ အများကောင်းစားရေး နှင့် ရပ်ရွာပြည်သူ ပါဝင်သော ကတိသစ္စာ

Bhagavadgītā ၏ (၃:၂၀-၇၂)နက် ကဲ့သို့သောမင်းတို့သည် မိမိအတွက်ပြဌာန်ထားသော တတ္တရား တို့ကိုလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ၃:၂၁-လေးစားထိုက်သော ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သမျှကို သာမန် လူအများ အတုယူလုပ်ဆောင်ကြသည်။ စံပြလုပ်ဆောင်ပြသောကိစ္စများကို ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး အတုယူကြ သည်။ ၃:၂၂-ငါဘုရားအလိုရှိရာဟူ၍မရှိသော်လည်း ငါသည်တာဝန်ကိုဆောင်ရွက်လျက်ရှိ၏။ ၃:၂၃-အကြောင်း

မူကား ငါ၏တာဝန်များကို သတိကြီးစွာဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် လူသားခပ်သိမ်း တို့သည်လည်း ငါလျှောက်သောလမ်းကိုလျှောက်ကြလိမ့်မည်။ ၃:၂၄-ငါသည်တာဝန်ပျက်လျှင် သတ္တဝါ အားလုံး၏ ငြိမ်းချမ်းမှု ကိုပျက်ဆီးသူ ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ နှင့် ၃:၂၅-အစွဲလမ်းကြီးဉာဏ်နည်းသူများနှင့်မတူ ပညာရှိသူတို့က လူသား တို့ကို လမ်းမှန်ပြသော လုပ်ဆောင်ချက်များသာလုပ်၏...စသည်ဖြင့်) တို့တွင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်မှု၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ၌ (lokasamgraha) လောကီပြည့်စုံမှု စကားလုံးကို အသုံးပြုထားသည်။ Krishna ဘုရားက ဘုရင် Janaka ကဲ့သို့သော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုခဲ့သည်။ လောက(Loka) ဆိုလို သည်မှာ ကမ္ဘာ(သို့)အသိုင်းအဝိုင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ လူသားအားလုံးပါဝင်သည်။ သဘာဝလောကလည်း အကြီးဝင်သည်။ samgrahaသည် သာယာဝပြောရေး ကိုဆိုလိုသည်။ ခေါင်းဆောင်ကောင်းများ ပေါ်ထွန်းလာ စေရန် လူတိုင်း ရည်ရွယ်ပါမူဝါဒများအားလုံး နှင့် အစီအစဉ်များကို ကတိကဝတ်ပြုရန်လိုအပ်သည် ကိုထောက်ပြသည်။ Lokasamgraha သည် ရှေးဟောင်း ဟိန္ဒူများက ပြည်သူအကျိုးအတွက် ကတိကဝတ် ပြုထားခဲ့သည့် အတိုင်း ပြည်နယ်သားတိုင်းကလည်း ကတိပြုရန် အဓိကတာဝန်ရှိသည်။ Lokasamgraha အရ ပြည်နယ်တစ်ခု သို့မဟုတ် အခြားသော အင်အားကြီးသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက အခြားအုပ်စုတစ်ခု၊ ဘာသာ တရား၊ လူမျိုးစု နှင့် ကျား/မတို့၏ အကျိုးစီးပွားကိုမတရားသဖြင့် ကျူးလွန်နိုင်ရန်ခွင့်မပြုရပါ။ အားလုံး၏ ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးနှင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားများ ရှာဖွေခြင်း မပြုလုပ် အပ်ပါ။ အခြားသူများကို ချေမှုန်းခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို သို့မဟုတ် မိမိ၏နိုင်ငံကို မြှင့်တင်ရန် ကြိုးပမ်းခြင်း မပြုလုပ်အပ်ပါ။

ဆန့်ကျင်ဘက်အနေဖြင့် Bhagavadgītā (၁၆: ၁၂-၁၆)တွင် လောဘ၏လွှမ်းမိုးမှု ခံနေကြသည့် ခေါင်းဆောင် များက မိမိတို့၏ပျော်ရွှင်မှုအတွက် အများစုသာယာဝပြောမှု အကျိုးစီးပွားကို မငဲ့ကွက်ပဲ စိုးရိမ်စရာမလိုဘဲ မိမိကိုယ်ကျိုးစီးပွားနှင့် မဟာစည်းစိမ်ဥစ္စာကို စုဆောင်းကြသော ခေါင်းဆောင်များကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချ ထားသည်။ မိုက်မိုက်ရူးရူး အတ္တဆန်သော ထိုကဲ့သို့သောခေါင်းဆောင်များသည် သူတို့၏ ဩဇာအာဏာ၊ ကြွယ်ဝမှု နှင့် လွှမ်းမိုးမှုကို စွဲစွဲလမ်းလမ်းအသုံးပြု၍ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ “ဒီကိစ္စကိုငါက ဒီကနေရယူခဲ့တာ၊ ငါ့ဆန္ဒအတိုင်းငါရရှိရမည်၊ ဤဥစ္စာကိုငါပိုင်၏၊ ဤစည်းစိမ်သည်လည်း ငါ့ဥစ္စာ ဖြစ်၏။” ဟူ၍ပင်ဆိုကြ၏ (၁၆:၁၃)။ “ထိုရန်သူကိုငါသတ်ပြီးပြီ၊ အခြားတို့ကိုလည်းငါသတ်ရလိမ့်မည်၊ ငါသည်သာ သခင်ဖြစ်၏၊ ငါသည် သာလျှင် ပျော်ရွှင်မှုခံစားထိုက်သူ၊ အောင်မြင်မှု အာဏာနှင့်သာ ပျော်ရွှင်မှု ရစေနိုင်သည်” ဟူ၍လည်းဆိုကြ၏ (၁၆:၁၄)။

Bhagavadgītāသည် ဘုံအကျိုးကိုဆောင်ရွက်ရန် ခေါင်းဆောင်များ၏တာဝန်ကို အလေးထား ပြောဆို သော်လည်း စာသားသည် ကျွန်ုပ်တို့၏နိုင်ငံသားများကို တာဝန်ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးထားသည်ဟု မှတ်ယူရန် မဟုတ်ပါ။ ဟိန္ဒူထုံးတမ်းအစဉ်အလာသည် ကျွန်ုပ်တို့၏တည်ရှိမှု၏ အပြန်အလှန်မှီခိုမှု သဘောသဘာဝကို အလေးပေးဖော်ပြပြီး ကျွန်ုပ်တို့အားကြွေးမြီနှင့် မွေးဖွားသူများ ဟုဖော်ပြသည်။ မိဘများနှင့်ဘိုးဘေးများ၊ ဆရာများ၊ အခြားစောင့်ရှောက်သူများ နှင့် သဘာဝတရားအပေါ် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကြွေးတင်မှုသည် ဘုရားသခင်ထံ ကြွေးတင်နေကြောင်းကို အလေးအနက်ထားဖော်ပြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တည်ရှိပြီး ရှင်သန်နိုင်သည့် အလားအလာ သည် ရက်ရက်ရောရော အထောက်အပံ့ပေးသော အပြန်အလှန် မှီခိုနေသည့် လောကီသဘာဝ တစ်ခုလုံး၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ ဘုံအကျိုးအတွက် ကတိကဝတ်ပြု တာဝန်ယူခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့၏ စည်းလုံးမှု၊ အကြွေးတင်မှုနှင့် လွတ်လပ်စွာ မှီခိုမှုတို့ကို နားလည်သဘောပေါက်၍ သင့်လျော်သောတုန့်ပြန်မှု ဖြင့် ပေးဆပ်ရန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏တာဝန် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်စွာ မိမိကိုယ်ကို

ရက်ရောစွာ ပေးကမ်းခြင်းမရှိဘဲ အမြတ်ထုတ်ပါက ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့က ကမ္ဘာ၏သယံဇာတများကို ကုန်ခမ်းသွားပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ်ပေါ်စေပါမည်။

Bhagavadgītā (၃:၁၂)သည် ရက်ရောစွာပေးကမ်းသူတို့ကို တုန့်ပြန်ခြင်းမရှိဘဲ သူတစ်ပါး၏ ပေးကမ်းခြင်းမှ အကျိုးခံစားသူများကို သူခိုးများဟု ဖော်ပြသည်။ အပိုဒ် (၃:၁၃) သည် အများအကျိုးမပါ ကိုယ်ကျိုးအတွက်သာကြည့်သူများကို တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ဆန် ချက်ပြုတ်သူများ သာမန်အကျိုးစီးပွား နှင့် မတူသူများဟု နှိုင်းယှဉ်ထား၏။ သီလရှိသူများသည် မိမိကိုယ်တိုင်အတွက်ရော အခြားသူများအတွက် ပါ ကောင်းမွန်စွာ ချက်ပြုတ်ရန်သန္နိဋ္ဌာန်ချထားကြသည်။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန် အစာသည်ညစ်ညမ်း၏။ သီလ၏အစားအစာသည်စင်ကြယ်၏။ ဘဂဝင်ဂီးတ (၃:၁၂) ကို တစ်နည်းပြောရလျှင် လူသားတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ဘာအခွင့်အရေးမှ မတောင်းဆိုပဲ အလိုဆန္ဒ ဖြည့်ဆည်းပေးသည့် နွားမများ နည်းတူ ဘုံအကျိုးအတွက် အပြန်အလှန်ကတိကဝတ် ပြုခြင်းအားဖြင့် လူ့လောက၊ လူ့ဘဝသာယာ ဝပြောမှု အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ဖန်တီးရှင်က သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ နွားမများနည်းတူ ကာမဒုခဲ(kāmadhuk)ဝက်ကြွေးကို ဘုံအကျိုးအတွက် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် ဂရုစိုက်ခြင်းအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အမြင့်ဆုံးအကျိုးကိုရရှိနိုင်သည် (ဂီတ-၃:၁၁)။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဟိန္ဒူ ဝါဒက ကျွန်ုပ်တို့၏အခွင့်အရေးများက ပိုမိုကြီးမြတ်သောအရာမဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အပြန်အလှန် တင်ရှိနေသော တာဝန်ဝတ္တရားများ ကျေပွန်မှုဖြင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသည့် အခြေအနေတွင်၌သာ ကျွန်ုပ်တို့၏ အခွင့်အရေးများကို အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ ခံစားခွင့် ရှိနိုင်ကြောင်း အထူးသတိပေးထားသည်။

ဟိန္ဒူလူထုနယ်ပယ်ရှိ ဆက်ဆံရေးသည် ဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် တန်းတူညီမျှမှု အခွင့်အရေးကို သက်သေပြ နိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ကမ္ဘာ့အမြင် အခင်းအကျင်းကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုသော ဘာသာရေး ဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် တန်းတူ ညီမျှမှု၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် ဖြစ်လာသည်။ ဤကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်းလျှင် အခြား ကမ္ဘာ့ ဘာသာတရား များနည်းတူပင် ဟိန္ဒူထုံးတမ်းစဉ်လာက ဘာသာရေးစံပြမှု နှင့် နေထိုင်ခဲ့သည့် အလေ့အကျင့်များအကြား ကွာဟမှုကိုပြသနေသည်။ သမိုင်းကြောင်းအရ တရားဝင်ဖြစ်လာသည့် အလေ့ အကျင့်များသည် တန်းတူအခွင့် အရေး နိယာမကို တသမတ်တည်းမဖော်ပြနိုင်ခဲ့ပါ။ လူ့အခွင့်အရေး နှင့် ညီမျှသောအခွင့်အရေးများအတွက် အလားအလာသည် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခွင့်ထူးများကို မမျှမတ ဖြန့်ဝေသည့် အမျိုးမျိုးသော နယ်ပယ်များရှိ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ကန့်သတ်ထားခြင်း ဖြစ်လာသည်။ ထို့အပြင် မျိုးနွယ်ဇာတ် အဆင့်အတန်း သာမက ကျား/မကွဲပြားမှုများအပေါ် အခြေခံ၍ အခွင့်အရေးများကို တန်းတူညီမျှစွာ ခွဲဝေပေးခဲ့သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ၁၉၄၇ တွင် လွတ်လပ်သော နိုင်ငံဖြစ်လာသည့်အခါ လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သော အိန္ဒိယဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသည် ဤမညီမျှမှုအချို့ကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ပြီး၊ အမေရိကန် လူ့အခွင့်အရေးဘီလ်၏ ပြဌာန်းချက်များထက် ပိုမိုအခြေခံ ကျသော လူ့အခွင့်အရေးများကို အမှန်တကယ်အာမခံသည်။ ၎င်းတို့အနက် “တန်းတူညီမျှအခွင့်အရေး”၊ “လွတ်လပ်ခွင့် အခွင့်အရေး”၊ “ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ်ထုတ်ခြင်း ကာကွယ်ရေး”၊ “လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ် ယုံကြည်ခွင့်”၊ “ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ”၊ “ပစ္စည်းဥစ္စာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်” နှင့် “ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ကုစားပိုင်ခွင့်များ” ပါဝင်သည်။ အိန္ဒိယဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပါ ပြဌာန်း ချက်များကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရန်အတွက် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေး အက်ဥပဒေ(၁၉၇၆) ကဲ့သို့ သော အထူးဥပဒေများကို ပြဌာန်းခဲ့သည်။ တိုးတက်မှုများစွာအတွက် ဆက်လက် ကိုင်တွယ်ရန် ဇာတ်နှင့် ကျား/မ မညီမျှမှုကို ဆက်လက်ရန် ရှိနေသော်လည်း ရှေ့ဆက်မည့်လမ်းသည် ရှည်လျားလှပါသည်။ ဘာသာရေးဆရာများအနေဖြင့် ဆက်လက်ကျန်ရှိနေသော စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်သည့် မညီမျှမှု နှင့် ထုံးတမ်း စဉ်လာများကို အကျိုးအကြောင်းညီညွတ်စေသည့် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်များပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များအထောက်အကူပြုမှုဆိုင်ရာ ဟိန္ဒူအရင်းအမြစ်များ

၁။ လွတ်လပ်မှု နှင့် စိတ်ဓာတ်ရေးရာ ကိုယ်စားပြုခြင်း

ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးတမ်းအရ လူသားသည် တာဝန်ရှိသော ကိုယ်ကျင့်တရားကို ရွေးချယ် လေ့ကျင့် လုပ်ကိုင် ရန်ရှိသည့် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် သတ်မှတ်သည်။ အသိပညာနှင့် ရွေးချယ်မှုအတွက် စွမ်းရည် ရှိသောကြောင့် လူသားတစ်ဦးအဖြစ် မွေးဖွားခြင်းကို အခွင့်ထူးအဖြစ်သတ်မှတ်သည်။ လူ့ကျင့်ဝတ် ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကိုအလေးပေးသော ဟိန္ဒူသင်ကြားမှုသည် ကံ(karma) ဖြစ်သည်။ Karma ကံ၏ နိယာမ အားဖြင့် ဟိန္ဒူများသည် ကမ္ဘာကြီးကို ကိုယ်ကျင့်တရားအဆင့်အဖြစ် ရှုမြင်ပြီး လူသားများကို ကိုယ်ကျင့်တရား ဆိုင်ရာ ဥပဒေအောက်တွင် နေထိုင်ခြင်းအဖြစ် နားလည်သည်။ သင်ကြားမှုက ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်မှုတိုင်းသည် လုပ်ဆောင်ချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် သဘောသဘာဝနှင့် ကိုက်ညီသော သင့်လျော်သော ရလဒ်ကိုဖြစ်ပေါ်စေသည်ဟု အလေးပေးဖော်ပြသည်။ ဤရလဒ်သည် အမြဲတမ်း ချက်ချင်းမဟုတ်ပါ။ ဤနေရာတွင် အရေးကြီးသောအချက်မှာ ရွေးချယ်မှုများသည် အကျိုးဆက် ဖြစ်ပြီး အနာဂတ်နှင့် ပတ်သက်၍ မိမိကိုယ်ကို နှင့် အခြားသူများအပေါ် သက်ရောက်မှု ရှိသည်။ မိမိကိုယ်ကိုနှင့် အခြားသူများကို ဆင်းရဲဒုက္ခ ဖြစ်စေသော အရာများဖြစ်ခြင်းကို ရှောင်ရှားရန် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရွေးချယ်မှုများတွင် တာဝန်ရှိသည်။ Brhadāranyaka Upaniṣad ၄.၄.၅ က ကျွန်ုပ်တို့ကို သတိပေးသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ကိုယ်ကျင့် တရားဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများဖြင့် ဖွဲ့စည်း ထားခြင်းဖြစ်သည်။ "ကံသည် အပြုအမူ အတိုင်းဖြစ်လာမည်၊ ကောင်းမှုကိုပြုခြင်းအားဖြင့် ကောင်းသော ကံဖြစ်လိမ့်မည်။ မကောင်းမှုကို အကျင့်အား ဖြင့် ပြုခြင်းသည် ကံ မကောင်းမှုဖြစ်လိမ့်မည်။"

လူတစ်ဦး၏ဘာသာတရားကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ခွင့် နှင့် ကျင့်သုံးခြင်းအပါအဝင် အတင်း အဓမ္မ လူ့ရွေးချယ်မှု နှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အတားအဆီးဖြစ်စေရန် မည်သည့်ကြိုးပမ်းမှုမဆို ဟိန္ဒူ သင်ကြား မှု၏ Karma ယူဆချက်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၌ လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ခွင့်မရှိပါက ကျွန်ုပ်တို့က တာဝန် ယူရမည်မဟုတ်ပါ။ လူ့ရွေးချယ်မှုကို အစောပိုင်းတွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း လောကီ အကျိုးစီးပွား (lokasaṃgraha) ကိုဂရုပြုခြင်းဖြင့် ကျင့်သုံးရမည်။ အကယ်၍ အခြားမည်သူမဆိုသည် ဘာသာရေး ယုံကြည်မှု များ သို့မဟုတ် ကိုးကွယ်မှုပုံစံများကို လိုက်နာရန် နှင့် အခြားသူများအား တားမြစ်ရန် ကြိုးစားပါက လူ့ကျင့်ဝတ် ဆိုင်ရာ သမာဓိကို ချိုးဖောက်သည်ဟု မှတ်ယူသည်။

၂။ ဘာသာရေး လွတ်လပ်ခွင့်ကို လေးစားခြင်း

ဟိန္ဒူတို့၏ရိုးရာဓလေ့၏ ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်အား ရိုသေလေးစားခြင်း၏ အကောင်းဆုံး ဥပမာတစ်ခုမှာ Bhagavadgītā ၏ အခန်း (၁၈) တွင်ဖြစ်သည်။ ဤစာသားသည် အလွန်ကြီးမားသောစစ်ပွဲ မတိုင်မီဆရာ Krishnaဘုရား နှင့် သူ၏ စစ်သည်သူငယ်ချင်း၊ တပည့် Arjuna တို့အကြား ရည်လျားသော ဆွေးနွေးမှုဖြစ်သည်။ စစ်တိုက်ခြင်း၌ပါဝင်ရန် မှန်ကန်သောရွေးချယ်မှု၌ Arjuna သည် မသေချာမရေရာ

ဖြစ်နေ၏။ Krishna က ဟိန္ဒူယုံကြည်သည်မှာ Arjuna သည် မိမိအသိုင်းအဝိုင်းကို အာဏာရှင်စနစ် နှင့် မတရားမှုများကို ခုခံကာကွယ်ရန် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာတာဝန်ရှိကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အကြောင်း အရာများသည် မိမိကိုယ်တွင်းရှိ ဘုရားရှင်၏ မြင့်မြတ်သောသဘောသဘာဝ၊ လွတ်မြောက်မှု၊ ကိုးကွယ်မှု အစစ်အမှန် စသည်ဖြင့် အကြောင်း အမျိုးစုံလင်စွာ ပါဝင်ခဲ့သည်။ နေရာများစွာ၌ Krishna က Arjuna ကို ဦးစားပေးမှုဆိုင်ရာသူ၏အမြင် ကိုရှင်းပြသည်။ သို့သော်သူသည် အဆုံး၌ (၁၈:၆၃)ပါ (yatheccchasi tathākuru) ဟူ၍ သူဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်းပြုလုပ်ရန် ဆိုခြင်းအားဖြင့် Arjuna ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားဂုဏ် သိက္ခာ အပေါ်ထားသည့် သူ၏လေးစားမှုပြသခဲ့သည်။ အလားတူစွာ Tulasidasa မှ Ramacaritamānasa ရှိ Rama သည် သူ၏ကျောင်းသားများကို လွတ်လပ်စွာထင်ဟပ်မှု အပေါ် အခြေခံ၍ ကိုယ်ပိုင်ကျင့်ဝတ် ရွေးချယ်မှုများ ပြုလုပ်ရန် (sunahu karahu jau tumahi sohāi) လွတ်လပ်စွာ ဦးစားပေး အသိအမှတ် ပြုခဲ့သည်။ သူကသူ၏ အမြင်များကို သဘောမတူပါက (tau mohi barajahu bhaya bisarāi) သူတို့၏ မကြောက်မရွံ့ ဝေဖန်မှုများကို သူဖိတ်ကြားခဲ့သည်။

ကရသျှိဏ နှင့် ရာမာတို့၏ ဥပမာများသည် ဟိန္ဒူဘာသာရေးသင်ကြားမှုကို ကျောင်းသားတစ်ဦး ထံမှ တောင်းဆိုသည့်အနေဖြင့်သာ ပေးသောအခြေအနေကို ထင်ဟပ်စေပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောရလျှင် ကျောင်းသားများသည် ဆရာများထံချဉ်းကပ်ခြင်းဖြင့် ဉာဏ်ပညာကို ရှာဖွေကြသည်။ ထိုသို့သောသင်ကြား မှုသည် - ဘဝအတွေ့အကြုံအား လေ့လာပြီး၍၊ ပါဝါ၊ ကျော်ကြားမှု သို့မဟုတ် အပျော်အပါးကဲ့သို့ အကန့် အသတ်ဖြင့် ဖန်တီးထား တွေ့ရှိခဲ့သော အဆုံးမများသည် - နောက်ဆုံးတွင် မဖြည့်ဆည်း နိုင်ကြောင်း ပညာရှာဖွေသူတို့အား အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝစွာ ရှင်းလင်းပြောဆိုနိုင်သောစနစ် ဖြစ်သည်ဟု အမြဲခံစားခဲ့ရသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ဘာသာရေး လိုအပ်ချက်ကို တည်ဆောက်ရမည်ဟု မယူဆသင့် သဘောမထားသင့်ပါ။ ဤလိုအပ်ချက်ကို မှန်ကန်ကြောင်းသက်သေပြရန် နှင့် အသိဉာဏ် ပညာအား ဥပမာဥပမေယျများတို့ဖြင့် ဝေငှရန်ဆရာ၏တာဝန်ဖြစ်သည်။ အတင်းအကျပ် စေခိုင်းခြင်း သည် ဘုရားရှင်၏အရိပ် လက္ခဏာမဆန်သော သဘောကိုဆိုလိုသည်။ ဤကိစ္စကြောင့် ဟိန္ဒူနွယ်ဝင် များနှင့်အခြားသူတို့ကို ဂရုတို့ကဓမ္မတရားအကြောင်း သင်ကြားပို့ချပေးပါသော်လည်း ဘာသာကူးပြောင်း လာခြင်းကို အားပေးစည်ရုံးခြင်း မပြုလုပ်ခဲ့ရသော အကြောင်းရင်း တစ်ခုဖြစ်ပါ၏။

၃။ ဘာသာရေး မတူကွဲပြားမှု

ယေဘုယျအားဖြင့် ဘာသာရေးမတူကွဲပြားမှုကို ဟိန္ဒူထုံးတမ်းစဉ်လာများက ပြဿနာအဖြစ် မမြင်ကြ သလို တစ်သားတည်းဖြစ်တည်ခြင်းအတွက် ကျော်လွှားနိုင်သည့် အခြေအနေတစ်ခု အပြင်း အထန်လိုအပ် သော ပြဿနာအဖြစ် မရှုမြင် မသုံးသပ်ပါ။ ဘာသာရေးမတူကွဲပြားမှုကို လူသားမျိုးနွယ်၏ မတူကွဲပြားမှုကို ထင်ဟပ်စေသော လက္ခဏာဟူ၍မျှသာ သဘောထား၏။ ဟိန္ဒူထုံးတမ်းအစဉ်အလာက ကျွန်ုပ်တို့အား အမြဲ တစေ သတိပေးသည်မှာ ဘုရား၏အနှစ်သာရကို ကျွန်ုပ်တို့၏သတ်မှတ်ထားသော ဘာသာစကားများ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏သဘောသဘာဝ၊ ကျွန်ုပ်တို့စကားလုံးများတို့ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် အပြည့်အဝ ဖော်ပြနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့မဟုတ် လူ့စိတ်၏အကန့်အသတ်အတွင်း၌ ပါဝင်နိုင်သော ဘုရားသခင်ကို ကျွန်ုပ်တို့၏ထုံးတမ်း စဉ်လာ များထဲမှ မည်သည့်ကြေငြာချက်မျိုးနှင့်မျှ ကြေငြာနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားသခင်ကို ကျွန်ုပ်တို့၏စကားလုံးများနှင့် ရုပ်ပုံများနှင့် လုံးဝတန်းတူရည်တူ ထားခြင်းသည် ရုပ်ထုကိုးကွယ်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ကျော်ကြားသော Taittiriya Upaniṣad (၂.၉.၁)မှ အခန်းငယ် တစ်ခု၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များသည်

“ဘုရားသခင်အား စိတ်နှင့်နားလည်ရန် ပျက်ကွက်၍ စကားလုံး များဖြင့် လှည့်ကာပတ်က ဖေါ်ပြရန် ကြိုးပမ်း နေခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်” ဟုဆိုသည်။

အချုပ်အားဖြင့် “ဉာဏ်ရည်”၊ “ဘာသာဗေဒ ဒဿန” နှင့် “မိမိတို့စံပြုရာ” တို့ကို ရှင်းလင်း ပြတ်သား ပြည့်စုံစွာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရာ၌ လူသားတို့၏ ဗဟုသုတမပြည့်ဝမပြည့်စုံမှု (သို့) ပုံဖော်ခြင်းတွင် လူသား၏ ကန့်သတ်ချက်များကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းအားဖြင့် ဘုရားသခင်အား အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရာ၌ မည်မျှ ခက်ခဲမည်ကို သဘောပေါက်နိုင်ပါသည်။ အသိပညာတစ်ခုချင်းစီ၏ အကြောင်းအရာများကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် နှင့် ကြိုးစားဖော်ပြရန် ကြိုးစားရန်ကန်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းကိုဖြစ်ပေါ်သည့် ယဉ်ကျေးမှု နှင့် သမိုင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေများကို ထင်ဟပ်ပြသသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ရိုးရာဓလေ့များ၏ နားလည်မှုနည်းလမ်း (darśanas) များသည် အကန့်အသတ်ရှိ ကိစ္စများကို လွယ်လင့်တကူ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို နိုင်သော်လည်း အကန့်အသတ်မဲ့ ဘုရားရှင်ကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရန် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့၌ဗဟုသုတ ပြည့်ဝမှုရှိစေရမည်ဟု တောင်းဆိုရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။

Bhagavadgītā ၌ လူသားတို့၏ကိုးကွယ်မှု ပုံစံအမျိုးမျိုးကို အပြုသဘောဖြင့်အသိအမှတ်ပြုပြီး ဘုရားကိုးကွယ်ခြင်းကို ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့်နားလည်ပြီး လက်ခံသည်ဟုအကြံပြုသည်။ Bhagavadgītā (၄:၁၁) ၌ Krishnaဘုရားက “လူသားတိုင်းသည် ငါပြသောလမ်းကိုသာ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် လျှောက်လှမ်း နေခြင်းဖြစ်၏” ဟုဆိုသည်။ တစ်နည်းပြောရလျှင် ဘုရားရှင်သည် လူသားရဲ့ဆန္ဒက မည်သို့ပင်ရှိပါစေ၊ မည်သည့်ပုံစံမျိုး နှင့်ပင်ဖော်ပြပါစေ သင့်လျော်စွာတုံ့ပြန်ပါလိမ့်မည်။ ဘုရားရှင်၏ လွတ်လပ်မှုသည် လူသားတို့၏တောင့်တမှုကို ကွဲပြားခြားနားသောနည်းလမ်းများဖြင့် တုံ့ပြန်ရန် လွတ်လပ်မှုရှိကြောင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထင်ရှားသော ဟိန္ဒူဆရာတော် Sri Ramakrishna (1836-1886) က ဘာသာရေး မတူကွဲပြားမှုကို ဘုရားသခင်အလိုတော် အဖြစ် ဖော်ပြခဲ့သည်။ သူသည်ဘုရားရှင်ကို သူ၏ကလေးများ အတွက် မတူကွဲပြားသော လိုအပ်ချက်များ အပေါ်တွင် မတူညီသောအစားအစာများ ပြင်ဆင်သောမိခင် တစ်ဦး နှင့်နှိုင်းယှဉ်ခဲ့သည်။ Ramakrishna က “မိခင်က သူမကလေးတွေ အားလုံးကို ငါးတွေအားလုံးကို pilautဟင်းချက်၍ မပေးပါဘူး။ အားလုံးသည် တန်းတူ အစာကြေနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် သူမ၏ ကလေး အချို့အတွက် ရိုးရိုးလေး ဟင်းချိုကို ပြင်ဆင် သည်” ဟုတည်း။

၄။ ဘာသာပေါင်းစုံ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း၊ နှိမ့်ချမှု နှင့် ငြိမ်းချမ်းခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘာသာရေးဒဿနများ၏ အကန့်အသတ်မဲ့ကို ကန့်သတ်၍မရနိုင်လျှင်၊ အခြားသူ များမှ သုံးစွဲရသည့် နည်းလမ်းများ၊ အတွေ့အထိများ နှင့် အတွေ့အကြုံများမှ ရရှိသောတန်ဖိုးများကို လေ့လာခြင်း မှတဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ကသင်ယူနိုင်သည်။ ဘုရားရှင်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ လူနားလည်မှု အကန့်အသတ်ကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် နက်ရှိုင်းသော အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆက်ဆံရေးတွင် မိမိကိုမိမိ နှိမ့်ချခြင်းပြုနိုင်လျှင် အခြားဘာသာတရားရှိ လူအများနှင့် ပြေလည်ပါမည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ အိမ်နီးချင်းများ၏ ရှေးဟောင်းဘာသာရေး ထုံးတမ်းစဉ်လာများကို တွေ့သောအခါ သူတို့ကလူသားတို့၏အခြေအနေကို ပညာရှိစွာနှင့် အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ မည်သို့ပြောဆိုတတ်ကြောင်း၊ သူတို့ထံမှ မည် ကဲ့သို့သင်ယူနိုင်ကြောင်း နှင့် သူတို့၏ထူးခြားသော ပြောဆိုနည်းများဖြင့် ကြွယ်ဝပြည့်စုံ စေခြင်းတွေ့ရှိ လျှင် သူတို့၌သည်ခံနိုင်သော စွမ်းရည်ရှိသည်ဟု သဘောပေါက်သင့်ပါသည်။ ဤသို့သော် ဓလေ့ထုံးစံများကို ကျွန်ုပ်တို့၌စိတ်ထားနှိမ့်ချခြင်းရှိ၍ ကွဲပြားခြားနားသောအရာများကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချ ခြင်း မပြုလုပ်မှသာလျှင်

ကျွန်ုပ်တို့လည်း သင်ယူနိုင်မည်ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စကားပြောနည်းများသည် ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိကြောင်း သတိပြုမိခြင်းအားဖြင့် နှိမ့်ချမှုကိုပြုစုပျိုးထောင်ပေးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အနက်ရှိုင်းဆုံး ဘာသာရေး ထိုးထွင်း သိမြင်မှုအချို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏အသံနှင့် လုံးဝကွဲပြားခြားနားသော ပညာရှိအသံများနှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏တွေ့ဆုံမှု မှတစ်ဆင့် နီးထွားလာမည်။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကွဲပြား ခြားနားသော အရင်းအမြစ်များမှ စီးဆင်းသော ဉာဏ်ပညာကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရိုးသားစွာလက်ခံနိုင်မှ သာလျှင် ပညာပြည့်ဝစွာ ပို၍ပြောဆိုနိုင်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘာသာရေးထုံးတမ်း စဉ်လာများ အားလုံးသည် တစ်ဦးချင်းစီ၏ကံကြမ္မာ နှင့် အကောင်အထည် ဖော်မှု အကြောင်းကို ကြေငြာပြီး သင်ကြား ပေးသည့်အပြင် တရားမျှတမှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ သာယာဝပြောမှု နှင့် အကြမ်းဖက်မှု မရှိအောင်ကြိုးပမ်း နေကြသည်။ ယနေ့လူမှုဖူလုံရေး နှင့် ယင်း၏အသွင်ပြောင်းမှုအပေါ် စိုးရိမ် ပူပန်နေသော ဘာသာရေး သမားအချို့တို့သည် သမိုင်းဆိုင်ရာနယ်နိမိတ်များနှင့် အခြားနယ်နိမိတ်များကို ဖြတ်ကျော်၍ လူအများ အတွက် တူညီသောအခြေခံနှင့် တန်ဖိုးများကိုရှာဖွေရန် နှင့် လူသားတို့ခံစား နေရသော ဆင်းရဲဒုက္ခများ နှင့် ပဋိပက္ခများ၏ အကြောင်းရင်းများကို ကျော်လွှားရန် အတူတကွ ကြိုးစားကြသည်။

တရားမျှတပြီးငြိမ်းချမ်းသော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများအတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏မျှော်လင့်ချက်သည် အတူ တကွအကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှသာလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ သို့မဟုတ်ပါက လုံးဝမဖြစ်နိုင်ပါ။ ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများနှင့် လုပ်ဆောင်မှုများသည် ကျွန်ုပ်တို့ထံ၌မှ ကြယ်ပွင့်မျက်လုံးများ အတွက် ဖိခံပစ္စည်း မဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏မတူကွဲပြားမှုများရှိသည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများတွင် အမှန်တကယ် လက်တွေ့ ကျသော လူထုလိုအပ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်အတွက် ဘာသာ တရားရှိ/မရှိ ယုံကြည်မှုရှိ/မရှိ အသီးသီးမှ အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသားများ နှင့် လူသူအားလုံး အတူတကွ ဝါယမထုတ်ရမည့်ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။

ဟိန္ဒူဆုတောင်းတိုင်း ငြိမ်းချမ်းရေး(sāntih) ဟူသောစကားလုံးကို သုံးကြိမ်ရွတ်ဆိုချက်ဖြင့် အဆုံး သတ်ပါသည်။ လူနတ်၊ဗြဟ္မာ နယ်ပယ်သုံးဘုံစလုံး၏ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုကို အလေးထား၍ စကား လုံးများ၏ထပ်ခါတလဲလဲ ရွတ်ဖတ်ပေးနေစဉ် သဘာဝကမ္ဘာ၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း နှင့် တဦးချင်း၏ ကိုယ်ပိုင် နှလုံးထဲ၌ ငြိမ်းချမ်းရေး ရှိစေရန်အတွက် ဟိန္ဒူတို့၏မျှော်လင့်ချက်ကိုဖော်ပြပါသည်။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း အတွင်း အကြမ်းဖက်မှု နှင့် တရားမမျှတမှုများရှိပြီး သဘာဝကိုလုယက်၊ မဆင်မခြင်ခေါင်းပုံဖြတ် ခံရသည့် ကမ္ဘာကြီး တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည်ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ တစ်ချိန်တည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်နှလုံးထဲတွင် ငြိမ်သက်ခြင်းမရှိလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ထိရောက်သော ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

ထိခိုက်လွယ်အကာအကွယ်မဲ့လူအစုအဝေးတို့အား အထောက်အကူပြုမှုဆိုင်ရာ ဟိန္ဒူအရင်းအမြစ်များ

၁။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပါစေ (LOKĀH SAMASTĀH SUKHIÑO-BHAVANTU)

၁၆ ရာစု ကဗျာဆရာတော် Tulasidasa သည် Rama ၏ ၁၀၀အတ္ထုပ္ပတ္တိ Ramacaritamānasa ကို ပြန်ပြောပြရာ၌ သူသည် Ramarājya (Rama ၏နိုင်ငံ) ကို Utopian စံပြအသိုင်းအဝိုင်းဟု၍ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲ ဖော်ပြသည်။ ကမ္ဘာတစ်လွှားရှိသန်းပေါင်းများစွာသော ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များတို့သည် ရာမအား ဘုရားရှင် ၏ ကိုယ်ပွားအဖြစ် မှတ်ယူကြသည်။ ဤအသိုင်းအဝိုင်းတွင် “အကာလမရဏ သေဘေး သို့မဟုတ် မည်သည့် ဆင်းရဲဒုက္ခကိုမျှ မတွေ့ရပါ။ လူတိုင်းသည် အလှအပ နှင့် ကျန်းမာရေးကို နှစ်သက် ခံစား ကြရသည်။ မည်သူမျှ ဆင်းရဲသည်၊ ဝမ်းနည်းသည် သို့မဟုတ် လိုအပ်မှုရှိ၏ဟူ၍ မသိသောကာလ ဖြစ်၏” “ထိုအသိုင်းအဝိုင်းသည် အမုန်းပွားခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် ကင်းလွတ်ပြီး သဘာဝအလှ ထွန်းကားခဲ့သည်။” “တစ်နှစ်ပတ်လုံး သစ်ပင်များမှ ပန်များပွင့်လန်းရုံမျှမက သစ်ပင်များ၌သစ်သီးများ လည်း ပြည့်စုံစွာ ဖြစ်ထွန်းသည်။ ဆင်နှင့် ခြင်္သေ့တို့သည် သူငယ်ချင်းအဖြစ် အတူတကွနေထိုင်ကြသည်။ အမျိုးမျိုးသောငှက်များနှင့် သားရဲများတို့သည် ရန်လိုမုန်းတီးခြင်း မရှိတော့ဘဲ အချင်းချင်း သာတူညီမျှ နေထိုင်ကြသည်။” ဟု Tulasidasa က ရေးသားခဲ့သည်။ Tulasidasa သည်အခြားသူများကို ဂရုစိုက်ခြင်း သည် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာဘဝ၏ အမြင့်မားဆုံးတန်ဖိုး ဖြစ်ကြောင်း အလေးအနက်ထား ဖော်ပြသည်။ အခြားသူ၏ ဆင်းရဲဒုက္ခ နှင့် ပျော်ရွှင်မှုကို (para duḥkha duḥkha sukha sukha) ခွဲခြား၍ ကိုယ်နှင့်မဆိုင်သလို ရှုမြင်ခြင်းမဖြစ်အပ်ကြောင်း၊ ကိုယ်ကျင့် တရား ဆိုသည်မှာ သူတစ်ပါး၏ ကောင်းကျိုးအတွက် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့ အကျင့်ယိုယွင်း ခြင်းကို ဖိနှိပ်ခြင်း နှင့် ဆင်းရဲဒုက္ခများဖြစ်စေသော အရာတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ပြသည်။ Tulasidasa ၏ Ramarājya(ရာမနိုင်ငံ) သမိုင်းသည် မဟာသမာဂန္ဓိ အတွက် “လုပ်ငန်းအားလုံး၏ လှုံ့ဆော်မှု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဂန္ဓိအတွက်မူ ရာမရာဇာသည် ဟိန္ဒူနိုင်ငံဟု မဟုတ်ပဲ “ဘုရားရှင်၏ နိုင်ငံတော်” ဖြစ်သည်ဟု သူက ပြောခဲ့သည်မှာ အားလုံးတန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေးနှင့်တရားမျှတမှုကို ခံစားနိုင်ပြီး၊ ဘာသာတရားအားလုံး ကိုရိုသေလေးစားသော နေရာဖြစ်ခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဘုရားကျောင်း နှင့် အိမ်တွင်းဝတ်ပြုမှုကို နိဂုံးချုပ်ရန် အသုံးပြုလေ့ရှိပြီး လူသိများသော ဟိန္ဒူ ဆုတောင်းသည် သတ္တဝါအားလုံးခံစားနေရသော ဆင်းရဲခြင်းမှ လွတ်မြောက်ရန်မျှော်လင့်ကြောင်း ဖော်ပြပါ သည်။

“Sarve bhavantu sukhinah/ Sarve santu nirāmayāh -

အားလုံးပျော်ရွှင်ကြပါစေ၊ အားလုံးရောဂါကင်းစင် အေးချမ်းနိုင်ကြပါစေ။

Sarve bhadraṇi paśyantu / Mā kaścit duḥkha-bhāghavet - ကောင်းတာကိုအားလုံးသိကြပါစေ၊ အဘယ် သူမျှ ဒုက္ခ မခံရပါစေနှင့်” ဟူတည်း။

အလားတူစွာပင် ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များသည် ကမ္ဘာတစ်ခုလုံး ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် နေ့စဉ် ဆုတောင်းကြ သည် - (lokāḥsamastāḥ sukhinobhavantu) ဟူတည်း။

၂။ ဝတ်ပြုမှုအဖြစ် ဘုရားရှင်၏ အမှုတော်ထမ်းဆောင်ခြင်း

သတ္တဝါအားလုံးတွင် ဘုရားသခင်တန်းတူတည်ရှိခြင်းသည် လူသားဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် လူတိုင်း၏ တူညီသော တန်ဖိုးရှိမှု၏ အရင်းအမြစ်ဖြစ်ကြောင်း အစောပိုင်းက ကျွန်ုပ်တို့လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဤအခြေခံသင်ကြားမှုသည် စိုးရိမ်ပူပန်မှုနှင့် အားနည်းချက်ရှိသော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများ တို့အားပံ့ပိုး ကူညီမှု အတွက် ဟိန္ဒူတို့၏အရင်းအမြစ်ဖြစ်၏။ နှိုးဆော်မှုနှင့်လှုံ့ဆော်မှု လည်းဖြစ်သည်။ လူသားတို့၏ တွေ့ကြုံမှုတိုင်းသည် ဘုရားရှင်နှင့် တွေ့ဆုံခြင်းဖြစ်ကြောင်း “ဧည့်သည်ဟူသည်၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်စား သင့်ထံ ကြွမြန်လာသူဖြစ်၏” ဟူသောဒဿနအရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘုရားရှင် ကို ဂုဏ်ပြုကြောင်း၊ တန်ဖိုးထားကြောင်း ကြေငြာနေသည့်ထက် ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်ပွားသားသမီးများ ဖြစ်ကြကုန်သော လူသူသတ္တဝါ နှင့် သဘာဝသယံဇာတများကို လေးစားတန်ဖိုးထားကြောင်း လက်တွေ့ ပြသနိုင်ခြင်းသည် ပိုမိုထိရောက်မှုရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဂုဏ်သိက္ခာကြီးသော ဟိန္ဒူဆရာတော်များက ထိုအားနည်းသူများကို ကူညီပံ့ပိုးခြင်းသည် ဝတ်ပြုမှုအဖြစ် နှိမ့်ချစွာ ကျင့်သုံးရမည့် အခွင့်ထူးဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ကို သတိပေးသည်။ ဆွာမီကြီး ဝိဝေကာနန္ဒာ Swamji Vivekananda ၏ ဆရာသီရိရမာကညျာနာ က သူတစ်ပါး၏ အစေခံမှုကို ဘုရားရှင် အမှုတော်ထမ်းခြင်းအဖြစ် ရှုမြင်သင့်ကြောင်း ရှင်းပြခဲ့သည်။ "မဟုတ်ဘူး၊ မဟုတ်ဘူး၊ ၎င်းကိစ္စ သည် ဇီဝ(သက်ရှိသတ္တဝါများ) ကို သနားကရုဏာသက်ရောက်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ သူဆင်းရဲသား အားနည်းသူ နှင့် အနာရောဂါသည်များ ဝန်ဆောင်မှုသည် ဝိညာဉ်ရေးရာစေ့စပ်တောင်းဆိုမှုအဖြစ် Shiva သီဝဘုရားထံ အမှုထမ်းခြင်းဖြစ်၏" ဟုသူက ဆို၏။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းရှိ နာမည်ကြီး Rameswaram ဘုရားကျောင်း ၌ သူဆရာ၏စကားကို Vivekananda က ထပ်မံပြောပြပါသည်။ Vivakananda က Shiva ကို ဆင်းရဲတွင်း၌ မြင်သူသည် အားနည်းသူများနှင့် ဖျားနာသူများ၌ရှိသည့် Shiva ကို တကယ်ကိုးကွယ်သူဟူ၏။ အကယ်၍ သူသည် Shiva ကို ရပ်ပုံရပ်ထု၌သာ တွေ့မြင်လျှင်၊ ထိုသူအတွက် ကိုးကွယ်မှုသည် သဘောမျှသာဖြစ်၏။ မဟတ္တမာဂန္တီ အတွက်ဘုရားရှင်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွေ့မြင်လိုသည့်အတွက် ဆင်းရဲသူများဝန်ဆောင်မှု လုပ်ကိုင်ရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဖြစ်၏။ (မှတ်ခွက်။ ။ယခု ရန်ကုန်မြို့ရှိ အရှေ့ပိုင်းဆေးရုံသည် ဆရာတော် Vivekananda ၏ Ramakrishna Mission ၏ ဂန္တိဆေးရုံပင် ဖြစ်ပါသည်။)

၃။ လူ့ မှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်နေသည်

lokasamgraha ဟူသော လောကီနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှုကို ထိခိုက်လွယ်သော အားနည်းချက်များမှာ- ကျွန်ုပ်တို့၏ လူမှုအသိုင်းအဝန်းများနှင့် ကမ္ဘာပေါ်ရှိသူတို့၏ ဘာသာရေး သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာများ၊ ကျား/မ၊ လူမျိုး၊ အသက်၊ ဇာတ်၊ အမျိုးသားရေးအဆင့် နှင့် စီးပွားရေးအခြေ အနေများကြောင့် ဘေးဖယ်ခံထားရခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်း နှင့် များစွာသော ကိစ္စရပ်များတွင် ၎င်းတို့က တန်းတူ ညီမျှသော နိုင်ငံသား အခွင့်အရေးများကို ငြင်းပယ်ခြင်းခံရခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ရပါ၏။

ကျွန်ုပ်တို့ဖက်မှ ၎င်းတို့ခံစားနေရသော ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ကျော်လွှား၍ ကူညီပံ့ပိုးမှုများ ပေးနိုင်ရန်၊ ထိခိုက်လွယ်သူများ၌ ဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းရင်းများကို ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ စနစ်တကျ စုံစမ်း စစ်ဆေးရန် လိုအပ်နေပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ ဆင်းရဲဒုက္ခလွတ်မြောက်ခြင်း ဟူသည်ကို ထိထိမိမိသဘောပေါက်၍ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နားလည်မှုရှိရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။ မြောက်ပြည်နယ်တောင် လုပ်ကြံမည့်သူတို့

ကိုလည်း သတိပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ လူသားများ ခံစားနေရသော ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ သင့်မြတ်သောနေထိုင်မှု လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် အခွင့်အလမ်းများ မရှိခြင်း သို့မဟုတ် ကျား/မ ဇာတ်၊ လူမျိုးစုအပေါ် အခြေခံ၍ ဖိနှိပ်မှုနှင့်မတရားမှုကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခခံစားနေရခြင်းများကို ကျွန်ုပ်တို့လျစ်လျူရှု၍မရပါ။ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ကျော်လွှားရန်ဆိုသည်မှာ ဆင်းရဲခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေမည့် တည်ရှိနေသော နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး နှင့် စီးပွားရေး အဆောက်အအုံများကို ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အားနည်းသူများ အတွက်သာ မေတ္တာနှင့် ရောင့်ရဲကျေနပ်နေရမည်ဟု မဟုတ်ပါ။ လူသားအားလုံးအတွက် သာယာမျှတ ကြီးပွားချမ်းသာမှုရှိစေမည့် လူ့အဖွဲ့အစည်း နှင့် အသိုင်းအဝန်းကို ဖန်တီးထိန်းသိမ်းပေးရန် အတွက်လည်း တာဝန်ရှိပါသည်။

၄။ သူစိမ်းအပေါ် ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်မှု

ယနေ့ကျွန်ုပ်တို့၏ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ထိခိုက်လွယ်ဆုံး ဒေသများ၌ နေထိုင်သူများက အကြမ်းဖက်မှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးမှုတို့ကြောင့် သူတို့၏ နေရင်းဒေသကိုစွန့်ခွာကာ အခြားနေရာများတွင် နေထိုင်ရန် နှင့် စားဝတ်နေရေးရှာဖွေရန် ကြိုးစား၍ ရောက်ရှိသွားသူများ ဖြစ်လာကြသည်။ ဤရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများတွင် ကလေးများနှင့် လူငယ်များ အများစုပါဝင်လာကြသည်။ ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကလေး ၂၀၀ တွင် ၁ ယောက်သည် ဒုက္ခသည် ဖြစ်သည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ ဒုက္ခသည် များအပေါ် ကျွန်ုပ်တို့၏တုန့်ပြန်မှုကို လမ်းညွှန်သည့် ဟိန္ဒူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရား အဓိက စံနှုန်းများမှာ သနားခြင်း ကရုဏာ (dayā) ၊ ရက်ရောမှု (danam) နှင့် သူတို့၏ ဘဝ ဆင်းရဲဒုက္ခများ၏ အဖြစ်မှန်ကိုဖြေရှင်းရန်ဟု အများပြည်သူ မူဝါဒများတွင် ဖော်ပြထားသည်။

Taittirīya Upaniṣad (၁.၁၁.၁-၂) ၏ ထင်ရှားသောသင်ကြားမှုတစ်ခုတွင် ဂုရုက သူ၏တပည့် များကို “ဧည့်သူစိမ်း(atithi-devobhava)ဟူသည် နတ်တစ်ဦးအလားဖြစ်သည်”။ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ဤသို့နေထိုင်တတ်ရန် တိုက်တွန်းထားသည်။ ဟိန္ဒူရိုးရာအစဉ်အလာတွင် နတ်သည်လက်ခံထိုက်သူ၊ ရိုသေလေးစားမှု နှင့် ရက်ရောမှုခံထိုက်သူဖြစ်သည်။ နတ်တစ်ဦးဟူသည် ဧည့်ဝတ်ပြုခြင်း နှင့် လက်ဆောင်များ ပေးခြင်းခံရသည်။ Atithi ဟူသောစကားလုံးသည် စာသားအရ အချိန်သို့မဟုတ်နေရာ နှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုတင်စီစဉ်မှုများမရှိဘဲ ကျွန်ုပ်တို့ထံ မမျှော်လင့်ပဲ ရောက်လာသူကိုဆိုလိုသည်။ သူတို့၏အိမ်များကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏တံခါးများ၌ အသည်းအသန်ရောက်ရှိ နေသောခေတ်ပြိုင်ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများကို ကောင်းစွာပြုစုရန်ဖော်ပြထားသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များ ကို နတ်များအဖြစ် မှတ်ယူခြင်းသည် သူတို့၏မွေးရာပါ ဂုဏ်သိက္ခာကို အလေးထား၊ သူတို့ကိုလေးစားမှု၊ ရက်ရောမှုတို့ဖြင့် ဆက်ဆံရန် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ကျင့် တရားဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကိုလည်း သတိရ စေသည်။ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးစု၊ မူရင်းနေရာ၊ အသက်၊ သို့မဟုတ် ကျား/မကွဲပြားမှုအားဖြင့် သူစိမ်းသည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အရည်အချင်း မပြည့်မီသော ဧည့်သည်ဟုမဆိုနိုင်ပါ။ သူစိမ်း၏ဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်မှုကိုခံယူထိုက်ပါသည်။

ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်မှု၏ အဓိကသော့ချက်မှာ ဟိန္ဒူကိုးကွယ်မှု (pūjā) နည်းဖြင့် ဘုရားရှင်အား ဧည့်ဝတ်ပြုခြင်းခံလေ့ဖြစ်သည်။ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခြင်းသည် ဘုရားရှင်ကို ကြိုဆိုလက်ခံ ခြင်းဖြင့် စတင်သည်။ တည်ရှိသည့် ဟိန္ဒူထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ဘုရားရှင်အား ကျွန်ုပ်တို့အတည်ပြုလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်မှုနှင့် ရက်ရောမှုအရ လိုအပ်နေသူ သတ္တဝါအားလုံးထံ အစားအစာ၊ ရေ၊ ဖြန့်ကျက်ရမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ဘုရားရှင်အပေါ်နားလည်မှုက အားနည်းချက်ရှိသူများကို ဂရုပြုရန် နှင့် ရက်ရောရန် ကျွန်ုပ်တို့ကို တောင်းဆို မိန့်ကြားသည်။

တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ မြင့်မြတ်ဆုံးသောဘုရားရှင်၏ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ကြေငြာထားသည့် lokasamgraha ဟူသော ဟိန္ဒူဓမ္မ၏ လောကီနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှုတရားသည် လူတိုင်း၏ ကောင်းကျိုးအတွက် ကိစ္စတစ်ရပ်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ယနေ့အမျိုးသားရေး နှင့် ကျဉ်းမြောင်းသော အုပ်စုလိုက် စိုးရိမ်မှုများက သူတို့ကိုယ်သူတို့ ကာကွယ်ရန် နှင့် အခွင့်အရေးများ မဖြစ်မနေပေးရမည် ဟုဆိုလာသည့်အခါ ဟိန္ဒူများ အနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့သော ကွဲပြားမှုများကို ကျော်လွှားရန် အတွက် တိကျ ပြတ်သားရှင်းလင်းသော လောကီနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှုတရား ဥပဒေသများကိုချပြရန် အရေးကြီးလာပါသည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဘုံအကျိုးအတွက် မရေရာမှုများမရှိဘဲ ပြောဆိုရန် အရေးတကြီး ကိုယ်ကျင့်တရား ဆိုင်ရာတာဝန် လည်းရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အသံများကို ကန့်သတ် ချုပ်နှောင်ခြင်း မပြုနိုင်ပါ။ ထိခိုက်လွယ်သူများ၏ ကိုယ်စားပြောဆိုရန် နှင့် လုပ်ဆောင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့တွင် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် လူသားတိုင်း၏ ပင်ကိုယ်ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် တန်ဖိုးရှိမှုအတွက် ပြောဆိုရန်နှင့် ဤဂုဏ်သိက္ခာကို အတည်ပြုရန် ပျက်ကွက်သော အဆောက်အအုံများ နှင့် အတွေးအခေါ်များကို ဆန့်ကျင် ပြောဆိုရန် တာဝန်ရှိပါသည်။

နိဂုံး

လူသားတိုင်းသည် ဘုရားရှင်သားသွီးများအဖြစ် ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းရှိ ဘုရားရှင်၏စွမ်းရည်ကို အကြောင်းပြု၍ တစ်စုတစ်ပေါင်းတည်း ဖွဲ့စည်းထားသော မိမိတို့အသီးသီး၏ ကိုယ်ပိုင်ဂုဏ်သိက္ခာ သတ္တိရှိကြ၏။ အမှန်တရားသည် လူထုနယ်ပယ်ရှိ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် တရားမျှတမှု အတွက် ခိုင်လုံသော သစ္စာရှိရန် လိုအပ်ခြင်းသည် အကြောင်းပြချက်ဖြစ်၏။ ထို့အပြင်ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိကိုယ်တိုင်အတွက် လိုလားသည့် လွတ်လပ်ခွင့် နှင့် အခွင့်အရေးများကို အခြားသူများကိုလည်း ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် တာဝန်တင်ရှိမှု ဖြစ်ပေါ်လာရပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည်အခြားသူများအား သူတို့၏သာယာဝပြောမှုအတွက် လိုအပ်သော အခွင့်အရေးများကို ဆုံးရှုံးစေသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့သည် ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်မှု ကျူးလွန်သူ ဖြစ်လာ၍ အဓိကကျသော အဟိံသ ကျင့်ဝတ် ကိုချိုးဖောက်သူ ဖြစ်လာပါမည်။

ဟိန္ဒူထုံးတမ်းစဉ်လာများသည် ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိနိုင်ငံ၊ ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသပေါင်းစုံ၏ ခေါင်းဆောင်မျိုးစုံအားလုံးတို့ကို တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာအထိ lokasamgraha ဟူသည့် အများသူငါ ကောင်းကျိုးကိုမြှင့်တင်ရန် တောင်းဆိုနေပါသည်။ သီးခြားအုပ်စုများ၏ အကျိုးစီးပွားကိုဦးစားပေး၍ နိုင်ငံတော် အာဏာကို အလွဲသုံးစား အသုံးပြုခြင်းမရှိအောင် တားမြစ်ပေးရန် ခေါင်းဆောင်ကောင်းတိုင်း၌ တာဝန်ရှိပါသည်။ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေသော မူဝါဒများကို ရှုတ်ချထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကို တစ်ဖက်မှပေးကမ်း၍ ရရှိနေရသည်ကို အသိအမှတ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ပေးမျှမှု ရက်ရောသူများအဖြစ်ဖြင့် ရပ်တည်ပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ကျေပွန်မှု ရှိမှသာလျှင် ရပိုင်ခွင့်နှင့်ခံစားခွင့်များကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် လက်ခံရယူသင့်သူများ ဖြစ်ကြမည့်အပြင် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံမှုလည်း ရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့စဉ်ဆက်မပြတ်ရရှိသည့် အရာအားလုံးအတွက် ရက်ရောစွာပေးကမ်းသူများဖြစ်ကြရန် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို တောင်းဆိုထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန် ဝတ္တရားများကို ကတိကဝတ်ပြု လုပ်ကိုင်နိုင်မှသာ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝပါသည်။

ဟိန္ဒူဓလေ့ထုံးတမ်းအရ လူသားတို့ကို ရွေးချယ်မှုကို ကျင့်သုံးနိုင်သော တာဝန်ရှိသည့် ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်ပြည့်စုံသော ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် မှတ်ယူပါသည်။ သူတစ်ဦး၏ ဘာသာတရား အပါအဝင်

မည်သည့် အတင်းအဓမ္မ ရွေးချယ်စေခိုင်းမှုကိုမဆို ဟိန္ဒူကိုယ်ကျင့်တရား သင်ကြားမှုအရ ဆန့်ကျင် တားဆီးပေး ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့် မရှိလျှင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ တာဝန်ခံနိုင်မှု မရှိနိုင်ပါ။

ဘာသာရေး မတူကွဲပြားခြားနားမှုသည် လူသားမျိုးနွယ်စုများ၏ ကွဲပြားမှုကိုသာ ဖော်ပြသည့် အလျောက် အနုတ်လက္ခဏာ သဘောဆောင်သော ကိုယ်စားပြုမှုအဖြစ် မမြင်အပ် မသုံးသပ်သင့်ပါ။ ဘုရားရှင် ဟူသည် သတ္တဝါအပေါင်းတို့အပေါ် သနားပြီးနာလည်မှုရှိသည်ဟူသော စကားရပ်ထက် ကျော်လွန်၍ ပိုမို နက်ရှိုင်းသည့် သာမန်လူသားများ နားလည်ရန်ခက်ခဲသော အဓိပ္ပါယ်အထိဆောင်သည်။ ဘုရားရှင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံးကို နှိမ့်ချမှုနှင့်ပွင့်လင်းမှုရှိရှိ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေး လေ့လာ သင်ယူမှု ရှိစေရန် လိုလားသည်။ ဘုံအခြေခံကိုရှာဖွေ၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဆင်းရဲဒုက္ခများ၏ အကြောင်းရင်း များကို ဖြေရှင်းရန် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ရန် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။

ဟိန္ဒူနွယ်ဝင်သူတော်စင် စိတ်စေတနာမှန်ကန်သူတိုင်းသည် အကြမ်းဖက်မှုကိုကျော်လွှားနိုင်သည့် အပြင် ငြိမ်းချမ်းရေးကိုထိန်းသိမ်းထားပြီး မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ဘဝလိုအပ်ချက်များမရှိသော စံပြ လူသား လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကိုလိုလားပါသည်။ ဤစံပြလူသား လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ တစ်ဦးချင်းစီက အခြားသူ၏ သာယာဝပြောရေးအတွက် စောင့်ရှောက်ပေးသော အသိုင်းအဝိုင်းဖြစ်ရပါမည်။ အခြေခံ ဆင်းရဲဒုက္ခသည်များ၏ အဖွဲ့အစည်း တည်ဆောက်ပုံဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားများ၊ အားနည်းချက်များ နှင့် အားနည်းသောသူများ တို့အား ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင်ပြုသည့်အလား ကူညီပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ သည် မိမိတို့၏နေအိမ်များမှ တိမ်းရှောင်ထွက်ပြေးလာရသူများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း နှင့် လေးစားမှု နှင့်ရက်ရောမှုတို့ဖြင့် ဆက်ဆံရန် ဘာသာရေးနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရား ရှိပါသည်။ မုန်းတီးခြင်း၊ စိတ်စွန်းကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကျွန်ုပ်တို့၏ စီးပွားရေး အကျိုးကျေးဇူးများကို တွက်ချက်ခြင်း တို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏နှလုံးသား တံခါးများ ကိုပိတ်ထား၍ အလွန်အမင်း လိုအပ်နေသူများအား ဘဝ ရှင်သန်မှု နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု မပေးလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အကျင့်ယိုယွင်းသူများ ဖြစ်လာပါမည်။

ကဏ္ဍ (၂)

ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ မှီငြမ်းပြုနိုင်သောရင်းမြစ်များ

နိုင်ငံသားဖြစ်ရေး၊ အခြေခံလွတ်လပ်မှုများနှင့်
ထိခိုက်လွယ်အကာအကွယ်မဲ့လူ့အစုအဝေးတို့အား
ပံ့ပိုးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာများ

ဗုဒ္ဓဘာသာအတွင်းရှိအင်အားအရင်းအမြစ်များ

မိတ်ဆက်

တောင်အာရှနှင့် အရှေ့တောင်အာရှရှိဗုဒ္ဓဘာသာ

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ စတင်ပေါ်ပေါက်ထွန်းကားလာခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ရာစုနှစ် အနည်းငယ်အတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏အရှေ့ဘက်၊ အနောက်ဘက်ဒေသများသို့ပြန့်နှံ့ ရောက်ရှိ ခဲ့ပြီး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ ယဉ်ကျေးမှု တစ်ရပ်ဖြစ်စေရန် အင်အားသဖွယ်ဖြစ်ခဲ့ သည်။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာ ရောက်ရှိရာ အရပ်ဒေသတိုင်းတွင် အနုပညာ၊ အနုသုခုမ၊ နိုင်ငံရေး နှင့်ယဉ်ကျေးမှု များအပေါ် ဩဇာတိက္ကမလွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် အရှေ့တောင်အာရှရှိ ဘူတန်၊ နီပေါ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယနှင့် သီရိလင်္ကာကဲ့သို့သောနိုင်ငံများတွင် ယနေ့တိုင်ပင် ရှင်သန် ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနှင့်၊ မလေးရှား နိုင်ငံများမှအပ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် တောင်အာရှတွင် ဩဇာကြီးမားသော ဘာသာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်နိုင်ငံရှိ တရုတ် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအကြားတွင် ယနေ့တိုင်လူသိများ ထင်ရှားနေသော ဘာသာ လည်း ဖြစ်လေ သည်။ (Mc Mahan 2012) မျက်မှောက်ကမ္ဘာတွင်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာသည် အရေးကြီး သောအခန်းကဏ္ဍမှ ဆက်လက်ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ဟိမဝန္တာဒေသ (Himalayan Region) ၏ အဓိက ဘာသာ ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကျန်ဒေသများတွင်မူ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၌ကြီးမားသော ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး အရေးအခင်းကြီး ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ပြန်လည် ဦးမော့ ထွန်းကားလာသည်။ (Omvedt, 2013) ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူ့အဖွဲ့ အစည်းများသည် ကမ္ဘာသိပ္ပံပညာရပ်နှင့် ပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုများကြောင့် ကြီးမားသောအပြောင်းအလဲများအား ကြုံတွေ့လာခဲ့ရသည်။

ကွဲပြားခြားနားသောလူမျိုး ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများကြောင့် ဒေသ အသီးသီးတွင် မူဝါဒ ကွဲပြားသော ဗုဒ္ဓဘာသာအယူအဆများဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ မတူညီသော ဒေသအသီးသီးရှိ မတူညီသော လူမျိုးများထံ ရောက်ရှိမှုကြောင့် မတူညီ သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကွဲပြားမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ငြိမ်းချမ်းသော ဘာသာတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာရောက်ရှိရာ အရပ်ဒေသတိုင်းတွင် အောင်မြင်သော လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကို ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိသည်။ မကြာသေးမီအချိန်ကာလ က ဗုဒ္ဓဘာသာသည် နိုင်ငံရေး အတွေးအခေါ်များကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသော စိန်ခေါ်မှုများ ကို ရင်ဆိုင်နေခဲ့ရသည်။ သီရိလင်္ကာ၊ ထိုင်းနှင့် မြန်မာကဲ့သို့သော နိုင်ငံများမှ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဖွဲ့အစည်းများသည် ယုံကြည်ခြင်းအစွန်းရောက်မှုများရှိလာသဖြင့် ၎င်းတို့အား “ဗုဒ္ဓဘာသာ ၏ရှေ့တန်းစစ်သည်တော်များ” ဟုပင် ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ (Lehr 2019 and Tambiah 1992) ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေတွင်ယနေ့လူသားများ တွေ့ကြုံ ရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာများအပေါ်ဗုဒ္ဓ၏ အယူဝါဒများကို မဖြစ်မနေသိရှိနားလည်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအယူအဆများမှာ လွန်စွာကွဲပြားခြားနားမှုရှိသောကြောင့် လူမျိုး၊ ယဉ်ကျေးမှု တခုတည်းအပေါ် အခြေခံ၍ လူသားတို့ ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများကို အဓိပ္ပာယ် ရှင်းလင်းချက် ပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန် မလွယ်ကူပေ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း

ဗုဒ္ဓဘာသာအယူဝါများသည် တနိုင်ငံနှင့် တနိုင်ငံ မတူကွဲပြားသည့်အပြင် နိုင်ငံတစ်ခု အတွင်းတွင်လည်း နေရာဒေသအလိုက် ကွဲပြားမှုများရှိသဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရန် ခက်ခဲလှ သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဘာသာတရားကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာ၌ အနောက်တိုင်းနိုင်ငံများ၏ပုံစံ အတိုင်း ဖွင့်ဆိုသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရန် ခက်ခဲသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွင် ကွဲပြားသောယဉ်ကျေးမှုပုံစံများ ရှိသော်လည်း အခြေခံသင်ကြားမှုများမှာ နိုင်ငံ အားလုံး၌ တူညီကြပြီး ယင်းသင်ကြားမှုများမှာလည်း မှတ်သားရန် လွယ်ကူပေသည်။ အခြေခံဗုဒ္ဓ ဘာသာတွင် သစ္စာလေးပါး၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်၊ ဘုရားတရား သံဃာ တည်းဟူသော ရတနာသုံးပါးနှင့် မြင့်မြတ်သော သူတော် ကောင်းတရားလေးပါးနှင့် နေထိုင်ခြင်း တို့ပါဝင်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းအဖွဲ့တိုင်းတွင် အထက်ပါအခြေခံ သင်ကြားမှုများ ပါဝင်သည်။ ဗုဒ္ဓက မိမိ၏သင်ကြားမှုကို နှစ်ချက်အဖြစ်အတိုချုံး သင်ကြားခဲ့ပြီး၊ ၎င်းနှစ်ချက် မှာ ဒုက္ခနှင့် ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရန် တို့ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခကိုနားလည်ရန် အဓိကအချက်ဖြစ်ပြီး၊ ဒုက္ခဖြစ်စေသောအကြောင်း အရင်း၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းခြင်း နှင့်ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းစေမည့် နည်းလမ်း များသည် ဗုဒ္ဓ၏မပါမဖြစ်သော အရေးကြီးသည့် တရားတော် များဖြစ်သည်။ (Wallis 2007)

ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်မျက်မှောက်ခေတ်အရေးအရာများ

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ကမ္ဘာ့ရှေးအကျဆုံးဘာသာတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း၊ သမိုင်းစဉ် တစ်လျှောက်လုံး၏ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအခန်းကဏ္ဍများတွင် ဗုဒ္ဓ၏ ဟောကြားလမ်းညွှန်များသည် အရေးပါ သက်ရောက်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓ၏ဟောကြားချက်များ သည် မျက်မှောက်ခေတ်လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး များတွင်လည်း ဆက်စပ်ပါဝင် လျှက်ရှိ သည်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆက်နွှယ်နေသော ဗုဒ္ဓဘာသာ (Socially Engaged Buddhism) အမည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအတွင်း လှုပ်ရှားမှုများသည် ကမ္ဘာ့ဒေသများစွာတွင် လွတ်လပ် စွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ဤလှုပ်ရှားမှုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ အတွင်းတစ်နေ့ထက် တစ်နေ့အင်အားကောင်းလာသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်ပြဿနာများနှင့် ဆက်စပ်ပါဝင်နေ သော ထင်ရှားသည့်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များတွင် တရုတ်နိုင်ငံမှ Tai xu ၊ အိန္ဒိယမှ Dr.B.R. Ambedkar၊ ကမ္ဘောဒီးယားမှ Mahaghosanandi၊ ဗီယက်နမ်မှ Thich Nhat Hahn နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံမှ Sulak Sivaraksa တို့ပါဝင်ပါသည်။ (Queen and King 1996) တို့ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကိုလေးလေး နက်နက်လေ့လာခြင်းမှ ရရှိလာသော အတွေ့အကြုံ နှင့် လုံ့လဝီရိယပညာအရင်းမြစ် များကို အသုံးပြု၍ မျက်မှောက်ခေတ်ပြဿနာများနှင့် ကိုက်ညီသော ဗုဒ္ဓဘာသာအယူဝါဒများကို မှီငြမ်းနိုင်ရန် ကြိုးစားနေကြသည်။

နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအထောက်အကူပြုမှုဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအရင်းအမြစ်များ

၁။ နိုင်ငံရေး အယူအဆများနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် မင်းမဲ့ဝါဒ ဒဿနိကဗေဒမဟုတ်ချေ။ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆက်နွယ် ပတ်သက်ရာတွင် ညီမျှခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့်ညီညွတ်ခြင်းစသည့် စိတ်ဓါတ်များအပေါ် အခြေခံထားသည့် လမ်းညွှန်မှု ဖြစ်သည်။ မည်သည့်လူမှုအဖွဲ့အစည်း မဆို မေတ္တာ(ချစ်ခင်ခြင်း)၊ ဂရုဏာ(သနားကြင်နာခြင်း)၊ မုဒိတာ (သူတစ်ပါး ကောင်း ကျိုးလိုလားခြင်း)နှင့် ဥပက္ခာ (အားလုံးကို အဆုံးမရှိ ညီတူညီမျှချစ်ခင်ခြင်း) ဟူသော ဗြဟ္မစိုရ် တရားလေးပါးကို အခြေခံထားရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သည် မည်သည့်အုပ်ချုပ်မှု ပုံစံကိုမဆိုဖော်ညွှန်း(ညွှန်ပြ)ထားခြင်းမရှိချေ။ ဗုဒ္ဓနစ်သက်တော်မူသောအုပ်ချုပ်မှုပုံစံသည် လူ့ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ နှင့်ပြည့်စုံသော ဒီမိုကရေစီကျင့်သုံးသော အစိုးရဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓသည် ဗုဒ္ဓခေတ်ဘုရင်များအား လူ့ကျင့်ဝတ် နှင့်အညီ တာဝန်ဝတ္တရားများကို လည်းကောင်း၊ ပြည်သူတို့၏အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရန်ကိုလည်းကောင်း တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့ပေသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုကို ဖော်ပြရာတွင် ဗုဒ္ဓသည် လူထု၏ ဆန္ဒအရ အုပ်ချုပ်သူများကို မည်သို့မည်ပုံ ရွေးချယ်ရမည်ကို ညွှန်ပြတော်မူခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓသည် အစိုးရပုံစံစနစ်ကို ဖော်ညွှန်းခဲ့ခြင်း လမ်းညွှန်ခဲ့ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင်ဗုဒ္ဓ၏ တပည့်သာဝက များကို ဒီမိုကရေစီစနစ် ပုံစံမျိုးသာ ချမှတ်တော်မူခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး၌ Hazra(1998)က ဗုဒ္ဓ၏ရဟန်းတော်များဆိုင်ရာ ဝိနည်းစည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များကို ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး၊ ယင်းစည်းမျဉ်း စည်းကမ်း(ဝိနည်း)များ တွင်ပါဝင်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များကိုလည်း ဖော်ထုတ်ရန်ဆွေးနွေး ခဲ့သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကြမ်းကို ရေးဆွဲခဲ့ပြီး အိန္ဒိယကို ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီ ပေးအပ် ခဲ့သော ဒေါက်တာဘီအာအမ်ဘက်ကာ (Dr.B.R.Ambedkar) (၁၈၉၁-၁၉၅၆) သည် ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းတော် များအတွင်း ဒီမိုကရေစီဝါဒပါရှိခဲ့သည် ဟုဖော်ပြ ခဲ့သည်။

ပါလီမန်နှင့်ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို နားမလည်သော အိန္ဒိယမဟုတ်ပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သံဃာတော် များ၏ အကြောင်းကိုလေ့လာခြင်းသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ သံဃာတော်များအတွက် ပါလီမန် စနစ်မှတစ်ပါး အခြား အချက်မရှိဟူသည်ကို လည်းကောင်း၊ သံဃာတော်များသည် ယူခေတ်ပါလီမန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းများ ကို လေ့လာသိရှိကြသည်ကိုလည်းကောင်း ဖော်ထုတ်ပြသသည်။ ရဟန်းသံဃာတော်များတွင် နေထိုင်နည်း၊ ဝိနည်းများ၊ နေထိုင်သွားလာခြင်း စနစ်ဝိနည်းများ၊ အဓိဋ္ဌာန်၊ သံဃာအစည်းအဝေးများ၊ ဆော်ဩရဟန်းများ၊ ဆန္ဒမဲရေတွက်ခြင်း၊ မဲဆန္ဒဖြင့်မဲရွေးချယ်ခြင်း၊ ဝိနည်းသိက္ခာချခြင်း၊ မှန်ကန် သောနည်းစနစ်ချ မှတ်ခြင်းစသည့် ဝိနည်းများရှိပါသည်။

(ဒေါက်တာဘီအာအမ်ဘက်ကာ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေပြု လွှတ်တော်၊ ၁၉၅၀ ခု နိုဝင်ဘာ(၂၅)ရက်)

၂။ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်ဒီမိုကရေစီ

ဗုဒ္ဓသည်ဗောဓိပင်အောက်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ရရှိပြီးနောက် ဘဝ၏အခြေခံ ကျသော သဘာဝ တရားကို နားလည်သိမြင်တော်မူခဲ့သည်။ ကြောင်းကျိုးဖြစ်စဉ်အပေါ် ဗုဒ္ဓ၏ ထိုးထွင်းဉာဏ် မှာလူသား အချင်းချင်း အညမည မှီခိုနေကြသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လူ့အဖွဲ့ အစည်းများသည်လည်း လက်ရှိဘဝတွင် တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့မှီခိုနေကြသည် ဟူ၍လည်းကောင်း ထင်ရှားသောအမြင်ရှိသည်။ ဤကြောင်းကျိုးဖြစ်စဉ်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍ ခေါ်သည်။ လူမှုရေး ဆိုင်ရာဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့အစည်း ကိုတည်ထောင်သူတစ်ဦးဖြစ်သော Thich Nhat Hahn ကအပြန်အလှန်ဖြစ်ပေါ်မှု၏ အမှန်တရားကို အပြန်အလှန် ရှင်သန်နေခြင်း အဖြစ် သတ်မှတ် ခေါ်ဝေါ်သည်။ လူများသည်ရုပ်တရား သက်သက်သာဖြစ်ပေါ်သည်မဟုတ်ဘဲ အကြောင်းတရား များ ပေါ်တည်မှီ၍ဖြစ်ပေါ် လာကြသည်ဟု ဗုဒ္ဓကဟောကြား တော်မူခဲ့ သည်။ လူသားတို့တွင် တည်မြဲသော အမှီအခို ကင်းသော စိတ်ဝိညာဉ် မရှိပေ။ ၎င်းတို့၏ဘဝ ရှင်သန်မှုသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်အခြားလူသားတို့အပေါ်တွင် တည်မှီနေသည်။ လူသားတို့၏ စိတ်သည်အခြေအနေများကို မူတည်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသောသဘာဝ အကြောင်း တရားဖြစ်စဉ်ဖြစ်ပေသည်။ လူသားတို့၏ စိတ်သည် အစဉ်ပြောင်းလဲ နေသော ဖြစ်စဉ် ဖြစ်သည်။ လူတစ်ဦးချင်း စီ၏ ပြောင်းလဲမှုအစီအစဉ်သည် စိတ်အစဉ်ပေါက်ပွားရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်ယဉ်ကျေးမှုတို့အပေါ် မူတည်၍ဖြစ် ပေါ်လာသည်။ လူသားတို့၏ စိတ်သည် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းလိုသော စိတ်ဖြစ်သည်။ အမှတ်သညာ စိတ်ဖြစ် ပေါ်လာခြင်းသည် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူမှုရေးဖြစ်စဉ်ပင်ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့ ကျသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝေါဟာရ စကားရပ်တွင် စိတ်ပညာ အမှတ်အသားကို အတ္တ(သို့မဟုတ်)အတ္တမဟူ၍ခေါ်သည်။ ဗုဒ္ဓ သည်တည်မြဲသော စိတ်အတ္တ ဝိညာဏ် ဟူ၍မရှိကြောင်း အနတ္တတရားကို ဟောကြား တော်မူခဲ့သည်။ ဂါဖီးလ် (Garfield, 2001) သည်ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဒီမိုကရေစီကြား ဆက်နွှယ် မှုသည် အစစ်အမှန် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ နယ်မြေဒေသ၊ အဖွဲ့အစည်းအုပ်စုများ၊ ကျား/မ၊ လူမျိုး၊ မျိုးရိုးဇာတိနှင့် လူတန်းစားအဆင့်အတန်း၊ လူတစ် ယောက်၏စိတ်ကို ချုပ်ချယ်သော မည်သည့်သတ်မှတ်ချက်များကိုမဆို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းအရာများ အပေါ်တွင် အခြေခံထားသည့်အရာများသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ဝိဝါဒကွဲပြားမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပြီး နောက်ဆုံး တွင် အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ဒုက္ခများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ရည်မှန်းချက် ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် အပြန်အလှန်မှီခိုခြင်း သဘောတရား၏အမှန်တရားကို သိရှိနားလည်နိုင်ရန် သတ်မှတ်ကန့်သတ်ချက်များကို ပယ်ထားရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အားလုံးသော သတ်မှတ်ကန့်သတ်ချက်များသည် အမြဲတမ်းမှန်ကန်သည် မဟုတ်ချေ။ သတ်မှတ်ကန့်သတ်ချက်များသည် လူအများ၏ သာယာမှုပျော်ရွှင်မှုများအတွက် ရည်မှန်းချက်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ကြောင်းကျိုးဖြစ်စဉ် အပြန်အလှန်မှီခိုခြင်း သဘောတရားမှ ညီညွတ် ခြင်း၏ အခြေခံ ကျသော စံနှုန်းများကိုဖြစ်စေသည်။ ညီညွတ်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်သည်နှင့်အမျှ၊ တန်းတူညီမျှသော အခွင့် အရေးများသည် လူသားအားလုံး အတွက်ပေါ်ပေါက် လာသည့် အပြင်လွတ်လပ်စွာ အောင်မြင်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်လျှင် ၎င်းတို့၏စွမ်းရည်နှင့် လွတ်လပ် မှုသည် အကောင်အထည် ပေါ်ပေါက်လာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒီမိုကရေစီ၏ အခြေခံ စံနှုန်းများသည် ဗုဒ္ဓ၏တရားတော်များ၏ အခြေခံ သဘောတရား များ နှင့်တူညီပေရာ ဗုဒ္ဓ၏တရားတော်များနှင့် ဒီမိုကရေစီလိုလားသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများ အကြားငြင်းခုံ ဆန့်ကျင် စရာမရှိချေ။

အစောပိုင်းကာလက ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သော ဒေါက်တာ ဘီအာအန်ဘက် ကာက လွတ်လပ်ခြင်း၊ ညီမျှခြင်းနှင့် ညီညွတ်ခြင်းကို အခြေခံထားသည့် ဒီမိုကရေစီ ဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းပုံ ဥပဒေတစ်ခုကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ အတွက် ပြုစုပေးခဲ့ခြင်းသည် အလွန် အသုံး ဝင် ခဲ့ပြီး ၎င်းစနစ်အား ၁၉၅၄ ခု၊ အောက်တိုဘာ (၃)ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံးကို ရေဒီယိုမှ အသံလွှင့်ပြောကြားခဲ့သည်။

အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ကျွန်ုပ်၏လူမှုရေးဒဿနသည် လွတ်လပ်ခြင်း၊ ညီမျှခြင်းနှင့် ညီညွတ်ခြင်း ဟူသော စကားသုံးလုံးဖြင့် စတင်သန္ဓေတည်ခဲ့သည်ဟု ပြောနိုင်ပေလိမ့်မည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်၏ အယူအဆများကို ပြင်သစ် တော်လှန်ရေးမှ ရယူသုံးစွဲထားသည်ဟု မည်သူတစ်ဦး တစ်ယောက်မှ မပြောနိုင်ပါ/ စကားလုံးများကိုယူ၍ သုံးစွဲခြင်းလည်း မရှိခဲ့ပါ။ ကျွန်ုပ်၏ ဒဿနသည် နိုင်ငံရေး သိပ္ပံမဟုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာ အရင်းခံသော ဒဿန ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဆရာသခင်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ တရားတော်များမှ ၎င်းအယူအဆတို့ကို ရယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ဒဿနတွင်လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှခြင်းကြားရှိနေရာမှာ ညီညွတ်ခြင်းဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ ဗုဒ္ဓသည် လွတ်လပ်ခြင်း၊ ညီမျှခြင်း၊ ညီညွတ်ခြင်းတို့ကို ငြင်းဆိုခြင်းအား ဆန့်ကျင်လျက် ညီညွတ်မျှတခြင်းကိုသာ စစ်မှန် သည့် လုံခြုံစိတ်ချသည့် အကာအကွယ်အဖြစ် အမြင့်ဆုံးနေရာ၌ ထားရှိပါသည်။ ညီညွတ်ခြင်းကို အခြားစကား လုံးဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် ညီရင်းအကိုကဲ့သို့ ချစ်ကြည် ခြင်း (သို့) လူဝီသခြင်း (သို့) ဘာသာတရား ဟူ၍ သတ်မှတ် နိုင်ပါသည်။

၃။ အာသောက၏ပြည်တော်သာနှင့်နိုင်ငံသား

သာယာသော နိုင်ငံတစ်ခုအတွက် စံပြနိုင်ငံ အင်ပါယာသည် အသောကမင်းအုပ်ချုပ် ခဲ့သည့် အိန္ဒိယ တွင် ထွန်းကားခဲ့သည်။ အင်ပါယာ အာသောကသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အခြေခံ ပြီး သူ၏နိုင်ငံတော်ကို စံပြဖြစ် အောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၎င်း၏ဗုဒ္ဓဘာသာပြုဖတ်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ အာသောကသည် အားလုံးအတွက် ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်ပြီး သာယာသော နိုင်ငံတော်ကို ဦးစွာတည်ထောင်ခဲ့ကြောင်း သမိုင်းကြောင်းရှိခဲ့သည်။ ဆမ် (Sen)(၁၉၉၈) ကလည်း အာသောကသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံကို မင်းကျင့်တရားနှင့် ညီညွတ်စွာမည်သို့ အုပ်ချုပ် ခဲ့ကြောင်း၊ ရှေးအိန္ဒိယ နိုင်ငံတော်၌ သာယာသော နိုင်ငံတော်အဖြစ် တည်ထောင်ခဲ့ကြောင်း ရှင်းလင်းရေးသား ခဲ့သည်။ အော်လန် (Allen)(၂၀၁၂) ကလည်း အာသောကသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အား သာယာသောနိုင်ငံဖြစ်အောင် စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို အခြေခံ၍ မည်သို့အုပ်ချုပ်ခဲ့ ကြောင်း အသေးစိတ် အချက်အလက်များဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ သည်။

ရှေးယွင်အခါက နိုင်ငံတော်၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဘုရင်သို့ အချိန်နာရီတိုင်း သတင်း ပေးပို့ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ သို့သော်ယူအခါ ကျွန်ုပ်သည် အားလပ်နေ့စဉ်တွင်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသမီးဆောင် များ၊ အိပ်ခန်း၊ ရထားလုံး၊ ပန်းခြံ (သို့မဟုတ်) မည်သည့်နေရာ ရောက်ရှိသည်ဖြစ်စေ ပြည်သူတို့၏ကိစ္စ များအား အရေးယူ ဆောင် ရွက်နိုင် ရန် စာပို့သူများက ကျွန်ုပ်ထံ ချက်ချင်း အကြောင်းကြားရန် အမိန့်စာထုတ်ပြန်ထားသည်။ အမှန်စင်စစ် အားလုံး ကောင်းစားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏ တာဝန်ဖြစ်သည်ဟု စဉ်းစားရာ၌ အဓိကအရာမှာ ကြိုးပမ်း အားထုတ် မှု နှင့် ချက်ချင်း အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရ မည့် လုပ်ငန်းဖြစ်လေသည်။ (အော်လန်၊ ၂၀၁၂ - Rock Edict 6)

ထို့ကြောင့်အစိုးရသည် ပြည်သူ ကောင်းစားရေးအတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ အင်ပါယာ အသောကသည် နိုင်ငံသားများအပေါ်လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ ယုံကြည်ချက် ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ အများကောင်း စားရေးအတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွင်-နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ၏မည်သည့် နိုင်ငံရေးသဘော တရားမဆို လူ့ကျင့်ဝတ် ပေါ်၌ အခြေခံပြီး၊ လူအများကောင်းစားရေး အတွက်ရှာဖွေရမည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၌ မည့်သည့် အစိုးရပုံစံဖြစ်စေ နိုင်ငံသာယာရေးကို အကောင်းဆုံးလုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

အခြေခံလွတ်လပ်မှုများအားထောက်ကူပြုမှုဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအရင်းအမြစ်များ

၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်လူ့အခွင့်အရေး

ကီအွန်း (keown) (၂၀၁၃)က ဗုဒ္ဓ၏ တရားတော်၌ လူ့အခွင့်အရေး၏ အခြေခံ အကြောင်း တရားများကိုရှာဖွေတွေ့နိုင်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သည် အကြောင်းအကျိုး တရားကို သိရှိနားလည်ခြင်းအပေါ် ဇောင်းပေးထားသော ဒဿန ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ယုံကြည်မှု တစ်ခုကို ခိုင်လုံသော အထောက်အထား စစ်ဆေးခြင်း မရှိဘဲ ယုံကြည်ချက်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ မရပေ။ လွတ်လပ် ခြင်းနှင့် လွတ်လပ်စွာစဉ်းစား တွေးခေါ် ခွင့် အတွက်လမ်းညွှန် သီအိုရီသဖွယ် မှတ်ယူနိုင်သော ကာလာမသုတ်(ဗောဓိ၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်) တွင် ဗုဒ္ဓသည် မိမိ၏ရဟန်းတော်များနှင့် သာဝကများအား အရာရာကို နက်နက်နဲနဲ စဉ်းစားရန် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီး၊ ရိုးရာအစဉ်အလာ(သို့) ဓလေ့ထုံးစံအရ ဆင်းသက်လာ သည့် မည်သည့်အရာကိုမဆို မစဉ်းစားဘဲ မယုံကြည်ရန် သတိပေး ဟောကြားတော်မူ ခဲ့သည်။ လူတစ်ဦး၏ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်မှုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အဓိကကျောရိုး အလေ့အကျင့်ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေလွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ခြင်းဆိုသည်မှာ- စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ပရမ်းပတာတွေးခေါ်မှု မဟုတ် ချေ။ ယင်းလွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်မှုမှာ အတ္တဟိတ (မိမိကောင်း စားရေး) ပရဟိတ (အများကောင်းစားရေး) ဟူသော အချက်နှစ်ချက် အပေါ် ဦးတည်ရမည်။ ထို့ကြောင့်လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်းဆန့်ကျင် တိုက်ဖျက်မှု များနှင့် ပဋိပက္ခများကို ဆန့်ကျင်ရန် သတိပေးတော်မူခဲ့သည်။ လူအချင်းချင်း ပြောဆိုဆက်ဆံ ရာတွင် တန်းတူ ညီမျှမှု၊ ချစ်ခင်ကြင်နာမှုများကို အခြေခံ၍ အခြားသူများအား စည်းရုံးရမည် ဖြစ်သည်။ တစ်စုံတစ်ယောက်၏ အယူအဆကို ပြစ်တင်ဝေဖန်နေမည့် အစား တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ပြောဆိုခြင်းသည် လူအများကို စည်းရုံးသည့် နည်းတစ် ခုဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လူ့အဖွဲ့ အစည်း အတွင်း ဆန့်ကျင် ရှုပ်ထွေးမှုမရှိဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာဖြင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးသို့ ပျံ့နှံ့စေခဲ့ သည်။

ထင်ရှားသော ဗုဒ္ဓဘာသာဘုရင်များသည် မိမိ၏ နိုင်ငံသားများကို ဗုဒ္ဓဘာသာ ယုံကြည်ရန် အတင်း အကြပ်မတိုက်တွန်းခဲ့ချေ။ သို့သော်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများနှင့်အယူအဆ အမျိုးမျိုးကို ဦးစားပေးမြှင့်တင် ခဲ့ကြ သည်။ ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်သည် ဘာသာဝင်ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ကောင်းမွန်သောအမြင်များကို လေ့လာရန်မှာ အရေးကြီးကြောင်း ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် ယုံကြည်မှုနှင့် မတူညီသော အယူအဆ အမျိုးမျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ သူတစ်ပါးအား နှိပ်စက်ခြင်းများကို မထောက်ခံချေ။ မှန်ကန်သော အမြင် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် ပြောင်းလဲ ခြင်း (သင်္ခါရ သဘောတရား) ဖြစ်စဉ်၏အစ ဖြစ်သည်။

၂။ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လူအချင်းချင်းဆက်နွယ်ခြင်း အတွက်လွတ်မြောက်ရာလမ်း ဖြစ်သည်

သမ္မာဒိဋ္ဌိ (မှန်ကန်စွာသိမြင်ခြင်း)သည် ဒုက္ခသစ္စာ (ဒုက္ခတရား)၊ သမုဒ္ဓယ သစ္စာ (ဒုက္ခဖြစ်စေသော အကြောင်းတရား)၊ နိရောဓသစ္စာ (ဒုက္ခကိုချုပ်ငြိမ်းစေသော အကြောင်းတရား)၊ မဂ္ဂသစ္စာ (ဒုက္ခကိုချုပ်ငြိမ်းစေသောလမ်း-မဂ္ဂင် (၈) ပါးလမ်း) ဟူသော သစ္စာလေးပါးကိုသိမြင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤလမ်းစဉ်သည် ပူလောင်သော ကိလေသာ ဆန္ဒများ အပေါ်အခြေခံထားကာ ခံစားနေရသည့်ဒုက္ခကိုသိနိုင်ရန် လမ်းပြပေးသည်သာမက ဘဲ လူမျိုးရေးခွဲခြားမှု၊ ဝါဒစွဲ၊ နိုင်ငံစွဲ၊ လူမျိုးစွဲ၊ အဆင့်ခွဲဝါဒ အိန္ဒိယရှိ ဇာတ်နိမ့်ဇာတ်မြင့် စနစ် ကို အသုံးပြုသော လူမှုအဖွဲ့အစည်းတို့မှ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခြေခံဒုက္ခများကို နားလည်နိုင် စေရန် လမ်းပြပေးနိုင်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လူအများနှင့် သဟဇာတဖြစ်အောင် နေထိုင်နိုင်စေရန် သင်ကြားပေးသည်သာမကဘဲ မသိမိုက်မဲမှုကြောင့်ဖြစ်သော အကြောက်တရားကို အစဉ် သဖြင့် နားလည်ရန်လည်း သင်ကြားပေးသည်။

ဗုဒ္ဓသည် သူ၏ရဟန်းနှင့် သာဝကများအား ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်း တရား အခြေအနေ အတွေ့အကြုံများကို နားလည်သိရှိရန် တိုက်တွန်းဟောကြား တော်မူ သည်။ လက်ရှိကမ္ဘာ့အခြေအနေအရပ်ရပ်များကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အခြေအနေများကို ဦးစွာ နားလည်သိရှိရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေတရပ်ကို ဖန်တီးဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓသည် အခွင့်အလမ်း သို့မဟုတ် ကံတရားအပေါ် ပုံချခြင်းထက် သတိဖြင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုအား တိုက်တွန်းအားပေးသည်။ ဗုဒ္ဓသည် အကြမ်းဖက်မှုဖြင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကို တည်ထောင်ခွင့်မပြုချေ။ဗုဒ္ဓသည် အိန္ဒိယတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အယူဝါဒအမျိုးမျိုးကို ယှဉ်တွဲလေ့လာရန် အားပေးသည့် ကြုံတောင့်ကြုံခဲသောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာများတွင် အယူအဆ အမျိုးမျိုး၊ ဝါဒအမျိုးမျိုးနှင့်တကွ ဆွေးနွေးမှုများစွာ ပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်မှု၊ အသိတရားနှင့် ဘာသာတရားအပေါ် လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်မှုတို့ကို အလေးပေးထားသည်။ ကရမ်မာ (Kramer) (၂၀၁၇) က ဗုဒ္ဓဟောကြားသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ လွတ်မြောက်ရာလမ်း အဖြစ် ဖော်ပြ ခဲ့သည်။

ထိခိုက်လွယ်အကာအကွယ်မဲ့လူအစုအဝေးတို့အား ထောက်ကူမှုဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအရင်းအမြစ်များ

အရှေ့တောင်အာရှဒေသ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ဩဇာအာဏာ ကြီးမားသော ဘာသာ ရပ်ဖြစ်သည်။ ကိုလိုနီစနစ်ပျောက်ကွယ်သွားပြီးနောက် တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများစွာ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ ကိုလိုနီစနစ်သည် အမျိုးသား နိုင်ငံ နယ်နိမိတ် အသီးသီးနှင့် နိုင်ငံရေးအဆင့်များကို ပုံဖော်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံသစ်များသည် ပထဝီဆိုင်ရာ နယ်မြေဒေသ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ သတ်မှတ်ချက် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် နိုင်ငံ သားအဆင့်အတန်းနှင့် နယ်မြေ အငြင်းပွားမှုများကို အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များသည် ဘာသာရေးနှင့် ပဋိပက္ခအသွင်ဖြစ်နေပြီး၊ အချို့နေရာများတွင် လူ့ကျင့်ဝတ် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်ပင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပေါ်နေသည်။

အပြန်အလှန်မှီခို နေထိုင်မှုသည် လူသားတို့ရပ်တည် နေထိုင်မှု၏ သဘာဝ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာဗုဒ္ဓသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အခြေခံမှာ မေတ္တာတရားဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားတော် မူခဲ့လေသည်။ မေတ္တာတရားသည်လူသားအချင်းချင်း ရိုသေလေးစားရမည့်စိတ်ထားဖြစ်ပြီး ၎င်းကို ကိုယ်ချင်းစာတရားဟုပင် ပုံသေ အတိုချုံးပြော နိုင်သည်။ (Ambedkar,1957) တခြားလူသားများအပေါ် ဤသို့သော မှတ်ယူချက်သည် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသော လူ့အဖွဲ့အစည်း၏အခြေခံဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး အခေါ်အဝေါ်အားဖြင့် ယင်းကို ညီညွတ်ခြင်း ဟုခေါ်နိုင်သည်။ သို့မှသာ အပြန်အလှန် ညီညွတ်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းဟုခေါ်နိုင်သည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို မေတ္တာတရား လွှမ်းခြုံလာလျှင် လူတိုင်း အတွက်ညီမျှသောအခွင့်အရေး ရှိလာမည်။ သူတို့ကိုယ်သူတို့ အခြားသူများနှင့် ထပ်တူပြုမူဆောင်ရွက်သောသူများသည် အခြားသူများနှင့်အညီ တိုးတတ်လာမည်။ မေတ္တာတရားကို အခြေခံသောလှုပ်ရှားမှုသည် လူမှုတိုးတက်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ရန် လူသားတို့အားတူညီသောအခွင့်အရေးကို ပေးသည်။ လူအများနှင့် သဟဇာတဖြစ်သော ဆက်ဆံမှုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာတွင် အခြားသူများနှင့်လိုက်လျော ညီထွေနေထိုင်တတ်ခြင်းဟူ၍ သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်မြတ်ဗုဒ္ဓသည် တပည့် သံဃာတော်များနှင့် သာဝကများအား လူသားတိုင်းအပေါ်တွင် အဓိကသားကို ချစ်ခင်သကဲ့သို့ ချစ်ခင်စေရန် တိုက်တွန်းဟောကြားတော်မူသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာသည်ယဉ်ကျေးသော၊ ဘာသာ တရားကိုင်းရှိုင်းသော လူသားဆန်သော လူမျိုးများကို အစဉ်လိုလားနှစ်သက်ပေးသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်လူနည်းစုမျှ ဘာသာတရားကြောင့်လည်းကောင်း၊ မျိုးနွယ်စုကြောင့် လည်းကောင်း အနည်းငယ်မျှပင် နှိပ်စက် ညှဉ်းပမ်းခြင်း ခံရမည် မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏အယူဝါဒသည် ဘာသာတရားကွဲပြားမှုအပေါ် အခြေခံ၍ လူနည်းစုကို မထိမဲ့မြင်ပြုမူသည့်အမြင်မျိုး မရှိပေ။ တိုးတက်မှု၏အခြေခံအချက်သည် လူတစ်ဦးစီဖြစ်ပြီး အထောက်အထား သတ်မှတ်ချက်များသည် တိုးတက်မှုအတွက် အခြေခံ အချက် မဟုတ်ချေ။ ကွဲပြားခြားနားမှုအပေါ် အခြေခံသော သူတပါးကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှု များသည် ဗုဒ္ဓတရားတော်နှင့်ညီညွတ်ခြင်းမရှိချေ။

ဗုဒ္ဓတရားတော်၏ အနှစ်သာရသည် ကရနိယမေတ္တာသုတ်တွင် ပါဝင်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး ကိုလိုလားသော အာရှတခွင်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ရွတ်ဆိုသော ကရနိယမေတ္တာသုတ် (Karaniya Metta Sutta)တွင် အောက်ပါအတိုင်း အတိုချုပ်ဖော်ပြထားသည်။

အများသူငါတို့က.....

လိမ်ညာလှည့်ဖျား၊ ထင်သေးငြားလည်း
မကောင်းစိတ်ထား၊ ရန်ပြုငြားလည်း
ရင်နှစ်သည်းချာ သားရတနာအား
မာတာမိခင် ချစ်သက်ဝင်၍
အစဉ်မဆုံးစိတ်နှလုံးဖြင့်
အသက်ပေးကာ စောင့်ရှောက်လာသို့
အများသူငါ သတ္တဝါအား
မေတ္တာပွားများ နိုင်ပါစေသတည်း။

အထက်ဘဝဂ်အောက်အဝီစိ
ရှိရှိသမျှ သတ္တဝါအားလုံး ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးအား
သိမ်းကျုံးရစ်ပတ် မေတ္တာဓါတ်ဖြင့်
မကောင်းစိတ်ထား အမုန်းတရားကို
စွန့်ခွာပယ်ရှား နိုင်ပါစေသတည်း။

ရပ်၊ သွား၊ ထိုင်နေလဲလျောင်းလေလည်း
တွေဝေမောဟ ကင်းစင်ကြ၍
မြဲစေသတိ မှန်စွာရှိလျက်
မြင့်မြတ်စိတ်ထား နှလုံးသားဝယ်
အစဉ်ပွားများနိုင်ပါစေသတည်း။

တယူသန်စိတ်ထား မလွဲမှားဘဲ
စင်ကြယ်နှလုံး ပိုင်ကျင့်သုံးလျက်
ကိလေတဏှာ လွတ်မြောက်ပါ၍
နောက်ထပ်တစ်ခါ ဤကမ္ဘာဝယ်
ဖွားရာဇာတိ ကုန်ပြတ်ဘိ၍
သုခနိဗ္ဗာန်၊ဧကန်အမှန်
စံမြန်းနိုင်ပါစေသတည်း။

ကဏ္ဍ (၃)

ခရစ်ယာန်ဘာသာဆိုင်ရာ မှီငြမ်းပြုနိုင်သောရင်းမြစ်များ

နိုင်ငံသားဖြစ်ရေး၊ အခြေခံလွတ်လပ်မှုများနှင့်
ထိခိုက်လွယ်အကာအကွယ်မဲ့လူ့အစုအဝေးတို့အား
ပံ့ပိုးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာများ

ခရစ်ယာန်ဘာသာအတွင်းရှိအင်အားအရင်းအမြစ်များ

မိတ်ဆက်

တစ်စုံတစ်ဦးက “ခရစ်ယာန်တို့၏အင်အား” ဟုဆိုလိုက်သည်နှင့် ထိုသူက သမ္မာကျမ်းစာအကြောင်းကို ချက်ချင်းပင်စဉ်းစားလိုက်မိမည်ဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန်တို့၏သမ္မာကျမ်းစာသည် ဂျူးလူမျိုးတို့၏ သမ္မာကျမ်းစာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းပါဝင်ပြီး ခရစ်ယာန်သမိုင်း၏ ကနဦးအချိန်ကပင် ခရစ်ယာန်သမ္မာကျမ်းစာအဖြစ်ခံယူခဲ့ကြ သည်။ သမ္မာကျမ်းစာသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ခန့်ကပင်ရှိနှင့်ခဲ့သော်လည်း ခရစ်ယာန်အသက် တာအတွက် ဝိညာဉ်ရေးဆိုင်ရာအခြေခံခွန်းအားကိုပေးနေဆဲဖြစ်ပြီး နေ့စဉ်အသက်တာ၌ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ လျက်ရှိနေပါသည်။ သမ္မာကျမ်းစာသည် မိမိထွက်ပေါ်လာရာရေခဲမြေခံနှင့်ဆက်စပ်သည့် ဘာသာစကားနှင့် ပုံစံတို့ဖြစ်ရေးသားထားသဖြင့် ယနေ့ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘာသာစကား၊ ပုံစံတို့နှင့်ခြားနားနေသည်မှာ အံ့ဩဖွယ်ရာ မဟုတ်ပါ။

ဤအချက်သည် အရေးကြီးကြောင်းကို ရှေးဦးစွာသတိပြုရပါမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ ဤစာ စောင်တွင်ပါဝင်သည့် “နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း” “အတွေးအခေါ်နှင့်အသိတရား၏လွတ်လပ်မှု” “တစ်ဦး၏ဘာသာ တရားနှင့်အခြားတစ်ဦး၏ယုံကြည်ချက်ကို ဆုတ်ကိုင်နိုင်သောအခွင့်အရေး” စသည်တို့နှင့်သက်ဆိုင်သော မေးခွန်းတို့သည် သမ္မာကျမ်းစာထဲတွင် တိုက်ရိုက်ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် သမ္မာကျမ်းစာဆိုင်ရာ အင်အားကိုရှာဖွေရာတွင် သမ္မာကျမ်းစာထဲတွင် အတည်ပြုထားသည့် အခြေခံတန်ဖိုးဆီသို့ ဦးတည်ရန်လိုအပ် ပြီး ကျွန်ုပ်တို့နှင့်ဆက်စပ်ပတ်သက်နေသော အကြောင်းအချက်များအတွက် သမ္မာကျမ်းစာ၏ ပါဝင်ပတ်သက် မှုကို ရယူရမည်ဖြစ်သည်။ ရာစုနှစ် တစ်လျှောက်ရှိနေသော ခရစ်ယာန်တို့၏ သွန်သင်ချက်နှင့်တကွ ယနေ့ အချိန်ကာလတိုင်ဆက်စပ်ပတ်သက်နေသောအကြောင်းအရာများကိုမှီခိုအားကိုးနိုင်သော်လည်း အချိန်တို အတွင်း သမ္မာကျမ်းစာ၏ အင်အားကိုအဓိကရှာဖွေကာကျွန်ုပ်တို့၏အတွေးအခေါ်အတွက် သမ္မာကျမ်းစာ၏ အကျိုးဆက်ကိုထုတ်နှုတ်ရပါမည်။ ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့အဓိကထားကိုင်တွယ်/ဆက်ဆံရမည့်အရာမှာ လောကနှင့်ဤလောကရှိကျွန်ုပ်တို့၏အသက်တာများ (ဂျူးတို့၏အမွေအနှစ်မှ ခရစ်ယာန်များခံယူရရှိသော) ဆိုင်ရာအခြေခံယူဆချက်များဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် သခင်ယေရှုနှင့်သူ၏ သွန်သင်ချက်များကို ကိုင်တွယ် လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

တောင်အာရှနှင့်အရှေ့တောင်အာရှရှိခရစ်ယာန်ဘာသာ၏နေရာ

တောင်အာရှနှင့်အရှေ့တောင်အာရှတွင်နေထိုင်သောကျွန်ုပ်တို့သည် ဤစာအုပ်ကိုအသုံးပြုမည်ဖြစ်ပြီး ဤဒေသအတွင်းရှိ ခရစ်ယာန်ဘာသာ၏ရပ်တည်မှုကို အသိအမှတ်ပြုရန်အရေးကြီးပါသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ မှလွဲ၍ အခြားသောတောင်အာရှနှင့်အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများမှ ခရစ်ယာန်များမှာ လူနည်းစုသာဖြစ်ပါသည်။ ထိုမျှ မက ထိုနိုင်ငံများသည် ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်မှုခံခဲ့ရခြင်းအားဖြင့် အခြားသောဘာသာတရားများဖြစ်သည့် ဟိန္ဒူ ဘာသာနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့နှင့်ဆက်ဆံရေးမှာ အားနည်းမှားမှိန်လျက်ရှိပါသည်။ ကိုလိုနီအုပ်ချုပ်မှုတန်ခိုး သည် လူသားတို့၏ နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်းအခွင့်အရေးကို စဉ်းစားဆင်ခြင်နိုင်ခွင့်မပေးခဲ့သည့်အပြင် လွတ်လပ်စွာ

တွေးခေါ်ခွင့်၊ ခွဲခြားသိမြင်ခွင့်နှင့် တစ်စုံတစ်ဦး၏ ဘာသာရေးယုံကြည်ချက်ကိုဆွဲခွင့်ကိုလည်း အနည်းငယ် မျှသာ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခဲ့သည်။

ခရစ်ယာန်တို့၏သာသနာသည် ဒေသအတွင်းသို့လူမှုရေးဆိုင်ရာအကျိုးရလဒ်များဖြစ်သည့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ဒါလိဒ်ကဲ့သို့သော ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာဖိနှိပ်ခံရသည့်အမျိုးသမီးများနှင့် အစုအဖွဲ့ များ၏လွတ်မြောက်မှု စသည်တို့ကိုယူဆောင်လာခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် လူတို့ကို ခရစ်ယာန်အသိုင်းအဝိုင်းထဲ သို့ပြောင်းလဲလာစေရန်ကိုမူ စိတ်ဝင်စားမှုလျော့နည်းခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ခရစ်ယာန်တို့သည် ဤဘာသာရပ်ကို နှိမ့်ချခြင်း၊ နောင်တရခြင်းတို့ဖြင့် ချဉ်းကပ်လျက် မိမိတို့ခွန်အားဖြင့် ခရစ်ယာန်သမ္မာကျမ်းစာသွန်သင်ထား သည့် မြင့်မြတ်၍တန်ဖိုးရှိသော အသက်တာဖြင့် အသက်မရှင်နိုင်၊ မထိန်းသိမ်းနိုင်သည်ကို အသိအမှတ်ပြုရ မည်ဖြစ်သည်။

ဤနိဒါန်းရည်ညွှန်းချက်တို့ဖြင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာသည် ဘာသာဓလေ့ထုံးတမ်းအရ နိုင်ငံသားဖြစ် ခြင်း၊ ထင်မြင်ချက်နှင့်အသိတရား၏လွတ်လပ်မှုအခွင့်အရေး၊ ဘာသာရေးယုံကြည်ချက်များကို ဆုတ်ကိုင် ထားခြင်းစသည်တို့အတွက် မည်သည့်အင်အားတို့အား ကမ်းလှမ်းပေးနိုင်သည်ကို ပို၍ တိကျစွာပိုင်းခြားနား လည်ကြည့်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုနောက် အားနည်းသော အစုအဖွဲ့များဆီသို့ထောက်ပံ့အားပေးသည့် သဘော သဘာဝကိုကြည့်ရှုသိမှတ်ရန်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို အထောက်အကူပြုသည့် ခရစ်ယာန်တို့၏အရင်းအမြစ်များ

ဤကမ္ဘာကြီးတွင် လောကနှင့်သက်ရှိအရာများကို ရှုမြင်ခြင်းအပေါ်မူတည်ပြီး ဘာသာတရားများ ခြားနားကြ ပါသည်။ ရုပ်ဝတ္ထုလောကနှင့်သက်ရှိလောကအတွင်းရှိသောအရာများသည် ချုပ်နှောင်ခြင်းမှရုန်း ထွက်ပြီး ဝိညာဉ်ရှိရာမြင့်မြတ်သောဘုံသို့ဝင်စားရမည်ဟု ရှုမြင်သည့်ဘာသာတရားများ သမိုင်းကြောင်း တစ်လျှောက် တွင်ရှိနေခဲ့သည်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာစတင်ပေါ်ပေါက်လာချိန်တွင် ဂရိအတွေးအခေါ် ပညာရှင် များ၏ အဓိက တွန်းအားပေးသော နေ့စတစ်ဘာသာသည် ရုပ်ဝတ္ထုနှင့်ဝိညာဉ်အကြား အခြေခံဒွိတ္တဝါဒကို သွန်သင်ပြီး လူသားတို့၏တည်ရှိမှုသည် လူသားတို့၏ ဝိညာဉ်တွင် တွယ်ကပ်နေသော ရုပ်လောကကို အောင်မြင်ရန် ရုန်းကန် နေရသည်ဟု နားလည်သဘောပေါက်သည်။

၁။ လောကကြီးအပေါ်ခရစ်ယာန်တို့၏သဘောထား

ဂျူးဘာသာ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာနှင့် အစ္စလာမ်ဘာသာတို့သည် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသတွင် ထွန်းကား ပြီး ကမ္ဘာကြီးတွင်ခိုင်မာစွာရပ်တည်နေသော ဘာသာများဖြစ်ပါသည်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာသည် ဟေဗြဲသမ္မာ ကျမ်းစာကို လက်ခံယုံကြည်ပြီး အရာခပ်သိမ်းကို ဘုရားသခင်ဖန်ဆင်းတော်မူသည်ဟု လက်ခံယုံကြည်ထား ပါသည်။ ဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီးဤလောကကြီးကို ဘုရားသခင်သည် မိမိ၏ နှုတ်တော်ထွက်စကားဖြင့် ဖန်ဆင်း ပြီး ကောင်းသည်ဟုရှုမြင်ကြောင်း ကမ္ဘာဦးကျမ်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

“တဖန်ဘုရားသခင်က၊ မြေသည် အသက်ရှင်သောသတ္တဝါမျိုးတည်းဟူသော သားယဉ်တို့ကို၎င်း၊ တွားတတ်သောတိရစ္ဆာန်တို့ကို၎င်း၊ သားရဲမျိုးတို့ကို၎င်း၊ မွေးဖွားစေဟုအမိန့်တော်ရှိသည်အတိုင်းဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ဘုရားသခင်သည် သားရဲမျိုး၊ သားယဉ်မျိုး၊ မြေပေါ်မှာတွားတတ်သော တိရစ္ဆာန်မျိုးအပေါင်းတို့ကို ဖန်ဆင်း၍ ထိုအမှုအရာကောင်းသည်ကို မြင်တော်မူ၏။

တဖန်ဘုရားသခင်က ငါတို့ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် တညီတသဏ္ဌာန်တည်း လူကိုဖန်ဆင်းကြစို့။ သူသည်ပင်လယ်ငါး တို့ကို၎င်း၊ မိုးကောင်းကင်ငှက်တို့ကို၎င်း၊ သားယဉ်တို့ကို၎င်း၊ မြေတစ်ပြင်လုံးနှင့်တကွ မြေပေါ်မှာတွားတတ် သောတိရစ္ဆာန်အပေါင်းတို့ကို၎င်း အုပ်စိုးစေဟုအမိန့်တော်ရှိ၏။ ထိုသို့ဘုရားသခင်သည် မိမိပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အညီ လူကိုဖန်ဆင်းတော်မူ၏။ ဘုရားသခင်၏ပုံသဏ္ဌာန်တော်နှင့်အညီ လူယောက်ျား၊ လူမိန်းမကိုဖန်ဆင်း ပြီးလျှင်၊ (ကမ္ဘာဦးကျမ်း ၁:၂၄-၂၇)။

ဖန်ဆင်းခြင်းအကြောင်းအရာပြီးဆုံးသည်နောက်ထပ်မံ၍ ခိုင်မာစေသည်မှာ -

ဘုရားသခင်သည် မိမိဖန်ဆင်းသမျှသောအရာတို့ကိုကြည့်ရှုလျှင်၊ အလွန်ကောင်းသည်ကို မြင်တော်မူ၍၊ (ကမ္ဘာဦးကျမ်း ၁:၃၁)။

ဘုရားသခင်သည်မိမိဖန်ဆင်းသောအရာများအား “ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန်” လူသားကို အပ်နှင်းထားသည် ဆိုသောအချက်ပေါ်တွင် အငြင်းပွားမှုများဖြစ်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ “ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း” ဟုဆိုရာတွင် ကမ္ဘာကြီးနှင့်တကွ ဖန်ဆင်းခံအရားအားလုံးတို့၏ သုခချမ်းသာကို လူသားတို့က လျစ်လျူရှုထားခြင်းဆီသို့ ဦးတည်နေသည်ဟုအချို့ကရည်ညွှန်းပါသည်။ သို့ရာတွင်ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောအားဖြင့် “ပြုစုစောင့်ရှောက်

ခြင်း”ကို “ကြီးကြပ်ခြင်း” သို့မဟုတ် “ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်မှု” ဟုအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ဖန်ဆင်းခံလောကကြီး၏ သုခချမ်းသာအတွက် လူသားတို့၏ တာဝန်နှင့်တာဝန်ခံမှုကိုဆုတ်ကိုင်ထားနိုင်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် အဓိကကျသောအချက်မှာ ဂျူးဘာသာကို လိုက်လျှောက်သော ခရစ်ယာန်ဘာသာသည် ကမ္ဘာလောကထဲရှိသက်ရှိအရာကို အလေးအနက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန်သမ္မာကျမ်းစာ (ဓမ္မသစ်ကျမ်း)ထဲတွင် လောကအသက်တာနှင့်ပျော်ရွှင်မှုကို အဆုံးစွန်တန်ဖိုးထားသင့်ကြောင်း လူသားတို့ကိုစိန်ခေါ်ထားပါသည်။ ရှင်ယောဟန်ခရစ်ဝင်ကျမ်းထဲတွင် “သင်တို့သည် လောကီအထဲတွင် ရှိနေသော်လည်း လောကီအတွက်မဟုတ်” ဟုဆိုထားသည်။ (ယောဟန်၊ ၁၅:၁၉)။ ရှင်မာကုခရစ်ဝင်ကျမ်းတွင် “လူသည်ဤစကြဝဠာကိုအကြွင်းမဲ့အစိုးရ၍ မိမိအသက်ဝိညာဉ်ရှုံးလျှင် အဘယ်ကျေးဇူးရှိသနည်း” (မာကု၊ ၈:၃၆) ဟုဖော်ပြထားသည်။

ဤဖော်ပြချက်များကို သခင်ယေရှု၏ သွန်သင်ချက်နှင့် ဆက်စပ်၍ နားလည်ရမည်ဖြစ်သည်။ သူ၏အမှုတော်မြတ်မှာ လောကကြီးကဆုတ်ကိုင်ထားသောတန်ဖိုးကိုရှောင်ခွာပြီး ဘုရားသခင်၏ နိုင်ငံတော်တန်ဖိုးကိုလက်ခံတတ်ရန် လူသားတို့အား စိန်ခေါ်နေသည့်အချက်ပေါ်တွင် ဗဟိုပြုပါသည်။ ထိုတန်ဖိုးများမှာ ချစ်ခြင်း၊ သနားခြင်း၊ ကရုဏာ၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကိုဆက်ကပ်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကိုငြင်းပယ်ခြင်း၊ ကိုယ်နှင့်စပ်ဆိုင်သောသူကို ကိုယ်နှင့်အမျှချစ်ခြင်းဟု သတ်မှတ်ထားပါသည်။ သခင်ယေရှု၏သွန်သင်ချက်များကို သေချာစွာဖတ်ရှုပါလျှင် သူသည် နှုတ်ထွက်စကားနှင့် အသက်ကို အခိုင်အမာရပ်တည်ပြောဆိုထားသော်လည်း ဘုရားသခင်နှင့် မိမိအိမ်နီးချင်းတို့ထံမှ ဝေးကွာသွားစေသည့်ရုတ်တရက်တန်ဖိုးထက်သာလွန်သော အရာကို တန်ဖိုးထားတတ်ရန် စိန်ခေါ်လျက်ရှိပါသည်။

၂။ ပညတ်တော်ဆယ်ပါးအပေါ်လူမှုရေးဆိုင်ရာရှုထောင့်

ဟေမြဲသမ္မာကျမ်းစာ၏ အခြားသောအဓိကအချက်မှာ တရားမျှတမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းသော လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တည်ဆောက်ရန် ပညတ်တော်ဆယ်ပါးနှင့်တကွ အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်များကို ပေးအပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သမ္မာကျမ်းစာထဲတွင် ကောင်းသောနိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်းသည် သမာဓိရှိသော အသက်တာဖြင့် တန်းတူအသက် ရှင်ခြင်း၊ တူညီသော လူ့အစုအဖွဲ့အားလုံး၏ သုခချမ်းသာကို ကာကွယ်ရန် ပေးအပ်ထားသည့် ပညတ်တော် ဆယ်ပါးကိုလိုက်လျှောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပညတ်တော်ဆယ်ပါးထဲမှ အထူးသဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော နောက်ပိုင်းအချက်ခုနစ်ချက်သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းသို့မဟုတ် နိုင်ငံအတွက် နိုင်ငံသားကောင်းဖြစ် စေသည့် “လူမှုရေးဆိုင်ရာဆက်ဆံမှု”ကိုဖော်ပြထားပါသည်။

“ဥပုသ်နေ့ကိုသန့်ရှင်းစေခြင်းငှာ၊ ထိုနေ့ရက်ကိုအောက်မေ့လော့။ ခြောက်ရက်ပတ်လုံး အလုပ်မျိုးကို ကြိုးစား၍ လုပ်ဆောင်လော့။ သတ္တမနေ့ရက်သည် သင်၏ဘုရားသခင်ထာဝရဘုရား၏ ဥပုသ်နေ့ဖြစ်၏။ ထိုနေ့၌ သင်မှစ၍ သင်၏သားသမီး၊ ကျွန်ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ တိရစ္ဆာန်၊ သင်၏တံခါးအတွင်း၌နေသော ဧည့်သည်အာဂန္တုသည် အလုပ်မလုပ်ရ။ အကြောင်းမူကား ထာဝရဘုရားသည် မိုးကောင်းကင်၊ မြေကြီး၊ သမုဒ္ဒရာ၊ အရပ်ရပ်၌ရှိသမျှတို့ကို ခြောက်ရက်တွင် ဖန်ဆင်း၍ သတ္တမနေ့ရက်၌ ငြိမ်ဝပ်စွာနေတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ထာဝရဘုရားသည် သတ္တမနေ့ကိုကောင်းချီးပေး၍ သန့်ရှင်းစေတော်မူ၏။

သင်၏ဘုရားသခင်ထာဝရဘုရား ပေးသနားတော်မူသော ပြည်၌ သင်၏အသက်တာရှည်မည်အကြောင်း၊ သင်၏မိဘကိုရှိသေစွာပြုလော့။

လူအသက်ကိုမသတ်နှင့်။

သူ့မယားကိုမပြစ်မှားနှင့်။

သူ့ဥစ္စာကိုမခိုးနှင့်။

ကိုယ်နှင့်စပ်ဆိုင်သောသူတဖက်၌ မမှန်သောသက်သေကိုမခံနှင့်။

ကိုယ်နှင့်စပ်ဆိုင်သောသူ၏အိမ်ကို တပ်မက်လိုချင်စိတ်မရှိစေနှင့်။ ကိုယ်နှင့်စပ်ဆိုင်သောသူ၏ မယား၊ သူ၏ ကျွန်ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ နွား၊ မြည်းမှစ၍ ကိုယ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော သူ၏ ဥစ္စာတစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ တပ်မက်လိုချင် စိတ်မရှိစေနှင့်” ဟုမိန့်တော်မူ၏။ (ထွက်မြောက်ရာကျမ်း ၂၀:၈-၁၇)

ပညတ်တော်ကိုပေးခြင်းမှာ လူသားတို့သည် သန့်ရှင်းသော အသက်တာဖြင့် အသက်ရှင်ရန်ဖြစ်သည် ဆိုသော အတွေးအခေါ်မှာ မှားယွင်းကောင်းမှားယွင်းနေမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအတွေးအခေါ်မှာ သာမညအကျိုး ရလာဒ်သာဖြစ်သည်။ ပညတ်တော်ဆယ်ပါးကိုပေးရာတိုင် လူတို့အား သန့်ရှင်းသောအသက်တာဖြင့်အသက် ရှင်ရန်မှာ မောရှေ၏အဓိကရည်ရွယ်ချက်မဟုတ်ပါ။ အိဂျစ်ပြည်တွင် ကျွန်အဖြစ်အသက်ရှင်နေသည်ကိုသာသိ သော မိမိလူတို့ကို မိမိဘာသာရှင်သန်နိုင်ရန်ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပညတ်တော်ဆယ်ပါး၏နောက် ပိုင်းအချက် ခုနှစ်ချက်သည် အိမ်နီးချင်းများ၊ မိမိနှင့်စပ်ဆိုင်သောသူများ၏ အခွင့်အရေးကိုကာကွယ်သည့် တွန်းအားများပါဝင်သည်။ “လူအသက်ကိုမသတ်နှင့်” ဆိုသော ပညတ်တွင် သင်၏အိမ်နီးချင်းသည် မိမိ၏ဥစ္စာ ပစ္စည်းအပေါ်အခွင့်အရေးရှိခြင်းဖြစ်သည်။ “သူ့မယားကိုမပြစ်မှားနှင့်” ဆိုသော ပညတ်တွင် သင်၏အိမ်နီးချင်း သည် မိသားစုအသက်တာငြိမ်းချမ်းရေးအပေါ် အခွင့်အရေးရှိခြင်းဖြစ်သည်။ “ကိုယ်နှင့်စပ်ဆိုင်သောသူတဖက်၌ မမှန်သောသက်သေကိုမခံနှင့်” ဆိုသောပညတ်တွင် သင်၏အိမ်နီးချင်းသည် တရားမျှတသော အခွင့်အရေးရှိ ခြင်းဖြစ်သည်။

ရက်သတ္တပတ်တိုင်းနားနေရမည့်နေ့ရက်ဖြစ်သော ဥပုသ်နေ့ကို သန့်ရှင်းစေခြင်းဆိုသော ပညတ်တွင် မိမိနှင့် မိသားစုဝင်များနားနေရန်အမိန့်ပေးသည်သာမက အိမ်ထဲ၊ လယ်ထဲတွင် အလုပ်လုပ်သော ကျွန် ယောက်ျား၊ ကျွန်မိန်းမ၊ လယ်တွင်အလုပ်လုပ်သော တိရစ္ဆာန်နှင့်တကွ ထိုမြို့တွင်မှီတင်းနေထိုင်သော သူစိမ်း များလည်းနားရန်ဖြစ်သည်။

ဤအခြင်းအရာတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့အချိန်ကာလတွင်ကျင့်သုံးပါက နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်းသည် တစ်ဦးတစ် ယောက်နှင့်သာနှီးနွယ်သည်မဟုတ်ဘဲ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးနှင့်နှီးနွယ်နေသည်ကိုနားလည်ရမည်။ နိုင်ငံ သားဖြစ်ခြင်းသည် စုပေါင်းတာဝန်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတော်သည်လည်း တရားမျှတမှု၊ သမာဓိရှိမှုတို့ဖြင့် အခြေခံအုပ် ချုပ်ကာ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် တစ်စုံတစ်ခုမျှ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ချန်လှပ်ခံရသည့်ခံစားမှု မရှိစေရန်ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ နိုင်ငံတစ်ခုအတွင်းတွင် မည်သည့်လူမျိုးစုသို့မဟုတ်မည်သည့်ဘာသာရေး အစုအဖွဲ့မှ အခြားသူကိုချန်လှပ်ပြီး “စစ်မှန်သော နိုင်ငံသား” ဟုမကြွေးကြော်နိုင်သည့် အဓိပ္ပာယ်ပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွင်း တရားဝင်နေထိုင်သူတို့သည် ထိုနိုင်ငံ၏နိုင်ငံသားများဖြစ်ပြီး မည်သည့်အစုအဖွဲ့ကိုမျှ “ဒုတိယတန်းစားနိုင်ငံသား”အဖြစ် မသတ်မှတ်နိုင်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ “နိုင်ငံသား”ဆိုသော စကားလုံးတွင် လူမျိုးစု သို့မဟုတ် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဓိပ္ပာယ်မရှိပါ။ သီးခြားသတ်မှတ်သောနေရာဒေသတစ်ခုနှင့်ပတ်သက် နှီးနွယ်ပြီး ထိုနေရာဒေသတွင်သက်ရှင်နေထိုင်သူကိုသာ နိုင်ငံသားအဖြစ်သတ်မှတ်ပါသည်။

၃။ တာဝန်ရှိသော နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်းသည် တာဝန်အပေါ်သစ္စာရှိခြင်းဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရေစီအုပ်ချုပ်ရေးသည် အကောင်းဆုံးသော အစိုးရအုပ်ချုပ်ပုံဖြစ်သည်ဟု အများက သတ်မှတ်ထားကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရှိ နိုင်ငံသားများသည် မိမိတို့ဆန္ဒရှိသော အစိုးရအုပ်ချုပ်ပုံကိုရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်၊ မိမိတို့ဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်းအပြောင်းအလဲလုပ်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုသည်။ မည်သည့်အစိုးရမျှ နိုင်ငံသားများကိုမပိုင်ပါ။ နိုင်ငံသားတို့၏ သက်တောင့်သက်သာဖြင့်လက်ခံသော သစ္စာရှိမှုကို အမိန့်မပေးနိုင်ပါ။ နိုင်ငံသားတို့၏ သစ္စာရှိခြင်းသည် နိုင်ငံအပေါ်တွင်သာဖြစ်ပြီး အုပ်ချုပ်သည့် အစိုးရအပေါ်တွင် မဟုတ်ပါဟု ခရစ်ယာန်တို့နားလည်ထားသည်။ သခင်ယေရှု၏အမှုတော်မြတ်တွင် သူ့ကိုဆန့်ကျင်သူတို့သည် သူ့ကိုစကားအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အလုပ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း မှားယွင်းစေရန် သွေးဆောင်ကြသည့်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာဖြစ်ရပ်တစ်ခုရှိခဲ့သည်။ သခင်ယေရှုသွန်သင်ခြင်း၊ ကုသခြင်းအမှုတော်လုပ်ဆောင်သည့်အရပ်ဖြစ်သော ပါလက်စတိုင်းမြို့တွင် ထိုအချိန်က ရောမလက်အောက်ခံဖြစ်သည်။ ရောမအစိုးရကိုအခွန်ပေးခြင်းသည် ဧကရာဇ်အား သစ္စာရှိသည့်အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်သည်။ ဂျူးလူမျိုးအများစုသည် သစ္စာရှိသည့်အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်သော အခွန်ပေးခြင်းကို သဘောမကျသော်လည်း ပေးဆောင်ကြသည်။ သို့မှသာ ဧကရာဇ်အပေါ်သစ္စာမရှိခြင်းအတွက် ဖမ်းဆီးအပြစ်ပေးမခံရရန်ဖြစ်သည်။ အောက်ပါကျမ်းပိုဒ်သည် ဤဖြစ်ရပ်၏ နောက်ခံအကြောင်းအရာဖြစ်သည်။

“ထိုအခါ ဖာရိုရှ်တို့သည် ကိုယ်တော်ကိုချောင်းမြောင်းလျက်၊ စကားတော်၌ အပြစ်ကိုရှာ၍ မြို့ဝန်မင်းလက်သို့ အပ်နှံသော အခွင့်ကိုရခြင်းငှာ သူတော်ကောင်းဖြစ်ယောင်ဆောင်သော သူလျှို့ဝှက်ကို အထံတော်သို့ စေလွှတ်ကြ၏။ ထိုသူလျှို့ဝှက်က အရှင်ဘုရား ကိုယ်တော်သည် လူမျက်နှာကို မထောက်ဘဲ ဖြောင့်မတ်စွာဆုံးမဩဝါဒပေး၍ ဘုရားသခင်၏တရားလမ်းကိုဟုတ်မှန်စွာပြတော်မူသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့သိကြပါ၏။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ကဲသာဘုရင်အား အခွန်ကိုဆက်အပ်သလော၊ မဆက်အပ်သလောဟုမေးလျှောက်ကြ၏။ ကိုယ်တော်သည် ထိုသူတို့၏ပရိယာယ်ကို သိမှတ်တော်မူလျှင် သင်တို့သည် ငါ့ကို အဘယ်ကြောင့်စုံစမ်းနှောင့်ရှက်ကြသနည်း။ ဒေနာရိတပြားကိုပြပါ။ အဘယ်သူ၏ပုံ၊ အဘယ်သူ၏လိပ်စာပါပါသနည်းဟုမေးတော်မူလျှင်၊ ကဲသာဘုရင်၏ပုံ၊ လိပ်စာပါပါသည်ဟု လျှောက်ကြသော်၊ ကိုယ်တော်က ကဲသာဘုရင်၏ဥစ္စာကို ကဲသာဘုရင်အား ဆက်ပေးကြလော့။ ဘုရားသခင်၏ ဥစ္စာကိုကား ဘုရားသခင်အား ဆက်ပေးကြလော့ဟုမိန့်တော်မူ၏။ ထိုသူတို့သည် လူများရှေ့တွင် စကားတော်၌အပြစ်မတွေ့နိုင်သဖြင့် ပြန်ပြောတော်မူသောစကားကို အံ့ဩ၍ တိတ်ဆိတ်စွာနေကြ၏။ (လုကာ၊ ၂၀:၂၀ - ၂၆)

ဤကျမ်းပိုဒ်ကို အနက်ဖွင့်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများရှိပါသည်။ အပေါ်ယံအားဖြင့် သခင်ယေရှုသည် မိမိကိုဆန့်ကျင်သူတို့ဆင်ထားသောထောင်ချောက်ကို လိမ္မာပါးနပ်စွာရှောင်ကွင်းသည်ဟုထင်မြင်ရပါသည်။ သခင်ယေရှုပြောဆိုသည့် “ကဲသာဘုရင်၏ဥစ္စာကို ကဲသာဘုရင်အား ဆက်ပေးကြလော့။ ဘုရားသခင်၏ ဥစ္စာကိုကား ဘုရားသခင်အားဆက်ပေးကြလော့” ဆိုသောစကားကို နိုင်ငံသားတို့သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာသက်ရှင်လှုပ်ရှားနေသောအစိုးရအပေါ်လည်းကောင်း သစ္စာရှိရမည်ဟု သခင်ယေရှုဆိုလိုကြောင်း အချို့ကအနက်ဖွင့်ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ဂျူးလူမျိုးတို့သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဝိညာဉ်ပိုင်းဆိုင်ရာကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ ထို့ကြောင့် သခင်ယေရှုက “ကဲသာဘုရင်သည် သင့်ကိုမပိုင်သော်လည်း အခြေအနေပေါ်မူတည်ပြီး ကဲသာဘုရင်အား အခွန်ပေးဆက်ကြလော့။ သင့်အသက်နှင့်သင်၏ ကြီးမားသောသစ္စာသည် ဘုရားသခင်အတွက်ဖြစ်သည်” ဟုဆိုပေလိမ့်မည်။

အရေးကြီးသော ခွဲခြားခြင်းကိုပြုရမည်ဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန်ယုံကြည်ခြင်းသည် မည်သည့်အစိုးရ၏ သက်တောင့်သက်သာရှိသော ထောက်ပံ့မှုကိုမျှ နိုင်ငံသားတို့၏ တာဝန်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ထောက်ခံအားပေးမှု

မပြုပါ။ ပကတိအခြေအနေတွင် ခရစ်ယာန်တို့သည် နိုင်ငံအရေးကိစ္စအား စီစဉ်တကျလုပ်ဆောင်သူတို့ကို ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံ၏သုခချမ်းသာအတွက် ပါဝင်ကူညီခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သစ္စာရှိသောနိုင်ငံသားများဖြစ်ရန်မျှော်လင့်သည်။ သို့ရာတွင် ခရစ်ယာန်တို့၏သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်သူတို့ မတရားစွာပြုသောအချိန်၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သောအချိန်တို့တွင် သူတို့နှင့် အတူရပ်တည်ပေးခြင်းသည် နိုင်ငံသားများ၏အခြေခံတာဝန်ဖြစ်သည်ဟုယူဆသော ခရစ်ယာန်များရှိခဲ့သည်။

တရားမျှတမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီးအကာအကွယ်ပေးသည်သာမက အသက်ပေးလိုသည်အထိ ပြုခဲ့သူများ၏သက် သေများ များစွာရှိခဲ့ပါသည်။ ထင်ရှားကြော်ငြာသော သက်သေတစ်ဦးမှာ ဂျာမန်သီဩလောဂျီ ပညာရှင် Dietrich Bonhoeffer ဖြစ်ပြီး ဟစ်တလာနှင့်နာဇီကိုဆန့်ကျင်မှုသည် ဧဝံဂေလိတရားကို နှာခံခြင်း ဖြစ်ပြီး ဂျာမဏီနိုင်ငံသားတစ်ဦး၏တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ သူသည် နာဇီတို့၏သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံရပြီး မာတုရ (အာဇာနည်)အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ခေတ်သစ်သူတော်စင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ခရစ်ယာန်တို့၏ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုခြင်းကိုခံရသည်။

တောင်ပိုင်းနှင့်အရှေ့တောင်အာရှတွင် သစ္စာရှိပြီး မိမိနိုင်ငံသားများ၏ အားပေးထောက်ခံမှုကိုလိုလားသည့် ဒီမိုကရေစီနည်းကျကျဖြင့်ရွေးကောက်ထားသော အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများရှိနေပါသည်။ နိုင်ငံ၏သုခချမ်းသာအတွက် လုပ်ဆောင်သော အစိုးရအဖွဲ့ကိုထောက်ခံအားပေးရန်မှာ နိုင်ငံသားများ၏တာဝန်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီနည်းကျကျဖြင့်ရွေးကောက်ထားသော်လည်း ချန်လှပ်နေသော၊ ကွဲပြားနေသော အရာတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အကျင့်ပျက်ခြစားသောအမှုအရေးနှင့်လည်းကောင်း ချိပ်ဆက်ကာ လူအစုအဖွဲ့၏အခန်းကဏ္ဍများအား ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ရာတွင် အားပေးကူညီသော အခြားအစိုးရအဖွဲ့လည်းရှိနေပါသည်။ သမ္မာကျမ်းစာတွင် ဤသို့သောအုပ်ချုပ်သူတို့အပေါ် ပရောဖက်ပြုသည့်ဝေဖန်ချက်များပြည့်ဝနေပြီး နိုင်ငံသားများအနေဖြင့် သူတို့၏သစ္စာရှိမှုကို မျှော်လင့်မထားတော့ပါ။

အခြေခံလွတ်လပ်မှုများအား အထောက်အကူပြုသည့် ခရစ်ယာန်တို့၏အရင်းအမြစ်များ

လူသားသည် ဘုရားသခင်၏ပုံသဏ္ဌာန်တော်နှင့်အညီဖန်ဆင်းခံရသည်ဟု ခရစ်ယာန်တို့ကယုံကြည်ထားပါသည်။ ဘုရားသခင်သည် မိမိဖန်ဆင်းသောအမှုကိုလက်စသတ်တော်မူပြီး ခေတ္တရပ်နားကာ နောက်ထပ်ဖန်ဆင်းမည့်အရာကိုထူးခြားစွာပြုမည်ဟုဆုံးဖြတ်တော်မူကြောင်း ကမ္ဘာဦးကျမ်းတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

“တဖန်ဘုရားသခင်က ငါတို့ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် တညီတသဏ္ဌာန်တည်း လူကိုဖန်ဆင်းကြစို့။ သူသည် ပင်လယ်ငါးတို့ကို၎င်း၊ မိုးကောင်းကင်ငှက်တို့ကို၎င်း၊ သားယဉ်တို့ကို၎င်း၊ မြေပြင်တပြင်လုံးနှင့်တကွ၊ မြေပေါ်မှာတွားတတ်သော တိရစ္ဆာန်အပေါင်းတို့ကို၎င်း အုပ်စိုးစေဟု အမိန့်တော်ရှိ၏။ ထို့သို့ဘုရားသခင်သည် မိမိပုံသဏ္ဌာန်နှင့်အညီ လူကိုဖန်ဆင်းဆောင်မူ၏။ ဘုရားသခင်၏ပုံသဏ္ဌာန်တော်နှင့်အညီ လူယောက်ျား၊ လူမိန်းမကိုဖန်ဆင်းပြီးလျှင်၊ (ကမ္ဘာဦးကျမ်း ၁:၂၆-၂၇)။

“ပုံသဏ္ဌာန်တော်” ဆိုသည့်စကားစု၏အဓိပ္ပာယ်သည် ကျမ်းတတ်ပညာရှင်များအကြား ငြင်းခုံဖွယ်ရာဖြစ်လာပါသည်။ ဤစကားစုသည် မည်သည့်ခန္ဓာသွင်ပြင်လက္ခဏာကိုမျှ ရည်ညွှန်းထားခြင်းမဟုတ်ပါ။ တိရစ္ဆာန်လောကနှင့်လူသားတို့အကြားခွဲခြားထားသောအရာကိုရည်ညွှန်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤစကားစုသည် လူသားတို့၏ “လွတ်လပ်သောဆန္ဒ”၊ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်လုပ်ဆောင်နိုင်သည့်အစွမ်း၊ အထူးသဖြင့် အမှားနှင့်အမှန်၊ အကောင်းနှင့်အဆိုးကိုခွဲခြားနိုင်သော လူသားတို့၏ “အသိတရား”ကိုရည်ညွှန်းသည်ဟု အများစုလက်ခံထားပါသည်။

လူသားတို့၏ကိုယ်ကျင့်တရားကိုရွေးချယ်သတ်မှတ်ပေးသည့် “လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ခြင်း”နှင့် “အသိတရား” တို့သည် ဘုရားသခင်ပေးသည့် မွေးရာပါအရာဖြစ်သည်ဟု ခရစ်ယာန်တို့လက်ခံထားပါသည်။ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်မှုကိုနှောင့်ယှက်ခြင်း၊ တစ်စုံတစ်ဦး၏အသိတရားအတိုင်းလုပ်ဆောင်သော အရာများအား တားဆီးခြင်းသည် ခရစ်ယာန်၏သွန်သင်ချက်ကိုဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို သမ္မာကျမ်းစာထဲတွင် ဓမ္မဟောင်းကျမ်းထဲတွင် ဥပမာတစ်ခု၊ ဓမ္မသစ်ကျမ်းတွင် ဥပမာတစ်ခုအားဖြင့်တွေ့နိုင်ပါသည်။ ပထမတစ်ခုကို “ခြင်္သေ့တွင်းထဲမှဒီယေလ” ဟုလူသိများသည့် ဒီယေလအနာဂတ္တိကျမ်းတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

၁။ ဒီယေလနှင့်ခြင်္သေ့တွင်း

ဤအကြောင်းအရာတွင် ဒီယေလသည် ယုဒနိုင်ငံမှရောက်ရှိလာပြီး မေဒီအမျိုးဒါရိမင်းအုပ်စိုးသော ဗာဗုလုံနိုင်ငံတွင် မြင့်မြတ်သောနေရာ၌ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသည်။ မင်းကြီး၏အရေးပေးမှုကိုခံရသော ဒီယေလနှင့်သူ၏မြင့်မြတ်သောရာထူးကို မနာလိုမှန်းတီးသောသူတို့သည် ဒီယေလကို သေစေရန် လျှို့ဝှက်ကြံစည်ကြသည်။

ထိုလျှို့ဝှက်သောကြံအစည်မှာ ဒါရိမင်းအား မိမိကိုယ်ကို ဘုရားအဖြစ်ထားရှိပြီး မိမိကို ဦးချုပ်မပြုသောသူတို့ကို ခြင်္သေ့တွင်းထဲသို့ချပစ်ရန်အမိန့်ချစေခြင်းဖြစ်သည်။ မင်းကြီးသည် ထိုကြံအစည်နှင့်တကွ ရက်သုံးဆယ်အတွင်း အခြားဘုရားတစ်ပါးပါးအား ဝတ်ပြုသောသူအား ခြင်္သေ့တွင်းထဲသို့ချပစ်ရန်ဆိုသော

အမိန့်ကိုနှစ်သက်တော်မူသည်။ သမ္မာကျမ်းစာအတွင်းဖော်ပြသည့်အတိုင်း ဤအကြောင်းအရာကို ကောက် နုတ်တင်ပြပါသည်။

“အမိန့်တော်ထုတ်၍ တံဆိပ်ခတ်ကြောင်းကို ဒီယေလသည် ကြားသိသော်လည်း မိမိအိမ်သို့သွား၍ ယေရုရှ လင်မြို့သို့မျက်နှာပြုရာအထက်ခန်းပြတင်းပေါက်ပွင့်လျက်ပင်၊ အထက်ပြုလေ့ရှိသည်အတိုင်း၊ တစ်နေ့သုံး ကြိမ် ခူးထောက်လျက် ဘုရားသခင်ကိုဆုတောင်း၍ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်ကို ချီးမွမ်းလေ၏။ ထိုသို့ဘုရားသခင် ကိုဆုတောင်းပဌနာပြုလျက်နေသည်ကို မှူးမတ်အရာရှိတို့သည် စည်းဝေး၍ တွေ့မြင်ကြလျှင်၊ အထံတော်သို့ ဝင်၍ အရှင်မင်းကြီး ကိုယ်တော်မြတ်မှတစ်ပါး အခြားသောလူကိုဖြစ်စေ၊ ဘုရားကိုဖြစ်စေ၊ အရက်သုံးဆယ် အတွင်းတွင်ဆုတောင်းသောသူ မည်သည်ကိုခြင်သော်လည်းကောင်း၊ ထဲသို့ချပစ်စေဟုအမိန့်တော်ကို တံဆိပ် ခတ်တော်မူလျက်ရှိပါသည်မဟုတ်လောဟု အမိန့်တော်အကြောင်းကိုမေးလျှောက်ကြ၏။

ရှင်ဘုရင်ကလည်း မပြောင်းလဲတတ်သော မေဒါ၊ ပေရသီဓမ္မသတ်အတိုင်းမှန်ပေသည်ဟု မိန့်တော်မူ ၏။ မှူးမတ်အရာရှိတို့ကလည်း အရှင်မင်းကြီး ယုဒပြည်ကသိမ်းယူခဲ့သော ယုဒလူမျိုး ဒီယေလသည် အာဏာ တော်ကို ပမာဏမပြု၊ တံဆိပ်ခတ်တော်မူသော အမိန့်တော်ကိုဆန့်ကျင်လျက်၊ တနေ့သုံးကြိမ်တိုင်ဆုတောင်း ၍နေပါသည်ဟု လျှောက်ထားကြ၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် ရှင်ဘုရင်သည် အလွန်နောင်တရ၍ ဒီယေလကို လွှတ်ခြင်းငှာ စိတ်အားကြီးသဖြင့် လွှတ်ရသောခွင့်ကို နေဝင်သည်တိုင်အောင် ကြိုးစား၍ ရှာတော်မူ၏။

တဖန်မှူးမတ်အရာရှိတို့သည် အထံတော်သို့စည်းဝေး၍ အရှင်မင်းကြီး တခါထုတ်ပြီးသော အမိန့် တော် မပျက်နိုင်ရာဟု မေဒါ၊ ပေရသီဓမ္မသတ်၌ပါကြောင်းကို သတိထားတော်မူပါဟုလျှောက်ကြပြန်လျှင် တဖန် ရှင်ဘုရင်မိန့်တော်မူသည်အတိုင်း ဒီယေလကိုခေါ်၍ ခြင်္သေ့တွင်းထဲသို့ချပစ်ကြ၏။ ရှင်ဘုရင်ကလည်း သင်မပြတ်ကိုးကွယ်သောဘုရားသခင်သည် သင့်ကို ကယ်လွှတ်ပါစေဟု ဒီယေလကိုမိန့်တော်မူ၏။

ကျောက်ပြားကိုလည်းယူခဲ့၍ တွင်းဝကိုပိတ်ပြီးလျှင် ဒီယေလအမှု၌ စီရင်ချက်ကို မတိုးမလျော့စေ ခြင်းငှာ ရှင်ဘုရင်တံဆိပ်နှင့် မှူးမတ်တို့တံဆိပ်ကိုခတ်တော်မူ၏။ ထိုနောက်ရှင်ဘုရင်သည် နန်းတော်သို့ပြန်၍ တညလုံးစားတော်မခေါ်၊ အငြိမ့်တန်ဆာကိုအထံတော်သို့မသွင်းစေဘဲ စက်တော်ခေါ်၍ မပျော်နိုင်။

နံနက်စောစောထ၍ ခြင်္သေ့တွင်းသို့ အလျင်အမြန်သွားတော်မူ၏။ ရောက်လျှင် ဝိုကြွေးသောအသံနှင့် ဒီယေလကိုခေါ်၍ အသက်ရှင်တော်မူသော ဘုရားသခင်၏ကျွန်ဒီယေလ၊ သင်မပြတ်ကိုးကွယ်သော ဘုရားသ ခင်သည် သင့်ကို ခြင်္သေ့ဘေးမှ ကယ်လွှတ်နိုင်သလောဟုမေးတော်မူ၏။ ဒီယေလက အရှင်မင်းကြီး အသက် တော်အစဉ်အမြဲရှင်ပါစေ။ အကျွန်ုပ်၏ ဘုရားသခင်သည် ကောင်းကင်တမန်ကိုစေလွှတ်၍ ခြင်္သေ့နှုတ်ကို ပိတ် ထားတော်မူသဖြင့် အကျွန်ုပ်သည် ခြင်္သေ့ဘေးနှင့်လွတ်ပါ၏။ အကြောင်းမူကား ဘုရားသခင်ရှေ့၌ အကျွန်ုပ် သည် အပြစ်ကင်းပါ၏။ ကိုယ်တော်မြတ်ကိုလည်း အလျှင်းမပြစ်မှားပါဟု ပြန်လျှောက်လေ၏။ ထိုအခါရှင် ဘုရင်သည် အလွန်ဝမ်းမြောက်၍ ဒီယေလကို တွင်းထဲကထုတ်ယူစေဟုအမိန့်တော်ရှိသည့်အတိုင်း ဒီယေလ ကိုတွင်းထဲကထုတ်ယူ၍ ဘုရားသခင်ကိုယုံကြည်သောကြောင့် သူ၌ထိခိုက်သောအနာ တစ်ခုမျှမရှိ။

(ဒီယေလအနာဂတ္တိကျမ်း ၆) တွင် အပြည်အစုံဖော်ပြထားသည်။

ဤအကြောင်းအရာ၏အရေးကြီးသော ဇာတ်ကွက်မှာ တိုင်းနိုင်ငံ၏မြင့်မြတ်သောရာထူးတွင် ရှိနေ သော ဘုရင်၏အမိန့်တော်ကိုဆန့်ကျင်သဖြင့်ဆုံးရှုံးနေသော ဒီယေလသည် မင်းကြီး၏အမိန့်ကိုမိမိ၏အသိ တရားဖြင့် ဆန့်ကျင်ရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ မိမိဘာသာတရား၏ယုံကြည်ချက်အခွင့်အရေးကိုရဲရင့်ပြတ်သားစွာ

လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ကံအားလျော်စွာပင် ဤအဖြစ်အပျက်တွင် မင်းကြီးသည် ဒီယေလ၏ ဘာသာတရားယုံကြည်ချက်ကိုအလေးပေးပြီး ထွက်ပေါ်လာသောရလဒ်အားလုံးကိုနှစ်သက်လက်ခံသည်။ ဤအကြောင်းအရာသည် ဒဏ္ဍာရီလှည့်ကွက်ကဲ့သို့ဖြစ်သော်လည်း ဒီယေလအနာဂတ္တိကျမ်း၏ အဓိကသတင်းစကားမှာ တစ်စုံတစ်ဦးသည် မိမိ၏အသိတရား/ဩတ္တပစိတ်နှင့်မိမိဘာသာတရားယုံကြည်ချက်အတိုင်း အစဉ်အမြဲလုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအကြောင်းအရာမှာ ဓမ္မသစ်ကျမ်းထဲမှဖြစ်ပြီး တမန်တော်ဝတ္ထုအခန်းကြီး ၄ တွင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ ဘာသာရေးအာဏာပိုင်တို့က သခင်ယေရှု၏တပည့်တော်နှစ်ဦးဖြစ်သော ပေတရုနှင့်ယောဟန်တို့ကို မိမိတို့၏ အသိတရားအားဆန့်ကျင်ရန်ဖိအားပေးခြင်းကို ထိုသူတို့က ဆန့်ကျင်သည့်အကြောင်းအရာဖြစ်သည်။

၂။ ဗိမာန်တော်အာဏာပိုင်များနှင့် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်သည့်ပေတရုနှင့်ယောဟန်

ဤအကြောင်းအရာမှာ ပေတရုနှင့်ယောဟန်တို့သည် အမိဝမ်းတွင်းကပင် ခြေမစွမ်းသောသူတစ်ယောက်ကိုကုသခြင်းဖြစ်ပြီး သခင်ယေရှုနှင့် သူ၏ ရှင်ပြန်ထမြောက်ခြင်းအကြောင်းတို့ကိုစောပြောခြင်းဖြစ်သည်။ ဗိမာန်တော်အာဏာပိုင်ဂျူးလူမျိုးတို့သည် သခင်ယေရှု၏နောက်လိုက်များ ဟောပြောသည့်သတင်းစကားများကို မည်သည့်အခါမျှမယုံကြည်ခဲ့သဖြင့် သူတို့ကို ငြိမ်ဝပ်သွားစေရန်ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

“ထိုသို့ တမန်တော်တို့သည် လူများတို့အားဟောပြောစဉ်တွင် ဗိမာန်တော်မှူးမှစသော ယဇ်ပုရောဟိတ်တို့နှင့် ဇွဲဒွဲဒွဲများတို့သည် လာကြသဖြင့် တမန်တော်တို့သည် လူများတို့အားဆုံးမဩဝါဒပေး၍ ယေရှုကိုအကြောင်းပြုလျက်သေခြင်းမှ ထမြောက်ခြင်းတရားကို ဟောသောကြောင့် ထိုမင်းများတို့သည် စိတ်ပူပန်ခြင်းရှိသည်နှင့် တမန်တော်တို့ကိုဖမ်းဆီးပြီး ညအချိန်ဖြစ်သောကြောင့် နက်ဖြန်နေ့တိုင်အောင် နောင်အိမ်၌ချုပ်ထားကြ၏။ တရားနာသောသူအများတို့သည် ယုံကြည်ခြင်းသို့ရောက်၍ အရေအတွက်အားဖြင့် လူငါးထောင်မျှလောက်ရှိကြ၏။

နက်ဖြန်နေ့ရောက်သော် မင်းအရာရှိ၊ လူအကြီးအကဲ၊ ကျမ်းပြုဆရာတို့နှင့် ယဇ်ပုရောဟိတ်မင်းအနှံ့တို့၊ ကယာဖ၊ ယောဟန်၊ ဘာလေဇန္ဒြီမှစ၍ ယဇ်ပုရောဟိတ်မင်းမျိုးရှိမျှတို့သည် ယေရုရှလင်မြို့၌ စုဝေးကြပြီးလျှင် တမန်တော်တို့ကို အလယ်၌ထား၍ သင်တို့သည် အဘယ်သို့သောတန်ခိုး၊ အဘယ်သူ၏နာမအားဖြင့် ဤအမှုကိုပြုသနည်းဟုမေးမြန်းကြ၏။ ထိုအခါပေတရုသည် သန့်ရှင်းသော ဝိညာဉ်တော်နှင့် ပြည့်စုံလျက်၊ လူများကို အစိုးရသော မင်းတို့နှင့် ဣသရေသအမျိုးအကြီးအကဲတို့၊ အင်္ဂါချို့တဲ့သောသူကို ကျေးဇူးပြု၍ သူသည် အနာရောဂါနှင့် အဘယ်သို့ ကင်းလွတ်သနည်းဟု ငါတို့သည် ယနေ့အစစ်ခံရလျှင်၊ သင်တို့သည် လက်ဝါးကပ်တိုင်မှ ကွပ်မျက်၍၊ ဘုရားသခင်သည် သေခြင်းမှ ထမြောက်စေတော်မူသော နာဇရက်မြို့သား ယေရှုခရစ်၏ နာမတော်အားဖြင့် ဤသူသည် သင်တို့မျက်မှောက်၌ ကျန်းမာလျက်ရှိသည်ကို သင်တို့မှစ၍ ဣသရေလလူအပေါင်းတို့ သိမှတ်ကြလော့။ ထိုသခင်ကား သင်တို့သည် တိုက်ကိုတည်လုပ်သောအခါ ပယ်ထား၍ နောက်တဖန် တိုက်ထောင့်အထွ်ဖျားသို့ရောက်ပြန်သော ကျောက်ဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုသခင်မှတစ်ပါး အဘယ်သူမျှ ကယ်တင်ခြင်းအမှုကို မတတ်နိုင်။ ထိုသခင်၏နာမတော်မှတစ်ပါး ငါတို့ကိုကယ်တင်နိုင်သော နာမတစ်စုံတခုမျှ ကောင်းကင်အောက်လူတို့တွင် မပေါ်မရှိဟု ပေတရုသည် ထိုသူတို့အား မြွက်ဆို၏။

ထိုသူတို့သည် ပေတရုနှင့် ယောဟန်တို့၏ ရဲရင့်ခြင်းသတ္တိကိုမြင်၍ လူတတ်မဟုတ်၊ လူသာမညသာ ဖြစ်သည်ကို သိမှတ်သဖြင့် အံ့သြ၍နေကြ၏။ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့သည် အထက်က ယေရှုနှင့်အတူရှိသည်ကို

သတိရ၍၎င်း၊ အနာကင်းလွတ်သောသူသည် ထိုသူတို့နှင့်အတူရှိနေသည်ကိုမြင်၍၎င်း၊ ငြင်းခုံဆိုဖွယ်ရာမရှိ မတွေ့ကြ။ တမန်တော်တို့ကိုလွှတ်တော်မှ ထွက်သွားစေပြီးလျှင်၊ ဤသူတို့ကို အဘယ်သို့ပြုရမည်နည်း။ သူတို့ သည် ထင်ရှားစွာသောနိမိတ်လက္ခဏာကိုပြုပြီးသည်ကို ယေရုရှလင်မြို့၌နေသော သူအပေါင်းတို့သည် သိမြင် ကြ၏။ ငါတို့သည်လည်း ငြင်းခုံခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ပြီ။ သို့သော်လည်း လူအများအထဲ၌သာ၍ မန့်မပြားစေခြင်း ငှာ၊ နောက်တဖန် ထိုနာမကို အမှီပြုလျက် အဘယ်သူကိုမျှ မဟောမပြောနှင့်ဟူ၍ သူတို့ကို ကျပ်တည်းစွာ ခြိမ်းခြောက်ကြကုန်အံ့ဟု အချင်းချင်းတိုင်ပင်ပြီးမှ၊

တမန်တော်တို့ကိုခေါ်၍ ယေရုရှာနာမကို အမှီပြုလျက် ဟောပြောသွန်သင်ခြင်းကို အလျင်းမပြုနှင့်ဟု အမိန့်ရှိကြ၏။ ပေတရုနှင့်ယောဟန်တို့ကလည်း ဘုရားသခင်၏ စကားတော်ကိုနားထောင်သည်ထက် သင်တို့ ၏စကားကို သာ၍ နားထောင်သော် ဘုရားသခင်ရှေ့မှာ ကောင်းမည် မကောင်းမည်ကိုဆင်ခြင်၍ စီရင်ကြ လော့။ ငါတို့သည် ကြားလျက် မြင်လျက်ရှိသော အရာတို့ကို မဟောမပြောဘဲမနေနိုင်ဟု ထိုသူတို့အား ဆိုကြ ၏။ ထိုအခါ တမန်တော်တို့၌ အပြစ်ဒဏ်ပေးသင့်သော အကြောင်းကိုမတွေ့သဖြင့် တဖန်ခြိမ်းခြောက်ပြီးလျှင် လွှတ်ကြ၏။ အကြောင်းမူကား အနာကင်းခြင်း နိမိတ်လက္ခဏာကိုခံရသောသူသည် အသက်လေးဆယ်ကျော် ရှိသည်ဖြစ်၍ လူအပေါင်းတို့သည် ထိုအမှုကို ထောက်လျက် ဘုရားသခင်၏ ဂုဏ်တော်ကိုချီးမွမ်းကြ၏။

(တမန်တော်ဝတ္ထု ၄:၁-၂၂)

ဤအကြောင်းအရာသည် နိုင်ငံအာဏာပိုင်များ သို့မဟုတ် ဘာသာရေးအာဏာပိုင်များက လူများသို့မ ဟုတ် အစုအဖွဲ့များအား မိမိတို့၏ အသိတရားကိုဆန့်ကျင်သောလုပ်ဆောင်ရန်တွန်းအားပေး ဖိနှိပ်မှုရှိနေသည့် တောင်ပိုင်းနှင့် အရှေ့တောင်အာရှအပါအဝင် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်တွင် ဖြစ်ပျက်နေသော အမူအရာများအတွက် အကောင်းဆုံးသာဓကတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုသူတို့လွတ်လပ်စွာယုံကြည်သည့်ယုံကြည်ခြင်းကို ဆန့်ကျင်ရန်နှင့် ထိုသူတို့က မိမိ၏ယုံကြည်ချက်ကို အခြားသူတို့နှင့်ဝေမျှသည့်လွတ်လပ်မှုကို လျှော့ချရန်ကြိုးစားလုပ်ဆောင် ကြသည်။ ပေတရုသည်ဘုရားသခင်ပြောစေလိုသည့်အတိုင်း မိမိ၏လွတ်လပ်မှုအားကာကွယ်ပြောဆိုသည်ကို သတိပြုနိုင်ပါသည်။ မိမိကိုစွပ်စွဲသူများအား “ဘုရားသခင်၏စကားတော်ကိုနားထောင်သည်ထက် သင်တို့၏ စကားကို သာ၍နားထောင်သော်၊ ဘုရားသခင်ရှေ့မှာ ကောင်းမည်မကောင်းမည်ကို ဆင်ခြင်၍ စီရင်ကြလော့” ဆိုသော မေးခွန်းဖြင့်စိန်ခေါ်ခဲ့သည်။ မိမိ၏ယုံကြည်ခြင်းအား လူအများရှေ့တွင်ပြောဆိုနိုင်သည့်လွတ်လပ်ခွင့် ကိုပေတရုဆက်လက်ကာကွယ်ပြောဆိုခဲ့သည်။ “ငါတို့သည် ကြားလျက် မြင်လျက်ရှိသောအရာတို့ကို မဟော မပြောဘဲမနေနိုင်ဟု ထိုသူတို့အား ဆိုကြ၏”

ဒီယေလအကြောင်းအရာနှင့် ပေတရု၊ ယောဟန်တို့၏ အကြောင်းအရာတို့သည် အကောင်းဘက်သို့ ဆောင်သော နိဂုံးဖြင့် အဆုံးသတ်သည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ဒေသတွင် လူများနှင့် လူအစုအဖွဲ့များသည် မိမိတို့၏ အသိတရားအတိုင်းလုပ်ဆောင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ ယုံကြည်ချက်ကြောင့်လည်းကောင်း ကြီးမားသော အဖိုးအခပေးရသည့်အခြေအနေများစွာရှိနေပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်အကာအကွယ်မဲ့လူအစုအဝေးတို့အား အထောက်အကူပြုသည့် ခရစ်ယာန်တို့၏အရင်းအမြစ်များ

၁။ ဆင်းရဲသူများနှင့် အားနည်းသူများအတွက် ပရောဖက်ပြုထောက်ခံအားပေးမှု

ခရစ်ယာန်ဘာသာ၏ ဘာသာရေးထုံးတမ်းစဉ်းစားမှုအနေဖြင့် ကွဲပြားခြားနားသော အင်္ဂါရပ်များမှာ လူမှုရေးကိစ္စများတွင် မဆုတ်မနစ်သော ပေးဆပ်မှုနှင့် အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲသား၊ ဖိနှိပ်ခံလူတန်းစားနှင့်အဖွဲ့အစည်းများအထဲမှ အားနည်းသော အစုအဖွဲ့တို့အပေါ် လေးနက်သော ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ ဂျူးဘာသာတရားမှ ခရစ်ယာန်တို့လက်ခံရရှိသော အမွေအနှစ်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သည်။ အီဂျစ်ပြည်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ဖိနှိပ်ခံနေရသော ဟေဗြဲလူမျိုးတို့ကို အဖွဲ့အစည်းအတွင်းသို့ ခေါ်ထုတ်လာသော မောရှေသည် ထိုအမွေအနှစ်အား တရားမျှတမှုနှင့် သစ္စာရှိမှုတို့ဖြင့် အခြေခံတည်ဆောက်ခဲ့ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိပြီဖြစ်သည်။ ဂျူးလူမျိုးတို့၏ ကျန်ရှိသောသမိုင်းတွင် ပရောဖက်တို့သည် တစ်ချိန်ပြီးတစ်ချိန်ပေါ်ထွန်းလာပြီး အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှ အားနည်းသူတို့အတွက် ရပ်တည်ရန်နှင့် ဂရုပြုစောင့်ရှောက်ရန်တာဝန်ကိုသတိပေးလျက်ရှိသည်။

ဟေရှာယအနာဂတ္တိကျမ်းတွင် ပရောဖက်ကဆင်းရဲသားတို့အပေါ်တရားမျှတမှုမရှိပါလျှင်၊ အဖွဲ့အစည်းထဲမှ အားနည်းသူတို့အပေါ် ဂရုပြုမှုမရှိတော့ပါလျှင် သူတို့၏ ဆုတောင်းသံများကို ဘုရားသခင်နား မညောင်းတော့ကြောင့် သို့မဟုတ် သူတို့၏ ဘာသာရေးပွဲတော်များနှင့် ဓမ္မစည်းဝေးများကိုလည်း လက်ခံတော့ကြောင်း ပြင်းထန်စွာပြောဆိုထားသည့် ကျမ်းပိုဒ်များရှိပါသည်။

“ထာဝရဘုရားမိန့်တော်မူသည်ကား သင်တို့ပူဇော်သောယဇ်များကို ငါသည်အဘယ်သို့ ဆိုင်သနည်း။ မီးရှို့၍ ပူဇော်သောသို့ကောင်၊ ဆူဖြိုးအောင်ကျွေးသော တိရစ္ဆာန်တို့၏ ဆီဥနှင့်ငါဝပြီ။ နွားနှင့်သိုးသငယ်၊ ဆိတ်တို့၏ အသွေးကို ငါမနှစ်သက်။ သင်တို့သည် ငါရှေ့မှာ မျက်နှာပြခြင်းငှာလာကြသောအခါ၊ ငါတံတိုင်းတော်ကို ကျော်နင်းသော သင်တို့၌ ထိုသို့သော ဝတ်ကို အဘယ်သူတောင်းသနည်း။ အချည်းနှီးသော ပူဇော်သက္ကာကို နောက်တဖန်မဆောင်ခဲ့ကြနှင့်၊ သင်တို့မီးရှို့သော နံ့သာပေါင်းကို ငါရှုံ့ရှာ၏။ လဆန်းနေ့၊ ပရိသတ်စည်းဝေးသောနေ့ကိုလည်း ရှုံ့ရှာ၏။ အဓမ္မမှုနှင့် ရောနှောသော ဓမ္မစည်းဝေးခြင်းတို့ကို သည်းမခံနိုင်။ ငါ့ဝိညာဉ်သည် သင်တို့လဆန်းနေ့များနှင့်၊ သင်တို့ပွဲများကိုမုန်း၏။ ငါ့ကိုနှောင့်ရှက်စရာဖြစ်၏။ သည်းခံခြင်းအားဖြင့် ငါပင်ပန်း၏။ သင်တို့သည် လက်ဝါးတို့ကို ဖြန့်ကြသောအခါ ငါသည် မျက်စိကိုလွှဲမည်။ များစွာသော ပဌနာကိုပြုကြသောအခါ ငါသည်နားမထောင်။ သင်တို့လက်တို့သည် အသွေးနှင့်ပြည့်ကြ၏။ ကိုယ်ကိုကိုယ်ဆေးကြောကြလော့။ ကိုယ်ကိုကိုယ်စင်ကြယ်စေကြလော့။ သင်တို့ဒုစရိုက်များကို ငါ့မျက်မှောက်မှ ပယ်ရှားကြလော့။ မကောင်းသော အကျင့်ကိုဖြတ်ကြလော့။ ကောင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်အံ့သောငှါ သင်ကြလော့။ တရားသဖြင့် ပြုခြင်းငှါကြံပြုလော့။ ကောက်သောအရာကို ဖြေငုံစေကြလော့။ မိဘမရှိသောသူတို့အဖို့ တရားသဖြင့်စီရင်ကြလော့။ မုဆိုးမတို့၏အမှုကို စောင့်ကြလော့။”

(ဟေရှာယအနာဂတ္တိကျမ်း ၁:၁၁-၁၇)

ဤသို့သာထင်ရှားသောကျမ်းပိုဒ်တွင် ဘုရားသခင်ကို ယဇ်ပလ္လင်သို့ယူဆောင်လာသော ပူဇော်သက္ကာတို့အား လက်ခံရန်ငြင်းပယ်ပြီး အစုအဖွဲ့တွင် တရားမျှတမှုမရှိသော သူတို့၏ ဆုတောင်းသံကို နားညောင်းရန် ငြင်းပယ်သည့် ဘုရားအဖြစ်ဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လူတို့အကြားတွင်ရှိနေသော အားနည်းသော သူတို့၏လိုအပ်မှုအပေါ် စာနာစိတ်ကင်းမဲ့မှုကို ဘုရားသခင်မနှစ်သက်ပါ။ “တရားသဖြင့် ပြုခြင်းငှါ ကြံကြလော့

ကောက်သောအရာကိုဖြောင့်စေကြလော့။ မိဘမရှိသော သူတို့အဖို့ တရားသဖြင့် စီရင်ကြလော့။ မုဆိုးမတို့၏ အမှုကိုစောင့်ကြလော့” (၁:၁၇)။ သမ္မာကျမ်းစာထဲတွင် ဤအဓိကအချက်နှင့်ပတ်သက်သည့် ကျမ်းပိုဒ်များ များစွာရှိပါသည်။

ဘုရားသခင်သည် မိမိကိုကိုးကွယ်မည့်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ပရောဖက်မိက္ခာကဏ္ဍသို့ အကျဉ်း ချုပ်ဖော် ပြထားပါသည်။

“အချင်းလူ၊ ကောင်းသောလမ်းကိုပြတော်မူပြီ။ တရားသဖြင့် ပြုခြင်း၊ ကရုဏာကိုနှစ်သက်ခြင်း၊ သင် ၏ ဘုရားသခင်ရှေ့တော်၌ နှိမ့်ချသော စိတ်နှင့်ကျင့်နေခြင်းမှတစ်ပါး အဘယ်ပူဇော်သက္ကာကို ထာဝရဘုရား တောင်းတော်မူသနည်း။” (မိက္ခာအနာဂတ္တိကျမ်း ၆:၈)

၂။ အားနည်းသူတို့အပေါ်အမြတ်ထုတ်ခြင်းကိုသတိပေးခြင်း

ဆင်းရဲသားနှင့်အားနည်းသူတို့အပေါ် ဂရုစိုက်မှုပျက်ကွက်သည်သာမက အထူးသဖြင့် သူတို့၏ အခြေ ခံစီးပွားရေးအကျိုးရလဒ်အပေါ် အမြတ်ထုတ်သူတို့ကို ပရောဖက်အာမုတ်က ဝေဖန်သုံးသပ်ထားပါသည်။

“ငါတို့သည် စပါးကို ရောင်းအံ့သောငှါ လဆန်းနေ့လွန်ပါစေ၊ ဂျုံကိုရောင်းအံ့သောငှါဥပုသ်နေ့လွန်ပါ စေဟုဆိုလျက် ဇောလေးကိုငယ်စေခြင်းငှါ၎င်း၊ ကျပ်လေးကို ကြီးစေခြင်းငှါ၎င်းလုပ်၍၊ စဉ်းလဲသော ချိန်ခွင်ကို သုံးလျက်ဆင်းရဲသောသူကိုငွေနှင့်၎င်း၊ ငတ်မွတ်သောသူကို ခြေနှင့်တရံနှင့်၎င်းဝယ်၍၊ ညံ့သောဂျုံဆန်ကို ရောင်းလျက်၊ ငတ်မွတ်သောသူတို့ကိုနှိမ်နင်း၍ ဆင်းရဲသော ပြည်သားတို့ကို ဖြတ်ခြင်းငှါ အလွန်အလိုကြီး သောသူတို့၊ ဤစကားကိုနားထောင်ကြလော့။

ထာဝရဘုရားသည် ယာကုပ်၏ဘုန်းကိုတိုင်တည်၍ ကျိန်ဆိုတော်မူသည်ကား၊ အကယ်စင်စစ် သူတို့ ကျင့်ကြံပြုမူသမျှတို့ကို ငါသည် အစဉ်မပြတ် မမေ့လျော့။ ထိုအပြစ်ကြောင့်မြေတုန်လှုပ်လိမ့်မည်မဟုတ်လော။ မြေသားအပေါင်းတို့သည် ညည်းတွားကြလိမ့်မည် မဟုတ်လော။ မြစ်ကဲ့သို့ တပြည်လုံးထပြီးလျှင်၊ တဖန် အဲဂုတ္တမြစ်၌ မြုပ်သကဲ့သို့ပါသွား၍ မြုပ်လိမ့်မည် မဟုတ်လော။” (အာမုတ် ၈:၄-၈)

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းတွင်ဖော်ပြသည့် “အပြစ်တရား”နှင့်ဆိုင်သောအယူအဆသည် တရားမျှတမှုမရှိခြင်း၊ အားနည်းခြင်းနှင့်ဘေးဖယ်ထားခြင်းဆိုင်ရာအမှုအရာတို့တွင် ထောက်ခံအားပေးမှုမရှိခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည် ဟု ကျမ်းတတ်ပညာရှင်တို့က ခိုင်မာစွာပြောဆိုပါသည်။ သမ္မာကျမ်းစာထဲတွင် ဘုရားသခင်သည် “ဆင်းရဲသား များအတွက် ဦးစားပေးရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်” ကိုလုပ်ဆောင်ပေးပြီး ဆင်းရဲသားများ၊ အဖိနှိပ်ခံရသူများ၊ အပယ်ခံရသူများနှင့် အားနည်းသူများအား ပြုမူဆက်ဆံပုံအပေါ် မူတည်ပြီး လူနှင့် လူမျိုးတို့အပေါ်တရားစီရင်မည်ဟု အချို့က ခံယူ ထားသည်။

၃။ သခင်ယေရှု၏ သွန်သင်ချက်ထဲမှ အားနည်းသူတို့နှင့် စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်း

ဓမ္မသစ်ကျမ်းတွင် စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော အဓိကအချက်ကို အဖွဲ့အစည်းထဲမှ ဘေးဖယ်ခံရသည့်အားနည်းသူများနှင့် ဆက်စပ်ဖော်ပြထားပါသည်။ သခင်ယေရှု၏ အမှုတော်လုပ်ငန်းသည် အဖွဲ့အစည်းက ခေတ်ရေစီးကြောင်း၏ပြင်ပသို့ ဖယ်ထုတ်လိုက်သောသူများအတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။ အမှန် စင်စစ် သခင်ယေရှုသည် မိမိ၏အမှုတော်လုပ်ငန်းအစတွင် ဟေရှာယအနာကတ္တိကျမ်းထဲမှ ကျမ်းပိုဒ်ကို အသုံးပြုပြီး မိမိ ဆက်လုပ်လုပ်ဆောင်မည့် အမှုတော်၏ သဘောသဘာဝကိုရည်ညွှန်းထားပါသည်။

“ကြီးပွားတော်မူရာ နာဇရက်မြို့သို့ရောက်ပြန်လျှင်၊ ထုံးစံတော်ရှိသည်အတိုင်း ဥပုသ်နေ့၌ တရားဇရပ်သို့ဝင်၍ ကျမ်းစာကို ဖတ်ရှုတ်ခြင်းငှါ ထတော်မူ၏။ ဇရပ်စောင့်သည် ပရောဖက်ဟေရှာယ၏ကျမ်းစာကို ပေးသည်ဖြစ်၍ ကျမ်းစာကိုဖွင့်တော်မူလျှင် တွေ့သော အချက်စကား ဟူမူကား၊ ထာဝရဘုရား၏ ဝိညာဉ်တော်သည် ငါ့အပေါ်၌ တည်တော်မူ၏။ အကြောင်းမူကား၊ ဆင်းရဲသားတို့အား ဝမ်းမြောက်စရာသတင်းကို ကြားပြောစေခြင်းငှါ ငါ့ကို ဘိသိက်ပေးတော်မူပြီ။ ကြေမ္မသော သူတို့၏အနာကိုပျောက်စေခြင်းငှါ၎င်း၊ ဖမ်းသွားချုပ်ထားလျက်ရှိသောသူတို့အား လွတ်ခြင်းအကြောင်းနှင့် မျက်စိကန်းသူတို့အား မျက်စိမြင်ပြန်ခြင်းအကြောင်းကို ပြစေခြင်းငှါ၎င်း၊ ညှဉ်းဆဲခံရသော သူတို့ကို ကယ်မစေခြင်းငှါ၎င်း၊ ထာဝရဘုရား၏ မင်္ဂလာနှစ်ကာလကို ကြားပြောစေခြင်းငှါ၎င်း၊ ငါ့ကိုစေလွှတ်တော်မူပြီဟု လာသတည်း။”

ကျမ်းစာကိုလိပ်၍ ဇရပ်စောင့်အားပေးပြီးမှ ထိုင်တော်မူ၏။ ဇရပ်၌ရှိသော သူအပေါင်းတို့သည် ကိုယ်တော်ကို စေ့စေ့ကြည့်လျက်နေကြ၏။ ယေရှုကလည်း ယနေ့ပင် ဤကျမ်းစာချက်သည် သင်တို့ကြားသည်အတိုင်း ပြည့်စုံလေပြီဟုမိန့်တော်မူ၏။ (လုကာ၊ ၄:၁၆-၂၁)

သခင်ယေရှုသည် ကတိထားတော်မူသောမေရှိယဖြစ်ကြောင်း နှစ်ခြင်းဆရာယောဟန်စူးစမ်းလေ့လာအချိန်တွင် ဆင်းရဲသားများနှင့် အပယ်ခံများနှင့်အတူ စည်းလုံးညီညွတ်လိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကို သခင်ယေရှုကထပ်မံ၍ အတည်ပြုထားသည်။

“ခရစ်တော်ပြုတော်မူသော အမှုတို့ကို ယောဟန်သည် ထောင်ထဲမှာ ကြားသောအခါ၊ မိမိတပည့်နှစ်ယောက်ကိုစေလွှတ်၍ ကိုယ်တော်သည် ကြွလာသောသူမှန်သလော။ သို့မဟုတ် အခြားသောသူကိုမျှော်လင့်ရပါမည်လောဟု မေးလျှောက်စေ၏။ ယေရှုကလည်း သင်တို့သည် ကြားရသမျှ၊ မြင်ရသမျှတို့ကို သွား၍ ယောဟန်အား ကြားလျှောက်ကြလော့။ မျက်စိကန်းသောသူတို့သည် မျက်စိမြင်ရကြ၏။ ခြေမစွမ်းသောသူတို့သည် လှမ်းသွားရကြ၏။ နှုနာစွဲသောသူတို့သည် သန်ရှင်းခြင်းသို့ ရောက်ရကြ၏။ နားပင်းသော သူတို့သည် နားကြားရကြ၏။ သေသောသူတို့သည် ထမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရကြ၏။ ဆင်းရဲသားတို့သည်လည်း ဝမ်းမြောက်စရာသတင်းကို ကြားရကြ၏။ (မသဲ ၁၁:၂-၅)

လူတစ်ယောက်စီတိုင်းသည် ဘုရားသခင်ရှေ့တော်တွင် တန်ဖိုးရှိသူများဖြစ်ပြီး မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ဘုရားသခင်၏ ချစ်ခြင်းမေတ္တာပြင်ပတွင် ရှိမနေပါဟု သခင်ယေရှုကဆိုထားပါသည်။

“အဘယ်သို့ထင်ကြသနည်း။ သိုးတရာရှိသောသူ၌ သိုးတကောင်သည် လမ်းလွဲ၍ ပျောက်လျှင်၊ ထိုသူသည် ကိုးဆယ်ကိုးကောင်သောသိုးတို့ကို တောင်ပေါ်မှာထားခဲ့ပြီးမှ လမ်းလွဲ၍ပျောက်သော သိုးတကောင်ကို သွား၍ရှာတတ်သည်မဟုတ်လော။ တွေ့ပြီးလျှင် လမ်းမလွဲမပျောက်သောသိုး ကိုးဆယ်ကိုးကောင်၌ ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်ထက်၊ ထိုသိုးတကောင်၌ သာ၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်ဟု ငါအမှန်ဆို၏။ ထိုနည်းတူ

ကောင်းကင်ဘုံ၌ ရှိတော်မူသော သင်တို့အဘသည် ဤသူငယ်တယောက်ကိုမျှ ပျက်စီးစေခြင်းငှါ အလိုတော် မရှိ။” (မသု ၁၈:၁၂-၁၄)

သခင်ယေရှု၏သွန်သင်ချက်များစွာတို့တွင် သဘောတရားများ သို့မဟုတ် နေ့စဉ်အသက်တာများမှယူ၍ ဥပမာ များ၊ ပုံပမာများကို အသုံးပြုထားသဖြင့် လူအများက ထိုသတင်းစကားများကို နားလည်ကြသည်။ အဖွဲ့အစည်း ထဲမှ ဆင်းရဲသားများ၊ အားနည်းသူများအပေါ် ကျွန်ုပ်တို့၏ အမြင်သဘောထားများနှင့် ပတ်သက်သည့် ဥပမာ နှစ်ခုကို သခင်ယေရှုသွန်သင်ထားပါသည်။

သူဌေးနှင့်လာဇရုပုံဥပမာ

အောက်ဖော်ပြပါဥပမာသည် ချမ်းသာသောသူတို့၏ ချမ်းသာရခြင်းအကြောင်းပြချက်နှင့် အားနည်းသူ ဖြစ်ရခြင်း၏အကြောင်းပြချက်အကြား ရှိသင့်သော ဆက်ဆံရေးသဘောကို နားလည်သဘောပေါက်ရန်ဖြစ် သည်။

“တဖန်တုံ၊ သူဌေးတယောက်သည် နီမောင်းသော ကမ္မလာနှင့်ပိတ်ချောကိုဝတ်ဆင်၍ ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်၌ နေတိုင်းပျော်မွေ့လျက်နေ၏။ လာဇရုအမည်ရှိသော သူဆင်းရဲတယောက်သည် တကိုယ်လုံး၌ အနာစိမ်းပေါက်၍ သူဌေး၏စားပွဲမှကျသော စားနပ်စားပေါက်ကိုစားပါရစေဟု တောင့်တသောစိတ်နှင့် သူဌေး အိမ်တံခါးနားမှာ တုံးလုံးနေ၏။ ခွေးတို့သည်လာ၍ အနာစိမ်းများကိုလျက်ကြ၏။ တနေ့သ၌ ထိုဆင်းရဲသား သည် သေလွန်၍ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကိုခံရလေ၏။ မရဏာနိုင်ငံ၌ပြင်းပြစွာသော ဝေဒနာကိုခံရလျက် မျှော်ကြည့်၍ အာဗြဟံကို၎င်း၊ အာဗြဟံ၏ရင်ခွင်၌ လာဇရုကို၎င်း အဝေးကမြင်လျှင်၊ အို အဘအာဗြဟံ၊ အကျွန်ုပ်ကိုကယ်မ သနားတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် ဤမီးလျှံ၌ ပြင်းစွာခံရသောကြောင့်၊ လာဇရုသည် မိမိလက်ဖျားကိုရေ၌ နစ်၍ အကျွန်ုပ်လျှာကိုအေးစေခြင်းငှါ သူ့ကိုအကျွန်ုပ်ရှိရာသို့ စေလွှတ်တော်မူပါဟု ဟစ်ကြော်လေ၏။ အာဗြဟံက လည်း ငါ့သား သင်သည် အသက်ရှင်စဉ်အခါ ချမ်းသာရသည်ကို၎င်း၊ လာဇရုသည် ဆင်းရဲစွာနေရသည်ကို၎င်း အောက်မေ့လော့။ ယခုမူကား၊ သူသည် သက်သာခြင်းရှိ၏။ သင်သည် ဒုက္ခဝေဒနာကိုခံရ၏။ ထိုမှတစ်ပါး ငါတို့ နှင့် သင်တို့စပ်ကြား၌အလွန်နက်လှသော ချောက်ကြီးတည်လျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤအရပ်မှသင်တို့ရှိရာသို့ ကူးချင်သောသူ မကူးနိုင်။ ထိုအရပ်မှ ငါတို့ရှိရာသို့ ကူးချင်သောသူလည်း မကူးနိုင်ဟုဆို၏။ သူဌေးကလည်း အို အဘ၊ ထိုသို့မှန်လျှင် အကျွန်ုပ်၌ ညီငါးယောက်ရှိပါသည် ဖြစ်၍ သူတို့သည် ဤပြင်းပြစွာခံရအရပ်သို့မရောက် မည်အကြောင်း၊ သူတို့အား သက်သေခံစေခြင်းငှါ၊ လာဇရုကိုအကျွန်ုပ်အဘ၏အိမ်သို့စေလွှတ်တော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်တောင်းပန်ပါ၏ဟု ပြောဆိုလျှင် အာဗြဟံက သင်၏ညီတို့၌ မောရှေမှစ၍ ပရောဖက်များရှိကြ၏။ ပရောဖက်တို့၏ စကားကိုနားထောင်ကြစေဟုဆို၏။ သူဌေးကလည်း မဟုတ်ပါ အဘ အာဗြဟံ။ သေသော လူစုထဲက တယောက်သောသူသည် ထမြောက်၍ သူတို့ရှိရာသို့သွားလျှင် သူတို့သည်နောင်တရကြပါလိမ့်မည် ဟုဆိုသော် အာဗြဟံက သူတို့သည် မောရှေ၏စကား၊ ပရောဖက်တို့၏စကားကိုနားမထောင်လျှင် တယောက် သောသူသည် သေခြင်းမှထမြောက်သော်လည်း မယုံကြည်နိုင်ကြဟု အာဗြဟံဆိုသည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။ (လုကာ၊ ၁၆:၁၉-၃၁)

ဤဥပမာ၌ လူ့အသက်တာ၏အဆုံးသည် လူ၏အမြင်သဘောထားနှင့်တကွ ဆင်းရဲသားများနှင့် အား နည်းသူများအား ချဉ်းကပ်သည့်အပေါ် ချဉ်နှောင့်ထားသည့်အတွေးအခေါ်သို့ ပို့ဆောင်ပေးနေသဖြင့် စိုးရိမ်ဖွယ် ရာကောင်းလှပါသည်။ ဤပုံပြင်ထဲမှ သူဌေးသည် မိမိ၏တံခါးနားမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခခံနေသော လာဇရုကိုနာကျင် အောင်မပြုသည်ကိုသတိပြုပါ။ အမှန်စင်စစ်၊ သူတို့နှစ်ဦး၏အကြားတွင် သူဌေး၏ဝေဖန်ရှုတ်ချခြင်း၊ အပြန် အလှန်တုံ့ပြန်ခြင်းလည်းမရှိပါ။ ဤသည်မှာ သခင်ယေရှုဆိုလိုသည့်တိကျသောအချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သူဌေး

သည် မိမိ၏ချမ်းသာခြင်းတို့ဖြင့် ဝန်းရံလျက်ရှိနေပြီး မိမိ၏ချမ်းသာသောမိတ်ဆွေများနှင့် ပွဲတော်များကျင်းပနေသော်လည်း မိမိ၏တံခါးအနီးတွင် မိမိစားပွဲမှကျသော စားနပ်စားပေါက်များကို စားရပါစေဟုတောင့်တသောသူ၏အဖြစ်မှန်ကို မမြင်ဘဲနေခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအမှန်တရားသည် ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးတွင် ဖြစ်ပျက်လျက်ရှိနေပါသည်။ တောင်ပိုင်းနှင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသများတွင် များစွာသော ဆိုးသွမ်းခက်ထန်မှုများ၊ စည်းစိမ်ဥယျာဉ်မဲ့မှုများ၊ မိမိတို့၏မြို့၊ ရွာသာမက လမ်းများပေါ်တွင်ရှိနေသည့် မိမိတို့မိတ်ဆွေ၏စိတ်ဆင်းရဲမှုများကို မိမိကိုယ်တိုင် မမြင်မတွေ့ဘဲရှိနေပါသည်။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိတို့နေထိုင်ရာအရပ်တွင် အားနည်းသူတို့၏အတိဒုက္ခများအတွက် ဘုရားသခင်အပေါ်တာဝန်ရှိကြောင်း ခရစ်ယာန်သမ္မာကျမ်းစာတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ “အကျွန်ုပ်သည် ညီကိုစောင့်ရှောက်သောသူဖြစ်ပါသဘော”ဆိုသည့် ကာကုန်မေးသည့်မေးခွန်းကို ဧဝံဂေလိသဘောဖြင့် “ဟုတ်ပါသည်” ဟုဖြေရပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ကံကြမ္မာသည် ကျွန်ုပ်တို့အထဲတွင် သက်ရှင်နေသောသူတို့၏ အားနည်းချို့ငဲ့မှုအပေါ်တွင် မူတည်နေပါသည်။

သိုးနှင့်ဆိတ်ပုံဥပမာ

အထက်ပါအယူအဆသဘောတရားနှင့်ပတ်သက်သည့် အခြားသောဥပမာတစ်ခုကို သခင်ယေရှုပြောပြခဲ့သည်။ လူသားတို့သည် ဤလောကတွင် အသက်ရှင်ခဲ့သည်အတိုင်းနောက်ဆုံးသောနေ့ရက်တွင် တရားစီရင်ခြင်းခံရမည့်ဥပမာအကြောင်းအရာဖြစ်ပါသည်။

“လူသားသည် မိမိဘုန်းအာနုဘော်ကိုဆောင်လျက်၊ သန့်ရှင်းသော ကောင်းကင်တမန်များ အခြံအရံတို့နှင့်တကွ ကြွလာတော်မူသောအခါ ဘုန်းရှိသော ပလ္လင်တော်ပေါ်မှထိုင်၍ ရှေ့တော်၌ လူမျိုးအပေါင်းတို့ကို စုဝေးစေသဖြင့်၊ သိုးထိန်းသည် သိုးနှင့်ဆိတ်တို့ကို တခြားဆီခွဲထားသကဲ့သို့၊ လူအပေါင်းတို့ကို အသီးအခြားခွဲ၍ သိုးတို့ကိုလက်ယာတော်ဘက် ဆိတ်တို့ကိုလက်ဝဲတော်ဘက်၌ထားတော်မူလတံ့။ ထိုအခါလက်ယာတော်၌ရှိသော သူတို့အား မင်းကြီးက ငါ့မည်းတော်တော်ထံ ကောင်းချည်းမင်္ဂလာခံသောသူတို့၊ ကမ္ဘာဦးကပင် သင်တို့အဖို့ ပြင်ဆင်သောနိုင်ငံကိုလာ၍ အမွေခံကြလော့။ အကြောင်းမူကား ငါသည် မွတ်သိပ်သောအခါ သင်တို့သည် ကျွေးကြ၏။ ငါသည် ရေငတ်သောအခါ သင်တို့သည် သောက်ဖို့ပေးကြ၏။ ငါသည် ဧည့်သည်ဖြစ်သော အခါ သင်တို့သည် ဧည့်သည်ဝတ်ကိုပြုကြ၏။ ငါသည် အဝတ်အချည်းစည်းရှိသောအခါ သင်တို့သည် အဝတ်နှင့်ဖုံးလွှမ်းကြ၏။ ငါသည် အနာရောဂါစွဲသောအခါ သင်တို့သည် ကြည့်ရှုပြုစုကြ၏။ ငါသည် ထောင်ထဲမှာနေရသောအခါ သင်တို့သည် ငါ့ထံသို့လာကြ၏ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊ ဖြောင့်မတ်သောသူတို့က သခင်ကိုယ်တော်သည် မွတ်သိပ်တော်မူသည်ကို အဘယ်အခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည် မြင်၍ ကိုယ်တော်ကိုလုပ်ကျွေးပါသနည်း။ ရေငတ်တော်မူသည်ကို အဘယ်အခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည်မြင်၍ ကိုယ်တော်ကိုသောက်ဖို့ပေးပါသနည်း။ ဧည့်သည်ဖြစ်တော်မူသည်ကို အဘယ်အခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည်မြင်၍ ဧည့်သည်ဝတ်ကို ကိုယ်တော်အားပြုပါသနည်း။ အဝတ်အချည်းစည်းရှိတော်မူသည်ကို အဘယ်အခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည်မြင်၍ ကိုယ်တော်ကို အဝတ်နှင့်ဖုံးလွှမ်းပါသနည်း။ အနာစွဲတော်မူသည်ကို၎င်း၊ ထောင်ထဲမှာနေတော်မူသည်ကို၎င်း၊ အဘယ်အခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည်မြင်၍ အထံတော်သို့ရောက်ပါသနည်းဟု ပြန်၍ လျှောက်ကြသော်၊ မင်းကြီးက ငါအမှန်ဆိုသည်ကား သင်တို့သည် ဤသူတည်းဟူသော ငါ့ညီတို့တွင် အငယ်ဆုံးသော သူတယောက်အား ပြုကြသမျှတို့ကို ငါ့အားပြုကြပြီဟု ပြန်၍မိန့်တော်မူလတံ့။

ထိုအခါ လက်ဝဲတော်ဘက်၌ရှိသော သူတို့အား မင်းကြီးက ကျိန်ခြင်းကိုခံရသောသူတို့ မာရ်နတ်နှင့်သူ၏တမန်တို့အဖို့ ပြင်ဆင်သော ထာဝရမီးထဲသို့ ငါ့ထံမှ ခွဲသွားကြလော့။ အကြောင်းမူကား၊ ငါသည် မွတ်သိပ်သော အခါ

သင်တို့သည်မကျွေး၊ ငါသည်ရေငတ်သောအခါ သင်တို့သည် သောက်ဖို့မပေး။ ငါသည် ဧည့်သည်ဖြစ် သောအခါ သင်တို့သည်ဧည့်သည်ဝတ်ကိုမပြု။ ငါသည် အဝတ်အချည်းစည်းရှိသောအခါ သင်တို့သည် အဝတ် နှင့်မဖုံးမလွှမ်း။ ငါသည် အနာရောဂါစွဲသောအခါ၌၎င်း၊ ထောင်ထဲမှာနေရသောအခါ၌၎င်း၊ သင်တို့သည် မကြည့်ရှုမပြုစုကြဟု မိန့်တော်မူလျှင် ထိုသူတို့က သခင်ကိုယ်တော်သည် မွတ်သိတ်တော်မူခြင်း၊ ရေငတ် တော်မူခြင်း၊ ဧည့်သည်ဖြစ်တော်မူခြင်း၊ အဝတ်အချည်းစည်းရှိတော်မူခြင်း၊ အနာစွဲတော်မူခြင်း၊ ထောင်ထဲမှာ နေတော်မူခြင်းတို့ကို အကျွန်ုပ်တို့သည် အဘယ်အခါ၌မြင်၍ ကိုယ်တော်ကို မပြုစုမလုပ်ကျွေးဘဲနေပါသနည်း ဟု ပြန်၍ လျှောက်ကြသော်၊ မင်းကြီးက ငါအမှန်ဆိုသည်ကား၊ သင်တို့သည် ဤသူတို့တွင် အငယ်ဆုံးသော သူ တစ်ယောက်အား မပြုသမျှတို့ကို ငါ့အားမပြုကြပြီဟု ပြန်၍ မိန့်တော်မူလေတံ့။ ထိုသူတို့သည် ထာဝရအပြစ် ဒဏ်ခံရာသို့၎င်း၊ ဖြောင့်မတ်သောသူတို့မူကား ထာဝရအသက်ရှင်ရာသို့၎င်း သွားရကြလေတံ့ဟုမိန့်တော်မူ၏။ (မသဲ ၂၅)

ဤပုံဥပမာတွင် အရေးပါသောအချက်မှာ ဆင်းရဲသားများ၊ အားနည်းသူများ၊ ဘေးဖယ်ခံရသူများ အပေါ်ထားရှိသော ကျွန်ုပ်တို့၏စိတ်ဝင်စားမှုသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ဝညာဉ်ရေးရာနှင့်ဆက်စပ်ပတ်သက်လျက်ရှိပါ သည်။ အားငယ်သူများနှင့် အားနည်းသူများအပေါ် ဂရုမပြုသောသူတို့သည် အတိဒုက္ခရောက်သူတို့အပေါ် ပျက်ကွက်သော မိမိတို့၏ ကံကြမ္မာအကျိုးဆက်ကို အံ့သြစွာတွေ့ရှိရကြောင်း ဤပုံဥပမာက ဖော်ပြထားပါ သည်။ ကောင်းသောအရာငြိမ့်တုံ့ပြန်သောသူတို့က မိမိတို့၏သနားကြင်နာသောစိတ်ဖြင့်ပြုခြင်းသည် ဘုရား ဝတ်အားမသိဘဲလျက်ပြုမိကြောင်းကို စိတ်ဝင်စားဖွယ်တွေ့ရပါသည်။ တနည်းအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်း၏ဖယ် ထုတ်ခြင်းခံရသူတို့အပေါ် တုံ့ပြန်ခြင်းသည် ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာမေးခွန်းကိုပေါ်ထွက်စေသည်။ အားနည်းသူကို ဂရု ပြုခြင်းသည် သဘာဝကျသောတုံ့ပြန်မှုဖြစ်ပြီး ကုသိုလ်လိုချင်သောကြောင့် သို့မဟုတ် ဘာသာရေးဝတ္တရား ကြောင့်မဟုတ်ပါ။ အားနည်းသူကိုကူညီမစခြင်းသည် ဘုရားသခင်ကို အစေခံနေခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်သူ၏အင်္ဂါများ - လူအစုအဖွဲ့အတွင်း သက်ရှိပုံသဏ္ဌာန်

ဤအပိုင်းကို ရှင်ပေါလု၏ ကောရိန္နုသြဝါဒစာ ပထမစောင်တွင်ဖော်ပြသည့်အဖွဲ့အစည်း၏ရူပါရုံဖြင့် အဆုံး သတ်လျှင် သင့်လျော်မည်ဖြစ်ပါသည်။

“ကိုယ်သည်အင်္ဂါတခုတည်းရှိသည်မဟုတ်၊ အများရှိသည်ဖြစ်၍ ခြေက ငါသည်လက်မဟုတ်သော ကြောင့် ကိုယ်နှင့်မစပ်ဆိုင်ဟုဆိုလျှင်၊ ထိုသို့ဆိုသောကြောင့် မစပ်ဆိုင်သည်မှန်သလော။ ငါသည် မျက်စိ မဟုတ်သောကြောင့် ကိုယ်နှင့်မစပ်ဆိုင်ဟုဆိုလျှင်၊ ထိုသို့ဆိုသောကြောင့် မစပ်ဆိုင်သည်မှန်သလော။ တကိုယ်လုံးသည်မျက်စိဖြစ်လျှင်အဘယ်သို့ကြားနိုင်မည်နည်း။ တကိုယ်လုံးသည် နားဖြစ်လျှင် အဘယ်သို့ နှမ်းနိုင်မည်နည်း။ ယခုမူကား၊ ဘုရားသခင်သည်အလိုတော်ရှိသည်အတိုင်း အင်္ဂါများအသီးသီးတို့ကို ကိုယ်၌ စီရင်ခန့်ထားတော်မူ၏။ ထိုမှတစ်ပါး၊ အင်္ဂါအပေါင်းတို့သည် အင်္ဂါတခုတည်းဖြစ်လျှင် ကိုယ်သည်အဘယ်မှ ရှိ လိမ့်မည်နည်း။ ယခုတွင် အင်္ဂါအများရှိလျက်နှင့် ကိုယ်တခုတည်းရှိ၏။ မျက်စိက သင့်ကိုငါအလိုမရှိဟု လက် ကိုမဆိုရ။ ထိုနည်းတူ၊ ဦးခေါင်းက သင်တို့ကိုငါအလိုမရှိဟု ခြေတို့ကိုမဆိုရ။ ထိုမျှမက အားနည်းဟန်ရှိသော အင်္ဂါတို့သည် သာ၍အသုံးဝင်ကြ၏။ အသရေနည်းဟတ်ရှိသော အင်္ဂါတို့သည်လည်း သာ၍ ကြီးသော အသရေ ကိုပေးတတ်၏။ တင့်တယ်ခြင်းမရှိသော အင်္ဂါတို့သည်လည်း သာ၍ကြီးသောတင့်တယ်ခြင်းကို ခံရကြ၏။ တင့်တယ်လျက်ရှိသော အင်္ဂါတို့သည် အခြားသော တင့်တယ်ခြင်းကိုမလိုကြ။ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ အချင်းချင်းကွဲပြား ခြင်းမရှိဘဲ၊ အင်္ဂါများတို့သည် အချင်းချင်း သူ့ကိုကိုယ်နှင့်အမျှ သတိပြုစေခြင်းငှာ၊ ဘုရားသခင်သည် ကိုယ် ခန္ဓာကိုမျှစေ၍ ယုတ်သောအင်္ဂါအား သာ၍များသော အသရေကိုပေးတော်မူ၏။ သို့ဖြစ်၍ အင်္ဂါတခုတည်း

ဆင်းရဲခြင်းကိုခံရလျှင်၊ အင်္ဂါအပေါင်းတို့သည် အတူခံရကြ၏။ အင်္ဂါတစ်ခုသည် ချီးမြှောက်ခြင်းခံရလျှင်၊ အင်္ဂါအပေါင်းတို့သည် အတူဝမ်းမြောက်ကြရ၏။

ရှင်ပေါလုဖော်ပြသည့် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ပုံသဏ္ဌာန်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်းကိုဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ဘဲ အသင်းတော်ကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် သူဖော်ပြသည့်အကြောင်းအရာမှာ ကောရိန္တု အသင်းတော်အတွင်း ဝိညာဉ်ဆုကျေးဇူးနှင့်ပတ်သက်သည့် နိမ့်ကျခြင်းနှင့် မြင့်မားခြင်းအကြား အငြင်းပွားမှု ပင်ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာ၏ပုံသဏ္ဌာန်ကို အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိအားနည်းသူများအပေါ် ကျွန်ုပ်တို့၏ သဘောထားနှင့် ဥပမာပြုနိုင်ပါသည်။ လူတစ်ဦး သို့မဟုတ် ကိုယ်ခန္ဓာ၏အင်္ဂါတစ်ခုသည် အခြားတစ်ခုအား သင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ဖြစ်သည်အတိုင်းမဖြစ်သည့်အတွက် ခန္ဓာကိုယ်နှင့်မသက်ဆိုင်ဟုမပြောနိုင်ကြောင်း ရှင်ပေါလု ခိုင်မာစွာ ပြောဆိုထားပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်၏အင်္ဂါအားလုံးတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်အသက်ရှင်မှုအတွက် တူညီစွာအရေးကြီးပါသည်။ အားနည်းသောအင်္ဂါများကို ကာကွယ်ရန်နှင့်ချီးမြှောက်ရန်လိုအပ်ပါသည်ဟုလည်း ပြောထားပါသည်။

အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှ အားနည်းသူကို သဘောထားကြီးစွာအားပေးလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် သနားကြင်နာခြင်း သို့မဟုတ် ဘာသာရေး၏တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ်အခြေခံကာပေါ်ထွက်လာခြင်းမဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးသည် တစ်ခုတည်းသော လူသားအဖွဲ့နှင့်ပတ်သက်နေကြပြီး ဘုရားသခင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ကို ကွဲပြားခြားနားခြင်းများစွာဖြင့်ဖန်ဆင်းထားသော်လည်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးမှာတန်းတူရည်တူပင်ဖြစ်သည်ဆိုသော ခံယူချက်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာတွင် အင်္ဂါတစ်ခုဆင်းရဲခံရလျှင် အင်္ဂါအားလုံးဆင်းရဲခံရပြီး အင်္ဂါတစ်ခုချီးမြှောက်ခံရလျှင် အင်္ဂါအားလုံးချီးမြှောက်ခံရပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အားနည်းသူများအပေါ် ကျွန်ုပ်တို့၏ လုပ်ဆောင်မှုမှာ ထိုသူတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်ဆိုသောခံယူချက်အပေါ်မူတည်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ဘုရားသခင်၌ အတူတကွစည်းလုံးလျက်ရှိနေပါသည်။

တောင်အာရှနှင့်အရှေ့တောင်အာရှဒေသများတွင် ခွန်အားနည်းသူများ၊ အားနည်းသူများ၊ ဆင်းရဲသား များနှင့် ဘေးဖယ်ခံရသူများကို အားပေးကူညီခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တာဝန်ယူကြသောလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိပါရှိမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ကိုယ်နှင့်စပ်ဆိုင်သောသူကို ကိုယ်နှင့်အမျှ ချစ်လော့ ဆိုသော ပညတ်တော်သည် မိမိ၏နောက်တော်လိုက်တို့အားပေးသည့် သခင်ယေရှု၏ အခြေခံပညတ်တော်အသေးစိတ်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်မခံစားလိုသော အတိဒုက္ခများကို အခြားမည်သူကို မျှမခံစားစေလိုပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင်ရှိသော အားနည်းသူတို့အတွက် နှုတ်ဆိတ်မနေစွဲပါ သို့မဟုတ် မလှုပ်ရှားဘဲမနေစွဲတော့ပါ။

ကဏ္ဍ (၄)

အစ္စလာမ်ဘာသာဆိုင်ရာ မှီငြမ်းပြုနိုင်သောရင်းမြစ်များ

နိုင်ငံသားဖြစ်ရေး၊ အခြေခံလွတ်လပ်မှုများနှင့်
ထိခိုက်လွယ်အကာအကွယ်မဲ့လူ့အစုအဝေးတို့အား
ပံ့ပိုးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာများ

နိုင်ငံသားဖြစ်ရေးအတွက် မှီငြမ်းပြုနိုင်သော အစ္စလာမ်တရားတော်မှ ရင်းမြစ်များ

မိတ်ဆက်

အရှေ့အလယ်ပိုင်းနှင့် တောင်အာဖရိကဒေသတွင် သမိုင်းကြောင်းအရ ပြောင်းလဲဖြစ်ထွန်းလာသော အချက်များပေါ် မူတည်၍ လည်းကောင်း၊ မတူကွဲပြားမှုကို သဘောထားကြီးစွာလက်ခံသည့် ဗဟုဝါဒသည် နယ်ခြားများဖြင့် စည်းတား၍ ခြားမထားနိုင် သော ကမ္ဘာနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းရှိ လူမှုဘဝအတွင်း၌ အပီအပြင်ထင်ရှားသော အရှိတရားဖြစ်လာ၍လည်းကောင်း၊ မွတ်စလင် ဓမ္မသတ် ဥပဒေပညာရှင် “ဖုကဟာ”တို့အနေဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်း၌ တည်ရှိနေသော မတူကွဲပြားသည့် လူအုပ်စုတို့အား မည်သူ့ကိုမှ ချန် လှပ်မထားဘဲ အားလုံးပါဝင်သော နိုင်ငံသားဆိုင်ရာ ခံယူချက်အတွေးအခေါ်ကို ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုရာတွင် မဖြစ်မနေပါဝင်ရတော့ပေမည်။ ယင်းသို့ပါဝင်ရာတွင် အစ္စလာမ်ဥပဒေဓမ္မသတ်ဆိုင်ရာ ထုံးတမ်းအစဉ်အလာ တို့အား ကြေညက်စွာနားလည်သဘောပေါက်ပြီး သမိုင်း ကြောင်းတစ်လျှောက် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများနှင့် ကမ္ဘာနှင့်အဝန်းဖြစ်ပေါ်တိုးတက်နေသော ပြောင်းလဲမှုများအားလည်း ရင်ဘောင်တန်းနိုင် လောက်အောင် အသိပညာကြွယ်ဝရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ဥပဒေဓမ္မသတ်ပညာရှင်များအား ပန်ကြားလိုသည်မှာ မိမိတို့ အမိနိုင်ငံ အသီးသီး၏ ပြဿနာတို့ကို သိရှိသတိမူရန်နှင့် ထိုပြဿနာတို့၏ အကြောင်းခံနှင့် သဘောသဘာဝတို့ကို သိရှိနားလည်ထားရန်ဖြစ်၏။ သို့မှသာလျှင် အားလုံးနှင့် ပူးပေါင်းချိတ်ဆက်ခါ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုနှင့် ယင်း၏တန်ဖိုး မူဘောင်အတွင်းမှ မတူကွဲပြားသူများ အတူတကွ ယှဉ်တွဲနေထိုင်စေရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အတွေးအခေါ် အသစ် အားလက်တွဲခါ အကျယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်ပေမည်။ ဤသို့ပြုလုပ်နိုင်ရန် မိမိ၏အတ္တကို ကျော်လွှားရန်လိုအပ်ပြီး မတူကွဲပြားသည့် ယဉ်ကျေးမှုများ နှင့် ဘာသာတရားတို့အား အသိအမှတ်ပြုပြီး မိမိတို့နှင့်မတူသည်ကို လေးစားရန်၊ လွတ်လပ်ခွင့်တို့ကို အာမခံရန်နှင့် နည်းဟန်ပုံစံအမျိုးမျိုး ဖြင့်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ပဋိပက္ခတို့အား မိမိတို့အုပ်ချုပ်ရာဒေသတွင်းရှိ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးမျက်နှာစာတို့တွင် မဖြစ်ပေါ်စေ ရန် ဝိုင်းဝန်းပါဝင်ကြရန်ဖြစ်၏။

၁။ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်

သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုသည့် ကိစ္စရပ်သည် ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ခေတ်သစ် အခါသမယတွင်မူ နိုင်ငံတော်နှင့် တသီးပုဂ္ဂလလူသားတစ်ဦးချင်း၏ အပြန်အလှန်ဆက်ဆံခြင်းဟူသည့် စံနှုန်းအပေါ်၌မူတည်၍ ဆုံးဖြတ် လာကြပါသည်။ ဤစံနှုန်းမှာ ဘက်နှစ်ဖက်လုံးပါဝင် ပက်သက်သည့် တာဝန်နှင့်ရပိုင်ခွင့်စနစ်အပေါ်တွင် အဓိကအခြေခံထားပါသည်။ ဤနေ့ ရာတွင် နိုင်ငံတော်သည် တစ်သီးပုဂ္ဂလလူသားတစ်ဦးချင်း၏ လုံခြုံမှုကိုတာဝန်ယူရန် အရေးပါလှပါသည်။ ထို့အပြင် ထိုလူသား၏ နိုင်ငံရေး မိတ်ဖက်ပြုလိုသည့် ကဏ္ဍနှင့် ထိုလူသား၏ မိမိဆန္ဒအလျောက် ဆွေမျိုးတော်စပ်ခြင်း၊ ဘာသာ၊ လူမျိုးတူခြင်းဟူသည့် အစွဲတို့အား မိမိ၏ လွတ်လပ်သော သဘောဆန္ဒဖြင့် ဖယ်ခွာကာ မိမိမဟာမိတ် ပြုလုပ်လိုသူနှင့် ဆက်သွယ်ခွင့်ကိုလည်း တာဝန်ယူရပေမည်။ ထိုလူသား၏ စွမ်း ဆောင်ရည်နှင့် သူတစ်ပါးကို အားမကိုးဘဲ မိမိကိုယ်တိုင်ဖြည့်စွမ်းနိုင်သည့် အရည်အသွေးများကို ပျိုးထောင်ပေးသော အရေးပါသည့် ပျိုးထောင်မှုကို တာဝန်ယူပြီး မိမိ၏ လွတ်လပ်မှုနှင့် ယုံကြည်ရာကို ထုတ်ဖော်နိုင်မှုအတွက် ရင်ပြင်တစ်ရပ် အဖြစ်လည်း ရှိနေရပေမည်။

ဤအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရဆိုပါမူ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုသည်မှာ ဘုံဒေသတစ်ခုတွင် ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်မျိုးနွယ်ဆက်တစ် မျိုးနွယ်ထဲမှမဟုတ်ဘဲ၊ ဘာသာအယူဝါဒတစ်ခုတည်းကိုသာလျင် လက်ခံယုံကြည် စရာလည်း မရှိမဖြစ်မလိုအပ်ဘဲ လူအုပ်စုတစ်စု အတွင်း၌ ချိတ်ဆက်နေထိုင်ခွင့်ရှိသော အနေအထားကို ဆိုလိုနေပါသည်။ စံတန်ဖိုးများတူညီနေသော ဘုံစနစ်တစ်ခုအား ပူးပေါင်းချိတ်ဆက်ထားသော ဥပဒေသအခြေခံတစ်ခုတွင် အုတ်မြစ်ခံအခြေချထားခြင်းမည်၏။ ဤအချက်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံသားတစ်ဦး သည် လူမှုဘဝတည်ဆောက်ရာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ ရပိုင်ခွင့်တို့ကို အမှန်တကယ် ခံစားခွင့်ရရှိရေး အခြေခံအရလည်းကောင်း၊ မဖြစ်မနေပြုလုပ်ပေးရန်တာဝန်ရှိသော ဝတ္တရားအရလည်းကောင်း၊ တူညီသော ဘုံစံတန်ဖိုးများအရလည်းကောင်း၊ အာဏာကို အသုံးပြုခွင့်မူများ အရလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ရေးရာတို့အား စီမံခန့်ခွဲခွင့်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းအရလည်းကောင်း ပါဝင်ခွင့်ရရှိရေးတို့ကို အားပေးထောက်ခံခြင်းလည်းမည်၏။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံသားဖြစ်မှု ဟူသော အနက်ဖွင့်ဆိုချက်သည် အားလုံးပါဝင်သည့် သမဝါယမ လူ့အစုအဝေးနှင့် ဆင်တူ၏။ ထိုလူ့အစုအဝေးတွင် အဖွဲ့ဝင်လူသားတို့ သည် မိမိ၏ လွတ်လပ်သောဆန္ဒအရဖြစ်စေ၊ သဘောတူစာချုပ်တို့အရဖြစ်စေ ပါဝင်နေပြီး ယနေ့မှ ပါဝင်လာသော အဖွဲ့ဝင်သည် ရှေးယခင် ပဝေသဏီတည်းက တည်ရှိပြီးဖြစ်သည့် အဖွဲ့ဝင်များနည်းတူ ရပိုင်ခွင့်တို့အား ရရှိခံစားခွင့်ရှိနေ၏။

သို့အတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် နိုင်ငံတစ်ခုအတွင်း၌ ယင်းနိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာအာဏာမှတစ်ဆင့် လက်တွေ့အကောင် အတည်ဖော်သော နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအကြောင်းကို ပြောဆိုနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ခေတ်သစ်နိုင်ငံတစ်ခုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း အဝန်းအဝိုင်းအတွင်းမှ နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းစီဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမှအပ အခြားနည်းဖြင့် ပေါ်ထွန်းလာခြင်းမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတစ်ခုချင်းသည် လူတစ်ဦးမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်၏။ ခေတ်သစ်အယူအဆအရ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၏တန်ဖိုးသည် သမိုင်းကြောင်းရှုထောင့်မှ သုံးသပ်ရပါမူ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ ဘုံနောက်ခံသမိုင်းတို့တွင် ရင်းမြစ်ခံသော နိုင်ငံသားသတ်မှတ်ချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်လျက် ရှိပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် ခေတ်သစ်အမြင်တွင် မတူကွဲပြားမှုဟူသည်ပင် အဓိကစံတန်ဖိုးအဖြစ် ခံယူထားပါသည်။ ထိုမတူကွဲပြားမှုမှတစ်ဆင့် သဟဇာတရှိခြင်းကို အမျိုးမျိုးသော သီးခြားကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာများ အပြန်အလှန် တုံ့ပြန်ခြင်းဖြင့် တည်ဆောက်ပြီး အုပ်စုတစ်စု၏ အပေါ်စီးလက်ဝါးကြီးအုပ်မှုကို ကျော်လွှားနိုင်၏။ ဤသို့ပြုလုပ်ရခြင်းဖြင့် မနုဿလူ သားတို့၏ ဘုံသဘောကို ဖော်ထုတ်နိုင်ပြီး အခြားသူတို့

အား ဘေးဖယ်ချန်လှပ်မှုကို အဆုံးသတ်လို့ရပေသည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်သဖြင့် သမိုင်း၌ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ရောမနှင့် အစ္စလာမ်တိုင်မီ အသိဉာဏ်မဲ့ အမှောင်ခေတ်အာရဗ္ဗတို့၏ နိုင်ငံသားတို့အား အဆင့်ခွဲခြားမှုကို ဖြစ်စေသည့် အမျိုးသန့်အောင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသောဝါဒကို အဆုံးသတ်နိုင်ခဲ့၏။

နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာ ဝန်းကျင်သည် ယနေ့အခါတွင် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ထားသော သဘောတူစာချုပ် နှစ်ခုအားဖြင့် ကိုယ်စားပြုလျက်ရှိ၏။ ပထမစာချုပ်မှာ နိုင်ငံတွင်းစာချုပ်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံသား အားလုံး သဘောတူညီထားချက်အား ကိုယ်စား ပြုထားသည့် အဆိုပါနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဖြစ်၏။ ထိုအခြေခံဥပဒေသည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းနှင့် အစုအဖွဲ့တို့၏ အခွင့်အရေးနှင့် တရားမျှတမှုတို့အား “ထိခိုက်ပျက်ဆီးမှု ကျူးလွန်ခံစားခြင်းမရှိရစေရန်နှင့် ထိခိုက်ပျက်ဆီးမှု တာရှည်မတည်တံ့စေရေး”ဟူသည့် အခြေခံ စံမှုတို့အပေါ် ပန္နက်တည်ကာ အာမခံချက်ပေးထားသောကြောင့် အားလုံးက သဘောကျခြင်း ဖြစ်၏။ ဒုတိယမှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်ဖြစ်သော ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းနှင့် ယင်း၏ နောက်ဆက်တွဲများ ဖြစ်သော လူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်း အပါအဝင် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် စာချုပ်စာတမ်းများဖြစ်၏။ ထိုစာချုပ်စာတမ်း များသည် ဘာသာတရား၊ ဓမ္မတို့နှင့် ဝိရောဓိဆန့်ကျင် ဖက်မဖြစ်ဘဲ အများပြည်သူတို့က ကြောင်းကျိုးဆီလျော်စွာ ထောက်ခံ အတည်ပြု ချီးကျူးခံထားရသော လူသားဆန်မှုနှင့် တန်ဖိုးဆိုင်ရာမျက်နှာစာရှုထောင့် တို့ဖြစ်၏။

အစ္စလာမ်နှင့် နိုင်ငံသားဖြစ်မှု

ခေတ်သစ်နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၏နယ်ပယ် ပုံပေါ်အသက်ဝင်လာခြင်းမှာ လူသားတို့၏ အသိဉာဏ် တစ်စတစ်စ ပြောင်းလဲ မြှင့် တက်လာခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုအသိဉာဏ်ပြောင်းလဲမှုသည် အုပ်ချုပ်မှု၊ အာဏာစက်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် လူသားတစ်ဦးချင်းတို့၏ လူ့အဖွဲ့အစည်းများဆိုင်ရာသမိုင်းမှ ပကတိအရှိတရားနှင့် ဆက်နွှယ် မှုရှိ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ လက်ရှိခေတ်သစ် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာ အယူအဆတွင် အချိန်ကာလ၏ အထူးထုတ်ဖော်မှု ပါဝင်၏။ ထိုအချိန်ကာလကို ယခင်အတိတ်မှဖြစ်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ်များ၏ ဩဇာသက်ရောက်မှု ကြောင့် ဆိုက်ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ဤဖြစ်စဉ်မှာ ဆက်လက်ရွေ့လျားခါ နောင်တစ်ခေတ်၏ အဝန်းအဝိုင်းတိုင် ခရီးဆက်၍ ထိုအခြေအနေ ကို တုံ့ပြန်ပေအံ့။ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအယူအဆသည် သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ၏။ သမိုင်းနှင့်သီးခြားကင်းလွတ်စွာ ပေါ်ပေါက် လာခြင်းမဟုတ်။ သမိုင်းဖြစ်ရပ်များဖြင့် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆို ထားခြင်းဖြစ်ပြီး တစ်ချိန်တည်းတွင် သမိုင်း၏ ရုပ်လက္ခဏာထင်လာခြင်းလည်းဖြစ်၏။

အစ္စလာမ်သာသနာ၏ အတိတ်သမိုင်းတွင် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာ အယူအဆမှာ ယနေ့လက်ရှိ ခံယူထားသည့် ပုံစံမျိုးနှင့် မရှိခဲ့ပေ။ ဤသို့ဆိုခြင်းအားဖြင့် အစ္စလာမ်တရားတော်သည် နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းနှင့် သူ၏အမိန့်အပေါ် ဆက်နွှယ်မှုဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေး အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုမှုကို ဆန့်ကျင်သည်ဟုမဆိုလိုပါ။ လူသား၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းကြောင့် ပြည်သူ့ရေးရာတို့တွင် အားကောင်းစွာ ပါဝင်လာခြင်းနှင့် ထိရောက်စွာအကျိုးများ ရှိစေမှုနှင့်လည်း မဆန့်ကျင်ပေ။ အကယ်စင်စစ် အစ္စလာမ်သည် အနန္တဉာဏ်တော်ကို ပိုင်စိုးတော်မူသည့် အသင်္ခတရင်ထံမှ လောကီလူသားများထံသို့ ထုတ်ပြန်ပို့ချထားသည့် လောကုတ္တရာသစ္စာ ဖြစ်လေရာ အကယ်စင်စစ်ပင် သာသနာတော်ထွန်းကားခါစအချိန်မှ တရားဦးတို့ကို နားလည်ခဲ့ကြသည်ထက် ကျော်လွန်ကာ ထိုးထွင်းနက်ရှိုင်း ကျယ်ပြောလှပါသည်။ ထိုတရားတို့သည် လူသားကို မိမိဘဝအနာဂတ် ကံကြမ္မာအား ပုံဖော်နိုင်ရန် တာဝန် ဝတ္တရားများ ထမ်းဆောင်ရန် ဆော်ဩထားပါသည်။ တရားတို့အား ကနဦး ဒေသနာတို့နှင့် နက်နက်နဲနဲဖွင့်ဆိုခြင်းဖြင့် လူသားတို့ ထိုအချိန်က သိရှိထားသည်ထက် သာပိုထူးကဲသော

ဉာဏ်စခန်းတို့ပွင့်ထွန်းလာစေမည့် ဓမ္မများပါဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် ထုတ်ပြန်ခြင်း၏ အသေးစိတ်ရည်ရွယ်ချက် အကြောင်းခံတို့အားလည်း နိမိတ်လက္ခဏာတော်များအားဖြင့် ဖွင့်အံ့လွင့်ထုတ်ပြသ ခဲ့၏။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်ပါ နိမိတ်လက္ခဏာတော်များနှင့် မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီး၏ ဩဝါဒတော်တို့အား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း အားဖြင့် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာကိစ္စမှာ အစ္စလာမ့်ဓမ္မသတ် ဥပဒေသ၏ နှလုံးသားနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ ကောင်းစွာယုံကြည်နိုင်ပေသည်။

ပထမဦးဆုံးသော မွတ်ဆလင်လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ သမိုင်းအထောက်အထားများအရ မတူကွဲပြားသူတို့ ရောယှက်နေထိုင် သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။ ထို့ကြောင့် မဟာတမန်မြတ်ကြီး၏ သာဝကတစ်ပါးဖြစ်သော ကေ့(စ်) ဘင် ရှမ်မတ်(ဖ်)၏ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်ဖြစ်သော မိခင်ကွယ်လွန်သောအခါ မဟာတမန်မြတ်ကြီးမှ သာဝကကြီးအား မိခင်၏ ဈာပနအား လိုက်ပါပို့ဆောင်စေရာတွင် ရှေ့ဆုံးမှ အစီးအနင်း စီးကာ ဦးဆောင်စေခဲ့ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာ မဟာသာဝကကြီး အူမ(ရ်) အစ်ဘနေ အလ်ခါတပ် (ဖ) လက်ထက်တော်၌ သာဝကကြီး အဗူဝီ(လ်)၏ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်မိခင်ကြီး ကွယ်လွန်ရာတွင်လည်း မဟာတမန်တော်မြတ်၏ ထုံးစံလေ့တော်အတိုင်း သာဝကကြီးအား မိခင်၏ဈာပနကို ဦးဆောင်လိုက်ပါ ပို့ဆောင်စေပါသည်။ ယုံကြည်သူအပေါင်း၏ မိခင်မွန်ကြီးတစ်ပါး ဖြစ်သည့် စပ်ဖီယာသခင်မကြီး(အရှင်မြတ် သခင်မအားကောင်းချီးပေးပါစေ)သည် မိမိ၏ ဂျူးဘာသာဝင်မောင်တော်အား မိမိ၏ဥစ္စာပစ္စည်း တို့အနက် အချို့ကို အမွေအဖြစ်ပေးအပ်ခဲ့သည့် သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန်လည်း ရှိခဲ့၏။ သို့အတွက်ကြောင့် မဒီနာဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအယူအဆအား စာချုပ်စာတမ်းချုပ်ဆိုနည်းဖြင့် ဖော်ကြူးထား ကြောင်းတွေ့ရ၏။ မဒီနာဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေမှာ လူမျိုးစုများအတွင်းမှ သဘောတူညီချက်တို့အား စာချုပ်ချုပ်ဆို ပြုစုရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်၏။ ထို့အပြင် နိုင်ငံ၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုနှင့် မတူကွဲပြား မှုတို့အပေါ်တွင် မခွဲခြားဘဲ တစ်သားတည်းထားကာ လေးစားတန်ဖိုးထား၏။ စာချုပ်သည် နိုင်ငံသားတို့၏ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များ ကိုလည်း အပီအပြင်ဖော်ကြူးထား၏။

မဒီနာဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေတွင် ဘနီအေ့(ဖ)မျိုးနွယ်စုမှ ဂျူးတို့အား “ယုံကြည်သူများနှင့် အတူတကွ ချိတ်ဆက်နေသည့် နိုင်ငံ”ဟု ရည်ညွှန်းထားပြီး ဂျူးများသည် မိမိတို့ယုံကြည်ရာ ရဟူဒီဘာသာအား လွတ်လပ် စွာကိုးကွယ်နိုင်ပြီး မွတ်ဆလင်တို့မှာ အစ္စလာမ် ဘာသာကို ကိုးကွယ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထား၏။ ဂျူးများသည် မွတ်ဆလင်များနည်းတူ ၎င်းတို့၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်အား ကာ ကွယ်သည့်စရိတ်ကို ပြန်ဆပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ပါဝင်ပြီး၊ မဒီနာဖွဲ့စည်းပုံ ဥပဒေအား ဆန့်ကျင်ရန်ပြုသူများကို ကာကွယ် ရာတွင် မဟာမိတ်များဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအချက်သည် ကမ္ဘာအနှံ့တွင် သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ ထွန်းတောက်ခဲ့ကြသည့် သာသနာ့ ပညာရှင် “အုလမာ” ကဝီသုခမိန်ကြီးတို့ မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်း နေထိုင် လျက်ရှိကြသည့် အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်မဟုတ်သည့် နိုင်ငံသားတို့၏ အခွင့်အရေးအား ကာကွယ် စောင့်ရှောက် ခဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းခံဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြလျက်ရှိ၏။ အထောက်အထားအချို့မှာ ဟစ်ဂျ ရီမဟာ သက္ကရာဇ် ၃ဝီယရာစုနှစ်တွင် အီမာန်အောင်ဇီသည် ခရစ်ယာန်တို့၏ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ခဲ့၏။ အီမာန်ဖာရူတ်(က)မှလည်း မော်ရိုကိုတွင် ဂျူးတို့၏အခွင့်အရေးအား ထိုနည်းတူ မြှင့်တင်ကာကွယ်ခဲ့၏။ ခရူးဆိတ်စစ်ပွဲများ အတွင်း၌လည်း အီဂျစ်နိုင်ငံ တွင်နေထိုင်နေကြသော ကေ့(ပ်)တစ်ခရစ်ယာန်တို့အား အီမာန်အိဇ်ဘင်အဗ္ဗဒွလ်ဆလမ်က ခုခံကာကွယ်မှု ပေးခဲ့သော သာဓကများရှိပါ သည်။

ယနေ့အချိန်အခါတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအယူအဆအား ခေတ်သစ်အမြင်ရှုထောင့်မှ အစ္စလာမ့်ဥပဒေနှင့် မြေပြင်ပကတိအရှိတရားတို့အား အခြေခံ၍သုံးသပ်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ ဤသို့ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့် စံနှုန်းများကို ပြဌာန်းသည့် အခြေ ခံမှုတို့တည်ဆောက်ရာတွင် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည့်

ဆင်ခြင်တွေးခေါ်ရေးတည်းဟူသော အုတ်ချပ်စံနှုန်းတို့အား သတိရစေပေမည်။ ဤဖြစ် စဉ်သည် လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်း၏ စံနှုန်း၊ ခေတ်ပြိုင်အမှန်တရားနှင့် မြေပြင်ပကတိအရှိ အနေအထားတို့ ချိတ်ဆက်ပြီး တစ်နည်း အချိန်ကာလနှင့် နေရာဒေသ၏ လတ်တလောအရေးပေါ် တောင်းဆိုချက်တို့အပေါ်တွင် အခြေခံ ပေသည်။ ထို့အပြင် အချိန်တည်းဟူသော သဲထုအောက်တွင် မသဲမကွဲတိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်နေသော အထွေထွေစံနှုန်းတို့ အား ရှင်းလင်းထုတ်ဖော် ပြသရန်ဖြစ်၏။ အတိတ်ခေတ်က ဥပဒေသဆိုင်ရာ ကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်ဆင်ခြင် မှုတို့မှာ ထိုအချိန်အခါသမယနှင့် သင့်တင့်လိုက်လျောမှုရှိပြီး အချို့ဆိုလျှင် ယနေ့ထက်တိုင် ဆက်လက်အသုံး ဝင်လျက်ရှိ၏။

ထိုနည်းတူစွာ အစ္စလာမ့်ဥပဒေကို မြစ်ချေခိုင်မာမှုရှိသော တရားသဘောတို့အပေါ်အခြေခံပြီး ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်မှု အသစ် မှာလည်း တရားဝင်လျက်ရှိပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဖော်ပြပါ အစ္စလာမ့်ဥပဒေသရှုထောင့်တို့မှာ ပမာနှိုင်း၍ဆိုရပါမူ သင်္ချာဗေဒ တွက်နည်းဟောင်းသည် သူ့ခေတ်အခါနှင့် အဖြေရလဒ်တို့ကို တစ်စုံတစ်ရာအတိုင်းအတာအထိ ထုတ်ပေးဘိသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ခေတ်သစ်သိပ္ပံကမူ ခေတ်နှင့်သင့်လျော်လျောက်ပတ်ပြီး အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်မည့် ခိုင်မာသည့်ဖြေရှင်းနည်းများကို ဖော်ထုတ်ပေးနေ၏။ အစ္စလာမ့်ဥပဒေ၏ ပကတိမြေပြင်အရှိတရားကို အလေးထားပြီး မျှော်လင့်ထားသည့်မူအပေါ်တွင်အခြေခံ၍ ခေတ်နှင့်ရင်ဘောင်တန်း နိုင်အောင် “ဖစ်(က)” (အစ္စလာမ့်ဥပဒေပညာ)အား ဆန်းသစ်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ ခေတ်နှင့်လျော်ညီစွာ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် စီရင်ထုံးတို့အပေါ် အကြောင်းစစ်မြစ်ခံပြီး ယခုကဲ့သို့ခေတ်ကာလ၏ စိန်ခေါ်ချက်များအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသည့် ဥပဒေကျင့်ထုံးပင် ဖြစ်ပါ၏။

၃။ ပြည်သူ့ရေးရာလမ်းညွှန်ချက်များမှာ စုပေါင်း၍ လူမှုတာဝန်ခံခြင်းဖြစ်သည်

“(အို-မွတ်ဆလင်(မ)အပေါင်းတို့)၊ အသင်တို့သည် လူခပင်းတို့အဖို့ (တရားဓမ္မညွှန်ကြားရန်အလို့ငှာ) ထွက်ပေါ်လာသော အကောင်းဆုံးသော သာသနာဝင်လူစုပင်တည်း။”

ကုရ်အာန် (၃:၁၁၀)

အထက်ဖော်ပြပါကျမ်းပိုဒ်သည် မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီး၏ နောက်လိုက်တို့တွင်ရှိနေသော သီးခြား ထူးမြတ်သော အကျင့်သီလကို ညွှန်းဆိုပါသည်။ ထိုသို့ အကျင့်သီလသန့်စင်မွန်မြတ်မှုမှာ ယင်းတို့ သန္တာန် အတွင်း၌ ကိန်းဝပ်နေသော ဂုဏ် ရည်တို့ကြောင့် မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့သည် မနုဿအသိုင်း ပိုင်း၌ နေထိုင်ကြရာဝယ် ကောင်းရာညွှန်လဒ်၊ မကောင်းရာဟန့်တားဟူသည့် အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ကို နာခံ လိုက်နာကျင့်သုံးကြ၍ဖြစ်၏။ ကောင်းမှုဟူရာ၌ သီလ၊ သမာဓိ ဖြူစင်သန့်ပြန့်ရုံမျှ မဟုတ်ပေ။ လူ့အဖွဲ့အစည်း ၏ ကောင်းကျိုးများကို ဖော်ကြူးလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအား တိုးတက်ပျံ့နှံ့အောင်ပြုလုပ်သည့် အားထုတ်မှု ကြောင့်လည်းဖြစ်၏။ ထို့အပြင် မကောင်းမှုဆိုသည်မှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးအား ဖောက်ပြန် ပျက်ဆီးအောင် အန္တရာယ်ပြုသည့် ကိစ္စ ရပ်အားလုံးနှင့် ဆက်နွှယ်နေ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အရေးအရာတို့အား စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်သည့်လမ်းကြောင်းသည် နိုင်ငံရေး၊ ဩဇာအာဏာတစ်ခုတည်းမဟုတ်ပေ။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်သူဟူသမျှ၏ လူမှုရေးရာတို့အား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အပြန် အလှန်ထောက် ပံ့သည့်ပုံစံဖြင့် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလည်းဖြစ်၏။ ဖော်ပြပါ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်သူတို့ သည် ကျမ်း မြတ်ကုရ်အာန်က ပေးအပ်ထားသောလုပ်ပိုင်ခွင့်ဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာတွင် အုပ်ချုပ်သူ လူတန်းစား ညံ့ဖျင်းလျင်သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံအတွင်း၌ အကျင့်ပျက်ခြစားမှု ဖြစ်နေလျှင် သော်

လည်းကောင်း၊ အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားကို ချိုးဖောက်ပါလျင်လည်းကောင်း၊ ဝင်ရောက်စွက်ဖက် ကန့်ကွတ် တည့်မတ်ပေးပိုင်ခွင့်ရှိ၏။

“ထိုသူတို့သည် မိမိအားဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်မြတ် (၏အမိန့်တော်)ကို နာယူကြကုန်၏။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့ သည် “ဆွလာတ်”ဝတ်ပြုမှုကို ဆောက်တည်ကြကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ၎င်းတို့၏ (အရေးကြီးသော) အမှုကိစ္စတို့မှာ မိမိတို့အချင်းချင်း ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်၍ ဆောင်ရွက်ကြကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ၎င်းတို့သည် ငါအရှင်မြတ်မှ ၎င်းတို့အား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသော ဥစ္စာပစ္စည်းများမှ သုံး စွဲလှူဒါန်းကြ ကုန်၏။”

ကုရ်အာန် (၄၂:၂၈)

အထက်ဖော်ပြပါ ကျမ်းပိုဒ်တော်သည် ယုံကြည်သူများ၏အခြေအနေကို ဖော်ကြူးသရုပ်ပြထား ချက် ဖြစ်၏။ ယုံကြည် သူတို့သည် ၎င်းတို့၏ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ၊ ပြည်သူ့ရေးရာဆိုင်ရာနှင့် အရေးကိစ္စမှန်သမျှကို မိမိတို့အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း အပေါ် အခြေခံ၍ဆောင်ရွက်ကြ၏။ ဤနေရာတွင် “ရှုရာ” (ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း)၏ အခြေခံအကျဆုံးသော ထိုးထွင်းနက်ရှိုင်းသည့် အနက်အဓိပ္ပါယ်မှာ ပြည်သူ တစ်ဦးချင်း၏ လွတ်လပ်သော ဆန္ဒသဘောထားကို မလျော်ငြာစာကင်းစွာဖြင့် မိမိကိုယ်ပိုင်ရွေးချယ်မှုနှင့် အခြားပြည်သူများပါဝင်ကာ အချင်းချင်းလွတ်လွတ်လပ်လပ် အတွေးချင်းဖလှယ်ပြီး ပြည်သူ့ရေးရာတို့၌ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် လက်တွေ့အ ကောင်အထည်ဖော်ခြင်းမည်၏။ ဤဖွင့်ဆိုချက်မှ ဖော်ညွှန်းနေသည်မှာ အစိုးရခြင်း၊ အခြားအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံခန့်ခွဲရာတို့တွင် မွတ်ဆလင်တို့အချင်းချင်း “ရှုရာ” ပြုလုပ်(ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်)ရခြင်းမှာ ခွဲခြား၍မရဟူသော အချက်ဖြစ်၏။ ဤညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးမှုတို့သည် ပြည်သူ များ၏ ဆန္ဒ၊ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်၊ ထင်မြင်ယူဆခွင့်နှင့် ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုတို့၏ ဆက်စပ်သည့် ကိစ္စမှန်သမျှတွင် ပါဝင်ခွင့်တို့မှ ပေါ် ထွက်လာခြင်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် “ရှုရာ”ဟု ယခုဖော်ပြရာတွင် အုပ်ချုပ်သူလူတန်းစား၏ ပြဌာန်းမှုတစ်ခုတည်း၌ ကန့်သတ်ဘောင်ခတ်ထား ခြင်းတစ်မျိုးတည်းမဟုတ်ပေ။ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာအား မည်ကဲ့သို့ ကျင့်သုံးသည် ဆိုသည့် အကြောင်းအရာလည်းပါဝင်၏။ ထိုအာဏာပိုင်တို့ ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ‘ရှုရာ’၏ စိတ်ဓာတ်မှ စေ့ဆော်သည့် ဉာဏ်အမြော်အမြင်လည်းပါဝင်ရန် မဖြစ်မနေလိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆုံးဖြတ် ချက်တို့ချရာတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်သူအားလုံး၏ သဘောဆန္ဒတို့လည်း ပါဝင်စေရန်အလို့ငှာ ထိရောက်သည့် ယန္တရားတို့ တည်ဆောက်ရန် အရေးပါလှပါသည်။

“တဖန်(အို-နဗီတမန်တော်) အသင်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကရုဏာတော်ကြောင့်သာလျှင် ထိုသူတို့နှင့် နူးညံ့စွာ (ဆက်ဆံ)ခဲ့လေပြီ။ အကယ်၍သာ အသင်သည် ကြမ်းတမ်းသောသူ (လူမှုဆက်ဆံရေး၌) စိတ်သဘော ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်သောသူ ဖြစ်ခဲ့ပါမူ၊ ထိုသူတို့သည် အသင်၏အပါးမှ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်ကာ ထွက်ခွာသွားကြမည်မှာ ဧကန်မလွဲတည်း။ သို့ဖြစ်ရကား အသင်သည် ထို သူတို့၏ ချွတ်ယွင်းမှုများကို ခွင့်လွှတ်ပါလေ။ (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အထံတော်၌လည်း) ထိုသူတို့အဖို့ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ကို အသနားခံ ပေးပါလေ။ ထိုမှတစ်ပါးတုံ့ အသင်သည် ရေးခွင့်ကိစ္စအဝဝနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုသူတို့နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပါလေ။

(သို့တိုင်ပင်ဆွေးနွေး)ပြီးနောက် အသင်သည် (တစ်စုံတစ်ရာသော ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍) ပြုလုပ်ရန် စိတ်ပြဌာန်းလိုက် သည့်အခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အပေါ်ဝယ် ယုံကြည်စိတ်ချ လွှဲအပ်(၍ပြုလုပ်)ပါလေ။ အမှန်စင်စစ်သောကား အရှင်မြတ်သည်(မိမိအပေါ် ဝယ်) ယုံကြည်စိတ်ချအားထားသူတို့ကို ချစ်ခင်တော် မူလေ သတည်း။”

ကုန်အာန် (၃:၁၅၉)

အထက်ဖော်ပြပါကျမ်းပိုဒ်သည် မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီးအား ပြည်သူ့ရေးရာ(လောကီကိစ္စ)တို့၌ မိမိ၏နောက်လိုက် များနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးဆောင်ရွက်ရန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ညွှန်ကြားထားသော အမိန့်တော်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် မဟာ တမန်တော်မြတ်ကြီး၏နောက်လိုက် မွတ်ဆလင်များသည် မဟာတမန်တော်မြတ်မှာ အရှင်မြတ်၏ ပြီးပြည့်စုံစွာ စောင့်ထိန်းလမ်းညွှန်မှု ကြောင့် မည်သည့်အခါမျှ မှားယွင်းနိုင်သည်မရှိဘဲ ပကတိသစ္စာအမှန်ပေါ်တွင် မြဲမြံစွာတည်ရှိနေသည်ကို အကြွင်းမဲ့လက်ခံယုံကြည်ထား ၏။ ဒေသနာတော်က ညွှန်းဆိုထားသည်မှာ မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီးအား မိမိနောက်လိုက်များကို ၎င်းတို့၏ လောကီဘဝအတွက် သက် ရောက်မှုရှိမည့် အရေးအရာများကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ကာယကံရှင်များကိုလည်း ပါဝင်စေရန်လမ်းညွှန်ထားခြင်းဖြစ်၏။ ဤအချက်က လူသားတို့အား ပြည်သူ့ရေးရာတို့တွင် ၎င်းတို့၏ အမြင်ရှုထောင့်များကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ထုတ်ဖော်ခွင့်ပြုထားကြောင်း ညွှန်းပြနေပါ သည်။ ဤအခွင့် အရေးသည် မိမိအဆိုပြုချက်ကို ပျက်ယွန်းစေလောက်အောင် ခုခံချေပအမြင်ဖလှယ်ခွင့်မရခြင်းမျိုး မဟုတ် သလို၊ သူစိမ်း တရံစာလို သဘောထားဆက်ဆံခြင်း၊ ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်ခံရခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ ဤအချက်မှာ မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီးက သူ၏နောက် လိုက်သာဝကတို့အား မိန့်ကြားသော “ကျွန်ုပ်အား အကြံပေး ကြလော့” “အသင်တို့ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လောကီရေးရာတို့ကို သင်တို့ပိုမို သိကြသည်။”စသည့် ဩဝါဒတော်တို့ကို လေ့လာကြည့်ပါက အထင်ရှားတွေ့ရပေမည်။ အဆိုပါ သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန်တို့သည် ပြည်သူ့ရေးရာ ကိစ္စရပ် တို့တွင် အစ္စလာမ်သာသနာက လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင်မှန်သမျှကို စီမံခန့်ခွဲခွင့် နက်ရှိုင်းစွာ ပေးအပ်ထားကြောင်း ဖော်ကြားနေပါသည်။ မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်ကပင် ပြည်သူအများအား လွတ်လပ်စွာ မိမိသဘောဆန္ဒကို ထုတ်ဖော်ခွင့်နှင့် ထိုသို့ ထုတ်ဖော်ရန်လိုအပ်ကြောင်း တရားဝင်ခွင့်ပြုထားရာ အစ္စလာမ့်လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ မဟာတမန်တော်မြတ်ခေတ်နောက်ပိုင်းတွင် ပေါ် ပေါက်လာသော အုပ်ချုပ်သူများ ကလည်း ထိုအခွင့်အရေးကို အများပြည်သူတို့အား မဖြစ်မနေပေးရပေမည်။

မွတ်ဆလင်(မ)ဩဝါဒတော်ကျမ်း၌မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီး၏ ရွှေနှုတ်တော်ထွက်ဩဝါဒတော်တွင်- “သင်တို့အားလုံးသည် သိုး၊ဆိတ်တို့အား ထိန်းကြောင်းသူတို့ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သင်တို့၏ သိုး၊ဆိတ်အုပ် အတွက် သင်တို့တွင် တာဝန်ရှိကြကုန်၏။”

အထက်ဖော်ပြပါ ဩဝါဒတော်သည် လူတစ်ဦးချင်းစီတွင် ထမ်းဆောင်ရန် တာဝန်များရှိသည်ကို မီးမောင်းထိုးပြလျက်ရှိ ပါသည်။ ထို့အပြင် လူသားကို ဆိတ်၊သိုးတို့ကို ထိန်းကြောင်းရသူ အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကယ်စင်စစ် အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေး အာဏာတို့ မရှိသော်ငြားလည်း လူ့အဖွဲ့စည်း အတွင်းရှိ လောကီလူမှုအရေးအရာများကို စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်ရသူတစ်ဦးအဖြစ်လည်းကောင်း ပုံဖော် ထား၏။ ဤတရားသဘောသည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအား လူမှုရေးရာတို့တွင် ပါဝင်ပတ်သက်ပြီး တာဝန်တို့ကို ထမ်းဆောင်ရန်လိုအပ် ကြောင်းနှင့် ဤတာဝန်တို့မှာ ၎င်း၏ဘဝတည်ဆောက်ရေး လှုပ်ရှားမှုများ၌ အလွန်အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ကြောင်းကို သိစေ ရန် အစ္စလာမ်တရားတော်က ရောင်ပြန်ဟပ် ထင်ထားပေသည်။

ခိုင်လုံသောဩဝါဒတော်တစ်ခုတွင် ယုံကြည်သူတို့အချင်းချင်း မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ အကြင်နာတို့ အပြန်အလှန်ထုတ်ဖော် ပြသရန် တာဝန်ရှိသည်ကို လူ့ခန္ဓာကိုယ်ရှိ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများဖြင့် ပမာဆောင်ကာ ခိုင်းနှိုင်းထား၏။ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ကိုက်ခဲနာကျင်လျှင် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးသည် ထပ်တူထပ်မျှ မျှဝေခံစားကာ အဖျားတက်အိပ်မပျော် ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

အထက်ဖော်ပြပါ သြဝါဒတော်က ပြည့်စုံသည့်အချက်မှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ လူမှုကိစ္စများကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် ပြည် သူ့ဆန္ဒပါဝင်မှုတို့နှင့် ကင်းကွာခါ ဗဟိုဦးစီးစနစ်ဖြင့် အထက်မှ သြဇာပေးခိုင်းစေခြင်းမျိုးမဟုတ်ကြောင်းပင်ဖြစ်၏။ ယင်းကဲ့သို့မဟုတ်ဘဲ ပြည်သူတစ်ဦးချင်း အကန့်အသတ်မရှိ အကြွင်းမဲ့ ပါဝင်ပက်သက်မှုကို ပြည့်စုံပြီး အများကောင်းကျိုးအတွက် အပြန်အလှန် ညီညီညွတ် ညွတ် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို ညွှန်းဆိုနေခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူ့ရေးရာကိစ္စရပ်တို့သည် နိုင်ငံရေးသြဇာရှိသည့် အာဏာပိုင်တို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်သာလျှင် မဟုတ်ပေ။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်သူ ပြည်သူအားလုံးတို့ အပြန်အလှန် ပူးပေါင်း ပါဝင်ထမ်းဆောင်ရမည့် လူမှုရေးရာတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မဟာတမန်တော်မြတ်၏သြဝါဒတော်တစ်ခုတွင်-

“အမြတ်ဆုံးသော ဂျီဟဒ်(ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု)မှာ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သည့် သက်ဦးဆံပိုင် အာဏာရှင်အား မှန်ကန် သောစကားဖြင့် တုန်ပြန်ပြောဆိုခြင်းဖြစ်၏။”

ဤသြဝါဒတော်သည် ပြည်သူတစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်တွင် အစိတ်အပိုင်းတရပ် အဖြစ် ပါဝင်ရန် အရေးကြီး ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြထား၏။ ထို့အပြင် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ အဖျက်အမှောက် များမဖြစ်ရန်နှင့် အုပ်ချုပ်မှုယန္တရား အလွဲအမှားများ မဖြစ်စေရန် ပြည်သူတို့ ပါဝင်စွက်ဖက် ပက်သက် ရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြနေပါသည်။ ဤကဲ့သို့မှားယွင်း ချွတ်ချော်မှုတို့ကို ထောက်ပြ ဝေဖန်မှုသည် မတရားသည့်အာဏာရှင်နှင့် ထိပ်တိုင်ရင်ဆိုင်တွေ့ရသည့်တိုင် မဖြစ်မနေ ရွက်ဆောင် ရမည့် တာဝန်ဖြစ် ကြောင်းကို လည်း ဆိုလို၏။ အထက်ဖော်ပြပါ သြဝါဒတော်တွင် ပြည်သူတစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် ပြည်သူ့ရေးရာ တို့တွင်သာလျှင် ပါဝင်ပက်သက်ရန် မဟုတ်ဘဲ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အုပ်ချုပ်သူတို့၏ လုပ်ရပ်တို့ သွေဖီဖောက်ပြန်ကြောင်း အရိပ်အယောင်တွေ့ရ သည်ဆိုလျှင်ပင် ကန့်ကွက်ဟန့်တားရမည့်တာဝန်ကိုလည်း အသိပေးထား၏။ ဤသြဝါဒတော်သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းဟူသည် အာဏာပိုင်တို့ အမြဲတစေမျက်ခြေမပြတ် အာရုံစိုက်အလေးထားရမှာဖြစ်သလို၊ အစိုးရအုပ်ချုပ်ပုံဟူသည် အကောင်းအတွက် ပြောင်းလဲပြင်ဆင် မွန်းမံ ပေးရမည့် လူမှုရေးရာအဖြစ်ဖြစ်သည်ကိုလည်း ထောက်ပြနေပါသည်။

အီမာမ်အလီဘင် အဘီတွာလစ်(ဖ်)သခင်ကြီး၏ အဆိုအမိန့်တစ်ရပ်မှာ -

“ပြည်သူများတွင် ဦးစီးခေါင်းဆောင်လိုအပ်၏။ ထိုခေါင်းဆောင်မှာ မျှတသူဖြစ်နိုင်သလို၊ ဖောက်ပြန်သူလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သို့ရာတွင် ထို ခေါင်းဆောင်သည် ယုံကြည်သူများကို အုပ်ချုပ်သလို ဘာသာမတူ ကွဲပြားခြားနား သူတို့အားလည်း တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံရပေမည်။ အခွန်များ ကို စည်းကြပ်၍ ရန်သူတို့အား ကာကွယ်ရမည်။ လမ်းပန်းအဆက်အသွယ်များ လုံခြုံစိတ်ချစေရန် ကာကွယ်ပေးရမည်။ ထိုခေါင်းဆောင်သည် အင်အားချိနဲ့ သူတို့ ကို အင်အားကြီးမားသူတို့ဘေးမှ ကင်းဝေးစေဖို့စောင့်ရှောက်ရမည်။”

အထက်ပါအဆိုအမိန့်အား မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီး၏နောက်လိုက် သာဝကကြီးတို့၏ စိတ်ဘဝင် တွင် စွဲထင်နေအောင် နားလည်ထားပုံမှာ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်၍ တရားဥပဒေစိုးမိုးသည့် နိုင်ငံတော်သည် မရှိမနေလိုအပ်၏။ စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲကွပ်ကဲသည့် အစိုးရမရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် မင်းမဲ့စရိုက်တို့ ဆိုက်ရောက်လာနိုင်ပြီး ဖရိုဖရဲပြိုကွဲပျက်ဆီး နိုင်သည်ဟူ၍ဖြစ်၏။ အဆိုပါနိုင်ငံတော်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်မှာ တရားမျှတမှု၊ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးခြင်းတို့ဖြစ်၏။ မည်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်မဆို နိုင်ငံတော်အားအုပ်ချုပ်သည့် အစိုးရရှိရမှာငြိမ်သော်လည်း အာဏာသည် အုပ်ချုပ်သူထံတွင် အကြွင်းမဲ့စေရသလို လူများစု၏ လက်ဝါးကြီးအုပ် ချယ်လှယ်ကြီးစိုးမှုလည်း မရှိစေရပေ။

နိဂုံး

အထက်ပါအချက်အလက်တို့အား အခြေခံ၍သုံးသပ်ရပါမူ အစ္စလာမ့်တရားတော်အရ နိုင်ငံသား ဖြစ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ချဉ်း ကပ်မှုမှာ အောက်ပါအနှစ်ချုပ်တို့အပေါ်တွင် အာရုံပြုထားကြောင်း တွေ့နိုင်၏ -

ပထမ - လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ လှုပ်ရှားမှုနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ ထမ်းရွက်မှုသည် အများပြည်သူတို့၏ အပိုင်းအဝန်းဘောင်မှ အပြင်ဖက် တစ်သီးတစ်ခြားလုပ်ရပ်တို့ မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း၏ လွတ်လပ်မှုဆိုသည်မှာ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ကင်းလွတ်စွာမရှိပေ။ လူလူချင်း တွေ့ဆုံဆက်နွှယ် ချိတ်ဆက်ထားသည့် အများပြည်သူအသိုင်းအဝိုင်းမှလည်း တစ်သီးတစ်ခြားမဟုတ်ပေ။

ဒုတိယ - ပြည်သူ့ရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုသည် အများပြည်သူတို့အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်း၏ တစ်စိတ် တစ်ဒေသဖြစ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်တို့ ချ မှတ်ရာတွင် ပြည်သူ့အားလုံးတို့ မိမိ၏ထင်မြင်ယူဆချက်တို့ ထုတ်ဖော်ခွင့်ရရန် လမ်းဖွင့်ပေးခြင်းဖြစ်၏။ ထို့အပြင် လူတစ်ဦးချင်းမှ ထိုဆုံးဖြတ် ချက်တို့တွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိ ရေးဖြစ်သည်။

တတိယ - အုပ်ချုပ်သူများအနေဖြင့် အခြားသူများနှင့် တိုင်ပင်နှိုးနှောအကြံဉာဏ်ရယူခြင်းသည် မဖြစ်မနေ လုပ်ရမည့် ကိစ္စရပ်ဖြစ်သည်။ ထို သို့အများပြည်သူ၏ အကြံဉာဏ်ပေးချက်တို့အားလည်း အုပ်ချုပ်သူတို့မှ တလေးတစား အရေးယူစဉ်းစားပေးရမည်။ ဤအချက်သည် အုပ် ချုပ်သူတို့၏ အဓိနိဒါဏ်ကို နာခံရခြင်းမှာ ဒုတိယဆင့်ပွားအဆင့်သာရှိပြီး မူလပထမအကြောင်းခံမှာ အများပြည်သူထံမှ “ရှုရာ”ညှိနှိုင်း တိုင်ပင် အကြံဉာဏ်ယူခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းသို့ အများပြည်သူ၏ သဘောဆန္ဒ အကြံပြုချက်တို့ မပါဝင်သော အဓိနိပညတ် တို့မှ အာဏာစက် မသက်ရောက်ဟူသောအချက်ကို အလေးအနက်ဖော်ပြနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် အာဏာရှင် ဆန်သော တစ်ချက်လွတ်အဓိနိနှင့် တဖွတ်ထိုး တစောက်ကန်းအုပ်ချုပ်မှုသည် နိုင်ငံရေးအဆုံးအဖြတ်တို့၌ တန်ဖိုးမရှိပေ။ အများပြည်သူ၏ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆန္ဒသဘောများ၊ ဆုံးဖြတ်ချက် များချရာတွင် ပါဝင်မှသာလျှင် မြစ်ချေခိုင်မာမှုရှိပြီး နိုင်ငံရေးအရ တာဝန်ခံ၊ တာဝန်ယူချက်ပါသော ချည်နှောင် မှုတို့ ရှိပေမည်။

စတုတ္ထ - အများပြည်သူဆန္ဒနှင့် တည်ဆောက်ထားသော နိုင်ငံတော်မှာ မဖြစ်မနေလိုအပ်ပြီး ဆက်လက် ရှင်သန်ရပေမည်။ ဤသို့ အများ ပြည်သူ ကြည်ဖြူမှုမရှိသော နိုင်ငံတော်ပုံစံမရှိသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် မင်းမဲ့စရိုက်ရှိသော အာဏာရှင်ကြီးစိုးပြီး မလွဲမသွေ ပျက်သုန်း ပေအံ့။

ပဉ္စမ - နိုင်ငံတော်သည် လူတစ်ဦးချင်း၏ အခွင့်အရေးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပြီး တရားမျှတမှုရရှိ အောင် ဆောင်ကျဉ်းရမည်။ အထက်ဖော်ပြပါရည်စူးချက်တို့မှာ နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားတို့အကြား လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ထားရှိ အပ်သော အဆင့်အတန်းစံနှုန်းနှင့် တန်ဖိုးများကို အလေးထားရန် သဘောတူညီချက်ရရှိထားပြီးသော အချက်များဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ အုပ်ချုပ်သူတို့၏ အာဏာစီးဆင်းရာကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းခံဖြစ်၏။ ထိုအာဏာသည် နိုင်ငံတွင်းရှိ ပြည်သူ့အားလုံးပါဝင်ပြီး အထက် ဖော်ပြပါရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မှီမှုအပေါ်မူတည်ပြီး သြဇာသက်ရောက် မှုရှိ၏။

ဤစံနှုန်းတို့ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုသည် ခေတ်ပြိုင်နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာ အယူအဆကို သန္ဓေတည် မွေးဖွား စေသော မူဘောင် ကိုပြဌာန်း၏။ ထိုအယူအဆမှာ မွတ်ဆလင်တို့အား ပြည်သူ့ဘဝတည်ဆောက်ရေး လူမှုလုပ်ငန်းတို့တွင် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ ပါဝင်ပတ် သက်နိုင်စေရန် နည်းနာနိဿည်းနှင့် အလေ့အထများကို

တီထွင်ကြံဆ၊ မွေးစားကျင့်သုံးဖို့အတွက် အမြန်လိုအပ်နေသော ကိစ္စဖြစ်၏။ အ ထက်ဖော်ပြပါ အချက်အားလုံး သည် အစ္စလာမ်တရားတော်မှ ပြဌာန်းထားသော လောကီ၊လောကုတ်ရေးရာဓမ္မ၏ ရည်ရွယ်ချက်တို့နှင့် လုံးဝ ပြီးပြည့်စုံစွာ အံဝင်ခွင်ကျ သဟဇာတရှိပေသည်။

အခြေခံလွတ်လပ်မှုကို အားပေးထောက်ခံသည့် အစ္စလာမ်ဘာသာဆိုင်ရာ ဒေသနာတော်မှီငြမ်းချက်များ

မိတ်ဆက်

လွတ်လပ်မှု၏ အခြေခံအချို့ဖြစ်သည့် လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ခွင့်၊ ကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ထုတ်ဖော်ခွင့် စသည်တို့သည် ခေတ်သစ်လူနေမှု အဆောက်အအုံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိကမဏ္ဍိုင် တို့ဖြစ်၏။ ထိုလွတ်လပ်မှုတို့သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုတွင် အများနှင့်မတူ မိမိ၏သီးသန့်ဖြစ်နေသည့် ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ ပိုင်ဆိုင်နေခြင်းအပြင် သာတူညီမျှမှုအပေါ်တွင်လည်း တည်မှီပေ သည်။ ထိုလွတ်လပ်မှုတို့ကို လူသားတို့သည် အပြည့်အဝ သိရှိသတိမူခြင်းမရှိဘဲနှင့် ယင်း၏ စစ်မှန်သော တန်ဖိုး များသည် ပေါ်ထွန်းလာမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့အပြင် လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခင်းအကျင်းတို့သည် လိုအပ်ချက်နှင့် လိုက်လျောညီထွေ မှုရှိရပေမည်။ လူတို့၏ အပြုအမူအကျင့်စရိုက်နှင့် လူလူချင်းဆက်ဆံမှု စနစ်တို့သည် ထိုလွတ်လပ်မှုတို့၏ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်မှု၏ အကျိုးတရားတို့ကို သက်ရောက် စေပြီး အကြောင်းခံရပေမည်။ ထို့ကြောင့် လွတ်လပ်မှုကို လူမှုတန်ဖိုးစနစ်နှင့် ဘာသာရေးအသိ အမြင်တို့ဖြင့် ကျားကန်ပေးခြင်းမရှိဘဲ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ဤအတွက်ကြောင့် လွတ်လပ်မှု ကို လူမှုရေးစံ နှုန်းနှင့် ယင်းတို့ကို အားဖြည့်ပေးသော ဘာသာရေးသွန်သင်ချက်များမှ ကင်းလွတ်၍ တစ်သီး တစ်ခြား ရှုမြင်၍မရပေ။ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ချင်းသည် အယူသီးမှု၊ အစွဲကြီးမှု၊ ဥပဒါန်ဖြင့် ကြိုတင်ဆုံးဖြတ်မှုတို့၏ ထိန်းချုပ်မှုခံရသည့် ပိတ်ဆို့ဘောင်ခတ်ထားသော လူမှုဝန်းကျင်၏ အကျဉ်းသားဖြစ်နေလျှင် လည်းကောင်း၊ မိမိနှစ်သက်ရာ ရွေးချယ်ခွင့်မရှိဘဲ မတူကွဲပြားခြင်းကြောင့် ဘေးဖယ်ခွဲခြားခြင်းခံရသော အခြေအနေကြုံကြုံက် နေလျှင်သော် လည်းကောင်း လွတ်လပ်မှုဟူသည် အဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့၍ ရှိချေမည်။ ထိုနည်းတူ နိုင်ငံသား၊ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းသည် နိုင်ငံသားအချင်းချင်း ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအယူအဆဖြင့် ချုပ်နှောင်ခြင်းခံရသော နိုင်ငံရေး စနစ်ကို ကျင့်သုံးသောပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်ရပါလျှင် လွတ်လပ်မှုသည် မည်သည့်အနက်မှ ထွက်လာ စရာ မရှိပေ။

ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်လာဒေသနာတော်များနှင့် မဟာတမန်တော်မြတ်၏ ရွှေနှုတ်တော်ထွက်ဩဝါဒ တော်များတွင် လူသားဘဝတည်ဆောက်ရာတွင် လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ခွင့်ရှိသည့် အကြောင်းအရာများနှင့် လူသား၏ဘဝ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နက်ရှိုင်းစွာထိမိစေသည့် ဆုတောင်းများလည်းပါဝင်ပါသည်။ ကျမ်းမြတ် ကုရ်အာန်ပါ ဒေသနာတော်တို့သည် လူသား၏ ဘဝရပ်တည်ချက် ဖော်ထုတ်ရာ၌ တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ စုပေါင်း၍လည်းကောင်း ကြိုးပမ်းရာတွင် တာဝန်ခံတာဝန်ယူမှုတို့ကို ငြင်းပယ်ဟန့်တားခြင်း မရှိပေ။ ထို့အတူ လူသား ၏ဘဝအမှန်တည်ဆောက်သည့် ရည်စူးချက်တွင်လည်း ပိတ်ပင်မှုများ ပညတ် မထားပါ။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်သည် လူသားဘဝ၏ အဓိကစိန်ခေါ်ချက်ကို ဖော်ထုတ်ပြသထားပြီး ကိုယ့်ဘဝကံကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးရန် တာဝန်ကိုလည်းပေးအပ်ထား၏။ အကယ်စင်စစ် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၌ လူသားအား လောကအဝန်း သာယာငြိမ်းချမ်းပြီး အလှဆင်နိုင်ရန် တာဝန်ကြီးလည်း အပီအပြင်နှင်းအပ် ထား၏။

“ အကယ်စင်စစ် ငါအရှင်မြတ်သည် အပ်နှံသော (ဤတာဝန်ကို) မိုးကောင်းကင်များရှေ့ဝယ်လည်းကောင်း၊ ပထဝီမြေ၏ ရှေ့ဝယ်လည်း ကောင်း၊ တောင်များ၏ ရှေ့ဝယ်လည်းကောင်း ဖော်ပြတော်မူခဲ့ရာ ၎င်းတို့သည်

ယင်းတာဝန်ကို ငြင်းဆန်ခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့ပြင် ယင်းတာဝန် ကို ထမ်းဆောင်ရန် ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်ခဲ့ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် လူသားမှာမူကား ယင်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့၏။ ဧကန်အမှန် ထိုလူသား သည် လွန်စွာရက်စက်သူ၊ လွန်စွာအသိတရားကင်းမဲ့သူပင် ဖြစ်ပေသည်။”

ကုရ်အာန် (၃၃:၇၂)

ဤနေရာ၌ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်မှ ပေးအပ်ထားသောတာဝန်ကို လူသားက ထမ်းဆောင်သည် ဆိုရာဝယ် ရှေးအစဉ် အလာအရ သတ်မှတ်ဘောင်ခေတ်ထားသည့် ပြင်ပဗဟိန္ဒအသွင်သဏ္ဌာန်မျှလောက်သာ လျင် ရွက်ဆောင်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ လူသား၏ အဆိုး အကောင်း၊ အကျိုးအကြောင်းကို ပိုင်းခြားဝေဖန်ဆန်းစစ် ရွေးချယ်နိုင်သည့်ဉာဏ်၊ လူ၏အတွင်းအဇ္ဈတ္တသဏ္ဌာန်၌ ကိန်းဝပ်နေသည့် ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရည်နှင့် ဓမ္မဝိညာဉ် စွမ်းအားတို့ဖြင့် နက်ရှိုင်းစွာ ထိုးထွင်းငုပ်လျိုးကာ ထမ်းဆောင်ရမည့်တာဝန်ကို ဆိုလို၏။ လူသားအား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကိုယ်စားလှယ်တော်အဖြစ် မြှောက်စားခန့်အပ်တော်မူမည်ဟု မိန့်ဆိုထားသော ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ပါ ဒေသနာတော်သည် အထက် ဖော်ပြပါတရားသဘောကို အတည်ပြုထားချက် ပင်ဖြစ် ၏။

“(အို-နဗီတမန်တော် အသင်သည် ပြန်လည်စဉ်းစား သတိရလော့) တရ်ရောအခါ အသင့်အားမွေးမြူတော် မူသောအရှင်က (မိမိ၏) အပါးတော်စေတမန်များအား ‘ဧကန်အမှန် ငါအရှင်သည် ကမ္ဘာပေါ်ဝယ် (ငါ၏အမိန့်တော်များကို ထုတ်ပြန်ကျေငြာရန်အလို့ငှာ လူတို့၏ ဘခင်) အာဒမ်(အ)အား (ငါ၏) ကိုယ်စားလှယ် တော်အဖြစ် မြှောက်စားခန့်အပ်တော်မူမည်’ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။ ထိုအခါ အပါးတော် စေတမန်များက (ဤသို့) လျောက်တင်ပန်ကြားကြကုန်၏။ ‘(အိုအရှင်) ကမ္ဘာမြေပြင်၌ ပျက်ဆီးရာပျက်ဆီးကြောင်းပြုလုပ်၍ အချင်းချင်း သတ်ဖြတ်ပြီး သွေးထွက်သံယို ပြုလုပ်ကြမည့်သူများကို ကိုယ်တော်အရှင်သည် (ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ မိမိကိုယ်စားလှယ်တော်အဖြစ်) မြှောက်စားခန့်အပ်တော်မူပါမည်လော၊ အမှန်စင်စစ် ကိုယ်တော်အရှင်သည် ချို့တဲ့ခြင်းအပေါင်းတို့မှ လုံးဝသန့်ပြန်စင်ကြယ်တော်မူ ကြောင်းကို ကျွန်တော်မျိုးတို့သာလျှင် အမြဲအောက်မေ့ တသကြပါ၏။ ကိုယ်တော်အရှင်မြတ်၏ ဂုဏ်တော်ကို ချီးမွမ်းထောမနာပြု၍ အစဉ်အမြဲ ဘာဝနာစီးဖြန်းကြ ပါ၏။’ ထိုအခါ အရှင်မြတ်က (အပါးတော်စေတမန်အပေါင်းတို့) အသင်တို့ မသိနားမလည်သော အကြောင်း အချက်များကို ငါသာလျှင် မုချသိတော်မူသည်ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားတော်မူလေသည်။”

ကုရ်အာန် (၂:၃၀)

၁။ လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ခွင့်နှင့် ဘာသာတရား

ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်တွင် မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီးအား အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်မဟုတ်သည့် ဘာသာ ခြားများ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆက်ဆံရမည့် အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်တို့အား လေ့လာကြည့်ပါက ဘာသာ၊ သာသနာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုတွင် ကာယကံရှင်၏ လွတ်လပ်သောရွေးချယ်မှုနှင့် သဘောဆန္ဒမပါဘဲ အတင်းအဓမ္မစနစ် မကျင့်သုံးရဟူသောပညတ်တော်မှာ အစ္စလာမ်၏ ထူးခြားသော ဝိသေသနအမှတ်တံဆိပ်ပင်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါမည်။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်တွင် -

“စင်စစ်သော်ကား အကယ်၍ အသင့်အားဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်မြတ်သည် အလိုရှိတော်မူခဲ့ ပါလျှင် ကမ္ဘာမြေဝယ်ရှိရှိသမျှ သော သူခပ်သိမ်းတို့သည် တစ်ပြိုင်နက် ‘အီမာန်’သက်ဝင်ယုံကြည်ကြမည်သာ

ဖြစ်ကြကုန်၏။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်သည် လူတို့အား မုအ်မင်နံ သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်လာကြရန် အတင်း အကျပ်ပြုလုပ် နိုင်ပါသလော။”

ကုရ်အာန် (၁၀-၉၉)

ဤဒေသနာတော်က ပြတ်သားထင်ရှားစွာ ပြည့်စုံနေသည့်အချက်မှာ သာသနာတွင်း၌ ကာယကံရှင် ၏ လွတ်လပ်သော ဆန္ဒမပါဘဲ အတင်းအကျပ်သွတ်သွင်းခြင်းမှာ အလွန်စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ကိစ္စ၊ သဘာဝနှင့် ဆန့်ကျင်သည့် ပုံမှန်မဟုတ်သော ကိစ္စဖြစ်သည့် အပြင် လူ့သဘာဝ၊ တရားတော်၏အနှစ်အသားနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြနေခြင်းဖြစ်၏။

အစ္စလာမ်သာသနာကို လက်ခံသည့် ယုံကြည်သူတစ်ဦးဖြစ်လာရန် သာသနာတော်က အလွန်ပင် ရှင်းလင်းစွာ လမ်းညွှန် ထားပါသည်။ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားသည် မိမိ၏လွတ်လပ်သော ရွေးချယ်မှုနှင့်သာ ဖြစ်ရပါမည်။ သာသနာတော်က မရှိဖြစ်လိုအပ်သည်ဟု ထောက်ပြထားသော သဘာဝတရားနှင့် အသိပညာ ဉာဏ်အလိမ္မာတို့နှင့် ဝိရောဓိထိပ်တိုက်မဖြစ်စေရပါ။ မိမိ၏ အတွင်းအဇ္ဈတ္တသဏ္ဌာန် အတွင်းမှ နက်ရှိုင်းစွာ ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းဆင်ခြင်ခြင်းမရှိသော ယုံကြည်မှုဟူသည်မှာ အစစ်အမှန်မဖြစ်နိုင်ပါ။

ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ ဒေသနာတော် -

"သစ္စာအမှန်နှင့် မိစ္ဆာအမှားတို့မှာ ထင်ရှားစွာ ကွာခြားနားလျက်ရှိပြီဖြစ်လေရာ (မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို မျှ အစ္စလာမ်) သာသနာတော် အတွင်း၌ (ဝင်ရောက်ရန်အတွက်)အတင်းအဓမ္မ အနိုင်အထက် အလျင်းမပြုရ။" ကုရ်အာန်(၂:၂၅၆) တွင် ဖော်ညွှန်းထားသည့် ပင်မယေဘုယျစံနှုန်း သတ်မှတ်ထားချက်အား ဘာသာတစ်ခုကို လက်ခံယုံကြည်ရာတွင် လွတ်လပ်သော ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်မှုနှင့်သာ ရွေးချယ်ရမည်ဟူသော အချက်ဖြစ်၏။ ဤစံနှုန်းအား ငြင်းပယ်ခြင်း၊ ဖယ်ချန်ခြင်းနှင့် ကန့်သတ်ခြင်း မရှိရစေဘဲကျင့်သုံးရန် အခိုင်အမာ အခြေချထား သော ဒေသနာတော်ဖြစ်၏။ ဤဒေသနာတော်သည် အစ္စလာမ်သာသနာတော်၌ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ခံယူချက်ကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ကျင့်သုံးခွင့်ရှိကြောင်းကို သက်သေအထောက်အထားအဖြစ် ကိုးကားနိုင်သလို တရား တော်၏အဓိကမူဘောင်လည်းဖြစ်၏။ သာသနာအတွင်း၌ အတင်းအဓမ္မစနစ်မရှိစေရဟူသော အမိန့် ပညတ်ချက်သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအင် အားသုံး၍ မတရားပြုခြင်း၌သာလျှင် ကန့်သတ်ထားခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဤပညတ်ချက်သည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖိအားပေးမှု၊ ကျင့်ဝတ် ပိုင်းဆိုင်ရာ နီတိတို့နှင့်လည်း သက်ဆိုင်၏။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအား (ဘာသာရေးကို အကြောင်းပြု၍) ကန့်သတ် ချုပ်ချယ်မှု၊ ဘာသာရေးအယူသီးမှု တစ်ခုကို ရင်ဆိုင်ရာတွင် အခြားအယူသီးမှုဖြစ်ပေါ်လာခါ လူမှုရေးအရ အုပ်စုဖွဲ့ပြီး ဘေးဖယ်ပိုင်းကျဉ်းမှု လုပ်ခြင်းတို့နှင့်လည်း ဆိုင်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် ထိုပညတ်ချက်၏ အနက်ထွက်ဆိုချက်သည် လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်းတို့သည် အမှန်တရားရှာဖွေရာတွင် နိုင်ငံအတွင်းမှ လူအများက လက်ခံထားသည့် ဘာသာ၊ သာသနာကို လက်မခံဘဲ မိမိလွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်ကိုလည်း အာမခံထား၏။

ဤသို့အများလက်ခံထားသော အယူဝါဒကို သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းမရှိခြင်းကြောင့် လမ်းမှန်မှ သွေဖယ် တိမ်းယိမ်း သွားပြီဟူ၍တစ်မျိုး၊ အမျိုးသားသစ္စာဖောက်အဖြစ် ရောက်သွားပြီဟုတစ်ဖုံ စွဲချက်တင်ကာ နှိပ်ကွပ် ခြင်း မပြုရဟု ဒေသနာတော်က တားမြစ်ထားသည့် သဘောလည်းထွက်၏။ မိမိယုံကြည်လိုရာကို ရွေးချယ် ခြင်းဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ ဘာသာရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမပြုရန်ကိုလည်း ပညတ်ထား၏။ အထက်ဖော်ပြပါ မိမိနှင့်မတူသူကို ရန်သူအဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို မိမိ၏လေ့လာ စူးစမ်း သုံးသပ်မှုဖြင့် သာသနာတစ်ရပ်၏ကောင်းကျိုးများအား တွေ့မြင်ကာ နှစ်သက်၍ လက်ခံခြင်းမျိုး မဟုတ်မူဘဲ အဆိုပါသာသနာကို လက်ခံခြင်းအားဖြင့် ရရှိလာမည့် လောကီ အကျိုးလာဘ်လာဘတို့ကို မျှော်ကိုး၍ဖြစ်စေ၊

ထိုသာသနာကို လက်မခံခြင်းဖြင့် ကျရောက်လာမည့် ဘေးဒုက္ခအန္တရာယ်တို့ကို ကာကွယ်သည့် အနေဖြင့်ဖြစ်စေ လက်ခံရခြင်းကို တားမြစ်ထားသည့် ဒေသနာတော်ဖြစ်၏။

“ထိုမှတစ်ပါး (အို-နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (၎င်းတို့အား ဤသို့ပြောကြားပါလေ)။ (အချင်းတို့) အမှန်တရားသည် အသင်တို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်ထံတော်မှ ရောက်ရှိလာခဲ့ချေပြီ။ သို့ဖြစ်ပေရာ မည်သူမဆို ယုံကြည်လိုက ယုံကြည်နိုင်သည်။ ထိုနည်းတူစွာ မည်သူမဆို ငြင်းပယ်လိုလျှင် ငြင်းပယ်နိုင်သည်။”

ကုရ်အာန် (၁၈-၂၉)

အထက်ဖော်ပြပါ ဒေသနာတော်က ဖော်ညွှန်းထားသည်မှာ မိမိဘာသာသာသနာအတွက် ဖိတ်ခေါ်ချက်သည် အသိပညာဉာဏ်အလိမ္မာနှင့် မြစ် ချေခိုင်မာသော အထောက်အထားတို့ဖြင့် ကြောင်းကျိုးပြု၍ ဆွေးနွေးနိုင်သော်လည်း မလျော်ဩဇာသုံး၍ သိမ်းသွင်းစွဲဆောင်ခွင့် မရှိကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးပြနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မယုံကြည်သူတို့အား အတင်းအဓမ္မ အင်အားသုံး၍လည်းကောင်း၊ လောကီ လာဘ်လာဘ တို့နှင့် မြူစွယ်သိမ်းသွင်း၍လည်းကောင်း သာသနာတွင်းသို့ ကူးပြောင်းလာအောင် မပြုလုပ်ရန်နှင့် ဤသို့ကာယကံရှင်၏ လွတ်လပ်သော သဘောဆန္ဒဖြင့် ရွေးချယ်မှုမပါဘဲ ဘာသာတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာစေခြင်းမှာ အပေါ်ယံသာဖြစ်ပြီး အတွင်းစိတ်၌လက်မခံဘဲ ရှေ့တစ်မျိုး နောက်တစ်မျိုး ဟန်ဆောင်ခြင်းသာ ဖြစ်မည်ဆိုသည်ကိုလည်း ဖော်ကြူးနေ၏။ ထို့ကြောင့် မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီး၏တာဝန်မှာ အမှားနှင့် အမှန်ကို ပိုင်းခြားဝေဖန် ဆန်းစစ်ပြခြင်းနှင့် သစ္စာ အမှန်ဖက်သို့ ဖိတ်ခေါ်ရန်သာဖြစ်၏။

“သို့ပါလျက် ၎င်းတို့သည် မျက်နှာလွှဲခဲ့ကြလျှင် (အို-နဗီတမန်တော်) ငါအရှင်မြတ်သည် အသင့်အား ၎င်းတို့အပေါ် စောင့်ကြပ်သူအဖြစ် စေ လွှတ်တော်မူခဲ့သည် မဟုတ်ပေ။ အသင်၏ တာဝန်မှာ အမိန့်တော်များကို ပို့ဆောင်ခြင်းသာဖြစ်၏။”

ကုရ်အာန် (၄၂ : ၄၈)

သို့အတွက်ကြောင့် မဟာတမန်တော်မြတ်ကြီးရွက်ဆောင်ရမည်မှာ သတင်းကောင်းပါးခြင်းနှင့် သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်း သာ ဖြစ်ပြီး လူတစ်ယောက်ကို မယုံ၊ ယုံအောင် အယူတစ်ခုအား အတင်းအဓမ္မ သွတ်သွင်း ရခြင်းမဟုတ်ပေ။

“သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်သည် ဆုံးမလျက်ရှိပါလေ။ အသင်သည် ဆုံးမသူတစ်ဦးမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ အသင်သည် ၎င်းတို့ အပေါ် စောင့်ကြပ်အုပ်ထိန်းသူ မဟုတ်ပေ။”

ကုရ်အာန် (၈၈ : ၂၁-၂၂)

အီဂျစ်နိုင်ငံရှိ “အလ်အဇဟ(ရ်)” အစ္စလာမ့်တက္ကသိုလ်ကြီး၏ လွတ်လပ်မှုများဆိုင်ရာ ကြေငြာစာတမ်း (၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၈)ရက်နေ့တွင်ထုတ်ပြန်)တွင် လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ကို အစ္စလာမ်သာသနာ၏ တိကျခိုင်လုံမှန်ကန်သော တရားသဘော များကိုအခြေခံပြီး အတည်ပြုထား၏။ ထိုစစ်မှန်သော အစ္စလာမ့်တရားတော်အရ သာသနာတွင်းသို့ ကာယကံရှင်၏ လွတ်လပ်သောဆန္ဒဖြင့် ရွေးချယ်မှုမပါဘဲ အနည်း၊ အကြမ်းနည်း ဘယ်နည်းနှင့်မျှ သွတ်သွင်းလို့မရကြောင်း ထပ်ဆောင်းတင်ပြထား၏။ ထို့အပြင် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင်ပါဝင်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီသည် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခြင်း၊ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း

အလျဉ်းကင်းရှင်း စွာဖြင့် မိမိလက်ခံယုံကြည် လိုသော အယူဝါဒလမ်းစဉ်ကို လွတ်လပ်စွာကျင့်သုံးနိုင် ကြောင်း လည်း ဖော်ပြထားသည်။

ဘာသာရေးလွတ်လပ်စွာယုံကြည်ခွင့်နှင့် မိမိလက်ခံလိုရာ အယူအဆအတွေးအခေါ်ကို ခံယူခွင့်သည် မိမိရွေးချယ် ထားသော သာသနာတော်အတွင်းမှ ပြဌာန်းထားသော ကျင့်ရန်ကျင့်ရန်၊ ဆောင်ရန်ရှောင်ရန် ပညတ်ဓမ္မသတ်များနှင့် ဒါန၊သီလ၊ဘာဝနာ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ပွားများမှုကျင့်စဉ်များအား ကျင့်သုံး ဆောက်တည်ခွင့်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်ပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်မှုကို အာမခံချက် ပေးရာတွင် မိမိယုံကြည်လိုရာအယူကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ ယုံကြည်လက်ခံရုံမျှမက သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာတရားက ပြည့်စုံစေခိုင်းထားသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာကျင့်ဝတ်များကိုလည်း လေးလေးစားစား အသိအမှတ်ပြုပြီး ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးခွင့်ရရှိရေးကိုလည်း ထိုဘာသာဝင်အား ပေးရပေမည်။ ထိုအခွင့်အရေးတို့အား လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာဘာသာတရားတို့၏ သာသနိကအဆောက်အဦတို့အား ဆောက်လုပ်ခွင့်ရှိကြောင်းကို အကြွင်းမဲ့ အသိအမှတ်ပြုရမှာဖြစ်ပြီး ထိုဘာသာရေးကျောင်းတို့တွင် တစ်ဦးချင်း ဖြစ်စေ၊ လူစုလူဝေးပရိသတ်နှင့် စုရုံး၍ဖြစ်စေ ဘာသာတရားတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံတို့နှင့်အညီ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခွင့်တို့ကိုလည်း ကျင့်သုံးခွင့်ပြုရပေမည်။ ယင်းသို့ ဘာသာတစ်ခု၏ ကျင့်စဉ်တို့အား ထိုဘာသာဝင်တို့လိုအပ်သလောက် ရွက်ဆောင်ခွင့်ပြုရမှာဖြစ်သလို မတူကွဲပြားအယူခြား သည့် ဘာသာဝင်နိုင်ငံသားတို့ အချင်းချင်းသည် လည်း သဟဇာတရှိစွာ ဆက်ဆံလေအောင် ဆောင်ရွက် ပေးရမည်။ ထို့အပြင် ဘာသာရေးကျင့်သုံးမှုများ ကို တရားဥပဒေနှင့်အညီ စည်းကမ်းမူဘောင်တို့အတွင်းမှ တည်ငြိမ်အေးချမ်းစွာ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးရန် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးလည်း ရှိရပေမည်။

ဤအထက်ဖော်ပြပါအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်တွင် သာသနိကအဆောက်အဦများ ကို အဖျက်သမား အဓမ္မဝါဒီများ၏ တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးမှုရန်မှ ကာကွယ်ရန်တာဝန်ပေးထားရာတွင် ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများ၊ ရဟူဒီဂျူးတို့၏ ဝတ်ကျောင်းများ၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများကို အသေအချာ အမည်နာမနှင့် ဖော်ထုတ်ပြီးမှ မစ္စဂျစ်(ဒ်) (ဗလီဝတ်ကျောင်း)တော်ကို နောက်ဆုံးမှဖော်ပြထားပါသည်။ ဤသည်မှာ ဘာသာသာသနာအသီးသီး၏ ဝတ်ကျောင်းတော်များကို ခွဲခြားမှုအလျဉ်းမရှိစေရဘဲ ဂါရဝထား လေးစားပြီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည်ကို ထုတ်ဖော်ပြောစရာမလိုဘဲ နားလည်သဘောပေါက်ရမည့် အကြောင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပါသည်။

ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် -

“အကြင်သူသည် ကျွန်ုပ်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူသည်ဟု ပြော ဆိုကြခြင်းမှတစ်ပါး (မည်သည့်အကြောင်းမျှမရှိဘဲ) မတရားသဖြင့် မိမိတို့နေအိမ် များမှ နှင်ထုတ်ခြင်းကို ခံခဲ့ကြရရှာလေသည်။

စင်စစ်သော်ကား အကယ်၍သာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် လူတို့အား တစ်ဦးကိုတစ်ဦးဖြင့် ကာကွယ် တော်မူခြင်း မရှိပါမူ ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများသည်လည်းကောင်း၊ ယဟူဒီဝတ်ကျောင်းများသည် လည်းကောင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော်များကို များပြားစွာရွတ်ဆိုလျက်ရှိသော မွတ်ဆလင်တို့၏ ဗလီဝတ်ကျောင်းများသည်လည်းကောင်း ဖြိုဖျက်ခြင်းခံရမည် အမှန်ပင်။

အမှန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုအရှင်မြတ်အား ကူညီသောသူကို မုချကူညီတော်မူမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဧကန် မလွဲအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အင်အားပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့် လွှမ်းမိုးတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူ ပေသတည်း။”

ကုရ်အာန် (၂၂ : ၄၀)

အစ္စလာမ်သာသနာ၏ ဂိုဏ်းဂဏအချင်းချင်းအားပြိုင်မှုနှင့် မွတ်ဆလင်မဟုတ်သူတို့အား ကျူးလွန်ခဲ့သည့် မတရားမှုများကို ကာလာ၊ ဒေသ၊ ခေတ်အခါသမယနှင့် သမိုင်းနောက်ခံတို့အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး သုံးသပ်ဆုံးဖြတ် ရမည်သာဖြစ်ပါသည်။ မွတ်ဆလင်ဆို သူတစ်ချို့၏သမိုင်း၌ သူတို့၏ကိုယ်ပိုင် စိတ်နေသဘောထားအရ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များသည် အစ္စလာမ်တရား၏ အနှစ်အသား၊ တန်ဖိုးနှင့် မည်သို့မျှ ပက်သက်မှုမရှိပေ။ ဧကန်စင်စစ် အစ္စလာမ်တရားတော်သည် လူသား၏ လွတ်လပ်မှုကိုရရှိအောင် အချုပ်အနှောင်တို့အား ဖယ်ရှားပေးခဲ့၏။ သို့သော် လွတ်လပ်မှုကို ယင်းနှင့်အတူတွဲပါလာသော တာဝန်သိ၊ တာဝန်ရှိမှုနှင့်အတူ စည်းကမ်းရှိစွာ ကျင့်သုံးစေခဲ့၏။

“စင်စစ်သော်ကား အသင့်အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အရှင်မြတ်သည် အလိုရှိတော်မူခဲ့ပါလျှင် ကမ္ဘာမြေဝယ်ရှိရှိ သမျှသော သူခပ်သိမ်းတို့သည် တပြိုင်နက် ‘အီမာန်’ သက်ဝင်ယုံကြည်မည်သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်သည် လူတို့အား မုအ် မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်လာကြရန် အတင်းအကျပ် ပြုလုပ်နိုင်ပါသလော။”

ကုရ်အာန် (၁၀ : ၉၉)

၂။ လွတ်လပ်စွာသဘောထား ထုတ်ဖော်ခွင့်

အစ္စလာမ့်တရားတော် ရှုထောင့်မှဆိုပါလျှင် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ ရရှိစေနိုင်ဖို့အတွက် တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံမှု ရှိသော လွတ်လပ် စွာထုတ်ဖော်ခွင့်ကို မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက်အဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ ဒေသနာတော်အရဆိုပါမူ လွတ်လပ်စွာသဘော ထားထုတ်ဖော်ခွင့်မှာ ကိုးကွယ်ခြင်းခံထိုက်တော်မူသော အသင်္ခတအနန္တဉာဏ်တော်ရှင်က လူသားအား ပေးသနားချီးမြှင့်ထားသော ကျေးဇူးတော် ကောင်း ချီးတို့အနက် တစ်ခုဖြစ်ပေသည်။ ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ စူရာအလ်ရဟ်မန် (အနန္တကရုဏာတော်ရှင်ကဏ္ဍ)တွင်-

“ရဟ်မန် အထူးကရုဏာတော်ရှင်ပင် ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်ကို သင်ကြားပို့ချတော်မူခဲ့၏။ ထိုအရှင်မြတ်သည်ပင် မနုဿလူသားအား ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့၏။ ထိုအရှင်မြတ်သည်ပင် ထိုလူသားအား စကားပြောဆိုမှုကို သင်ပေးတော်မူခဲ့၏။”

ကုရ်အာန် (၅၅ : ၁-၄)

အီဂျစ်နိုင်ငံ ကိုင်ရိုမြို့တော်ရှိ ကမ္ဘာ့အထင်ရှားဆုံး အစ္စလာမ်တက္ကသိုလ်ကြီးဖြစ်သော “အလ်အဇ်ဟ(ရ်)”မှ ထုတ်ပြန်သည့် လွတ်လပ်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် ကြေငြာစာတမ်းတွင် -

“မိမိထင်မြင်ယူဆချက်ကို လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်သည် လွတ်လပ်မှုမှန်သမျှအားလုံး၏ ထိပ်ခေါင်တင် မိခင်သဖွယ် ဖြစ်၏။ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်သည် လမ်းအသွယ်သွယ် နည်းဟန်ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် မိမိအယူအဆအား တင်ပြဖော်ထုတ်မှုအားလုံးတွင် အထင်အရှားပေါ်လွင်နေပါသည်။ ယင်းတို့အနက် စာပေရေးသားမှု၊ နှုတ်ဝေဖြင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု၊ အနုပညာလက်ရာတို့ဖြင့် တင်ဆက်မှု နှင့် ခေတ်မှီအီလက်ထရောနစ်စနစ်ဖြင့် အသုံးပြုသော ဒစ်ဂျစ်တယ်ချိတ်ဆက်မှု စသည်တို့သည် လူမှုရေးဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခြင်း၏ မျက်နှာစာရှုထောင့် တို့ဖြစ်၏။

ထိုလွတ်လပ်မှုသည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း၏ ပုဂ္ဂလိကလွတ်လပ်မှုကို ကျော်လွန်ကာ နိုင်ငံရေးပါတီ ထူထောင်ခွင့်၊ လူထုအခြေပြု အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ထူထောင်ပိုင်ခွင့်တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။ ထိုလွတ်လပ်မှုတို့တွင် စာနယ်ဇင်း၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ ဒီဂျစ်တယ်မီဒီယာတို့ပါဝင်သည့် အပြင် မိမိသဘောထားကို ထုတ်ဖော်တင်ပြနိုင်ရန်အလို့ငှာ လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်တို့အား သိရှိရပိုင်ခွင့်တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။”

လွတ်လပ်စွာသဘောထားထုတ်ဖော်ခွင့်တွင် အပြုသဘောဆောင်သော ဆန်းစစ်ဝေဖန် သဘောမတူပိုင်ခွင့်ကို တင်ပြနိုင်သော အရည်သွေးကိုလည်း ထည့်သွင်းထား၏။ တစ်ချိန်တည်းမှာ ဘာသာ၊ သာသနာ အသီးသီးတို့၏ တရားသဘောများ၊ ကျင့်စဉ် ကျင့်ရပ်ဓလေ့ထုံးစံများနှင့် ဓမ္မသင်္ကေတ အထိမ်းအမှတ်တော်တို့အား လေးစားရပေမည်။ သို့ရာတွင် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်ဟူသည့် ခေါင်းစည်းအောက်မှ နေ၍ ညီညွတ်ရေးပျက်ပြား၍ သွေးကွဲစေမည့် အမုန်းတရားများ၊ ရန်လိုမှုများ၊ အယာတများနှင့် အယူသည်းအစွန်းထွက်မှုများကို လွတ်လပ်စွာ လှုံ့ဆော်သွေးထိုးပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု မခံယူသင့်ပေ။ ပညာရှင်တို့၏ သုတေသနပြု၍ အထောက်အထားတို့ဖြင့်အားပြုခါ ထုတ်ဖော်ထားချက်တို့အား လွတ်လပ်စွာတင်ပြခွင့်ကို ပညာရှင်တို့၏ သီးသန့်အထူးပြု အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ခွင့်ပြုသင့်၏။ သို့သော် ထပ်ပေါ်ကျော်ကြားစေရေးအတွက်သက်သက် အများလက်ခံထားသည်ကို ငြင်းပယ် ဆန့်ကျင်မည်ဟူသော စေတနာပြဋ္ဌာန်းမှုမျိုးမပါစေရဘဲ ဝေဖန်ခွင့်ကိုလည်း ပညာရေးဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှု၏ ထိန်းကြောင်းမှု ဖြင့် အာမခံချက်ပေးထားပါသည်။

၃။ မတူညီသော အမြင်ချင်းဖလှယ် စကားဆိုမှုနှင့် ကွဲပြားမှုအား လေးစားခြင်း

လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ခွင့်၊ ကိုးကွယ်ခွင့်၊ ထင်မြင်ယူဆခွင့်နှင့် ထုတ်ဖော်ခွင့်တို့မှာ စစ်မှန်သော ဒီမိုကရေစီဝါဒ၏ အသွင် သဏ္ဌာန်တို့ဖြစ်၏။ ထိုအလေ့အထတို့အား မျိုးဆက်သစ်တို့အတွင်း၌ လွတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးထားတတ်သော ယဉ်ကျေးမှုထွန်းကားရေး၊ အမြင် မတူကွဲပြားပိုင်ခွင့်နှင့် မိမိနှင့်မတူ အခြားသူတို့အား လေးစားရေးဟူသော ရှုထောင့်တို့မှနေ၍ မြှင့်တင်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုတာဝန်တို့ ထမ်းဆောင်ရန် ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ နိုင်ငံရေးနှင့် မီဒီယာနယ်ပယ်တို့မှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တာဝန်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အမြင်ဖလှယ်ခြင်းနှင့် အစွန်းထွက်အယူသီးမှုကိုရှောင်ရှားကာ မတူကွဲပြားမှုကို နားလည် သဘောထားကြီးခြင်း၊ ကျယ်ပြောသည့် အမြင်ရှိခြင်း စသည့် အလေ့အထများပါဝင်သော အများပြည်သူတို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များ ပေါ်ထွက်လာစေရန် ကြိုးပမ်းရပေမည်။ ဤကဲ့သို့ တပါးသူ၏ ခြားနားသောအမြင်ကို နားလည်ပေး၍သည်းခံ သဘောထားကြီးသည့် ယဉ်ကျေးမှုသည် အစွလာမ့်တရားတော်၏ အစဉ်အလာတစ်ရပ်အဖြစ် ပေါ်ထွန်းစေရန် မွတ်ဆလင်တို့အနေဖြင့် ထားအပ်သည့်စိတ်သဘောထားကို ထိပ်တန်းမွတ်ဆလင် ဥပဒေပညာရှင်ကြီး တစ်ဦးက အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြထား၏။

“ကျွန်ုပ်ယူဆချက်ရှုထောင့်သည် မှန်သည်ဟု မိမိကထင်ရပေမယ့် အမှားကိုဖြစ်စေသော လိုအပ်ချက်ဖြစ် နေနိုင်၏။ တစ်ပါးသူ၏ သဘော ထားရှုထောင့်သည် မှားသည်ဟု မိမိက ခံယူချင်သော်လည်း အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်သည့် လိုအပ်ချက်အဖြစ် ရှိနေနိုင်၏။”

သို့အတွက်ကြောင့် ဤလွတ်လပ်မှုတို့ကို အားသန်၊ ကျားကန်လာစေရန်လုပ်နိုင်သော တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းမှာ အများပြည်သူတို့အား အယူအဆရှုထောင့် မတူညီမှုတို့ကိုအမြင်ချင်းဖလှယ်ကာ ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ယင်းတွေ့ဆုံဖလှယ် စကားပြောခြင်း၏ အလေ့အထတို့ကို အများပြည်သူတို့အား ပညာပေးရန်ပင်ဖြစ်၏။ ထိုလွတ်လပ်မှုတို့အား ရိုသေလေးစားခြင်း ဟုဆိုရာတွင် မိမိနှင့်မတူသော အခြားသူ

များအား လူ့အသိုင်းဝိုင်းမှ ဘေးဖယ်ချန်လှပ်ထားခြင်း၊ လူမျိုးမတူ ဘာသာခြား၍ ၎င်းတို့ မှားကိုမှားရမည်ဟု ဘာသာပျက်များအဖြစ် သတ်မှတ်လိုသော စိတ်ဆန္ဒတို့အား အပြီးတိုင်တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ရန် မဖြစ်မနေ လိုအပ်ခြင်း ကိုလည်း ဆိုလိုပေသည်။ အခြားသူများ ၏ ယုံကြည်မှုတို့အား ရှုံ့ချပစ်တင်ပြီး၊ မိမိနှင့်အယူမတူ သူတို့၏ ခံယူချက်တို့အား မကောင်းမြင်ပြီး သုတ်သင်ရှင်းလင်းရန် အားထုတ်မှုပြုလိုသည့် မိမိတို့၏ ညံ့ဖျင်းသည့်စိတ်သဘောထားများကိုလည်း မိမိတို့စိတ်အတွင်းမှ ဖယ်ရှား မောင်းထုတ်ပစ်ရပေမည်။

အမှန်စင်စစ် ကျမ်းမြတ်ကုန်အာန်သည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပြီး ရိုသေလေးစား ဂရုတရားပေါ် အခြေခံသော ကျင့် ဝတ်သိက္ခာရှိသည့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းစကားဆိုမှုကို အယူပေါင်းစုံနှင့်ပြုလုပ်ရန် လမ်းညွှန် ထား၏ -

“ (အို- နဗီတမန်တော်) အသင်သည် မေးမြန်းပါလေ။ (အချင်းတို့) မိုးကောင်းကင်များမှလည်းကောင်း၊ ပထဝီမြေမှလည်းကောင်း၊ မည်သူ သည် အသင်တို့အား စားနပ်ရိက္ခာ ချီးမြှင့်ပါသနည်း။ (ထို့နောက်) အသင်သည် ‘အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ပင် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူ၏’ဟု ဖြေ ကြားပါလေ။ ၎င်းအပြင် ငါတို့သည် သို့မဟုတ် အသင်တို့သည်ပင် တရားလမ်းမှန်ပေါ်၌လည်းကောင်း၊ ထင်ရှားသော လမ်းမှားမှု၌လည်း ကောင်း ရှိကြပေသည်။ ကုရ်အာန် (၃၄:၂၄)

(အို-နဗီတမန်တော်) အသင်သည် ပြောကြားပါဦးလေ။ (အချင်းတို့) ‘အသင်တို့သည်လည်း ငါတို့ကျူးလွန် ခဲ့ကြသော ပြစ်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စစ်ဆေးမေး မြန်းခြင်းခံကြရမည်မဟုတ်ပေ။ ငါတို့သည် အသင်တို့ ပြုမူခဲ့ကြသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စစ်ဆေး မေးမြန်းခြင်း ခံကြရမည်မဟုတ်ပေ။ ကုရ်အာန် (၃၄:၂၅)

(အို- နဗီတမန်တော်) အသင်သည် ပြောကြားပါဦးလေ။ (အချင်းတို့) ငါတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အရှင်မြတ်သည် ငါတို့အား (‘ကိယာမတ်’ ရှင်ပြန်ထမည့်နေ့တွင်) စုရုံးတော်မူပေမည်။ ထို့နောက် ထိုအရှင်မြတ်သည် ငါတို့အကြား၌ မှန်ကန်စွာ စီရင်ဆုံးဖြတ်တော်မူ ပေမည်။ စင်စစ် ထိုအရှင်မြတ်သည် လွန်စွာစီရင်ဆုံးဖြတ်တော်မူသော၊ လွန်စွာသိတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။”

ကုရ်အာန် (၃၄:၂၆)

ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်သည် အခြားသူတို့ ကိုးကွယ်ရာအဖြစ် အမြတ်တနိုး တန်ဖိုးထားသည်မှန်သမျှကို ပုတ်ခတ်၊ စော်ကား၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း အလျင်းမပြုရန်လည်း တားမြစ်ထား၏ -

“၎င်းအပြင် အသင်တို့သည် အကြင်ကိုးကွယ်ရာများကို ကဲ့ရဲ့ရှုံ့ချခြင်း မပြုကြကုန်လင့်။ ထို(မိုရ်ရှစ်က်) များ သည် ထိုအရာများကို အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်အား စွန့်ပယ်၍ကိုးကွယ်ကြ၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် (အသင်တို့ ဤသို့ပြုလုပ်ကြလျှင်)ထိုသူများသည်လည်းအသိတရားမရှိသဖြင့် စည်းကမ်းကျူးလွန်ကာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အား ကဲ့ရဲ့ရှုံ့ချခြင်း ပြုကြပေမည်။ ငါအရှင်သည် ဤနည်းအတိုင်းပင် အုပ်စုတိုင်း၏ အမြင်တွင် ၎င်းတို့၏ ပြုမူချက်တို့ကို လှပတင့်တယ်အောင် ပြုလုပ်ထားတော်မူခဲ့လေသည်။”

ကုရ်အာန် (၆ : ၁၀၈)

ထို့အပြင် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်သည် အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်များအား မတူကွဲပြားသည့် ဘာသာတရား များ အထူးသဖြင့် ကျမ်းရပုဂ္ဂိုလ် ဂျူးများ၊ခရစ်ယာန်များနှင့် ဘုံဆိုချက်ကိုရှာပြီး ဆွေးနွေးရန် လမ်းညွှန်ထားပါ သည်။

“(အို- နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (ရဟူဒီနှင့် ခရစ်ယာန်တို့အား) ပြောကြားပါလေ၊ အို- ကျမ်းဂန်ရရှိသူ အပေါင်းတို့ အသင်တို့သည် အကျွန်ုပ်တို့နှင့် အသင်တို့ကြား၌ (အားလုံးလက်ခံထားသည့်) တူညီသော စကား ဘက်သို့လာကြကုန်၊ (ထိုစကားသည်ကား) ငါတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်မှတစ်ပါး အခြားမည်သည့် အရာ ကိုမျှ မခဝပ်မကိုးကွယ်ခြင်း ငါတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသောအရာကိုမျှ ထိုအရှင်မြတ်နှင့် တွဲဘက်ယှဉ်ဖက်ဟူ၍ မပြုခြင်း၊ ငါတို့အနက် အချို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကို ဖယ်ကျဉ်၍ အချို့သောသူများကို မွေးမြူတော် မူသော အရှင်များဟူ၍ မပြုလုပ်ခြင်း (ပင်တည်း)။”

(ယင်းကဲ့သို့ ဖိတ်ခေါ်ပြီးသည့်နောက်သော်မှပင်) အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ကျောခိုင်းသွားကြပါမူ (အို- မွတ်ဆလင်အပေါင်းတို့) အသင်တို့က (ထိုသူတို့အား အချင်းတို့) ကျွန်ုပ်တို့သည် (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏) အမိန့်တော်များကို မချနာခံသော မွတ်ဆလင်များ ပင်ဖြစ်ကြောင်း အသင်တို့ကိုယ်တိုင် သက်သေခံကြကုန်ဟု ပြောဆိုကြကုန်လေ့။”

ကုရ်အာန် (၃:၆၄)

ပစ်ပယ်ထားခြင်းခံရသော ထိခိုက်လွယ် လူ့အစုအဝေး တို့ကို ကူညီထောက်ပံ့ရန် အစွလာမ်ဘာသာဆိုင်ရာ ဒေသနာတော်မှီငြမ်းချက်များ

မိတ်ဆက်

လူများစုနှင့် လူနည်းစုဟူ၍ ခွဲခြားထားသော အမြွှာစုံတွဲအတွေးခေါ် အယူအဆသည် ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေး၊ အာဏာရယူခြင်း၊ အာဏာကိုကျင့်သုံးခြင်းနှင့် ခွဲဝေခြင်းစသည့် နိုင်ငံရေး စနစ်၏ အထူးအယူအဆတစ်ရပ်မှ ဖြာထွက်လာခြင်းဖြစ်၏။

အကယ်စင်စစ် နိုင်ငံရေးကိစ္စဟူသည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်သီးပုဂ္ဂလအနေနှင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံရေးပါတီအနေ နှင့် ဖြစ်စေ၊ လူများစု ၏ထောက်ခံမှုကို စုပေါင်းဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုအရလည်းကောင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးမြှောက်ခံရပြီး၊ အာဏာနှင့်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ကို ရရှိလာ ပါက တိုင်းပြည်ရေးရာဆောင်ရွက်သည့်အခါတွင် လူများစု၏ အလိုဆန္ဒနှင့် ကြိုက်နှစ်သက်ရာအတိုင်း ဘက်လိုက်တိမ်းယိမ်းဆောင်ရွက်ရလေ့ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်ရာတွင် လူများစုဆန္ဒအား အာဏာရှင်ဆန်ဆန် လူနည်းစု၏အလိုနှင့်ဆန့်ကျင်၍ နိုင်ငံထက်စီးနင်းပြုလုပ်ပါက နိုင်ငံရေးတင်းမာမှုများ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပါသည်။ အများစု၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း ဦးစားပေး၍ ဆုံးဖြတ်ချက်တို့အား အမိန့်ပေးစေခိုင်းပြီး လူများစု၏ အကျိုးစီးပွားကိုသာ အပေါ်စီးရစေကြောင်း ထင်ရှား ပေါ်လွင်ရုံမျှမက လူနည်းစုအား ပြည်သူ့ရေးရာ တို့ ဆုံးဖြတ်ရာတွင် သဘောထားဖော်ပြခွင့်မပေးပါမူ တင်းမာမှုသည် ရှိနေပေမည်။

ဤအချက်သည် နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်တို့တွင် လူနည်းစုတို့အားလည်း ပြည်သူ့ရေးရာတို့တွင် ပါဝင် ပတ်သက်လာစေ ရေး၌ တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍမှ နေရာပေးရန်၊ စည်းမျဉ်းဘောင်တို့အား ချဲ့ထွင်ပေးရန်ဟူသော အမြင်များကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ လူနည်းစုများ ကိုနေရာပေးခြင်းဖြင့် လူမှုသဟဇာတနှင့် စည်းလုံးညီညွတ် မှုရရှိခြင်း၊ လူ့အသိုက်အဝန်းတွင် ငြိမ်းချမ်းစွာအတူနေထိုင်ခြင်း စသည့်အခွင့်အ ရေးတို့အား အာဏာခွဲဝေ ပေးရေး သက်သက်မျှသာလျင်မဟုတ်ဘဲ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်တွင် ပါဝင်သူအားလုံး မည်မျှပင်အရေအတွက် နည်းပါစေ၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရရေးတို့တွင် ပါဝင်ပတ်သက်လာစေရန် လိုအပ်သည့်အာမခံချက်တို့ ပေးအပ်ခြင်းလည်းမည်၏။ အကယ်စင်စစ် အာဏာဟူသည် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုဆိုင်ရာနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု ရှုထောင့်မှ သုံးသပ်ကြည့်ပါမူ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အစိတ် အပိုင်းတစ်ခု သို့မဟုတ် လူတစ်စုကသာလျှင် လက်ဝါးကြီးအုပ် ချုပ်ကိုင်ပိုင်စိုးထားခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်တွင်ပါဝင်သော အများပြည်သူ အားလုံး နိုင်ငံ၏ကောင်းကျိုးချမ်းသာတို့ကို ညီတူညီမျှခွဲဝေခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည့် ပြည်သူ့ရင်ပြင်တစ်ရပ်သာလျှင် ဖြစ်ရပေမည်။

လူနည်းစု၊ လူများစုပြဿနာမှာ အကဲဆတ်ပြီး တင်းမာမှုတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏။ အထူးသဖြင့် ယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်ကို ရှေ့တန်းတင်လွန်းပါလျှင်လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေးပိုင်းခြားမှုမှာ ပြင်းထန်စွာ ရှိ အစွန်းရောက်လွန်းပါလျှင်လည်းကောင်း စိန်ခေါ်ချက်များ ရှိလာနိုင်ပါ၏။ လူမှုသဟဇာတရှိမှုနှင့် ညီညွတ်ရေး ကို နိုင်ငံရေးအခြေခံပြီး တည်ဆောက်ရမှာဖြစ်၏။ သို့သော် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာရေး ဂိုဏ်းဂဏကွဲပြား ခြားနားမှု ပြင်းထန်ချက်များ၊ လူမျိုးရေးအစွဲဥပဒါန်ကြီးမားမှုများကြောင့် ညီညွတ်ရေးနှင့် ဘုံပါဝင်မှုတို့ကို

ကျဉ်းမြောင်း စေပါသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံရေး၏ အနှစ်သာရဖြစ်သည့် အများပြည်သူများအကြား မျှတသော ပြိုင်ဆိုင်မှု၊ အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေးနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း သဘောထားတင်ပြခွင့်တို့သည် ပဋိပက္ခဝန်းကျင် တစ်ရပ်အဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပြီး လူဦးရေများပြားသော လူမျိုးစုကြီးများ၏ ပူးပေါင်းလက်ဝါးကြီးအုပ်မှု၊ သြဇာအဏာကြီးမှုတို့ကို လူနည်းစုများက ပြားဝပ်စွာခံရသည့် အနေအထားသို့ ရောက်ရှိသွားပါသည်။

ထို့ကြောင့် လူများစုနှင့် လူနည်းစုတို့၏ ဆက်ဆံရေး တနည်း လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အတွင်းမှ ဆက်သွယ်မှုအသီးသီးတို့ သည် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတို့၏ စည်းကမ်းမူဘောင်နှင့် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော အခွင့်အရေးဆိုင်ရာစနစ်တို့ဖြင့် သတ်မှတ်ဖွင့်ဆိုရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှ အုပ်စု အမျိုးမျိုး၏ဖြစ်တည်မှုကို အဆိုပါစည်းကမ်းဘောင်နှင့် စနစ်တို့ကို ရောင်ပြန်ဟပ်ထင်ခြင်းနှင့် ထိုဝန်းကျင်၌ အထွေထွေလူမှုသဘောတူချက်တို့ ထွက်ပေါ်မှုအတိုင်းအတာထိလည်းကောင်း၊ ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သရုပ်သဏ္ဌာန် လက္ခဏာသည် ယင်းအတွင်း၌ရှိနေသော အုပ်စုတို့၏သီးခြား ကိုယ်ပိုင်ဝိသေသ လက္ခဏာ တို့အား နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းအနှစ်အသားပါပါ အသိအမှတ်ပြုပြီး ဆက်လက်ရှင်သန်ရေးကိုလည်း အာမခံချက်ပေး သည့် အတိုင်းအတာ အရလည်းကောင်း၊ ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှ လူနည်းစု၊ လူများစုဆက်ဆံရေးကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရပေအံ့။ ထို့အပြင် ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်သည် ယင်းလူ့အဖွဲ့အစည်း တွင်ပါဝင်သည့် အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးတို့၏ အပြန်အလှန် ဆက်ဆံ ထောက်ပံ့မှုအပေါ်တွင်လည်း တည်ပေ သည်။ သမိုင်း၌ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်တို့၏ သက်ဦးဆံပိုင် အင်ပါယာထူထောင်သည့် ပုံစံသည် မြို့ပြနိုင်ငံတို့ကို ထူထောင်သည့်စနစ် မထွန်းကားမီအချိန်က လွှမ်းမိုးခဲ့၏။ ထို ခေတ်အခါက နိုင်ငံတော်တွင် သီးသန့်ဘာသာရေး ဝိသေသနလက္ခဏာရှိ၏ (ဘာသာတစ်ခု၏ လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှုရှိ၏)။ အဆိုပါဘာသာ၏ အရေးအရာတို့ကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် နိုင်ငံတော်၏တာဝန် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းနှင့် အုပ်ချုပ်မှုယန္တရား၏ လုပ်ငန်းဆောင် တာတို့ တွင်ပါဝင်၏။ ဤအနေအထားကြောင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် ပြည်သူအဖြစ် သက်ဆိုင်ပါဝင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးအားလုံး ခံစားခွင့်တို့ သည် ဘာသာတစ်ခုကို ယုံကြည်လက်ခံကိုးကွယ်သူ ဖြစ်စေရမည် ဟူသော အယူအဆကိုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံတော် ဘာသာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသော ဘာသာနှင့် မတူကွဲပြားသော ဘာသာတရားများကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်သူတို့သည် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး များဆုံးရှုံးပြီး တန်းတူညီမျှဆက်ဆံခြင်းလည်းမခံရပေ။ ဤသည်မှာ အတိတ်သမိုင်းတစ်ခေတ်က လူတို့၏ စိတ်နေသဘောထားဖြစ်၏။ ဤ ကဲ့သို့ ခံယူထားမှ သဘာဝကျသည်ဟု ထိုသူတို့က ယူမှတ်ခဲ့ကြပြီး၊ ယင်းကဲ့သို့ ပြုမူခြင်းအတွက် ရှင်းလင်းပြရန်မလိုသလို အကြောင်းပြ ချက်ပေးရန်လည်း မလိုအပ်ဟု ထင်မှတ်ခဲ့ကြ၏။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အစ္စလာမ်သာသနာ ပေါ်ထွန်းခါစအချိန်သမယက နိုင်ငံရေးအခင်းအကျင်း နှင့် နောက်ပိုင်း ခေတ်တို့မှ နိုင်ငံရေးအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တို့ကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် လိုအပ်ပါသည်။ အတိတ်ကဖြစ်ရပ်များကို ခေတ်သစ်နိုင်ငံရေး သိပ္ပံ၏ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ချက်တို့ဖြင့် ချိန်ထိုးစမ်းစစ်ခြင်း ပြုရန် မဖြစ်နိုင်သလို မျက်မှောက်ခေတ် တရားဥပဒေဆိုင်ရာတို့နှင့်လည်း ပိုင်းခြားဝေဖန်ကိုက်ညီ၍ မရနိုင်ပေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အတိတ်ခေတ်အချိန်အခါတုန်းက ယခုခေတ် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနေအထားများ မရှိသလို၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အသိပညာမူဘောင်တို့လည်း မပေါ်ထွန်းသေးပေ။ ခေတ်၏တောင်းဆိုချက် နှင့်အညီရှိနေသော သစ်လွင်ပြီးအချိန်အခါနှင့်အပြိုင် လိုက်လျောညီထွေစွာ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုတို့သည် ကုန်ဆုံးသွားပြီဖြစ်သော အတိတ်ခေတ်ဟောင်းမှ ဖြစ် ရပ်တို့အား တန်းတူထားစဉ်းစား၍မဖြစ်နိုင်ပေ။

ထို့ကြောင့် (နေရာဒေသနှင့် အချိန်ကာလကို ကျော်လွှားလွန်မြောက်သည့်) သာသနာတစ်ခု၏ တရား အနှစ်သဘော နှင့် သမိုင်းတစ်ခေတ်တွင်ပေါ်ထွန်းတည်ရှိခဲ့ပြီး ထိုခေတ်အခါရှိ ခေတ်ပြိုင်နိုင်ငံများလည်း ကျင့်သုံးသော နိုင်ငံရေးစနစ်နှင့် ကျင့်စဉ်တို့အား အပီ အပြင်ခွဲခြားပြီးသိထားရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ သမိုင်းတစ်ကွေ့တွင်တည်ရှိခဲ့သည့် လူသားတို့၏ စိတ်နေသဘောထား အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေနေအရပ်ရပ်တို့ပေါ်တွင်မူတည်ပြီး အုပ်ချုပ်သူနှင့် အုပ်ချုပ်ခံတို့သည် ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ ရှင်သန် ရပ်တည်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအတိတ်သမိုင်းမှ လူသားတို့၏ သူ့ခေတ်အခြေအနေအရ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များကို အချိန်ကာလနှင့် နေရာဒေသ ကိုကျော်လွန်ပြီး မှန်ကန်နေသော သာသနာတော်၏ နူးညံ့သိမ်မွေ့ပြီး နက်ရှိုင်းကျယ်ပြေသည့် တရားသဘောတို့နှင့် ကွဲပြားခြားနားစွာသုံး သပ်ရပါမည်။ သို့အတွက် ကြောင့် ထိုခေတ်အခါက သာသနာပညာရှင်တို့၏ ကျင့်သုံးဆောက်တည်သည့်ပုံစံနှင့် ခေတ်တိုင်းစနစ်တိုင်းတွင် ကျင့်သုံးဆောက်တည်နိုင်သော အပြောကျယ်နက်ရှိုင်းလှသည့် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်၏ အနန္တသစ္စာတို့ကို ပိုင်းခြားခွဲခြမ်းပြီးရှုမြင်ကာ အစ္စလာမ့်ရှု ထောင့်မှ လူနည်းစုအခွင့်အရေးသဘောတရားကို နားလည်အောင် ကြိုးစားရပေမည်။

၁။ မဒီနာဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ကျယ်ပြောနက်ရှိုင်းလှသည့် လူမှုရေးသဘောတူစာချုပ်

မဒီနာစာချုပ်သည် မတူကွဲပြားသည့် မဒီနာလူ့အဖွဲ့အစည်း၌ ရှိကြကုန်သော အုပ်စုအသီးသီးနှင့် ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် လူမှုရေး အသွင်ဆောင်သော သဘောတူညီချက်ဖြစ်ပါသည်။ မဒီနာလူ့အဖွဲ့အစည်းသည် လူမျိုးနွယ်စုပေါင်းစုံ၊ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ရာပေါင်းစုံကို လက်ခံသူတို့ရောယှက်နေသော ဗဟုလူ့အစုအဝေး တစ်ရပ်ဖြစ်၏။ မဒီနာဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေက မဒီနာတွင်နေထိုင်သူအားလုံး ကို နိုင်ငံသား “အွမ္မသ်” အဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး ပြည်သူအားလုံးတို့သည် ပြင်ပရန်စွယ်အန္တရာယ်ဟူသမျှကို စုပေါင်းကာကွယ် တွန်းလှန် ရမည်ဟု တာဝန် နှင်းအပ်ထားပါသည်။

ဤစာချုပ်ကြီး၏ ထူးခြားသည့်ဝိသေသလက္ခဏာမှာ မဒီနာလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ လူသား အားလုံး၏ အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြုထားချက်ဖြစ်၏။ ထိုသို့အသိအမှတ်ပြုရာတွင် အစ္စလာမ်ဘာသာ ဝင်မဟုတ်သူများသာမက ဒေသတွင်း၌ အစ္စလာမ်ဘာသာ နှင့် ယှဉ်ပြိုင်နေသော အခြားဘာသာဝင်တို့ အထူးသဖြင့် ဂျူးဘာသာဝင်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ထိုဖွဲ့စည်းပုံအရ အာဏာစက်ဖြင့် အမိန့် ပြန်တမ်းတို့ကို ဆင့်ပြန်ရာတွင် ယခင်အခါများနှင့်မတူဘဲ ထိုဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အများသဘောတူစုပေါင်း ဆုံးဖြတ်ချက်စည်းမျဉ်းမူဘောင်တို့နှင့်အညီဖြစ်ရမည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤကိစ္စတွင် အရေးပါသော ညွှန်ပြချက်မှာ နိုင်ငံရေးအာဏာလုပ်ပိုင်ခွင့်သည် လူ့ အသိုင်းအဝိုင်း၏ သဘာဝအနေအထားနှင့် မြေပြင်ပကတိ အရှိတရားတို့မှ စီးဆင်းလာသည်ဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်၏။ ဤ အမိန့်ဆုံးဖြတ်ချက်တို့သည် ပြည်တွင်းရှိ လူ့အသိုင်းဝိုင်းအားလုံး၏ ပြည့်စုံကုံလုံလွှမ်းခြုံသော ထောက်ခံမှုနှင့်သာ တရားဝင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာသာရေးအရ လူနည်းစုတို့သည် နိုင်ငံရေးစနစ်အတွက် အရေးမပါအရာမရောက်သည့် အစိတ်အပိုင်း မဟုတ်တော့ဘဲ ခွဲမရအောင်တွဲနေသည့် တစ်စုတစ်ဝေးအဖြစ် ပါဝင်ဆက်နွယ်နေသည်။ ဤနေရာတွင်လည်း ထိုဘာသာရေး လူနည်းစုတို့အား ဘာသာ၊ သာသနာယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာတွင်သာ အခွင့်အရေးပေးခြင်း မျိုးမဟုတ်ဘဲ အကယ်စင်စစ်ပင် နိုင်ငံအရေး များ စီမံခန့်ခွဲရာတွင် နိုင်ငံရေးရပိုင်ခွင့်တို့ အပြည့်အဝရှိသည့် စပ်တူပါဝင်သူများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရပေမည်။

အထက်ဖော်ပြပါအချက်များအပြင် မဒီနာဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကြီးတွင် မဒီနာလူ့အဖွဲ့အစည်းအား ဘာသာရေးဝိသေ သလက္ခဏာနှင့်သာ ပုံဖော်သောအယူအဆ အတွေးအခေါ်ကို ကျော်လွန်နေကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။ လူ့အစုအဝေးအတွင်းရှိ အုပ်စုတိုင်း၏ လွတ်လပ်သောကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒတို့၏ ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရပါသည်။ ဤအကြောင်းများကြောင့် မဒီနာဖွဲ့စည်းပုံ အခြေ ခံဥပဒေကြီးသည် နိုင်ငံရေးအရ

ပါဝင်ဆက်နွယ်မှုဟူသည် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် အမွယ်လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ခွဲမရအောင်တွဲနေသည့် သဘော ဖြစ်ကာ၊ ဘာသာရေးအရပါဝင်ဆက်နွယ်မှုဟူသည်မှာ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း၏ သစ္စာအမှန်ရှာဖွေ၍ ကယ်တင် လွတ်မြောက် ဝိမုတ္တိဆိုက် အောင် ထူထောင်ရာ၌ အဆိုပါလူနှင့် သူ၏ဖန်ဆင်းရှင်တို့၏ ဆက်စပ်မှုဖြစ်ကြောင်း သိသာထင်ရှားစွာ ပိုင်းခြားပြသနေ၏။

ကဏ္ဍ (၅)

အစိုးရမဟုတ်သော
အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အရပ်ဖက်
လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အရပ်ဖက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍ

အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူထုအခြေပြု အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် အမြတ်အစွန်းကို ဦးမတည် လူမှု ကိစ္စတို့တွင် သောကရှိကာ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်သောဆန္ဒဖြင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများအဖြစ် အများအကျိုးဆောင်လိုသော ပရဟိတစိတ်ရှိသူ ပြည်သူများဖြင့် စုပေါင်းပြီး အစိုးရ၏ဩဇာနှင့် ကင်းလွတ်စွာ ဖွဲ့စည်းထားသော လွတ်လပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်အကျိုး မျှော်ကာ ထူထောင်ထားသောအဖွဲ့တို့တွင် ရှိတတ်သည့် အတ္တဗဟိုပြုရည်မှန်းချက်များမှ ဖယ်ခွာပြီး ပြည်သူ့ အကျိုးကိုသာ ဦးထိပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ဘဏ္ဍာရေးအတွက် အစိုးရမှထောက်ပံ့ချီးမြှင့်သော အခန်းကဏ္ဍများရှိသော်လည်း၊ အဓိကအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ အကျိုးပြုလုပ်ငန်းစဉ်တို့တွင် စိတ်တူကိုယ်တူရှိ၍ ပံ့ပိုးပါဝင်လိုသော အများပြည်သူတို့၏ အလှူဒါနအားဖြင့် လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ကြပါသည်။ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူထုအခြေပြု လူမှုအဖွဲ့အစည်းတို့သည် ဒုက္ခသည်များ နေရပ်စွန့်ခွာရသူများကို ကူညီကယ်တင်ခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခံထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် သူဆင်းရဲတို့အား ဘဝမြှင့်တင်ရေးတို့ကို အထူးသဖြင့် အာရုံစိုက်၍ အကျိုးဆောင်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့သည် လူ့အခွင့်အရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးစသည့် လူမှုအကျိုးပြုကိစ္စ ရပ်မြောက်များစွာအတွက် ပြည်သူတို့အား အသိပေးလှုံ့ဆော် ပညာပေးရေး တို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပါသည်။

အစိုးရမဟုတ်သော ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများ၏ စိတ်ဓာတ်နှင့်လုပ်ရပ်တို့သည် ဘာသာ၊ သာသနာတို့၏ ထုံးစံလေ့များ နှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိပါသည်။ အကယ်စင်စစ် ခရစ်ယာန်(အသင်းတော်များ) ကောင်စီသည် နိုင်ငံများတစ်ရာကျော်တွင်ရှိသော ဝတ်ကျောင်း (အသင်းတော်) ၃၅၀-ကို ကိုယ်စားပြုပြီး အစိုးရမဟုတ်သော ကမ္ဘာ့အကြီးမားဆုံးသောအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးတွင် မှတ်ပုံတင်ထားပြီး ယင်းအဖွဲ့ကြီးနှင့် အနီးကပ်ပူးပေါင်း ချိတ်ဆက်ကာ လူသားအကျိုးပြုလုပ်ငန်း မြောက်များစွာကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘာသာပေါင်းစုံတို့ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် ဘာသာပေါင်းစုံ ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ (WCRP)ကြီးသည်လည်း ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့တွင် အရေးပါအရာရောက်သော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့ကြီးဖြစ်ပြီး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးစသည့် လူသားရေးရာကိစ္စတို့တွင် ကမ္ဘာဒေသအနှံ့ စွန့်ပစ်ခံထိခိုက်လွယ် ပြည်သူများကိုယ်စား အသိပေးဆော်ပြမှုကို ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

၁။ တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှတွင်ရှိသော အစိုးရမဟုတ်သည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း တို့၏ အခန်းကဏ္ဍ

တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှဒေသအားလုံးလိုတွင် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းနှင့် လူထု အခြေပြု အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း အများအပြားသည် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ငြင်းပယ်ခြင်းခံနေရသည့် ပြည်သူများနှင့် ဒုက္ခသည်များအဖြစ် နေရပ်စွန့်ခွာ ထွက်ပြေးနေသူတို့ အရေးအား ပညာပေးလှုံ့ဆော်နေပြီး ကူညီကယ်ဆယ်မှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီး၊ ကလေးသူငယ်နှင့် ဖိနှိပ်ခံလူနည်းစုတို့ အရေး ဆော်သြအသိပေးနေသည့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများလည်း ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ အထက်၌တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သည့် ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ကူညီပံ့ပိုးရန် သံမိဌာန်ချ ထားသူ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ ဖြစ်ပါက အစိုးရမဟုတ်သည့်အဖွဲ့များ၊ လူထုအခြေပြု အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ရွေးချယ်သင့်ပါသည်။ ယနေ့ရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာအားလုံးကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ပါဝင်ရန်မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် မိမိအားအသန်ဆုံးနှင့် အာရုံ အကျဆုံးအရေးကိစ္စအတွက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ရွေးချယ်သင့်ပါသည်။ အပစ်ပယ်ခံ ထိခိုက်လွယ်လှသော တို့အား အချိန်နှင့် ခွန်အားစိုက်ထုပ်ပြီး စေတနာ့ဝန်ထမ်းအကျိုးဆောင်နေကြသော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့များနှင့် အခြားပရဟိတအဖွဲ့အစည်းတို့အား ငွေကြေးအရ ပံ့ပိုးထောက်ကူ လှူဒါန်းသင့်ပါသည်။

၂။ တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှတွင် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့များနှင့် လူထုအခြေပြု အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ အရေးပါပုံနှင့် ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍ

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူထုအခြေပြု လူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် တောင်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသ တို့တွင် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လှုပ်ရှားရန်လိုအပ်ကြောင်းအား ထောက်ပြ နေသည့် ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် မြောက်များစွာသော ကြောင်းကျိုး ဆီလျော် မှုများအနက်မှ အောက်ပါငါးချက် အား အထူးပြုတင်ပြလိုပါသည် -

၁။ တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံအားလုံးနီးပါးသည် လူဦးရေများပြားပြီး ပြည်သူများအတွက် အိမ်ယာစီမံကိန်း၊ ကျန်းမာ ရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ ပညာရေးဝန်ဆောင်မှု စသည်တို့ကို ထိုနိုင်ငံများရှိအစိုးရတို့မှ ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်ရန် လုံလောက်သောရင်းမြစ်မရှိပါ။ ပြည်သူများနှင့် လူ့အစုအဝေးအားလုံးနီးပါးတို့သည် မိမိတို့၏ လိုအပ်ချက်တို့အား မိမိတို့ကိုယ်တိုင်သာ ရှာဖွေပံ့ပိုးနေရပါသည်။ သို့အတွက် ကြောင့် ပရဟိတ အဖွဲ့များ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ထိုသို့သောဒေသတို့တွင် အလွန်အရေးပါလှပါသည်။

၂။ ဒေသတွင်း၌ရှိသော မြောက်များစွာသောလူ့အစုအဝေးတို့သည် မိမိတို့ရိုးရာဓလေ့မှ ဇာတ်စနစ်ကြောင့် ဇာတ်နိမ့်များဖြစ်နေခြင်း၊ မတူကွဲပြားသော လူမျိုးစုဖြစ်နေခြင်း၊ မတူညီသောဘာသာဝင်ဖြစ်နေခြင်း၊ ကျား၊မ လိင်ခွဲခြားမှုရှိနေခြင်းတို့ကြောင့် အပစ်ပယ်ခံ ထိခိုက် လွယ်အုပ်စုတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြရပါသည်။ ဒေသတွင်းရှိ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရတို့သည် ဤပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လုံလောက်သော စွမ်းရည်၊ ပစ္စည်း ကရိယာနှင့် ယန္တရားစသည်တို့ မရှိပေ။ သို့မဟုတ် အစိုးရများသည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ထိခိုက်မည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် လုံလောက်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို မပြုလုပ်ကြပေ။ ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် တရားမျှတမှုရှိစေရေးအတွက် အသိပေး လှုံ့ဆော်၊တိုက်တွန်းဆော်သြမှုများပြုလုပ်ရန် ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍသည် လိုအပ်လာပါသည်။

၃။ အချို့နိုင်ငံများတွင် အစိုးရများနှင့် ယင်း၏ပေါ်လစီ မူဝါဒလမ်းစဉ်တို့ကြောင့် လူ့အစုအဝေးတို့သည် မိမိတို့၏ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ၊ လူမျိုးစုသည်တို့ကြောင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခံရခြင်းနှင့် ဘေးဖယ်ချောင်ထိုးခံ ရခြင်းတို့ ရှိနေပေသည်။ ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းတို့သည် သူတို့ ၏အခြေအနေတို့အား ကုစားရန်အတွက် အစိုးရ တို့ကို အားကိုးရန်မျှော်လင့်၍ မရနိုင်ပေ။ ထိုသူတို့အတွက် တစ်ခုတည်းသော အကူအညီ ရရှိရန် မျှော်လင့်ချက် မှာ ပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။

၄။ ဒေသတွင်းရှိ လူ့အစုအဝေးအားလုံးနီးပါးသည် မိမိနိုင်ငံအတွင်းရှိ အခြေအနေမှန်များ၊ လူအုပ်စုအချို့ သည် တရားမျှတမှုကို မခံစားရကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များ မရရှိသဖြင့် မိမိနိုင်ငံရှိလူအုပ်စုအချို့ အဓမ္မမှုများခံစားနေရသည့် အခြေအနေကို သတိမမူမိကြပေ။ ထို့ကြောင့် အများ ပြည်သူများ၏ သတိအာရုံ တို့ကို မိမိပတ်ဝန်းကျင်၌ ဖြစ်ပျက်နေသည့် ပကတိမြေပြင် အနေထားအမှန်တို့ကို သိရှိလာကြစေရန် အသိဉာဏ် မြှင့်တင်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ဘက်လိုက်မှုမရှိ မျှတခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသိပညာပေးအစီအစဉ်တို့အား အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့များ၊ လူထုအခြေပြု အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့များ စသည့် ပရဟိတအဖွဲ့များက သယ်ပိုးဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၅။ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့များ၊ လူထုအခြေပြု အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့များ၏ အားသာချက်မှာ ယင်းတို့သည် အာဏာပိုင်တို့၏ ထိန်းကွပ်ချုပ်ကိုင်မှုမှ ကင်းလွတ်နေရုံမျှမက မည်သည့်နိုင်ငံရေးဒဿန၊ ဘာသာရေး တရား သဘောနှင့်မျှလည်း ဆက်စပ်ပတ်သက် နေမှုမရှိခြင်းဖြစ်၏။ ပရဟိတအဖွဲ့တို့တွင် တစ်ခန်းတစ်ကဏ္ဍ ပါဝင်နိုင် ရန်မှာ မိမိလွတ်လပ်သော ဆန္ဒဖြင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် ကမ်းလှမ်းကာ အပီအပြင်သတ် မှတ်ထားသည့် အများပြည်သူကောင်းကျိုးဆောင်သောလုပ်ငန်းတွင် မိမိနှင့်မတူသော မည်သည့်လူမျိုးစု၊ ဘာသာဝင်၊ နိုင်ငံရေး ဝါဒရှိသူ နှင့်မဆို လက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ပရဟိတ အဖွဲ့အစည်း တို့သည် ဘာသာပေါင်းစုံ၊ အတွေးအခေါ် ပေါင်းစုံရှိကြသည့်လူများနှင့် စုစည်းပူးပေါင်း၍ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံး အတွက် ကောင်းမှုကောင်းရာ တို့အား အကျိုးဆောင်ရန်အတွက် အခွင့်အရေး ဖန်တီးပေးနိုင်ပေသည်။ ဖော်ပြပါ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတို့တွင် ပါဝင်ခြင်းမှာ မိမိ၏ မေတ္တာ၊ ကရုဏာအပေါ်အခြေခံပြီး အကူအညီ လိုအပ်နေသော သူတို့အတွက် သောကထားဆောင်ရွက်ခြင်းမည်ပါသဖြင့် မိမိ၏ ဓမ္မပိုင်းဆိုင်ရာ ဉာဏ်စဉ်စခန်းတို့ ရင့်ကျက် တိုးပွားစေရေး အတွက် ကျင့်ကြံပွားများရသည့် ဘာဝနာတစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ခရစ်ယာန်ဘာသာ၏ သမ္မာကျမ်းစာတွင် ယေရှုခရစ်တော်သည် အခါတစ်ပါး၌ လူတစ်စုကို တွေ့တော် မူခဲ့ရာ၊ ထိုလူစု သည် သိုးထိန်းမရှိသော သိုးများကဲ့သို့ ကူညီကာကွယ်မယ့်သူမရှိဘဲ ဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းခြင်း ခံနေရ သည်ဟု ထင်မှတ်မှုခွဲကြောင်း ပါရှိပါသည်။ ခရစ်တော်သည် ထိုသူများအတွက် ကရုဏာသက်ခဲ့ပြီး မိမိ၏ တပည့်တော်ကြီးများကို “ရိတ်သိမ်းရမည့် လယ်ယာကွက်မှာ များပြား လှပေ၏။ သို့သော် လယ်လုပ်မည့် လယ်သမားတို့ နည်းပါးလှပေ၏။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာကောက်ပဲသီးနှံတို့အား ပေးသနားတော်မူသော အရှင်မြတ်ထံတော်တွင် လယ်ကွက်များအတွင်းဆင်း၍ အလုပ်လုပ်ရန် လယ်လုပ်သားတို့ စေလွှတ်ပေးရန် ဆုပန်ကြလော့” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့၏။

ရှင်မဿဲ (၉:၃၆-၃၇)

ကျွန်ုပ်တို့၏ တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှ၏ အခြေအနေသည် အထက်ဖော်ပြပါ သမ္မာကျမ်းစာလာ ဓမ္မပုံဆောင်မှုနှင့် ဆင်တူမဟုတ်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ ဒေသတွင်း၌ မတရားပြုကျင့် ဖိနှိပ်ခံနေရသူတို့ များပြားလှပြီး၊ ယင်းတို့ကို ကူညီရန်လိုအပ်နေပါသည်။ သို့ သော် ကရုဏာနှင့် တရားမျှတမှုတည်းဟူသော လယ်ယာမြေတွင် လိုအပ်ချက်ပြည့်မှီစွာ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်အောင် လယ်လုပ်သားတို့ အလုံ အလောက်မရှိကြပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ ဒေသကြီး ပိုမို၍လူသားဆန်လာဖို့အတွက် အားထုတ်ရန်အလို့ငှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ပူးပေါင်းလက်တွဲ ပါဝင်မှုလိုအပ် လျက် ရှိပါသည်။

ကဏ္ဍ (၆)

ဘာသာရေးအစုအဖွဲ့များ

ဘာသာရေးအစုအဖွဲ့တို့၏ အခန်းကဏ္ဍ

အထက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှတွင်ရှိသော အဓိကဘာသာကြီး(၄)ခုမှ ဓမ္မဒေသနာတော် ဆိုင် ရာတို့အား မှီငြမ်းကိုးကားပြီး ဒေသတွင်း၌ တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်နေရသော အခြေခံလူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုအချို့နှင့် ယင်းနှင့်ဆက်နွှယ်နေ သောပြဿနာများကို မည်သို့ဖြေရှင်းကိုင်တွယ်အပ်သည်ကို ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ဒေသတွင်းရှိလူ အနည်းငယ်သာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်သည့် ဂျိမ်းဝါဒ၊ ဆစ်(ခ်)ဘာသာနှင့် လူမျိုးစုတို့၏ ရိုးရာနတ်ကိုးကွယ်မှုစသည့် ယုံကြည်မှုအယူဝါဒ တို့သည်လည်း အထက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာရပ်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် တန်ဖိုးရှိသောနည်းလမ်းများကို ဖော်ဆောင်ပေး နိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဘာသာ၊သာသနာအသီးသီးရှိ ဒေသနာတော်တို့တွင် လမ်းညွှန်ထားသောဒေသနာတော် တို့သည် သက်ဆိုင်ရာယုံကြည်သူ တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ်အစုအဖွဲ့တို့၏ ဘဝတစ်သက်တာ တည်ဆောက်မှုတို့တွင် ထင်ဟပ်ပေါ်လွင် သက်ရောက်ခြင်းရှိမှသာလျှင် တန်ဖိုးရှိပေသည်။ အကယ်စင်စစ်ဘာသာတရားတို့၏ လမ်းညွှန်ချက်တို့မှာ သူတို့အတိုင်းသာဆိုလျှင် ပန်းတိုင်မဟုတ်ချေ။ ဤတရား လမ်းညွှန်ချက်တို့အား ပြဌာန်းထားရခြင်းမှာ လူသားနှင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းတို့ ဘဝတည်ဆောက်ရာတွင် ထိုသွန်သင်ချက်တို့ကို ပုံဖော်ကာ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးရမည်ဖြစ်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးသည် ဤသို့ကျင့်သုံးခြင်းကြောင့် တရားမျှတမှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် သဟဇာတရှိစွာနေထိုင်သော အကျိုးအာနိသင်များ ဖြစ်ထွန်းလာစေရေးအတွက်ဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ကြုံနေရသော အကြီးမားဆုံးသောပြဿနာမှာ ဘာသာတရားတို့၏ မွန်မြတ်သော သွန်သင်ချက်များသည် ယင်းဘာသာတို့အား ယုံကြည် ကျင့်သုံးပါသည် ဟု ကြွေးကြော်နေကြသူတို့၏ လက်တွေ့ဘဝတို့တွင် ထင်ဟပ်နေသော အခြေအနေတို့နှင့် နက်ရှိုင်းလှသည့် ကွာဟချက်များရှိနေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဘာသာတရားတို့၏ စစ်မှန်မွန်မြတ်သည့် ဓမ္မတရားတို့၏ တန်ဖိုးများကို သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာဝင်များ ပြန် လည်ပြီး လက်တွေ့ကျင့်သုံးလာရန် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေကြံဆရန် ဘာသာအသီးသီးတို့တွင် မဟာတာဝန်ရှိနေပေသည်။ ကံကောင်း အကြောင်းလှသည့်အချက်မှာ တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှ ဒေသရှိ ဘာသာဝင်အများစုသည် အခြားကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှလူများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာတရားတို့အား လိုက်စားမှုတွင် အခိုင်အမာဆုပ်ကိုင်ထားနေခြင်းဖြစ်၏။ ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ခေါင်းဆောင်တို့သည် အများပြည်သူ၏ လေးစားမှုနှင့် ထောက်ခံမှုကို ရရှိနေဆဲဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ ဘဝနှင့် စာရိတ္တအကျင့်စာဂတို့တွင် ထိရောက်သော ဩဇာသက်ရောက်မှုရှိကြတုန်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်း၏ နိဂုံးချုပ်အပိုင်းတွင် တောင်နှင့်အရှေ့တောင်အာရှဒေသအား တရားမျှတမှုရှိပြီး၊ ကရုဏာတရားလွှမ်းမိုးကာ ငြိမ်းချမ်းသာယာသည့် ဒေသတစ်ခုဖြစ်လာစေရေး အတွက် ဘာသာတရားတို့၏ အခန်းကဏ္ဍဖက်သို့လှည့်၍ အာရုံစိုက်တင်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဘာသာ၊တရားဓမ္မတို့ အရေးပါ အရာရောက်စွာ လှုပ်ရှားနိုင်သော ဝန်းကျင် အမြောက်အများရှိသည့်အနက် ခုနှစ်ခုအား အောက်ပါအတိုင်းထပ်လောင်း မီးမောင်းထိုး တင်ပြလိုပါသည်။

ပထမအချက်မှာ- ဘာသာတရားတို့သည် မိမိတို့ဘာသာဝင် နောက်လိုက်တို့အား တရားဓမ္မလမ်းညွှန်ရာတွင် ရိုးရာအစဉ်အလာအတိုင်း ဗာဟိန္ဒပြင်ပအသွင်သဏ္ဌာန် လုပ်နည်းနိဿရ်များအတိုင်း ပညတ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် တရားဓမ္မ၏အနှစ်အသား အတွင်းအဇ္ဈတ္တသဏ္ဌာန်ကို ဉာဏ်ပေါက်စေအောင် မိရိုးဖလာမဟုတ်သော နည်းအဖြစ် သင်ပြခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။ ဘာသာတရားတို့သည် မူရင်းထူထောင်သူ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်

အမြင်တို့အား သွန်သင်ပေးခြင်းကို အဓိကတာဝန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ကြ၏။ အထက်၌ ကျွန်ုပ်တို့ ဆွေးနွေး တင်ပြခဲ့သည့် ပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်၍မူ ဘာသာရေးတရားဓမ္မတို့အား သွန်သင်ရာတွင် တာဝန်ရှိသူတို့ သည် ထိုအဆုံးအမ ဩဝါဒတို့သည် ဘာသာဝင်နောက်လိုက်တို့၏ ဘဝပုံဖော်ရာတွင် သက်ရောက်မှုသဘာဝကို ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာစူးစမ်းရပေမည်။ ထိုဘာသာတစ်ခုကို ကိုယ်စားပြုပါသည်ဆိုသူတို့သည် ဘာသာတရားက ဖော်ညွှန်းပြသထားသော တရားမျှတမှု၊ ကရုဏာတရား၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် သဟဇာတရှိမှုဆိုင်ရာ ဓမ္မတန်ဖိုး တို့အား မြှင့်တင်အထူးပြုခြင်းရှိသလော သို့မဟုတ် ထိုတရားအနှစ်တို့၏ စံနှုန်းများနှင့် မပြည့်မီသည့် အယူအဆ တို့ကို ဇောင်းပေးဟောကြားတင်ပြနေသလောဟူသည်ကို သုံးသပ်ရပေမည်။ ထိုဘာသာကို ကိုယ်စားပြု ပါသည်ဆိုသူတို့သည် လူ့အစုအဝေးအတွင်းရှိသူအားလုံး ပါဝင်ပတ်သက်ရေး၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေးနှင့် မတူကွဲပြားမှုအား နွေးထွေးပျူငှာစွာ ကြိုဆိုလက်ခံရေးတို့ကို ဖော်ဆောင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးပေးသလော သို့မဟုတ် မတူသူကို ရန်သူဟုမြင်ကာ၊ ခြားနေခြင်းအား အမှားအဖြစ်သတ်မှတ်၍ ပိုင်းကျဉ်ဖယ်ရှား၍ သီးသန့် စည်းတား နေထိုင်ခြင်း၊ ဂိုဏ်းဂနထူထောင်ကာ ပိုင်းခြားခြင်း၊ ပြစ်တင်လွှဲယှက်ခြင်း စသည်တို့ကို ကျင့်သုံးနေပါသလော။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အခွင့်အရေးများဆုံးရှုံးကာ ပစ်ပယ်ခြင်းခံရသည့် ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုဝင် ဖြစ်နေကြ ရသူများ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဘာသာရေးတာဝန်ခံဆိုသူတို့ မည်သည်တို့ကို သင်ကြားပေးလျက်ရှိသနည်း စသည် တို့ကို စမ်းစစ်ရန်လိုပါသည်။

ဒုတိယ - မြင့်မြတ်သည့် ဘာသာတရားအဆုံးအမတို့အား မှောက်မှားစွာလိုရာစွဲအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ကာ အမုန်းတရား နှင့် အကြမ်းဖက်မှုတို့ဖြစ်ပေါ်အောင် လုပ်ကြံ ဖန်တီးနိုင်ကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုပြီး ဘာသာတရားကို ကျဉ်းမြောင်းသည့် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး သို့မဟုတ် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်အတွက် အလွဲသုံးစားပြုခြင်းအား ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တို့သည် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာနှင့် ပြင်းပြင်း ထန်ထန်ဆန့်ကျင် ပယ်ဖျက်ရန် မည်မျှ စိတ်အားထက်သန်ကြောင်း စမ်းစစ်ရန်။

တတိယ- (ဒုက္ခရောက်နေသောကြောင့်) အထူးလိုအပ်ချက်များရှိပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အစွန်အဖျား ရောက်အောင် တွန်းပို့ဖယ်ကျဉ်ခြင်း ခံရခါ ဆင်းရဲတွင်း၌ နစ်မြုပ်နေသူတို့အား ဖေးမထောက်ကူ အလုပ်အကျွေး ပြုကြရန် ဘာသာအသီးသီးက ပြဌာန်းထားပါသည်။ ထိုသို့သော ကရုဏာတရားပေါ် အခြေခံသော သတ္တဝါ ကယ်တင် အကျိုးပြုရေးလုပ်ရပ်တို့အား သစ္စာဉာဏ်စခန်း တက်လှမ်းရေးအတွက် အထောက်အကူပြုသည့် ကြိုးမားသော ကုသိုလ်အမှုအဖြစ် ဘာသာအသီးသီးက ဖော်ညွှန်းထားပါသည်။ ဘာသာတရားအသီးသီးအား ကိုယ်စားပြုထားသည့် ယခုခေတ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော ဆိုးရွားသည့်အခြေအနေ တို့အပေါ် တွင် စိတ်ပူပင် သောကထား၍ ဒေသနာတော်တို့အား အဆင့်တိုး၍ ကျယ်ပြောနက်ရှိုင်းစွာအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပြီး သူဆင်းရဲများ၊ လိုအပ်ချက်ရှိနေသူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ လျစ်လျူရှုမျက်ကွယ်ပြုပြီး ဖယ်ကျဉ်ထားခြင်းခံ ရသူများ အရေးကိုထောက်ပံ့ ကူညီရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့သော သတ္တဝါအကျိုးပြုလုပ်ငန်းတို့ကို လူသား အားလုံးမှာ မိသားစုတစ်စုတည်းဟူသော တရားသဘောအပေါ်တွင် အတည်ပြုကာသံမိဌာန်ချ၍ ကျင့်သုံး ဆောက်တည်ရပေမည်။

စတုတ္ထ- မည်သည့်ဒေသတွင်မဆို လူမျိုးစုတစ်စု သို့မဟုတ် အစိုးရတစ်ရပ်သည် အခြားလူ့အစုအဝေးအား ရပိုင်ခွင့်များ ငြင်းပယ်ခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ယူဆခွင့်ကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း၊ မိမိယုံကြည်ရာ ဘာသာ တရားကို ကျင့်သုံးဆောက်တည်ခွင့်မပေးခြင်း စသည့် မတရားမှုတို့ရှိနေပါက ဘာသာရေးကိုယ်စားပြု သူတို့ သည် ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ကန့်ကွက်ခြင်း၊ ဥပဒေစိုးမိုး၍ တရားမျှတမှုရှိလာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ပြုရပေမည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုရသော် ဘာသာတရားသည် နိုင်ငံတစ်ခု၏ ဘုံဘဝကို

ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲရသော နိုင်ငံ၏မွန်မြတ်သောစိတ်နှင့် မြင့်မြတ်သောတန်ဖိုးတို့အား စောင့်ထိန်းခြင်းဆိုသော တာဝန်ကို ကိုယ်စားပြုထား သည့် အခန်းကဏ္ဍကို ပြန်လည်အဖတ်ဆယ်ဖော်ထုတ်ရပေမည်။

ပဉ္စမ- ဘာသာတရားများသည် မိမိတို့နောက်လိုက်များ၏ စိတ်ဘဝတို့အတွင်း၌ မတူကွဲပြားသည့် ဗဟုဝါဒကို အပြုသဘောနှင့် အကောင်း မြင်စေရန် အထူးကြိုးပမ်း၍ သွတ်သွင်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ “ခြား” နေခြင်းမှာ “မှား”ခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်မထွက်ကြောင်း၊ မတူခြင်းမှာ မတူခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း သင်ကြားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ လူမျိုးအရ၊ မျိုးနွယ်စုအရ၊ ဘာသာတရားအရ၊ ယဉ်ကျေးမှုအရ ကွဲပြားခြားနားနေခြင်းမှာ အန္တရာယ်မဟုတ်ပါ။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံး၏ဘဝအား ဖွံ့ဖြိုးကြွယ်ဝစေမည့် အမှန်တရား၊ အရှိတရားတစ်ခု ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးရမည်။ ဤသို့ သွန်သင်ခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့၏နောက်လိုက် ဘာသာဝင်အသီးသီးတို့သည် လူမျိုး၊ဘာသာအရ မတူညီမှုကြောင့် လူ့အခွင့်အရေးများ ချိုးဖောက်ခြင်းခံနေရသူများဘက်မှ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်နိုင်ပေမည်။

ဆဌမ- ယခုအချိန်အခါတွင် မတူညီသည့်ဘာသာတရားပေါင်းစုံ အသီးသီးတို့သည် တစ်ဘာသာနှင့်တစ်ဘာသာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး၍ စကားပြောဆို နှီးနှောနေရမည့် အချိန်အခါသမယ ဖြစ်ပါသည်။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ထင်သာမြင်သာရှိ၍ ခိုင်မြဲတည်တံ့သည့် ဆက်ဆံရေးမျိုးကို ဘာသာအသီးသီးမှခေါင်းဆောင်များသည် လူသိရှင်ကြားပြုလုပ်ကြရပေမည်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် နောက်လိုက်ဘာသာဝင် များကလည်း ဘာသာပေါင်းစုံလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားသင့်ပါသည်။ သို့မှသာလျှင် တစ်ဦး အကြောင်းတစ်ဦးသိမြင်ကာ မတူညီသည့်ဘာသာဝင် အုပ်စုများအကြားမှ ပြဿနာများကို နားလည်သဘောပေါက်လာပေမည်။ ၎င်းအပြင် ပဋိပက္ခများ ပေါ်ပေါက်လာ နိုင်သောနေရာတို့အားလည်း တင်ကြိုမျှော်မြင်မှန်းဆနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ဘာသာပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲများသည် အကာအကွယ်မဲ့ ထိခိုက်လွယ်သည့် အစုအဝေးအား အုပ်စုတစ်စု သို့မဟုတ် အစိုးရမှ တရားမျှတမှုမရှိသော အဓမ္မကျူးလွန်ခြင်းတို့အား ကျူးလွန်နေပါက အသံတစ်သံတည်းဖြင့် ထုတ်ဖော် ဟန့်တားနိုင်ပေမည်။ ဖြစ်နိုင်ပါက ဘာသာပေါင်းစုံအဖွဲ့အစည်းတို့သည် အကာအကွယ်မဲ့ ဖယ်ကျဉ်ခြင်း ခံရသည့် ထိခိုက်လွယ် လူ့အစုအဝေးတို့အား ဤစာတမ်းတွင်ဖော်ပြဆွေးနွေးထားသော တရားမဲ့အနိုင်ကျင့်မှု အမျိုးမျိုးတို့ကို စုပေါင်း တွန်းလှန်သင့်ပြီး ဖိနှိပ်ခံတို့၏ ဒုက္ခအားလျော့ပါးအောင် ဆောင်ရွက်အပ်ပေသည်။

သတ္တမ- ဘာသာသာသနာတို့အတွင်း၌ ဂိုဏ်းဂနအသင်းအပင်းဆိုင်ရာရှုထောင့် အမျိုးမျိုးရှိနိုင်သည်မှာ မလွဲမရှောင်သာဖြစ်သည့်အပြင် ထိုသို့မတူညီသည့် အမြင်များရှိရန် လိုအပ်မှုလည်းရှိနိုင်ကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုကာ တစ်ချိန်တည်းမှာ ဘာသာတရားတို့သည် လူ့ဘဝ၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာတို့ကို မြှင့်တင်ထောက်ပံ့ပေးသည့် ဓမ္မခွန်အား၊ ဝိညာဉ်ခွန်အားများအဖြစ် ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ပြသရပေမည်။ ထို့ပြင် နည်းဟန်ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ကျူးလွန်နေသည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုး ဖောက်မှုတို့အား လျော့နည်းပပျောက်သွားအောင် ထိုဓမ္မခွန်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ရပေမည်။

နိဂုံး

ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့အပြားတွင် ဘာသာတရားများ၏ အနာဂတ်အရေးကို ငြင်းခုံဆွေးနွေးလျက် ရှိကြပါသည်။ ဘာသာတရားများ သည် ယခုခေတ်တွင် ထွန်းကားပြန့်ပွားနေသော ဘာသာတရားကင်းရှင်းသည့် ရုပ်ဝါဒ၏ထိုးနှက်ချက်ကို ကျော်လွန်ရှင်သန်နိုင်ပါသလော။ ဘာသာတရားများသည် အနာဂတ်မျိုးဆက်သစ်တို့အပေါ် သစ္စာရှိပြီး ၎င်းတို့၏ရှေ့ရေးအတွက် ကူညီကယ်တင်နိုင်မည်လော။ သို့မဟုတ် ဘာသာတရားတို့သည် တဖြည်းဖြည်းချင်း ဆုတ်ယုတ်ကာလုံးဝ ကွယ်ပျောက် ပျက်သုန်းသွား ကြမည်လော။ လူ့သမိုင်း၏ ရှည်လျား

လှသောခရီးတစ်လျှောက်တွင် ဘာသာတရားများ ကွယ်ပျောက်ချုပ်ငြိမ်းသွားမည်ဟု ဟောကိန်း ထုတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် အတော်များများ ရှိခဲ့၏။ သို့သော် ဘာသာတရားတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ယနေ့တိုင် ရှင်သန်တည်ရှိ လျက် နေ ပေသည်။

အကယ်စင်စစ် ထုတ်အပ်သောမေးခွန်းပုစ္ဆာမှာ ဘာသာတရားများ ဆက်လက်ရပ်တည် နိုင်မည်လော ဟူ၍ မဟုတ်ချေ။ မေးရမည့်မေးခွန်းမှာ ဘာသာတရားများသည် ဆက်လက်၍ လူသားတို့အတွက် သက်ဆိုင် အပ်စပ် ပက်သက်ချက်ရှိနေသေး၏လော ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ ပိုမိုလေးနက်သည့် မေးခွန်း ဖြစ်၏။ ဘာသာတရားတို့ ဆက်လက်၍ လူသားနှင့်လူ့လောကအတွက် အကျိုးပြုအပ်စပ်မှုရှိမရှိကိုသုံးသပ်ရာတွင် ဘာသာတရားတို့သည် မျက်မှောက်ခေတ်သစ်စိန် ခေါ်ချက်တို့အား ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း ရှိမရှိအပေါ် မူတည် ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အထက်၌တင်ပြခဲ့သည့် လက်တလော အရေးဖော်ရမည့် ပြဿနာအရပ်ရပ်တို့အား ဖြေရှင်း ပေးရမည့် နည်းလမ်းများကို ဘာသာရေးကျမ်းတို့တွင် မှီငြမ်းနိုင်ကြောင်းကို ဤစာတမ်းက တင်ပြရန် ကြိုးပမ်း ထားပါသည်။ ဤဓမ္မဒေသနာ မှီငြမ်းချက်တို့အား ထုတ်ဖော်မြှင့်တင်ပြီး လက်တွေ့လိုက်နာ ကျင့်သုံးရန်မှာ ဘာသာတရားကို ယုံကြည်သူတိုင်းနှင့် ဘာသာတရားအသီးသီး တို့ ရင်ဆိုင်ရမည့် စိန်ခေါ်ချက်ပင် ဖြစ်ပေ သတည်း။

For more information, please contact:

Religions for Peace

Email: info@rfp.org

Tel: +1-212-687-2163

© *Religions for Peace* 2020

Religions for Peace

777 United Nations Plaza

New York, NY 10017

United States of America

Website: www.rfp.org

Religions for Peace International

@religions4peace

Religions for Peace International

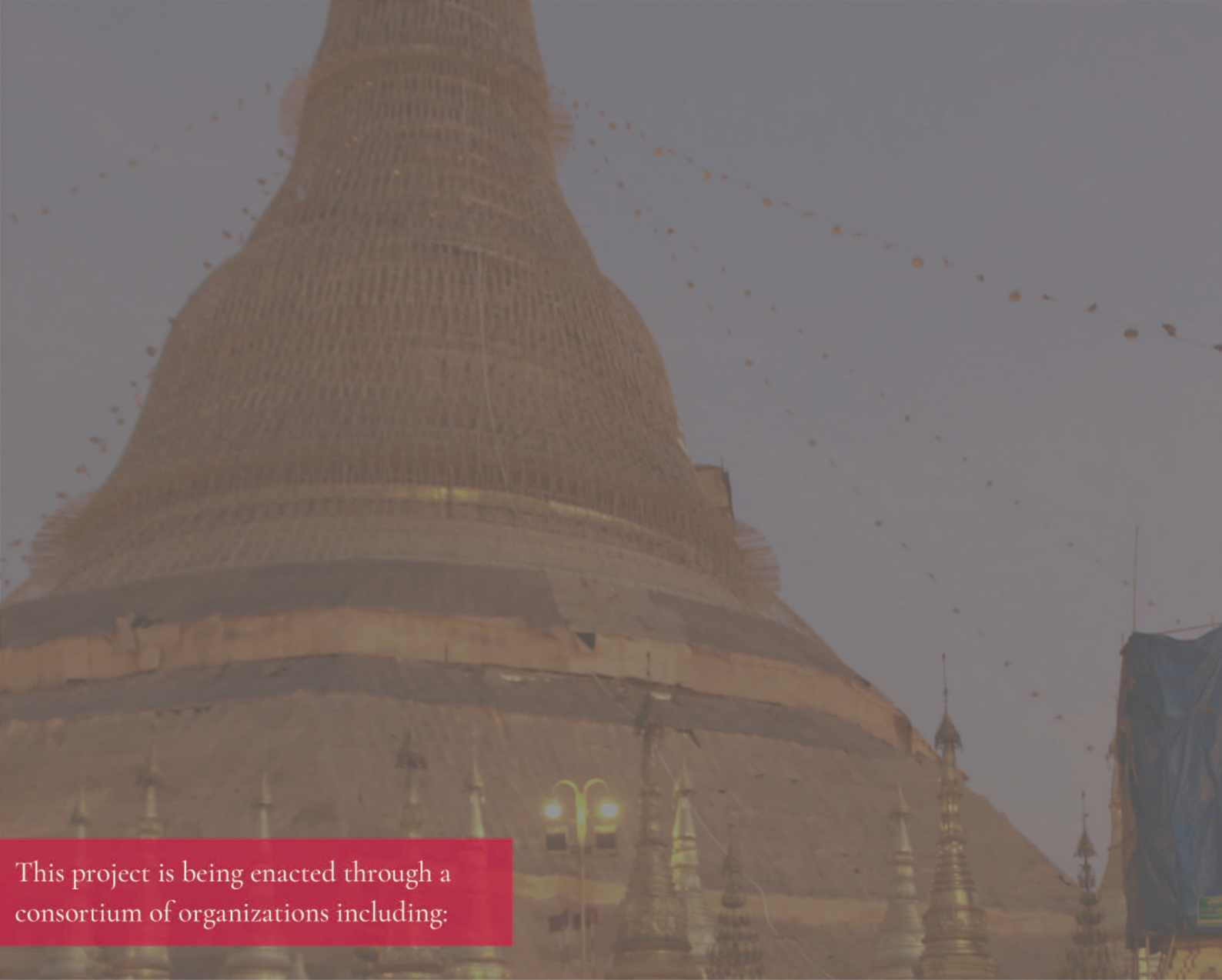

@religions4peace

This project was made possible
through the generous support of the
European Union.

European Union

This project is being enacted through a consortium of organizations including:

Religions for Peace   Finn Church Aid

The Network for Religious and Traditional Peacemakers

International Network of Engaged Buddhists

WORLD FAITHS DEVELOPMENT DIALOGUE

Islamic Relief Worldwide

ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် အခြား နှစ်ဦးစွာ အကူအညီ

SPIRIT IN EDUCATION MOVEMENT
Education for life, society and nature

(ကန့်သတ်)